

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY
GÓRNO**

AUTORZY

mgr Krzysztof Parszewski
mgr inż. Kama Kotowicz
inż. Rafał Purzyński
mgr inż. Oskar Kowalczyk
mgr Magdalena Salwa

**KIELCE, ŁÓDŹ
SIERPIEŃ 2019**

Spis treści

I.	Wstęp	5
1.	Uwagi wstępne.....	5
2.	Podstawa prawna.....	5
3.	Podstawowe założenia i metodyka pracy	6
4.	Materiały wyjściowe i źródła	9
II.	Charakterystyka studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.....	10
1.	Zawartość	10
2.	Cel opracowania	10
3.	Powiązania z innymi dokumentami.....	11
III.	Opis, analiza i ocena stanu środowiska	14
1.	Obecny stan środowiska	14
1.1.	Położenie i zagospodarowanie terenu.....	14
1.2.	Krajobraz.....	17
1.3.	Rzeźba terenu.....	17
1.4.	Budowa geologiczna	18
1.5.	Surowce mineralne	21
1.6.	Wody powierzchniowe.....	22
1.7.	Jakość wód powierzchniowych.....	23
1.8.	Wody podziemne	24
1.9.	Jakość wód podziemnych	26
1.10.	Gleby.....	28
1.11.	Jakość gleb	32
1.12.	Warunki klimatyczne.....	35
1.13.	Jakość powietrza atmosferycznego	36
1.14.	Flora i fauna	40
1.15.	Powiązania przyrodnicze, walory przyrodnicze	44
1.16.	Formy ochrony dziedzictwa kulturowego	67
2.	Istniejące zagrożenia środowiska przyrodniczego	74
2.1.	Zanieczyszczenie atmosferyczne	74
2.2.	Hałas i wibracje	74
2.3.	Odpady	75
2.4.	Pola elektromagnetyczne	76
2.5.	Zagrożenie geologiczne	76
2.6.	Zagrożenia powodziowe.....	79

2.7.	Cmentarze	79
3.	Istniejące problemy ochrony środowiska	79
4.	Odporność na degradację i zdolność do regeneracji	80
IV.	Charakterystyka ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.....	81
V.	Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji studium	93
VI.	Zagrożenia środowiska naturalnego wynikające z ustaleń studium.....	93
1.	Emisja gazów i pyłów do powietrza atmosferycznego	93
2.	Hałas i wibracje	94
3.	Odpady	94
4.	Ścieki	95
5.	Promieniowanie elektromagnetyczne	95
6.	Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	95
7.	Problemy bezpieczeństwa ludności i jej mienia istotne z punktu widzenia studium oraz ustalenia wynikające z uwarunkowań ekofizjograficznych i ochrony środowiska	96
VII.	Oddziaływanie studium na środowisko i obszary chronione	96
1.	Oddziaływanie na obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody	96
1.1.	Obszary Natura 2000	96
1.2.	Obszary Chronionego Krajobrazu	117
1.3.	Świętokrzyski Park Narodowy	171
1.4.	Pomniki przyrody.....	174
1.5.	Pozostałe, cenne obszary, niebędące formami ochrony przyrody, położone w granicach gminy	174
1.6.	Pozostałe formy ochrony przyrody położone poza granicami gminy.....	174
2.	Oddziaływanie na siedliska występowania chronionych gatunków roślin zwierząt i grzybów	175
3.	Oddziaływanie na korytarze ekologiczne.....	175
4.	Oddziaływanie na otulinę biologiczną cieków i zbiorników wodnych.....	175
5.	Oddziaływanie na stosunki wodne6.Oddziaływanie na strefy ekotonowe 177	177
7.	Oddziaływanie na pozostałe elementy środowiska.....	178
7.1.	Różnorodność biologiczna oraz fauna i flora	178
7.2.	Ludzie	181
7.3.	Woda	182
7.4.	Powietrze	184
7.5.	Powierzchnia ziemi	185

7.6.	Krajobraz.....	186
7.7.	Warunki klimatyczne	191
7.8.	Zasoby naturalne	192
7.9.	Dobra kultury i zabytki	192
7.10.	Tereny cmentarzy.....	192
7.11.	Dobra materialne	192
8.	Oddziaływanie transgraniczne.....	193
9.	Syntetyczne zestawienie wpływu realizacji ustaleń studium na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego wraz z określeniem ich charakteru	193
VIII.	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnego oddziaływania na środowisko, mogących być rezultatem ustaleń studium, w szczególności na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000, integralność tych obszarów oraz powiązania z innymi obszarami Natura 2000	204
IX.	Proponowane dodatkowe rozwiązania mające za zadanie ograniczyć lub wyeliminować negatywne oddziaływanie na środowisko	206
X.	Rozwiązania alternatywne	207
XI.	Odniesienie do celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym.....	207
XII.	Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień studium oraz częstotliwość jej przeprowadzania.....	209
XIII.	Podsumowanie.....	209
XIV.	Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	210

I. Wstęp

1. Uwagi wstępne

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górnó, zwana dalej prognozą. Prognoza jest elementem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko i ma za zadanie scharakteryzować wpływ, jaki będzie wywierać na środowisko realizacja zasad zagospodarowania i polityki przestrzennej zawartych w studium.

Zakres prognozy został uzgodniony w trybie art. 57 ust. 1 pkt. 2 i art. 58 ust. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (*t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2081 z późn. zm.*). Przed rozpoczęciem sporządzania prognozy przystąpiono do zbierania wniosków na zasadach określonych w art. 39 wspomnianej ustawy.

Wszystkie informacje zawarte w prognozie opracowano stosownie do stanu współczesnej wiedzy oraz oceny przewidywanych skutków dla środowiska. Zmiany mogące wynikać z projektowanego przeznaczenia terenów i rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych odniesiono do istniejącego stanu środowiska, jego warunków i predyspozycji użytkowych rozpoznanych w najbardziej aktualnym opracowaniu ekofizjograficznym, a także do stanu prawnego wynikającego z obowiązujących planów miejscowych i obowiązującego studium.

Niniejsza prognoza składa się z części opisowej oraz graficznej sporządzonej na rysunku kierunków zagospodarowania przestrzennego stanowiących załącznik nr 2 do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górnó, w skali 1:10 000.

2. Podstawa prawna

Podstawę prawną sporządzenia niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko stanowi art. 46 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (*t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2081 z późn. zm.*).

Do sporządzenia prognozy wykorzystano następujące akty prawne:

• **Prawo miejscowe:**

- o uchwała Nr XXI/205/2016 Rady Gminy Górnó z dnia 22 lipca 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górnó;

• **Zagospodarowanie przestrzenne:**

- o ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (*t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1945 z późn. zm.*);
- o ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (*t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 506 z późn. zm.*)

• **Ochrona środowiska:**

- o ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (*t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 799 z późn. zm.*);
- o ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (*t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1614 z późn. zm.*);
- o rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (*t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 71*);
- o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010r. w sprawie typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia,

- o jako obszary Natura 2000 (*Dz. U. z 2014 poz. 1713*);
 - o Uchwała Nr IV/59/19 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28 stycznia 2019 roku w sprawie wyznaczenia Świętokrzyskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu w gminie Górnio (*Dz. Urz. Woj. Święt. Poz. 650*);
 - o rozporządzenie Nr. 335/2001 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 17 października 2001 r. w sprawie utworzenia na terenach otuliny parków krajobrazowych obszarów chronionego krajobrazu (*Dz. U z 2001 r., nr 108, poz. 1271*);
 - o uchwała Nr XLIX/878/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie Cisowsko-Orłowińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (*Dz. U. z 2014 r., poz. 3152*);
 - o uchwała Nr XIV/200/2015 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 7 września 2015 r w sprawie wyznaczenia Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (*Dz. U. z 2015 r., poz. 2655*);
 - o zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 31 marca 2014 (*Dz. U. Woj. z 2014 r., poz. 1141*).
- **Dziedzictwo kulturowe:**
 - o ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (*t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2067 z późn. zm.*);
 - **Rolnictwo i leśnictwo:**
 - o ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (*t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2129 z późn. zm.*);
 - **Powierzchnia ziemi i geologia:**
 - o ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (*t.j. Dz. U. z 2017 poz. 2126 z późn. zm.*);
 - o ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (*t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1161 z późn. zm.*);
 - **Odpady:**
 - o ustawa z dnia 14 grudnia 2012r. o odpadach (*t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 992 z późn. zm.*);
 - **Gospodarka wodno-ściekowa:**
 - o ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (*t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2268 z późn. zm.*);
 - o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (*Dz. U. z 2016 r., poz. 85*);
 - o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2014 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzeniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz z sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (*Dz. U. z 2014 r., poz. 1800*);
 - **Powietrze:**
 - o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (*Dz. U. z 2012 r., poz. 1031*);
 - **Hałas i pola elektromagnetyczne:**
 - o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (*Dz. U. z 2014 r., poz. 112*);
 - o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (*Dz. U. z 2003 r., nr 192, poz. 1883*).

3. Podstawowe założenia i metodyka pracy

Celem opracowania prognozy oddziaływania na środowisko studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest określenie potencjalnego wpływu ustaleń studium na

poszczególne elementy środowiska w obszarze objętym granicami opracowania, wskazanie ewentualnych zagrożeń dla środowiska wynikających z wprowadzenia w życie ustaleń studium oraz określenie metod działania pozwalających na ich zmniejszenie lub eliminację. Ważnym zadaniem prognozy jest również informowanie społeczności lokalnej o skutkach wprowadzania w życie ustaleń studium oraz aktywny udział społeczeństwa w procedurze ustalania jej oddziaływania na środowisko.

Podstawowym założeniem metodycznym prognozy jest przyjęcie hipotezy, że zmiany w zagospodarowaniu terenu objętego opracowaniem osiągną maksymalną wielkość dopuszczoną w ustaleniach studium. W celu określenia wpływu ustaleń na środowisko przyjęto metodę porównawczą przewidywanych zmian w stosunku do stanu istniejącego i do przewidywanych zmian w zagospodarowaniu terenu objętego dotychczasowym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Analizę środowiska naturalnego będącą jednym z celów niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko przeprowadzono na podstawie dostępnych materiałów i opracowań oraz wizji terenowej.

Sporządzony dokument spełnia wymogi zawarte w ustawie z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (*t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2081 z późn. zm.*) tj. zgodnie z:

art. 51 ust. 2 pkt 1 cyt. ustawy – prognoza zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,*
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,*
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,*
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,*
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,*
- f) oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy.*

art. 51 ust. 2 pkt 2 cyt. ustawy – prognoza określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,*
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,*
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody,*
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,*
- e) przewidywane oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:*
 - różnorodność biologiczną,*
 - ludzi,*
 - zwierzęta,*
 - rośliny,*
 - wodę,*
 - powietrze,*
 - powierzchnię ziemi,*
 - krajobraz,*
 - klimat,*

- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne
z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

art. 51 ust. 2 pkt 3 cyt. ustawy – prognoza przedstawia:

- o rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- o biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko została sporządzona również w oparciu o uzgodniony zakres wynikający z pisma Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Kielcach (Pismo znak: **WPN-II.411.1.18.2017.AN**) oraz Państwowego Powiatowego Inspektoratu Sanitarnego w Kielcach (Pismo znak: **SE.V-4412/11/17**).

Zgodnie z pismem Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Kielcach, niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górno powinna m.in:

- Scharakteryzować zasoby przyrodnicze i ocenić aktualny stan środowiska przyrodniczego;
- Zawierać analizy i oceny wpływu realizacji ustaleń projektu studium na wszystkie elementy środowiska, ze wskazaniem w jaki sposób i w jakiej skali i zasięgu, przyjęte rozwiązania przekształcą środowisko oraz czy i w jakim stopniu mogą spowodować negatywne oddziaływania na środowisko;
- Zawierać informację, czy analizowane zagospodarowanie terenu wynika z obowiązującego Studium, czy też jest nowo projektowanym oraz czy dla danego terenu obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego;
- Zbadać i ocenić wpływ realizacji ustaleń projektu Studium na znajdujące się na terenie opracowania następujące formy ochrony przyrody:
 - o Świętokrzyski Park Narodowy wraz z otuliną Parku;
 - o Świętokrzyski Obszar Chronionego Krajobrazu;
 - o Cisowsko-Orłowski Obszar Chronionego Krajobrazu (C-OOChK), położony na terenie otuliny Cisowsko-Orłowskiego Parku Krajobrazowego (C-OPK);
 - o Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu (POChK);
 - o obszary Natura 2000: Przełom Lubrzanki PLH260037, Dolina Warkocza PLH260021, Lasy Cisowsko-Orłowskie PLH260040, Łysogóry PLH260002;
 - o pomniki przyrody.
- Zawierać analizę i ocenę skutków realizacji projektu Studium na środowisko szczególnie w kwestiach:
 - o ochrony różnorodności biologicznej, w tym ochrony terenów zieleni i zadrzewień, ekosystemów leśnych, ekosystemów dolin cieków powierzchniowych;
 - o ochrony zdrowia ludzi oraz warunków i jakości życia mieszkańców;
 - o występowania chronionych gatunków zwierząt, roślin i grzybów – należy przedstawić analizę wpływu projektowanego zagospodarowania terenów na zapewnienie ciągłości istnienia gatunków i ich siedlisk – wraz z określeniem skali tego oddziaływania;

- ochrony drożności korytarzy ekologicznych;
 - ochrony wód powierzchniowych i podziemnych, w tym Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 417, a także ochrony ujęć wód podziemnych i ich stref ochronnych;
 - ochrony powietrza, ochrony przed hałasem, wibracjami oraz polami elektromagnetycznymi – stosownie uwzględniając obowiązujące przepisy wykonawcze;
 - ochrony gleby i rzeźby terenu;
 - ochrony krajobrazu;
 - ochrony klimatu, w zakresie analizy założeń projektu mających wpływ na łagodzenie skutków zmian klimatu oraz służących adaptacji do jego zmian;
 - ochrony kopalin, w tym racjonalnej eksploatacji złóż (tereny górnicze Bęczków i Józefka);
 - zasad odprowadzania i oczyszczania ścieków, w tym wód opadowych i roztopowych, a także wymóg ich oczyszczania biorąc pod uwagę sposób, rodzaj terenu oraz jakość wód odprowadzanych do odbiornika;
 - gospodarki odpadami, z uwzględnieniem segregacji odpadów i ich odzysku w oparciu o obowiązujące przepisy w tym zakresie.
- Zawierać analizę i ocenę czy projekt dokumentu uwzględnia cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym;
 - Zawierać propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania; rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie jak również kompensację przyrodniczą w przypadku prognozowanych negatywnych oddziaływań na środowisko, w tym na przyrodę, mogących być rezultatem realizacji dokumentu; zaproponowane działania muszą być poprzedzone szczegółową analizą i poparte wnioskami z tych analiz; rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku takich rozwiązań.

4. Materiały wyjściowe i źródła

Opracowania planistyczne:

1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górnó przyjęte uchwałą Nr XV/77/2007 Rady Gminy Górnó z dnia 15 listopada 2007 r., wraz ze zmianami;

Pozostałe opracowania:

1. Opracowanie ekofizjograficzne sporządzone na potrzeby studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górnó, Łódź, 2017 r.;
2. „Geografia fizyczna Polski” J. Kondracki, PWN, Warszawa 1978 r.;
3. „Geografia regionalna Polski” J. Kondracki, PWN, Warszawa 2001 r.;
4. Mapa obszarów głównych zbiorników wód podziemnych w Polsce wymagających szczególnej ochrony, prof. A. S. Kleczkowski, Instytut Hydrologii i Geologii Inżynierskiej AGH, Kraków 1990 r.;
5. Raporty i oceny stanu poszczególnych elementów środowiska publikowane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska;
6. P. Filonowicz, Szczegółowa mapa Geologiczna Polski w skali 1: 50 000, ark. Bodzentyn, 815 – Kielce, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa, 1969 r.
7. A. Konon, „Regionalizacja tektoniczna Polski – Góry Świętokrzyskie i regiony przyległe”, Przegląd Geologiczny, vol 56, nr 10, 2008 r.,
8. Prognoza oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Górnó – etap I (Cedzyna, Górnó, Leszczyny, Radlin, Skorzeszyce,

- Wola Jachowa), Sierpień 2010 r.,
9. Prognoza oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Górno – etap II (Podmachocice, Bęczków, Krajno Zagórze, Krajno Pierwsze, Krajno Drugie, Krajno Parcele, Górno Parcele), Sierpień 2010 r.;
 10. Wykonanie koncepcji ochrony przeciwpowodziowej w zlewni Bobrzy, Silnicy, Sufragańca i Lubrzanki na obszarze miasta Kielce, Kraków, grudzień 2011 r.

Strony internetowe:

1. <https://www.geoportal.gov.pl/> - Geoportal,
2. <http://sipws.wrota-swietokrzyskie.pl/> – System Informacji Przestrzennej Województwa Świętokrzyskiego;
3. <https://geolog.pgi.gov.pl/> – Geoserwis Państwowego Instytutu Geologicznego;
4. <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/> – Geoserwis Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska;
5. <https://www.mos.gov.pl/srodowisko/przyroda/konwencje-miedzynarodowe/konwencja-oro-znorodnosci-biologicznej-cbd/>,
6. <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start> – dane statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego;
7. <https://www.gorno.pl> – strona internetowa gminy Górno.

Pozostałe:

1. dane zebrane podczas wizji terenowej;
2. materiały udostępnione przez Generalną Dyrekcję Ochrony Środowiska;
3. wnioski instytucji oraz osób fizycznych;
4. mapa topograficzna w skali 1 do 10 000;
5. materiały udostępnione przez Urząd Gminy Górno.

II. Charakterystyka studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

1. Zawartość

Projekt studium powstał na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (*t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1945 z późn. zm.*) oraz ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (*t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 994*) w związku z **uchwałą Nr XXI/205/2016 Rady Gminy Górno z dnia 22 lipca 2016 r.** w sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górno.

Zawartość studium obejmuje dwie części. Część pierwsza nosi tytuł "Uwarunkowania" i zawiera opis uwarunkowań, w jakich znajduje się obszar, dla którego sporządza się opracowanie. Opiswane są w niej: cele studium; charakterystyka gminy; stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony; uwarunkowania kształtowania zagospodarowania przestrzennego. Kończy go przedstawienie potrzeb i możliwości gminy Górno. W drugiej części (część II - „Kierunki”) przedstawiono wypracowane w oparciu o wcześniej wskazane uwarunkowania: kierunki rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej, politykę przestrzenną oraz zasady kształtowania ładu przestrzennego; kierunki rozbudowy i modernizacji systemów infrastruktury technicznej; kierunki rozbudowy i modernizacji komunikacji, politykę przestrzenną w zakresie obrony cywilnej; politykę przestrzenną; obszary, dla których sporządzenie planów miejscowych jest obowiązkowe lub wskazane; inwestycje celu publicznego.

2. Cel opracowania

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (*t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1945 z późn. zm.*), celem studium jest określenie polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego, po uprzednim rozpoznaniu uwarunkowań rozwoju gminy.

Mimo, że opracowanie to nie jest aktem prawa miejscowego, to jednak jego zapisy są wiążące dla organów zarządzających gminą i jako takie zobowiązują władze do prowadzenia określonej w nim polityki przestrzennej. Ustalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego są wiążące przy sporządzaniu planów miejscowych.

3. Powiązania z innymi dokumentami

Projekt studium opiera się na dokumentach szczebla wojewódzkiego, powiatowego oraz gminnego. Uwarunkowania rozwoju i zagospodarowania gminy wynikające z czynników zewnętrznych odnoszą się do zapisów przyjętych w dokumentach:

1. **Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030** z dnia 25 stycznia 2011 roku.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030), przyjęta przez rząd w grudniu 2011 r., jest najważniejszym dokumentem strategicznym dotyczącym zagospodarowania przestrzennego kraju. W dokumencie została przedstawiona wizja zagospodarowania przestrzennego kraju do 2030 roku, określono w nim również cele i kierunki polityki przestrzennego zagospodarowania kraju, a także wskazano zasady, według których działalność człowieka powinna być realizowana w przestrzeni.

Koncepcja jest też częścią nowego systemu zarządzania rozwojem Polski. Oznacza to, że KPZK 2030 wraz z długo- i średniookresową Strategią Rozwoju Kraju oraz z dziewięcioma strategiami zintegrowanymi prezentują spójną wizję rozwoju Polski.

2. **Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego** (Uchwała Nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r.)

„Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego” jest opracowaniem z zakresu polityki przestrzennej sporządzonej przez samorząd województwa świętokrzyskiego w celu określenia kierunków rozwoju regionu. Odgrywa rolę koordynującą między planowaniem krajowym a miejscowym. PZPWŚ jest dokumentem wiążącym dla wyznaczonych kierunków zagospodarowania przestrzennego w studium. Określa długofalowe cele i kierunki wojewódzkiej polityki przestrzennej przedstawiając jednocześnie wizje zagospodarowania przestrzennego regionu świętokrzyskiego.

Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego, uwzględniającym postanowienia Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, gmina Górno położona jest w granicach Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego (MOF OW) – Kielc. Jego głównym kierunkiem zagospodarowania jest dynamizacja procesów gospodarczych oraz porządkowanie kształtującego się żywiolowo mieszkalnictwa i przedsiębiorczości.

3. **Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020** (Uchwała Nr XXXIII/589/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 16 lipca 2013 r.).

Zgodnie ze Strategią Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020 gmina Górno położona jest w Obszarze Strategicznej Interwencji obejmującym obszary wiejskie województwa oraz w obszarze funkcjonalnym miasta Kielce.

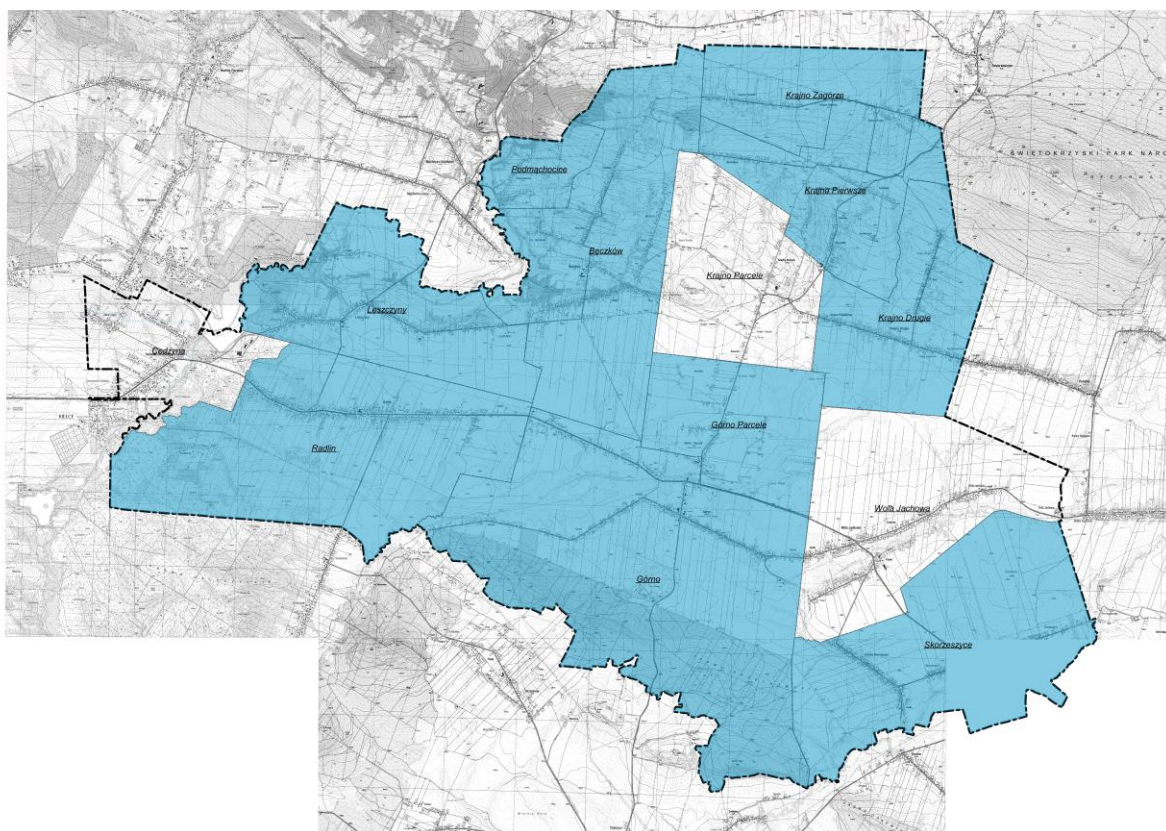
W odniesieniu do obszaru gminy Górno obowiązują następujące cele strategiczne, koncentrujące się na:

- poprawie infrastruktury regionalnej;
- kluczowych gałęziach i branżach dla rozwoju gospodarczego regionu;
- budowie kapitału ludzkiego i bazy dla innowacyjnej gospodarki;
- zwiększeniu roli ośrodków miejskich w stymulowaniu rozwoju gospodarczego regionu;

- rozwoju obszarów wiejskich;
- ekologicznych aspektach rozwoju regionu.

Ponadto na obszarze opracowania obowiązują następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Górno „Bęczków” (uchwała Nr XI/90/2019 w dniu 6 sierpnia 2019 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Górno „Bęczków”);
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Górno „Górno Parcele” (Uchwała Nr VIII/59/2011 z dnia 8 czerwca 2011 r.);
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Górno „Górno” (Uchwała Nr IX/63/2011 Rady Gminy w Górnio z dnia 11 sierpnia 2011 r. wraz z fragmentarycznymi zmianami: Uchwała Nr VIII/102/2015 z dnia 30 czerwca 2015 r.; Uchwała Nr XXII/212/2016 z dnia 23 sierpnia 2016 r.; Uchwała Nr XXVI/236/2016 z dnia 29 listopada i Uchwała Nr XXVIII/255/2017 z dnia 18 stycznia 2017 r.);
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Górno „Krajno Drugie” (Uchwała nr XII/88/2011 Rady Gminy w Górnio z dnia 28 listopada 2011 r.);
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Górno „Krajno Pierwsze” (Uchwała Nr IV/52/2015 Rady gminy Górno z dnia 18 lutego 2015 r.);
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Górno „Krajno Zagórze” (Uchwała Nr IV/51/2015 Rady Gminy Górno z dnia 18 lutego 2015 r.);
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Górno „Leszczyny” (Uchwała Nr XXXI/238/2013 Rady Gminy Górno z dnia 21 lutego 2013 r. wraz z fragmentaryczną zmianą przyjętą Uchwałą Nr XXII/211/2016 Rady Gminy Górno z dnia 23.08.2016 r.);
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Górno „Podmachocice” (Uchwała Nr XLIX/391/2014 Rady Gminy Górno z dnia 25 czerwca 2014 r.);
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Górno „Radlin” (Uchwała Nr LIII/419/2014 Rady Gminy Górno z dnia 29 września 2014 r. wraz z fragmentarycznymi zmianami: Uchwała Nr XXVIII/256/2017 z dnia 18 stycznia 2017 r.; Uchwała Nr XXX/277/2017 z dnia 28 marca 2017 r.);
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Górno „Skorzeszyce” (Uchwała Nr II/15/2014 Rady Gminy Górno z dnia 9 grudnia 2014 r. wraz z fragmentaryczną zmianą przyjętą Uchwałą Nr XXXI/283/2017 z dnia 26 kwietnia 2017 r.)

Rysunek 1 Schemat terenów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (Źródło: opracowanie własne)

W kontekście uwarunkowań i perspektywicznych wyzwań stawianych w dokumentach nadrzędnych ocenia się, że projekt studium spełnia wymogi formalne związane ze zgodnością jego zapisów ze wspomnianymi opracowaniami.

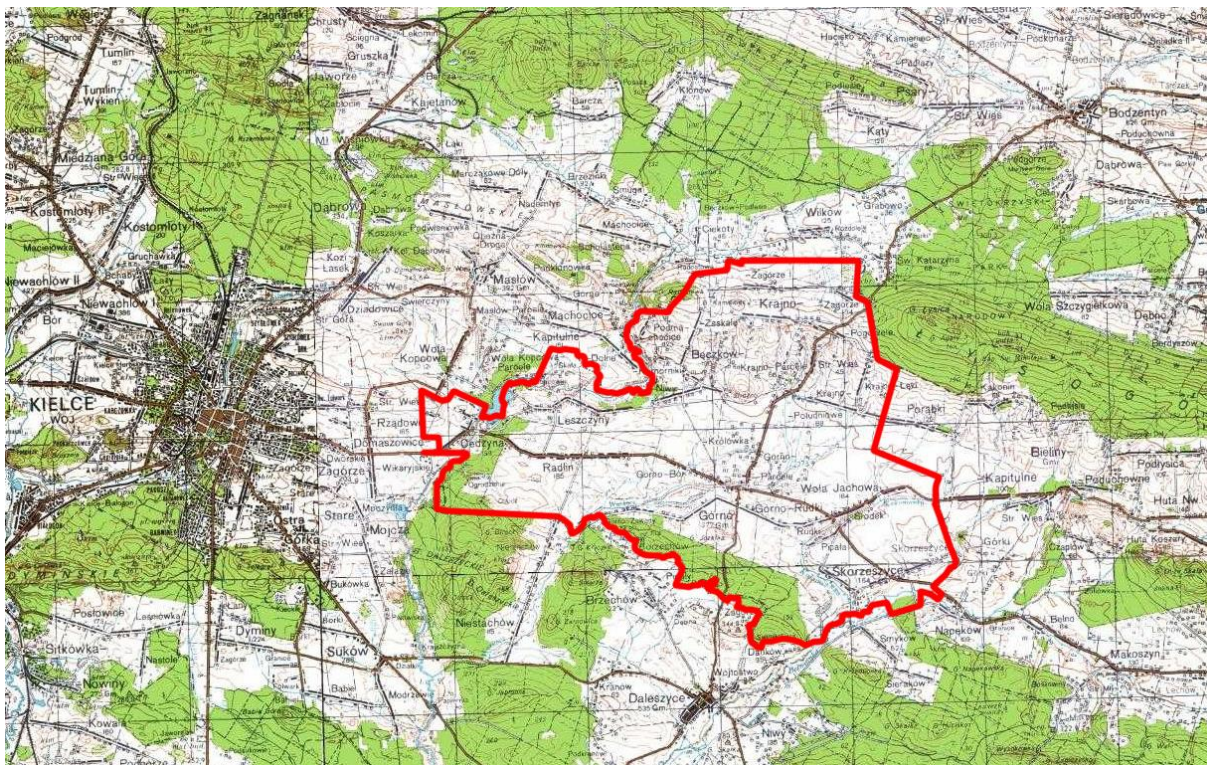
Dla wymienionych powyżej planów miejscowych zostały sporządzone prognozy oddziaływania na środowisko, ustalenia których mają również zastosowanie w niniejszej prognozie, z uwagi na przeniesienie z obowiązujących planów, do projektu studium, ustaleń dotyczących sposobu zagospodarowania terenów, w tym dla tych znajdujących się w zasięgu form ochrony przyrody.

Dla planów miejscowych dla obrębów: Podmachocice, Krajno Zagórze, Krajno Pierwsze, Krajno Drugie obowiązuje prognoza oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Górno – etap II z Sierpień 2010 r., dla obrębów: Górno, Leszczyny, Radlin i Skorzeszyce prognoza oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Górno – etap I z Sierpień 2010 r. Dla obrębu Bęczków obowiązuje prognoza oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Górno „Bęczków” sporządzona na potrzeby projektu planu podjętego uchwałą Nr XI/90/2019 w dniu 6 sierpnia 2019 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Górno „Bęczków”, natomiast dla obrębu Górno-Parcele prognoza oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Górno „Górno Parcele” ze stycznia 2018 r. Obręb Cedzyna, Wola Jachowa oraz Krajno Parcele nie posiadają obowiązujących planów miejscowych.

III. Opis, analiza i ocena stanu środowiska

1. Obecny stan środowiska

1.1. Położenie i zagospodarowanie terenu

Rysunek 2 Położenie obszaru opracowania na mapie topograficznej przedstawiającej fragment województwa świętokrzyskiego

(Źródło: opracowanie własne; źródło mapy: geoportal.gov.pl)

Gmina wiejska Górno położona jest w województwie świętokrzyskim, w powiecie kieleckim. Siedzibą gminy jest miejscowość Górno. Gmina zamieszkiwana jest obecnie przez 14 292 osób¹. Gmina zajmuje powierzchnię 83,3 km², co stanowi 3,7% powierzchni powiatu.

Struktura użytkowania gruntów w gminie Górno różni się znacząco w zależności od miejscowości. Spośród 13 obrębów można wyróżnić typowo rolnicze, w których udział użytków rolnych w ogóle powierzchni wynosi powyżej 70%. Są to: Górno Parcele, Krajno Drugie, Krajno Parcele, Krajno Pierwsze, Skorzeszyce i Wola Jachowa. Na obszarze tych obrębów, zlokalizowanych we wschodniej części gminy, przeważają grunty orne.

Obręby Górno, Cedzyna i Radlin wyróżniają się ze względu na wysoki udział gruntów pod lasami (odpowiednio 39,5%, 19,1% i 15,4% powierzchni). Cedzyna to sołectwo o najwyższym w gminie udziale powierzchni gruntów zabudowanych i zurbanizowanych, który wynosi 15,2%.

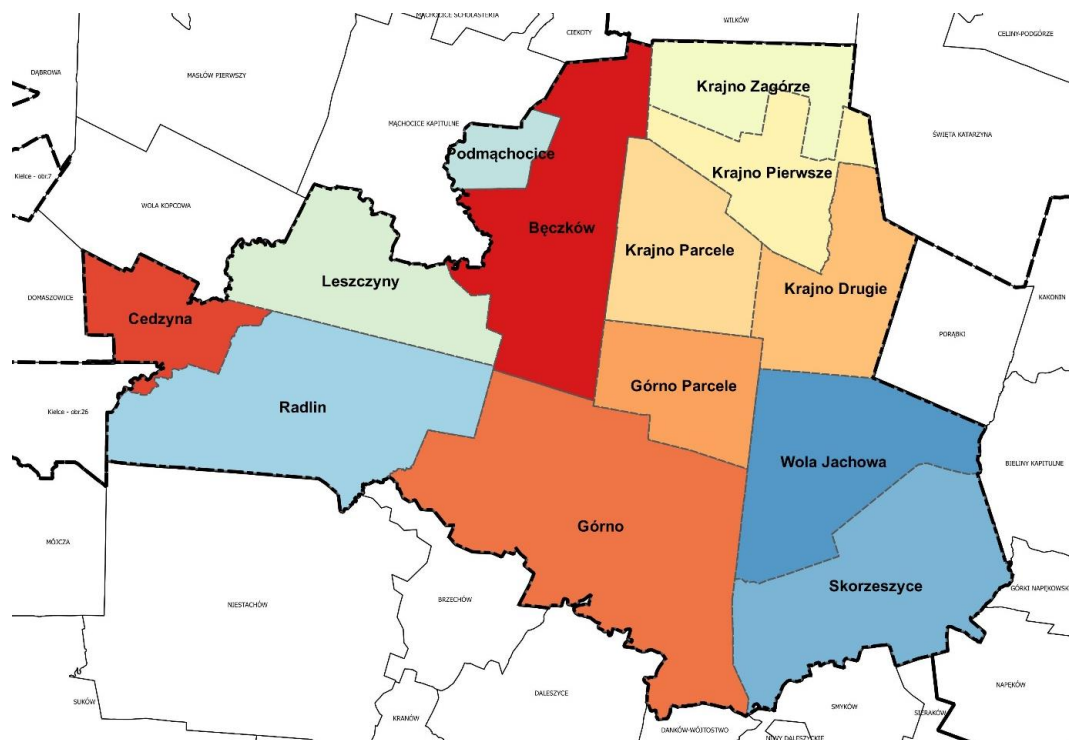
Udział poszczególnych użytków w powierzchni gminy przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 1 Wykaz udziału powierzchni poszczególnych użytków gruntowych w powierzchni ogólnej gminy.

Użytek gruntowy		Udział w powierzchni gminy
Grunty rolne	Grunty orne	60,35%

¹ Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego - dane na rok 2017,

	Łąki	10,50%
	Pastwiska	5,29%
	Sady	0,62%
	Nieużytki	0,30%
Grunty leśne		13,50%
Grunty pod wodami		0,94%
Użytki kopalne		0,36%
Grunty zabudowane i zurbanizowane	Tereny komunikacyjne	2,53%
	Tereny zabudowane	5,61%

Rysunek 3 Podział gminy Górnó na obręby ewidencyjne.
(Źródło: opracowanie własne)

Gmina swym zasięgiem obejmuje 13 sołectw: Bęczków, Cedzyna, Górnó, Górnó - Parcele, Krajno Drugie, Krajno - Parcele, Krajno Pierwsze, Krajno - Zagórze, Leszczyny, Podmachocice, Radlin, Skorzeszyce, Wola Jachowa.

Gmina graniczy:

- od północy z gminami Masłów i Bodzentyn;
- od wschodu z gminą Bieliny;
- od południa z gminą Daleszyce;
- od zachodu z gminą Kielce.

*Rysunek 4 Położenie mezoregionu Góry Świętokrzyskie (342.34)
(Źródło: opracowanie własne)*

Gmina Górnio położona jest u podnóża Gór Świętokrzyskich, w odległości około 15 km na wschód od Kielc.

Według regionalizacji fizycznogeograficznej Kondrackiego (1994) gmina Górnio zalicza się do:

- megaregionu – Pozaalpejska Europa Środkowa (3);
- prowincji – Wyżyny Polskie (34);
- podprowincji – Wyżyna Małopolska (342);
- makroregionu – Wyżyna Kielecka (342.3);
- mezoregionu – Góry Świętokrzyskie (342.34).

Góry Świętokrzyskie – masyw górski położony w południowo-wschodniej Polsce, w centralnej części Wyżyny Kieleckiej. Najwyższy szczyt to Łysica (612 m n.p.m.) w paśmie Łysogór. Góry Świętokrzyskie są jednym z najstarszych pasm górskich w Polsce i w Europie. Kilukrotnie ulegały wypiętrzaniu, niszczeniu i zalewaniu przez morza. Zostały wypiętrzone 500 mln lat temu w kambrze, później w czasie kaledońskich ruchów górotwórczych na granicy syluru i dewonu. Następnie zostały odmłodzone w czasie orogenezy hercyńskiej (dolny karbon) i ponownie podczas orogenezy alpejskiej.

Charakterystyczne dla krajobrazu najwyższych partii Gór Świętokrzyskich są strome stoki, głęboko wcięte doliny, skałki ostańcowe i gołoborza. Góry Świętokrzyskie porośnięte są lasami jodłowymi (Puszcza Jodłowa) i bukowymi. Na ich terenie utworzono Świętokrzyski Park Narodowy.

Budowa geologiczna Gór Świętokrzyskich jest bardzo zróżnicowana. Pasma główne, w skład którego wchodzi m.in. Łysogóry, zbudowane jest z najstarszych skał kambryjskich.

Trzon Gór Świętokrzyskich jest pasmem Łysogór zbudowanych z piaskowców kwarcytowych wieku prekambryjskiego. Zbocza pokryte są gołoborzami, które powstały w czwartorzędzie (plejstocenie) w wyniku wietrzenia fizycznego.

1.2. Krajobraz

Przez krajobraz należy rozumieć postrzeganą przez ludzi przestrzeń, zawierającą elementy przyrodnicze lub wytwory cywilizacji, ukształtowaną w wyniku działania czynników naturalnych lub działalności człowieka.

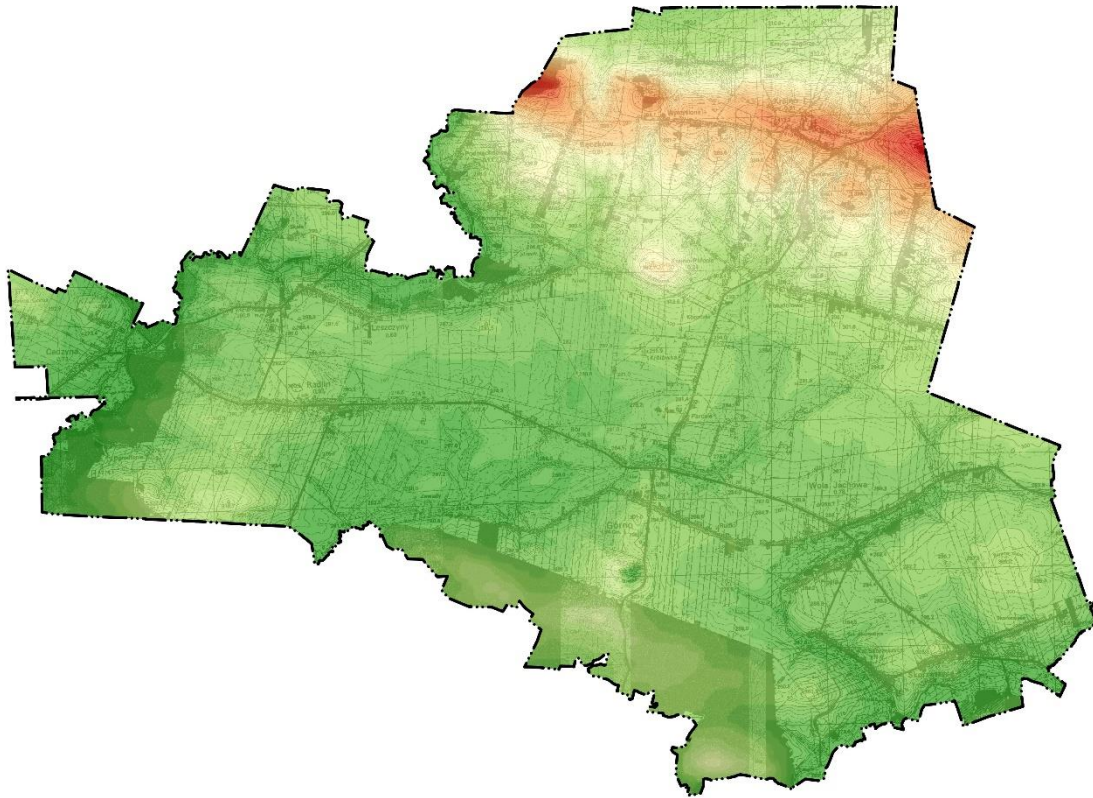
Krajobraz gminy Górno charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą terenu. Dominują w nim tereny zielone, głównie pola uprawne i łąki. Jednakże, w południowej oraz południowo-zachodniej części obszaru opracowania znajdują się znaczne pod względem powierzchni kompleksy leśne. W krajobrazie widoczne są również liczne zabudowania mieszkaniowe jednorodzinne i zagrodowe usytuowane wzdłuż dróg przecinających teren gminy. W krajobrazie gminy Górno wyróżniają się szczególnie wsie o zwartej zabudowie ukształtowanej po obu stronach drogi – tzw. ulicówki. Podstawę układu stanowią budynki mieszkalne usytuowane blisko krawędzi oraz frontem do arterii komunikacyjnych, tworzące miejscowo regularne pierzeje drogi. Wyjątek stanowią tu zabudowania wsi: Bęczków, Podmachocice i Skąta, które charakteryzują się układem rzędownym o luźnej zabudowie usytuowanej najczęściej po jednej stronie. Głównym ośrodkiem i najważniejszym elementem struktury przestrzennej gminy jest miejscowość Górno.

Ważnym elementem krajobrazu gminy Górno są doliny rzek: Lubrzanki, Warkocza, Kakonianki i Belnianki. Z uwagi na to, że przecinają teren zróżnicowany pod względem rzeźby terenu, odgrywają one istotną rolę w kształtowaniu i postrzeganiu całego krajobrazu gminy. Ponadto, w zachodniej części analizowanego terenu znajduje się sztuczny zbiornik wodny Cedzyna, powstały po spiętrzeniu wód rzeki Lubrzanki.

Do negatywnych elementów krajobrazu, znajdujących się w granicach analizowanego obszaru należą wyrobiska górnicze (na złożu Józefka i Bęczków), a także szlaki komunikacji kołowej o dużym natężeniu ruchu pojazdów silnikowych (droga krajowa nr 74 oraz drogi wojewódzkie nr 745, 752 i 753). Elementy te zakłócają naturalny, wiejski krajobraz gminy Górno.

1.3. Rzeźba terenu

Według regionalizacji J. Kondrackiego gmina Górno położona jest w mezoregionie Gór Świętokrzyskich, stanowiących część makroregionu Wyżyna Kielecka. Oś stanowi Dolina Kielecko – Łagowska ograniczona od strony północnej Kraińskim Grzbieciem należącym do pasma Głównego, od południa Pasmem Brzechowskim, przechodzącym ku zachodowi w grupę Góry Otocz, a ku wschodowi w Pasma Orłowińskie. W obrębie Doliny Kielecko – Łagowskiej znajdują się niewielkie wzniesienia zbudowane z wapieni, dolomitów i piaskowców (Radlin, Górno, Góra Stróżna koło Krajna) oraz podłużne wzgórze koło Bęczkowa. Największe wysokości bezwzględne występują na północy gminy. Wzniesienia Góry Radostowej osiągają wartość 451 m n.p.m., natomiast przy północno-wschodniej granicy gminy Górno, na zboczu Góry Łysicy ok. 464 m n.p.m. Najniżej położone są tereny znajdujące się w zachodniej części gminy, w dolinie rzeki Lubrzanki (249,2 m n.p.m.). Maksymalne różnice wysokości względnych osiągają 202,0 m i przeciętnie kształtują się: dla części północnej na poziomie 100-180 m, dla części środkowej w zakresie 10-30 m i dla części południowej do 100 m. Obszar gminy przecinają doliny rzek: Lubrzanki, Warkocza, Kakonianki oraz szereg dolin potoków i strumieni. W obniżeniach dolinnych, przy zboczach większych wzniesień zachodzą procesy erozji, spłukiwania i akumulacji mułków lessowych (głównie w części północnej gminy oraz na południe od Radlina, Górna i Woli Jachowej). Aktualnie w rzeźbie terenu, poza zmianami będącymi skutkiem erozji, istotną rolę odgrywają przekształcenia powstałe w wyniku działalności gospodarczej jak np.: melioracja, regulacja cieków, budowa dróg, budowa zbiornika wodnego w Cedzynie, a także związane z eksploatacją powierzchniową surowców skalnych, formy powyrobowiskowe (hałdy, nieczynne wyrobiska).

Rysunek 5 Schemat hipsometryczny gminy Górnó
(Źródło: opracowanie własne)

1.4. Budowa geologiczna

Obszar gminy Górnó położony jest w obrębie paleozoicznego trzonu Gór Świętokrzyskich. Według Szczegółowej Mapy Geologicznej Polski², na powierzchni terenu występują skały eratemu paleozoicznego, systemu: kambryjskiego, ordowickiego, sylurskiego, dewońskiego i karbońskiego. Poza jednym miejscem (Góra Józefka) brak jest tutaj skał eratemu mezozoicznego. Utwory eratemu kenozoicznego reprezentowane są przez skały systemu paleogeńsko-neogeńskiego oraz czwartorzędowego – z serią plejstocenu i holocenu.

Obszar gminy położony jest w łysogórskiej i kieleckiej strefie fałdów³, graniczących ze sobą wzdłuż nasunięcia świętokrzyskiego (mniej więcej na linii Bęczków – G. Stuzyna – Krajno Południowe). W północnej części gminy w jednostce łysogórskiej położona jest skiba łysogórska, w której występują utwory serii kambru środkowego i górnego (Grzbiet Kraiński). W kieleckiej strefie fałdów spośród jednostek strukturalnych – od północy – występują: antyklina bielińska (Krajno Południowe), synklina miedzianogórska (na linii Bęczków – Wola Jachowa), antyklina szydlówkowska (Cedzyna Góra), antyklina Woli Jachowej (na linii Leszczyny – Górnó – Wola Jachowa), synklina Radlina (Cedzyna – Radlin – Górnó – Wola Jachowa), brachyantyklina napękowska (Barania Góra 308,6 m n.p.m.) oraz synklina napękowska (Skorzeszyce) – wypełnione utworami systemu dewońskiego i karbońskiego, oraz antyklina niestachowska (Góraz Zdobiec - zachodnia część Pasma Brzechowskiego) – zbudowane z utworów serii dewonu dolnego i kambru dolnego.

Poniżej przedstawiony zostanie, w ujęciu litologiczno-stratygraficznym, opis warstw skalnych. W systemie kambryjskim występują tutaj:

² P. Filonowicz, Szczegółowa mapa Geologiczna Polski w skali 1: 50 000, ark. Bodzentyn, 815 – Kielce, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa, 1969 r.

³ A. Konon, „Regionalizacja tektoniczna Polski – Góry Świętokrzyskie i regiony przyległe”, *Przegląd Geologiczny*, vol 56, nr 10, 2008 r., s. 921

- iłowce i mułowce z wkładkami piaskowców i szarogłazów (warstwy holmiowe), piaskowce i mułowce (warstwy protolenusowe), iłowce, piaskowce, łupki i szarogłazy (nierozdz.) oraz piaskowce, mułowce i iłowce z wkładkami kwarcytów, łupków szarogłazowych i lamprofirów (poziom subholmiowy) w rejonie Góry Zdobiec (318,7 m n.p.m.) i Mazurowej Góry, na południe od Radlina i Paśmie Brzechowskim (struktura antykliny niestachowskiej); jest to seria kambru dolnego; są to grunty skaliste typu fliszu z przewagą łupków o, jak się wydaje, najsłabszych parametrach budowlanych w całym systemie; grunty te wykazują dobre i dostateczne warunki budowlane, pogarszające się wraz z nachyleniem terenu i zawilgoceniem podłoża; w miejscach gdzie łupki są silnie spękane i okresowo zawodnione przez wody deszczowe, a ponadto przykryte zwietrzeliną ich nośność jest osłabiona;
- łupki, ility, kwarcyty i szarogłazy znane z rejonu Bęczkowa-Zaskala, Krajna Podwiatracze, Krajna Drugiego, Młyńczyszkowej (356,4 m n.p.m.) – gdzie odsłaniają się spod glin peryglacialnych i lessów; upady rzędu 46-56° ku NE; jest to seria kambru środkowego; są to grunty skaliste typu fliszu z przewagą łupków; warunki budowlane dobre i dostateczne (gdy są zwietrzałe lub przykryte pokrywą utworów peryglacialnych);
- piaskowce, kwarcyty i łupki z wkładkami iłów i zlepieńców rozpoznane na Radostowej (451,3 m n.p.m.) i Kraińskim Grzbiecie; upady rzędu 42-67° ku NE; kwarcyty z wkładkami piaskowców i łupków (kwarcyt łysogórski) – położone w rejonie północnych stoków Radostowej oraz Krajna Zagórza; jest to seria kambru górnego; utwory te budują główne pasmo świętokrzyskie, Łysogóry, które w rejonie Krajna Pogorzeli, od Kraińskiego Grzbieta oddziela strefa uskokowa; Kraiński Grzbiet na zachód od tej strefy jest obniżony i przesunięty ku południowi ca 0,5 km; generalnie są to grunty skaliste silnie zdiagenezowane, dobre pod względem budowlanych; miejscami jednak są to grunty typu fliszu z przewagą łupków o gorszych parametrach budowlanych, bardziej narażone na ruchy grawitacyjne, zwłaszcza zwietrzałe, jak również gdy są przykryte pokrywą utworów peryglacialnych.

System ordowicki jest słabo reprezentowany na powierzchni terenu. Z obszaru gminy znane są jedynie piaskowce (arenigu) z dwu niewielkich wystąpień w rejonie Ogrodzenia na południe od Radlina.

W systemie sylurskim mamy tutaj:

- łupki z wkładkami szarogłazów (warstwy wydrzyszowskie) znane z Krajna Zagórza w Dolinie Wilkowskiej, oraz łupki z wkładkami szarogłazów (warstwy rzepińskie) znane z północnego stoku Góry Cedzyna (311,9 m n.p.m.); są to skały miękkie, nie tworzące form pozytywnych w rzeźbie; jest to seria syluru górnego; pod względem budowlanym nie są to grunty zbyt sprzyjające, choćby z uwagi na fakt, iż poprzez swoje wykształcenie litologiczne sprzyjają stagnowaniu wód opadowych; przykryte zwietrzeliną i dodatkowo położone na stokach lub zboczach dolin mogą stanowić podłoże do ruchów masowych – w sprzyjających okolicznościach. Z przelomu systemu sylurskiego i dewońskiego występują piaskowce, szarogłazy i łupki wiśniowe (warstwy klonowskie) znane z wąskich wychodni w rejonie Cedzyna Góra. Ze względu na położenie obszaru gminy w stosunku do struktur geologicznych duży udział w budowie mają tutaj skały systemu dewońskiego. Są to:
- w serii dewonu dolnego: piaskowce, kwarcyty, łupki i zlepieńce (s. plakodermowa) znane z Podmachocic, Bęczkowa Zaskala, Bęczkowa Górki, Góry Stróżnej (367,1 m n.p.m.), Krajna Południowego, gdzie są zachowane szczytkowo; być może są one śladem sięgającej tu antykliny bielińskiej; utwory dolnego dewonu występują także wąskim pasem na północnych stokach Pasma Brzechowskiego (północne skrzydło antykliny niestachowskiej), opisywane tam jako mułowce i piaskowce płytowe kwarcytowe z wkładkami tufitów i zlepieńców czy piaskowce (emsu), lub piaskowce, kwarcyty, łupki i zlepieńce (warstwy barczańskich) w rejonie Góry Zdobiec i Cedzyna Góra; ponownie występują w rejonie Świniej Góry – południowe skrzydło a. niestachowskiej; w skrzydłach tej antykliny, miejscami pojawiają się też, starsze, żedyńsko-zigeńskie, mułowce szarowiśniowe z wkładkami piaskowców; są to utwory skaliste typu fliszu z przewagą piaskowców lub łupków; piaskowcowe to grunty o dobrych i bardzo dobrych warunkach budowlanych, jednak gdy są przykryte zwietrzeliną,

warunki te pogarszają się; inaczej sytuacja przedstawia się z utworami łupkowymi, te są bardziej podatne na ruchy masowe (zwłaszcza zwietrzałe i zawodnione);

- w serii dewonu środkowego: magle, wapień i dolomity (poz. dąbrowski) rozpoznane w rejonie na północ od Góry Zdobiec; wapień i magle zdolomityzowane (poz. dąbrowski) występujące na południowych stokach Świniej Góry; margle, mułowce, piaskowce i dolomity (poz. dąbrowski) z rejonu północnych stoków Pasma Brzechowskiego oraz Góry Zdobiec; wapień masywne (żywetu grn.) i łupki, margle i wapień (żywetu grn.) występujące w skarpię Lubrzanki na północ od Leszczyn; są to grunty skaliste, zasadniczo o dobrych warunkach budowlanych, pogarszających się w strefach przykrycia przez zwietrzliny gliniaste, w strefach zwietrzenia, skrasowienia, większego nachylenia stoków oraz większego udziału utworów marglistych i łupkowych; należy zwracać uwagę na miejsca z procesami krasowymi;
- w serii dewonu górnego: łupki, margle i wapień (fran) oraz wapień, margle i łupki (famenu) znane z południowych stoków Góry Stróżnej, rejonu Skały na północ od Leszczyn, Górna, Góry Józefki, Radlina; a także wapień koralowy i płytowy oraz łupki (fran dln.), wapień płytowy, zrostkowy i laminowany z wkładkami łupków i chalcedonitów (fran grn.), wapień płytowy, margle i łupki (poziom cheilocerasowy) oraz łupki i wapień gruzłowe z rejonu Radlina; są to grunty skaliste węglanowe, wapienno-margliste o nieco gorszych warunkach niż w serii poprzedniej, m.in. z uwagi na większy udział utworów marglistych i łupkowych.

Na obszarze gminy Górnó, występują utwory systemu karbońskiego. Są to:

- łupki ilaste i krzemionkowe (turneju) oraz iłowce i mułowce z wkładkami szarogłazów (wizenu), które rozpoznano w rejonie pomiędzy Górą Józefką a Górnem, na południe od Góry Stuzyny, w rejonie Skały na północ od Leszczyn oraz w Radlinie; ze względu na swoje wykształcenie litologiczne jak również sytuację strukturalną nie budują one wyniesień powierzchni terenu; jest to seria karbonu dolnego. Są to grunty skaliste iłowcowe, oraz typu fliszu z przewagą łupków, generalnie o dostatecznej przydatności dla budownictwa, m.in. z uwagi na możliwość zalegania na nich wód opadowych.

W systemie triasowym mamy tutaj jedynie łupki, zlepieńce, piaskowce i mułowce (piaskowca pstrego dln.), które rozpoznano jako wypełnienie zagłębienia krasowego w dolomitach na Górze Józefce. Utwory te mogły ulec zniszczeniu w trakcie eksploatacji górniczej prowadzonej w tym rejonie. W systemie paleogenu - neogenu rozpoznano ropy z konkrecjami żelazistymi oraz mułki w rejonie Świniej Góry. Z systemem neogeńskim związane są piaski, mułki i ropy z wkładkami lignitów (miocenu) rozpoznane na południe od Górna, gdzie stanowią wypełnienia zagłębień krasowych w dolomitach. Serie ilaste same w sobie są podatne na ruchy grawitacyjne. Jednak z uwagi, iż tutaj występują one na niewielkich powierzchniach, oraz często w obrębie form krasowych, nie stanowią dużego zagrożenia.

W systemie czwartorzędowym przewagę mają utwory serii plejstoceńskiej, seria holocenna skupia się w dolinach rzek. Rozpoznano tutaj:

- gliny ilaste z piaskowcami dewonu i kambru zwietrzelinowe i deluwialne; mułki lessowate; gliny zwałowe dolne; lessy podmienowe; ropy warwowe; osady peryglacialne (gliny zwietrzelinowe); piaski i żwiry wodnolodowcowe i lodowcowe; gliny zwałowe górne; piaski i mułki z domieszką żwirów lodowcowe, częściowo wodnolodowcowe; piaski z domieszką głazów lodowcowe i wodnolodowcowe, częściowo deluwialne; piaski i żwiry lodowcowe, częściowo wodnolodowcowe; gliny i mułki peryglacialne; lessy, mułki i piaski pylaste; piaski ze żwirami rzeczne i peryglacialne; gliny piaszczysto-ilaste z otoczkami i głazami peryglacialne, miejscami głównie deluwialne; piaski rzeczne, częściowo wodnolodowcowe i peryglacialne; piaski rzeczne ze żwirem w stropie; piaski i żwiry rzeczne z soczewkami glin i otoczek soliflukcyjnych w stropie; gliny, piaski i mułki peryglacialne z głazami; piaski rzeczne; piaski pylaste i lessy piaszczyste; lessy; piaski eoliczne i piaski eoliczne w wydmach, osady deluwialne (piaski i mułki) – plejstoceńskie;

- piaski eoliczne; piaski eoliczne w wydmach; piaski i mułki rzeczne; torfy, namuły torfiaste i mady – holocenijskie.

Mięszość pokrywy czwartorzędowej sięga od kilku (na stokach) do kilkunastu metrów (dolne części stoków, zbocza dolin), a w dnach dolin rzecznych do ca 20 m.

Na szczególną uwagę zasługują utwory spoiste, np. lessy, piaski pylaste i lessy piaszczyste (występujące w rejonie Kraińskiego Grzbietu) z uwagi na możliwość występowania sufozji i osiadań zawałowych, oraz zwietrzliny gliniaste i ilaste, ropy i mułki zastoiskowe, lessy podmorenowe oraz utwory w których i na powierzchni których, mogą gromadzić się większe ilości wód – np. deluwia, utwory peryglacialne, itp. Utwory te w sprzyjających warunkach (nawodnienia, zalegania na stromych stokach, podcięciu erozyjnemu, itd.) mogą ulegać grawitacyjnemu przemieszczaniu. W wielu miejscach w krawędziach zboczy dolin rzecznych i rozcięć erozyjnych wychodzą utwory spoiste, które zalegają poniżej np. serii niespoistych (sypkich). Taki układ warstw połączony z nachyleniem powierzchni terenu może sprzyjać powstawaniu zsuwów – zbocza doliny Lubrzanki (oraz części mniejszych dolinek). Utwory piaszczyste, zazwyczaj średnio zagęszczone, sprzyjają budownictwu pod warunkiem, iż wody gruntowe są głębiej położone.

Analiza budowy geologicznej gminy Górnio wskazuje na pozytywne formy morfologiczne, jako obszary predysponowane do wystąpienia ruchów masowych. Są to wzniesienia o stosunkowo stromych zboczach zbudowane ze skał kambriu i dewonu. Budują one ciągi wzgórz w północnej i południowej części gminy. Środkowa część gminy jest wolna od tych form, a niewielkie wzniesienia wystające ponad poziom osadów plejstoceńskich nie są podatne na ruchy osuwiskowe, oprócz rejonów występowania łożysk i mułowców. Część tych form, okrywają osady peryglacialne i deluwialne stanowiące efekt połączonego działania wietrzenia i ruchów masowych takich jak soliflukcja i spływanie. Jeśli osady te pokrywają stoki o większym nachyleniu, prawdopodobieństwo wystąpienia ruchów osuwiskowych wzrasta. Drugim obszarem narażonym na ruchy osuwiskowe są doliny rzeczne. Krawędzie tarasów takich rzek jak Lubrzanka, Belnianka czy Warkocz narażone są na obrywanie się lub osuwanie mas ziemnych wskutek erozji bocznej rzek na odcinkach o nieregulowanym korycie.⁴

1.5. Surowce mineralne

Na terenie gminy znajdują się następujące udokumentowane złoża kopalin:

- **złoża kamieni drogowych i budowlanych „Józefka”** [złoża wapieni (kod 4630) i dolomitów (kod 4605)] o numerze MIDAS: KD 873.
 - zgodnie z „Bilansem zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce” zasoby złoża według stanu na dzień 31.12.2016 r. wynoszą: bilansowe 23 263 tys. ton, przemysłowe - 2 805 tys. ton;
 - dla złoża obowiązuje koncesja na wydobycie znak: Ś.V.712-56/2003 z dnia 19 stycznia 2004 r. wydana przez Wojewodę Świętokrzyskiego, zmieniona decyzją: znak Z1:OWŚ-V.7422.6.2014 z dnia 17 lutego 2014 r. oraz znak Z1:OWŚ-V.7422.23.2017 z dnia 4 stycznia 2018 r. Marszałka Województwa Świętokrzyskiego, z terminem ważności do 31.12.2042 r.;
 - powierzchnia udokumentowanego złoża wynosi 19,820 ha,
 - do możliwych zagrożeń środowiska związanych z wydobyciem należą: hałas, deformacje powierzchni terenu oraz zapylenie;
 - do zagrożeń związanych z przeróbką kopaliny należy zapylenie i hałas;
 - podtypy kopaliny: dolomit i wapień. Możliwymi kierunkami zastosowania kopaliny jest drogownictwo, produkcja kruszywa łamanego oraz produkcja nawozów mineralnych;
 - proponowany kierunek rekultywacji złoża: wodny.

⁴ Informacje pochodzą z objaśnienia do mapy terenów zagrożonych ruchami masowymi i terenów, na których te ruchy występują dla gminy Górnio, Kielce 2017 r.

- **złoże kruszyw naturalnych „Bęczków”** [złoże piasków] o numerze MIDAS: KN 7494, którego stan zagospodarowania jest na poziomie eksploatacji okresowej.
 - zgodnie z „Bilansem zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce” zasoby złoża według stanu na dzień 31.12.2016 r. wynoszą: bilansowe 2 329 tys. ton, przemysłowe - 1 007 tys. ton,
 - dla złoża obowiązuje koncesja na wydobycie nr OWŚ-V.7422.23.2015 z dnia 19 listopada 2015 r. wydana przez Marszałka Województwa Świętokrzyskiego z terminem ważności do 31.12.2045 r.;
 - powierzchnia udokumentowanego złoża wynosi 13,881 ha;
 - możliwym zagrożeniem środowiska związanym z wydobyciem jest deformacja powierzchni terenu;
 - podtyp kopaliny: piasek. Możliwymi kierunkami zastosowania kopaliny jest drogownictwo oraz budownictwo;
 - proponowany kierunek rekultywacji złoża: leśno-wodny.

- **złoże kruszyw naturalnych „Bęczków-Niwy”** [złoże piasków] o numerze MIDAS: KN 5429, którego stan zagospodarowania jest na poziomie rozpoznania wstępnego - złoże nie eksploatowane.
 - zgodnie z „Bilansem zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce” zasoby bilansowe złoża według stanu na dzień 31.12.2016 r. wynoszą: bilansowe 6 001 tys. ton,
 - powierzchnia udokumentowanego złoża wynosi 29.724 ha;
 - podtyp kopaliny: piasek. Możliwymi kierunkami zastosowania kopaliny jest drogownictwo oraz budownictwo;
 - kierunek rekultywacji złoża: wodny.

W granicach gminy Górnio występują następujące obszary i tereny górnicze, będące pod nadzorem górniczym Okręgowego Urzędu Górniczego – Kielce:

- obszar (ID:136681) i teren górniczy (ID: 136682) Józefka III o numerze w rejestrze 10-13/1/62a, i numerze ID 136681,
- obszar (ID: 132564) i teren górniczy (ID: 132565) Bęczków A, o numerze w rejestrze 10-13/3/233, i numerze ID 132565.

Niewielki fragment usytuowany w zachodniej części gminy Górnio znajduje się w zasięgu **Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 417 „Zbiornik Kielce”**. Zbiornik został udokumentowany w 1994 roku - dokumentacja hydrogeologiczna rejonu eksploatacji wód podziemnych (RE) Kielce zatwierdzona decyzją Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa znak: KDH/013/5876/96 z dnia 11 maja 1996 r. W 2015 roku została dokonana reambulacja stanowiąca dodatek do "Dokumentacji hydrogeologicznej rejonu eksploatacji (RE) Kielce w tym GZWP 417 Kielce" w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 417 Kielce. Zbiornik zajmuje powierzchnię 39,5 km². Jest to zbiornik o typie ośrodka krasowo-szczelinowego. Jego głębokość sięga 250 m.

Na obszarze gminy Górnio nie występują udokumentowane kompleksy składowania dwutlenku węgla.

1.6. Wody powierzchniowe

Wody powierzchniowe stanowią sieć rzeczna (rzeki, kanały, rowy) oraz zbiorniki wód stojących.

A. Wody płynące

Gmina Górnio w całości położona jest w zlewni rzeki Białej Nidy. Na jej terenie występują trzy

zlewnie cząstkowe rzek Lubrzanki, Warkocza i Kakonianki. Działy wodne nie są tu dopasowane do orografii i układają się w stosunku do niej poprzecznie, co powoduje, że w obrębie wzniesień, na wychodniach skał starszego podłoża tworzą wyraźne przełomowe odcinki dolin.

Przepływające przez teren gminy rzeki mają charakter rzek górskich i podgórskich, o słabo wykształconych dolinach i nierównomiernym przepływie. 40% obszaru należy do zlewni rzeki Warkocz, 25% do zlewni rzeki Kakonianki, stanowiącej dopływ Belnianki, natomiast 35% do zlewni Lubrzanki.

Doliny Lubrzanki, Warkocza, Kakonianki, Belnianki oraz ich dopływy stanowią regionalne korytarze ekologiczne.

Wzdłuż zachodniej granicy gminy płynie rzeka Lubrzanka (prawobrzeżny dopływ Czarnej Nidy o długości 33,6 km i powierzchni zlewni 252,6 km²) biorąca swój początek w miejscowości Jaworze, położonej poza terenem gminy Górnio. W przełomie przez Pasma Główne Gór Świętokrzyskich tworzy koryto o szerokości 3 - 7 m. Poniżej przełomu rzeka przyjmuje kierunek południkowy, utrzymujący się aż do ujścia. Lubrzanka jest określana jako rzeka typowo górską, o nagłych wezbraniach. Dolina Lubrzanki cechuje się wysokimi walorami przyrodniczymi wynikającymi z wodno-łąkowego charakteru, zachowanego dzięki niewielkiemu stopniu zmeliorowania.

Przez teren opracowania przepływa również ciek wodny Warkocz, będący dopływem rzeki Lubrzanki. Jego łączna długość wynosi 17,52 km i ma swój początek na południowym stoku Łysicy. Do rzeki Lubrzanki wpada w okolicach miejscowości Suków.

Przez południowo-wschodnią część obszaru objętego opracowaniem przepływa rzeka Kakonianka. Jest to prawobrzeżny dopływ rzeki Belnianki, która również przepływa przy południowo-wschodniej granicy gminy. Belnianka jest źródłowym ciekami Czarnej Nidy, o długości ok. 31,5 km (do połączenia z Lubrzanką). Powierzchnia dorzecza wynosi 279 km².

B. Wody stojące

W rejonie miejscowości Cedzyna, na Lubrzance zbudowany jest zbiornik o powierzchni 64 ha (wg projektu technicznego). Maksymalna głębokość zbiornika wynosi 6,5 m, średnia ok. 4,25 m, a pojemność ok. 1,5 mln m³. Czasza zbiornika mieści się w naturalnych brzegach doliny rzeki i nie wymaga dodatkowych zabezpieczeń w formie wałów bocznych i obwałowań zawala. Zbiornik z uwagi na małą pojemność nie pełni funkcji zabezpieczenia przeciwpowodziowego. Z punktu widzenia gospodarki wodnej jest to roczny zbiornik wyrównawczy, w którym magazynowanie wody odbywa się w okresie przejścia wysokich stanów wód.

1.7. Jakość wód powierzchniowych

Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych w ramach państwowego monitoringu środowiska wynika z art. 349 a ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (*Dz. U. z 2018 r., poz. 2268 ze zm.*). Głównym celem zadania jest dostarczenie wiedzy o stanie ekologicznym (lub potencjale ekologicznym) i stanie chemicznym rzek Polski, niezbędnej do gospodarowania wodami w dorzeczach, w tym do ich ochrony przed eutrofizacją i zanieczyszczeniami antropogenicznymi. Monitoring realizowany jest w oparciu o wyznaczone tzw. jednolite części wód (JCW), które należy rozumieć jako oddzielne i znaczące elementy wód powierzchniowych, stanowiące podstawową jednostkę gospodarowania wodami. Od 2007 roku są prowadzone trzy rodzaje monitoringu wód powierzchniowych: diagnostyczny, operacyjny i badawczy.

Jakość wód powierzchniowych na analizowanym obszarze nie jest bardzo zróżnicowana. Według klasyfikacji i oceny wód powierzchniowych w województwie świętokrzyskim na rok 2014, rzeka Lubrzanka charakteryzuje się dobrym potencjałem ekologicznym wód. Rzece Warkocz przypisano umiarkowany potencjał ekologiczny.

Rzeka Lubrzanka badana była w punkcie pomiarowo kontrolnym Lubrzanka – Ameliówka (21 km biegu rzeki), zlokalizowanym w naturalnej JCWP „Lubrzanka do Zalewu Cedzyna”.

Na podstawie badań w 2016 roku, jakość wód w rzece Lubrzanka, na ww. odcinku została

sklasyfikowana następująco:

- Klasa elementów biologicznych – II;
- Klasa elementów hydromorfologicznych – II;
- Klasa fizykochemiczna (grupa 3.1 – 3.5) – II;
- Klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3.6) – specyficzne – II;
- Stan/potencjał ekologiczny – Dobry.

Rzeka Warkocz badana była w punkcie pomiarowym poza obszarem opracowania, zlokalizowanym przy moście na drodze Suków – Daleszyce (1,7 km biegu rzeki).

Na podstawie pomiarów jakości wód w punkcie pomiarowo-kontrolnym Warkocz – Suków – Daleszyce (droga) zaklasyfikowano następująco:

- Klasa elementów biologicznych – III;
- Klasa elementów hydromorfologicznych – II;
- Klasa fizykochemiczna (grupa 3.1 – 3.5) – II;
- Stan/potencjał ekologiczny – Umiarkowany.

Rzeka Kakonianka oraz Belnianka należą do Jednolitej Części Wód Powierzchniowych o numerze RW20006216434 „Czarna Nida do Stokowej”. Wspomniana JCWP nie była badana w ostatnich latach.

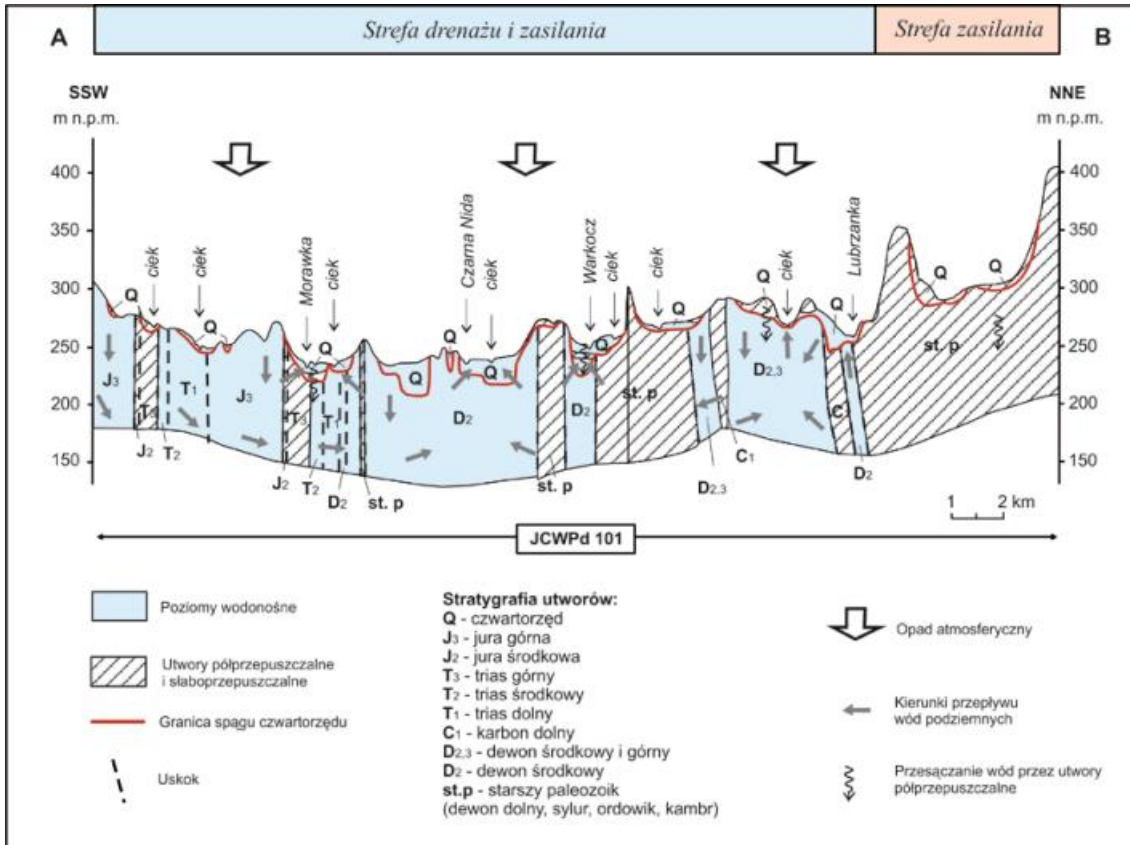
Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (*Dz. U. z 2016 r., poz. 1911*) celem środowiskowym dla JCWP rzecznych, występujących w obszarze dorzecza Wisły, w zakresie stanu chemicznego jest dobry stan chemiczny. Wskaźniki stanu dobrego przyjęto zgodnie z rozporządzeniem klasyfikacyjnym.

Celem środowiskowym dla JCWP rzecznych, występujących w obszarze dorzecza Wisły, w zakresie elementów hydromorfologicznych jest dobry stan tych elementów (II klasa). W przypadku JCW monitorowanych, które zgodnie z wynikami oceny stanu przeprowadzonej przez GIOŚ osiągają bardzo dobry stan ekologiczny, celem środowiskowym jest utrzymanie hydromorfologicznych parametrów oceny na poziomie I klasy.

1.8. Wody podziemne

Analizowany obszar znajduje się w zasięgu **Jednolitej Części Wód Podziemnych nr 101** (zgodnie z podziałem na 172 JCWPd). JCWPd nr 101 o kodzie identyfikatora UE PLGW2000101 zajmuje powierzchnię 1625,4 km². JCWPd nr 101 położona jest w dorzeczu Wisły. Zasoby wód podziemnych dostępnych do zagospodarowania wynoszą 265878 [m³/d].

Zasilanie warstw wodonośnych odbywa się przez infiltrację opadów atmosferycznych. Moduł infiltracji efektywnej jest bardzo zróżnicowany przestrzennie. Zależy od wielkości opadów i przepuszczalności skał odsłaniających się na powierzchni terenu. Średnia jego wartość jest zbliżona do modułu odpływu podziemnego ze zlewni Nidy i wynosi (około 270 m³/d*km²).

Rysunek 6 Schemat krążenia wód w JCWP nr 101 (Źródło: <https://www.pgi.gov.pl/psh/zadania-psh/8913-zadania-psh-jcwpd.html>)

W zachodniej części południowo-zachodniej granicy JCWPd, gdzie biegnie ona wzdłuż granicy obrzeżenia permsko-mezozoicznego Gór Świętokrzyskich ma miejsce niewielki odływ boczny do sąsiedniej JCWPd nr 100. Pozostałe granice są hydrodynamiczne i biegną po działach wód podziemnych, które z pewnym przybliżeniem pokrywają się z działami wód powierzchniowych zlewni cząstkowej rzeki Nidy powyżej ujścia Czarnej Nidy (włącznie).

Naturalnymi strefami drenażu wewnątrz JCWPd są rzeki i cieki powierzchniowe z tym, że dla głębiej położonych warstw wodonośnych są to głównie rzeki Nida i jej większe dopływy: Łososina i Czarna Nida wraz z dopływami Bobrzą, Lubrzanką i Belnianką. Funkcję drenażu pełnią również liczne ujęcia wód podziemnych (studnie wiercone i kopane) i odwodnienia górnicze.

Największe zmiany powodują ujęcia komunalne Kielce w Zagnańsku (zlewnia górnej Bobrzy) i Kielce-Białogon (zlewnia środkowej Bobrzy powyżej Słowika) oraz odwodnienia górnicze w rejonie Gałęzice-Bolechowice-Borków (woda z odwodnień zrzucana do rzek), wokół których powstały duże regionalne leje depresji.

Kierunki krążenia wód podziemnych są często bardzo skomplikowane ze względu na zróżnicowaną przepuszczalność warstw wodonośnych i występowanie pomiędzy nimi utworów półprzepuszczalnych i nieprzepuszczalnych.

Do przyczyn antropogenicznych mogących być zagrożeniem nieosiągnięcia celów środowiskowych należy m.in. obniżenie zwierciadła wody poziomów użytkowych spowodowane odwodnieniem kopalń odkrywkowych surowców skalnych oraz eksploatacją wód podziemnych przez ujęcia komunalne, które mogą powodować zagrożenia dla ekosystemów zależnych od wód podziemnych.

Skrajnie zachodnia część gminy Górnio znajduje się w zasięgu występowania udokumentowanego **Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 417 „Zbiornik Kielce”**.

Zbiornik został udokumentowany w 1994 roku - dokumentacja hydrogeologicznej rejonu eksploatacji wód podziemnych (RE) Kielce zatwierdzona decyzją Ministra Ochrony Środowiska Zasobów

Naturalnych i Leśnictwa znak: KDH/013/5876/96 z dnia 11 maja 1996 r. W 2015 roku została dokonana reambulacja stanowiąca dodatek do "Dokumentacji hydrogeologicznej rejonu eksploatacji (RE) Kielce w tym GZWP 417 Kielce" w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 417 Kielce. Zbiornik zajmuje powierzchnię 39,5 km². Jest to zbiornik o typie ośrodka krasowo-szczelinowym. Jego głębokość sięga 250 m.

1.9. Jakość wód podziemnych

Ocenę stanu chemicznego w JCWPd nr 101 dokonano w oparciu o obowiązujące rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (*Dz. U. z 2016 r., poz. 85*). Rozporządzenie określa kryteria i sposób oceny jednolitych części wód podziemnych, w tym:

- klasyfikację elementów fizykochemicznych;
- definicje klasyfikacji stanu ilościowego wód podziemnych oraz ich stanu chemicznego;
- sposób interpretacji wyników badań elementów fizykochemicznych i ilościowych;
- sposób prezentacji ich stanu;
- częstotliwość dokonywania oceny ich stanu;
- wartości progowe będące normami jakości środowiska wyrażonymi jako stężenie danej substancji zanieczyszczającej, grupy tych substancji lub substancji wyrażonej jako wskaźnik, które nie powinno być przekroczone z uwagi na ochronę środowiska oraz zdrowie ludzi, zwane „wartościami progowymi”.

W 2016 roku w województwie świętokrzyskim punkty pomiarowe rozmieszczono w nowym podziale JCWPd (172 w kraju). W zasięgu JCWPd nr 101 znalazło się 10 punktów (powiaty jędrzejowski, kielecki i M. Kielce).

W badanym roku, najbliższej obszarze opracowania znalazł się punkt pomiarowy na otworze nr 1401 w miejscowości Wola Jachowa, w gminie Górno. W punkcie tym były badane elementy organiczne. Jakość wody w ww. punkcie, w roku 2016, została zaklasyfikowana do IV klasy. Wskaźniki w granicach stężeń IV klasy jakościowej: NO₃ oraz pH.

Jakość wód podziemnych w poszczególnych punktach monitoringu sieci krajowej w województwie świętokrzyskim w 2016 roku została określona według klasyfikacji podanej w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (*Dz. U. z 2016 r., poz. 85*). Klasyfikacja elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych obejmuje pięć klas jakości wód podziemnych. Klasa IV, do której zaliczają się wody z punktu pomiarowego położonego najbliższej obszarze opracowania zostały scharakteryzowane, jako wody niezadowolającej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych oraz wyraźnego wpływu działalności człowieka.

Dla JCWPd nr 101 zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (*Dz. U. z 2016 r., poz. 1911*) celem środowiskowym w zakresie stanu chemicznego jest uzyskanie dobrego stanu, natomiast w zakresie stanu ilościowego jest jego ochrona przed dalszym pogorszeniem.

W wymienionym powyżej rozporządzeniu zostały określone następujące **cele środowiskowe** dla obszarów chronionych położonych w zasięgu występowania JCWPd nr 101 (poniżej zostały wymienione cele środowiskowe dla obszarów chronionych w zasięgu, których znajduje się obszar opracowania):

- cel środowiskowy dla **Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (OCHK220)** – zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych naturalnych i sztucznych, utrzymanie meandrów na wybranych odcinkach cieków. Zachowanie śródpolnych i śródleśnych torfowisk, terenów podmokłych, oczek wodnych;
- cel środowiskowy dla **Świętokrzyskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (OCHK502 (gmina Górno))** – zachowanie ekosystemów cennych pod względem przyrodniczym,

w szczególności bagiennych, oczek wodnych i starorzeczy. Systematyczna poprawa stanu czystości wód powierzchniowych, poczynając od źródeł, aż do osiągnięcia docelowej klasy czystości, poprzez budowę lokalnych sieci kanalizacyjnych wraz z wysokosprawnymi oczyszczalniami ścieków;

- cel środowiskowy dla **Cisowsko-Orłowińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (OCHK27)** – zapewnienie bioróżnorodności ekosystemów, a w szczególności najcenniejszych zbiorowisk łąk i torfowisk. Zachowanie naturalnych fragmentów obszarów wodnych i torfowisk;
- cel środowiskowy dla **Cisowsko-Orłowińskiego Parku Krajobrazowego (PK98)** – zachowanie cennych biocenoz z chronionymi i rzadkimi gatunkami flory i fauny; zachowanie różnorodności geologicznej, w tym obszarów występowania rzeźby lessowej; zachowanie naturalnych fragmentów ekosystemów wodnych (rozlewisk i starorzeczy); zachowanie siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, w tym w szczególności torfowisk [wymaga: zachowania lub odtworzenia bagiennych warunków wodnych torfowisk, borów bagiennych i olsów, zachowania naturalnego charakteru nieprzekształconych dotychczas cieków, zachowania zasilania źródeł, zachowania procesów erozji lessowej];
- cel środowiskowy dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty **Natura 2000 „Łysogóry” (PLH260002)** – utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu ochrony:
 - zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych (6410);
 - torfowisk wysokich (7110);
 - torfowisk przejściowych i trzęsawisk (7140);
 - borów i lasów bagiennych (91D0);
 - łągów wierzbowych, topolowych, olszowych i jesionowych (91E0);
 - bobra;
 - wydry;
 - traszki grzebieniastej;
 - czerwończyka nieparka;
 - skójki gruboskorupowej.
- cel środowiskowy dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty **Natura 2000 „Dolina Warkocza”** – Utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu ochrony skójki gruboskorupowej;
- cel środowiskowy dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty **Natura 2000 „Lasy Cisowsko-Orłowińskie” (PLH260040)** – Utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu ochrony:
 - chronionych w obszarze gatunków ryb;
 - starorzeczy i naturalnych eutroficznych zbiorników wodnych (3150);
 - zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych (6410);
 - torfowisk wysokich (7110);
 - torfowisk przejściowych i trzęsawisk (7140);
 - górskich i nizinnych torfowisk zasadowych o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk (7230);
 - borów i lasów bagiennych (91D0);
 - łągów wierzbowych, topolowych, olszowych i jesionowych (91E0);
 - łągowych lasów dębowo-wiązowo-jesionowych (91F0);
 - bobra;
 - traszki grzebieniastej;
 - minoga ukraińskiego;
 - minoga strumieniowego;
 - zalotki większej;
 - czerwończyka nieparka;
 - czerwończyka fioletka;
 - modraszka nausitous;
 - trzepli zielonej.

- cel środowiskowy dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty **Natura 2000 „Przełom Lubrzanki”** (PLH260037) – utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu ochrony:
 - zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych (6410);
 - łągów wierzbowych, topolowych, olszowych i jesionowych (91E0);
 - skójkki gruboskorupowej.

1.10. Gleby

Na obszarze gminy najlepsze gleby występują w jej północnej części, w rejonie Krajna, gdzie na podłożu utworów lessowych wytworzyły się gleby brunatne II i III klasy bonitacyjnej. Na stokach gleby charakteryzują się nieregularnymi stosunkami wodnymi, co czyni je okresowo nadmiernie wilgotnymi i wykazują wtedy cechy IV lub V klasy bonitacyjnej. Gleby te z uwagi na ich pyłowy charakter podatne są na działanie procesów erozyjnych. Na pozostałym obszarze występują głównie gleby pseudobielicowe i bielicowe oraz w mniejszym stopniu rędziny wytworzone ze skał węglanowych. Zwarte powierzchnie gleb IV klasy bonitacyjnej występują w południowo - wschodniej części gminy na terenie sołectw Skorzeszyce, Wola Jachowa i Górno - Parcele. Tereny południowe charakteryzują się dużą mozaikowością, z przewagą gleb słabych. W rejonie Radlina, Górna oraz w dolinie rzeki Warkocz prowadzone były prace melioracyjne.

Tabela 2 udział gleb poszczególnych klas bonitacyjnych w powierzchni obrębu.
(Źródło: dane udostępnione przez urząd gminy Górno)

Obręb	powierzchnia obrębu	klasa gleby	powierzchnia zajmowana przez gleby danej klasy	udział procentowy danej klasy gleby w powierzchni obrębu
Bęczków	878,87 ha	IV	125,52 ha	14,28%
		V	375,15 ha	42,69%
		VI	347,63 ha	39,55%
Cedzyna	323,35 ha	IV	28,03 ha	8,67%
		V	61,24 ha	18,94%
		VI	109,04 ha	33,72%
Górno Parcele	411,85 ha	III	19,15 ha	4,65%
		IV	293,84 ha	71,35%
		V	65,22 ha	16,56%
		VI	13,94 ha	3,38%
Górno	1513,81 ha	III	17,99 ha	1,19%
		IV	425,56 ha	28,11%
		V	285,97 ha	18,89%
		VI	88,00 ha	5,81%
Krajno Drugie	492,44 ha	II	0,29 ha	0,06%
		III	104,86 ha	21,29%
		IV	210,53 ha	42,75%
		V	60,45 ha	12,28%
		VI	10,49 ha	2,13%
Krajno Parcele	517,37 ha	II	3,95 ha	0,76%
		III	129,98 ha	25,14%
		IV	276,23 ha	53,39%
		V	73,52 ha	14,21%
		VI	13,01 ha	2,51%
Krajno Pierwsze	433,95 ha	II	0,97 ha	0,22%
		III	69,65 ha	16,05%
		IV	231,28 ha	53,30%
		V	90,13 ha	20,77%
		VI	21,43 ha	4,94%
Krajno Zagórze	380,70 ha	III	5,29 ha	1,39%

		IV	204,79 ha	53,79%
		V	115,55 ha	30,35%
		VI	47,92 ha	12,59%
Leszczyny	586,80 ha	IV	233,76 ha	39,84%
		V	216,81 ha	36,95%
		VI	66,43 ha	11,32%
Podmachocice	139,10 ha	III	0,95 ha	0,68%
		IV	63,57 ha	45,70%
		V	52,15 ha	37,15%
		VI	17,7 ha	12,72%
Radlin	1042,88 ha	III	14,49 ha	1,39%
		IV	205,17 ha	19,67%
		V	351,71 ha	33,72%
		VI	288,67 ha	27,68%
Skorzeszyce	873,22 ha	IV	290,86 ha	33,31%
		V	375,42 ha	42,99%
		VI	172,96 ha	19,81%
Wola Jachowa	724,43 ha	III	0,83 ha	0,11%
		IV	435,72 ha	60,15%
		V	208,95 ha	28,84%
		VI	51,29 ha	7,08%

Największym udziałem gleb chronionych klas bonitacyjnych charakteryzuje się obręb Krajno Parcele. Gleby zaliczane do III klasy bonitacyjnej zajmują powierzchnię 129,98 ha, co stanowi 25,12% powierzchni tego obrębu. Gleby II klasy obejmują 3,95 ha, co daje 0,76% powierzchni obrębu. Drugim obrębem, o największym udziale gleb II i III klasy bonitacyjnej jest Krajno Drugie, gdzie gleby III klasy zajmują 104,86 ha (21,29%) powierzchni obrębu, a gleby II klasy 0,29 ha (0,06%). Gleby wymienionych powyżej klas znajdują się również w Krajnie Pierwszym, Górnice Parcele, Górnice, Radlinie, Krajnie Zagórzu, Podmachocicach oraz Woli Jachowej.

Tabela 3 Udział gruntów ornych poszczególnych klas bonitacyjnych (źródło: Urząd Gminy Górnice).

	Powierzchnia	Udział procentowy w całkowitej powierzchni gruntów ornych w gminie Górnice	Udział procentowy w całkowitej powierzchni gminy Górnice
<i>Grunty orne ogółem</i>	5020,20 ha	100%	60,35%
<i>Grunty orne II klasy bonitacyjnej</i>	2,16 ha	0,04%	0,03%
<i>Grunty orne III klasy bonitacyjnej</i>	255,48 ha	5,09%	3,07%
<i>Grunty orne IV klasy bonitacyjnej</i>	2285,21 ha	45,46%	27,43%
<i>Grunty orne V klasy bonitacyjnej</i>	1664,04 ha	33,15%	20,00%
<i>Grunty orne VI klasy bonitacyjnej</i>	816,31 ha	16,26%	9,81%

Kwalifikacja gleb pod względem wykorzystania rolniczego.

Waloryzacja gruntów ornych w aspekcie przyrodniczym i ekonomicznym oparta jest na ocenie przydatności tych gruntów do uprawy poszczególnych roślin uprawnych i wyodrębnieniu kompleksów przydatności rolniczej (obszary o zbliżonych właściwościach rolniczych i podobnym użytkowaniu, nazywane od nazw głównych zbóż, uznanych jako wskaźnikowe i dominujące w strukturze zasiewów).

Na terenie gminy Górnice znajdują się następujące **kompleksy przydatności rolniczej gleb**:

- kompleks pszenno-dobry – 2, pszenno-wadliwy – 3 oraz żytni bardzo dobry – 4

charakterystyczne dla obrębów ewidencyjnych: Krajno Pierwsze, Krajno Drugie, Krajno Parcele,

- kompleks żytni dobry – 5, żytni słaby – 6 – występujący przede wszystkim w południowo-wschodniej części gminy,
- kompleks żytni bardzo słaby – 7, zbożowy pastewny mocny – 8 oraz zbożowy pastewny słaby – 9, które przeważają w ramach obrębów ewidencyjnych: Radlin, Leszczyny a także w zachodniej części Górna.

Charakterystyka kompleksów gleb uprawnych.

- **Kompleks pszenney dobry** - obejmuje gleby nieco mniej urodzajne, przeważnie zwięźlejsze i cięższe do uprawy. Są one gorzej przewietrzane (okresowo) lub wykazują słabe niedobory wody. Do tego kompleksu zalicza się także niektóre gleby o nieco lżejszym składzie mechanicznym warstw powierzchniowych, lecz tylko takie, które na podstawie posiadanych właściwości zalicza się do gleb pszennych. Na glebach tego kompleksu udają się wszystkie rośliny uprawne, choć w stosunku do ww. wymagają wyższego poziomu agrotechniki i lepszych warunków pogodowych. W klasyfikacji bonitacyjnej zaliczane są do klasy IIIa i IIIb.
- **Kompleks pszenney wadliwy** – obejmuje gleby pszenne średnio zwięzłe i zwięzłe, a więc bardziej przydatne pod uprawę pszenicy niż żyta. Są to tak zwane gleby okresowo suche, występujące w dwóch grupach:
 - gleby zwięzłe, płytkie, zalegające na zbyt przepuszczalnym podłożu, wykształcone z glin, ilów lub utworów pyłowych, podścielone piaskiem luźnym lub żwirem. Do tej grupy należą również płytkie rędziny. Niedostateczne uwilgotnienie powierzchniowych warstw gleby spowodowane jest przez odprowadzenie wód opadowych do głębszych warstw przy jednoczesnej ograniczonej zdolności podłoża do podnoszenia wody ku górze, wskutek czego rośliny mogą gospodarować jedynie wodą zatrzymaną w powierzchniowej zwięzłej warstwie gleby;
 - gleby średnio zwięzłe i zwięzłe, głębokie całkowite, zlokalizowane na zboczach wzniesień, a więc narażone na spływ powierzchniowy wód i erozję, wskutek czego gleba również nie jest w stanie gromadzić odpowiedniej ilości wody.

Stosunki wodne tych gleb powodują, że plony roślin ulegają bardzo dużym wahaniom. W latach mokrych plony mogą być bardzo wysokie, natomiast w latach suchych bardzo niskie. Charakterystycznym efektem w tym kompleksie jest zbyt wczesne dojrzewanie zbóż, przez co ziarno jest słabo wykształcone i w efekcie plony są słabe. W klasyfikacji bonitacyjnej zaliczane są do klasy IIIb, IVa i IVb.

- **Kompleks żytni bardzo dobry** (pszenno-żytni) – obejmuje najlepsze gleby lekkie wykształcone z piasków gliniastych mocnych całkowitych, lub piasków gliniastych zalegających na zwięźlejszych podłożach. Gleby te są strukturalne i mają dobrze wykształcony poziom próchniczny, oraz właściwe stosunki wodne. W celu osiągnięcia wyższego stopnia kultury wymagają dłuższego okresu racjonalnego nawożenia i właściwej uprawy, dzięki czemu można na nich uprawiać rośliny właściwe dla kompleksów pszennych. W przypadku słabego nawożenia i niewłaściwej uprawy można na nich uprawiać w sposób opłacalny żyto, ziemniaki i inne rośliny właściwe dla gleb słabszych. W klasyfikacji bonitacyjnej zaliczane są do klasy IIIb (rzadziej do IIIa i IVa).
- **Kompleks żytni dobry** – obejmuje gleby lżejsze i mniej urodzajne niż zaliczane do kompleksu poprzedniego. Są to głównie gleby wytworzone z piasków i piasków gliniastych lekkich, zalegające średnio głęboko na zwięźlejszym podłożu oraz gleby wytworzone z glin spłaszczonych i piasków gliniastych, całkowite. Gleby te są wrażliwe na suszę, na ogół głęboko wylugowane i zakwaszone. Uważane są za typowo żytnio-ziemniaczane, lecz przydatne również pod uprawę jęczmienia, mniej wymagających odmian pszenicy.

Wymaga to jednak odpowiedniej uprawy. W klasyfikacji bonitacyjnej zaliczane są do klasy IVa i IVb .

- **Kompleks żytni słaby** – obejmuje przede wszystkim gleby utworzone z piasków słabo gliniastych głębokich oraz piasków gliniastych lekkich podścielonych płytko piaskiem luźnym lub żwirem piaszczystym. Gleby te są nadmiernie przepuszczalne i mają słabą zdolność zatrzymywania wody, co powoduje, że są okresowo lub trwale suche. Są ubogie w składniki pokarmowe. Niedobór wody jest czynnikiem ograniczającym stosowanie nawozów mineralnych. Dobór roślin uprawnych dla tych gleb jest ograniczony i sprowadza się do żyta, owsa, ziemniaków, saradeli i łubinów. Plony uzależnione są od ilości i rozkładu opadów. W klasyfikacji bonitacyjnej zaliczane są do klasy IVb i V.
- **Kompleks żytni bardzo słaby** – obejmuje najłabsze gleby utworzone z piasków luźnych i piasków słabo gliniastych przechodzących płytko w piasek luźny i żwir. Ubogie są w składniki pokarmowe i przeważnie trwale suche. Nawożenie mineralne, z tej przyczyny, powoduje nieznaczne przyrosty plonów. Na tych glebach uprawia się wyłącznie żyto i łubin gorzki. W klasyfikacji bonitacyjnej zaliczane są do klasy VI.
- **Kompleks zbożowo-pastewny mocny** – obejmuje gleby średnio zwięzłe i ciężkie (odpowiedniki kompleksów pszennych i żytniego bardzo dobrego), okresowo długo nadmiernie uwilgocone, zasobne w składniki pokarmowe i potencjalnie żyzne. Układ stosunków wodnych powoduje, że gleby te są wadliwymi, co wynika z nadmiernego uwilgotnienia, utrudniającego agrotechnikę. Wyższe plony uzyskuje się w latach suchych. Dobór roślin uprawnych zaleca stosowanie roślin pastewnych. Uregulowanie stosunków wodnych powoduje przejście do kompleksu pszennego dobrego lub żytniego bardzo dobrego.
- **Kompleks zbożowo-pastewny słaby** – obejmuje gleby lekkie utworzone z piasków (odpowiedniki gleb kompleksów żytnich 5, 6, 7), okresowo podmokłe, co spowodowane jest występowaniem w dolnej części profilu warstw słabo przepuszczalnych, lub położeniem w obniżeniu terenu w zasięgu wody gruntowej, przy jednoczesnej płaskiej rzeźbie terenu. Nadmierne uwilgotnienie występuje najczęściej wiosną i powoduje „wymakanie” żyta oraz opóźnia sadzenie ziemniaków. W późniejszych terminach uwilgotnienie nie występuje i często obserwuje się niedobór wody. Z tych przyczyn regulowanie stosunków wodnych jest trudne.

Typy gleb

1. **Gleby bielcowe i bielice** w profilu pod warstwą (do 20 cm) szarego poziomu próchnicznego występuje 5-20 cm poziom wymywania, a niżej poziom wmywania (60-100 cm). Skała macierzysta ma charakter piaszczysty, pylasty lub gliniasty. Są to gleby ubogie w składniki odżywcze.
2. **Gleby brunatne** najczęściej pod poziomem akumulacyjno- próchnicznym mają warstwę brunatnienia. Skałą macierzystą są gliny zwałowe oraz zwietrzliny skał. Czasem gleby te rozwinięte są na podłożu lessów. Gleby płowe utworzone na utworach pyłowych pochodzenia eolicznego (lessy) i wodnego oraz glinach zwałowych odznaczają się występowaniem poziomu brunatnienia wzbogaconym o frakcję ilową pochodzenia iluwialnego.
3. **Czarnoziemy** mają grubość zabarwionego na czarno poziomu próchnicznego rzędu 50-100 cm. Poniżej zalega skała macierzysta (less).
4. **Czarne ziemie** odznaczają się zabarwionym na ciemno poziomem próchnicznym o miąższości 30-100 cm, leżącym na piskach, pyłach i ilach. Poniżej może występować oglejenie.
5. **Mady** występują w dnach dolin rzecznych. Profil jest zróżnicowany. Miąższość poziomu próchnicznego dochodzić może do kilkudziesięciu cm. Poniżej znajdują się przewarstwienia piasków, pyłów, ilów, glin, a często i torfu.
6. **Rędziny** powstają na skałach wapiennych. Szaroczarny poziom próchniczny ma grubość

5-80 cm i zalega bezpośrednio na rumoszu zwietrzelinowym skał wapiennych. Cechy zbliżone mają pararendziny powstające na zwietrzałym podłożu skał zasobnych w węglan wapnia. U podnóża stoków górskich i wierzchowin lessowych występują gleby deluwialne o zróżnicowanych profilach. W dolinach rzecznych i bezodpływowych zagłębieniach terenu występują gleby torfowe, po przesuszeniu przechodzące w gleby murszowe.

1.11. Jakość gleb

Zawartość substancji organicznej w glebie jest wynikiem równowagi procesów prowadzących do jej nagromadzenia i rozkładu. Procesy te mają charakter mikrobiologiczny, jednak nie należy pomijać wpływu sposobu gospodarowania rolą na proces tworzenia próchnicy oraz jej zawartość w glebie, gdyż może to doprowadzić do zahamowania jej tworzenia, a nawet ubytku. Zwiększenie zawartości próchnicy w glebie nie jest możliwe bez systematycznego nawożenia obornikiem, słomą czy gnojowicą. Zachowanie próchnicy w glebie umożliwiają także prawidłowo ułożone zmianowania, obejmujące stosowanie nawozów zielonych oraz uprawę strączkowych i wieloletnich roślin pastewnych.

W powiecie kieleckim przebadano 193 próbki, przy 427 w całym województwie. **Średnia procentowa zawartość próchnicy w glebie wyniosła 1,38%**, przy minimalnej zawartości 0,13% i maksymalnej 2,24%. Średnia dla województwa wynosiła 1,68% przy zawartości minimalnej 0,13% i maksymalnej 5,13%. Wynik powiatu kieleckiego był najniższy w całym województwie. Wynik na poziomie 1,38% oznacza bardzo niską zawartość próchnicy. Dane z badań zawartości próchnicy w glebach woj. świętokrzyskiego w latach 2011-2014, zostały zaprezentowane w Raporcie stanu środowiska w województwie świętokrzyskim z 2015 roku.

Odczyn gleby (pH) jest jednym z parametrów gleby mających znaczny wpływ na możliwości wzrostu roślin, kierunki i szybkość przebiegu procesów biologicznych oraz fizykochemicznych w glebach. Badania wykonywane przez Okręgowe Stacje Chemiczno Rolnicze na terenie całego kraju wskazują, że ponad połowa gleb użytkowanych rolniczo w Polsce charakteryzuje się silnym zakwaszeniem (pH < 5,5). Wśród czynników wpływających na zakwaszenie gleb wymienia się, m.in.: klimat (przewaga opadów atmosferycznych nad parowaniem, co prowadzi do wypłukiwania przez wody opadowe w głąb profilu glebowego składników zasadowych, głównie wapnia i magnezu); biologiczne utlenianie zredukowanej formy azotu amonowego do azotanów w wyniku procesu nityfikacji oraz działalność antropogeniczną człowieka (kwaśne deszcze, nieracjonalne nawożenie – 1 kg azotu amonowego wprowadzony z nawozem mineralnym wywołuje zakwaszenie równoważne ok. 2 kg CaO). **Badania odczynu gleb (gleby bardzo kwaśne i kwaśne) wykazały, że stanowią w powiecie kieleckim 64% wszystkich gleb.**

Uzyskane wyniki badań odczynu gleb mają bezpośredni związek z potrzebami ich wapnowania. Jest to niezwykle istotny zabieg agrotechniczny regulujący odczyn gleby oraz przeciwdziałający jej zakwaszeniu. Wapnowanie gleb oprócz optymalizacji odczynu, przyczynia się również do: zwiększenia wykorzystania nawozów mineralnych, polepszenia struktury i aktywności biologicznej gleby, neutralizacji metali ciężkich tak, że nie są one dostępne dla roślin. Wapń jest istotnym budulcem błony komórkowej roślin, przyspiesza rozkład resztek organicznych, a także ogranicza występowanie szkodliwych grzybów i pasożytów oraz zachwaszczenie pól.

Z danych uzyskanych na podstawie wyników badań przeprowadzonych przez OSChR w Kielcach w latach 2011 – 2014 wynika, że 54% gleb w powiecie kieleckim wymaga wapnowania.

Zawartość przyswajalnych form makroelementów:

- **Fosfor** jest jednym z podstawowych makroelementów niezbędnych do prawidłowego wzrostu i rozwoju roślin, zwłaszcza w początkowych fazach, kiedy odpowiada za rozwój systemu korzeniowego (dobre odżywienie fosforem umożliwia szybki rozwój początkowy roślin), a następnie w fazie kwitnienia. Fosfor występuje w glebie w związkach nieorganicznych i organicznych, a w wyniku działalności organizmów

glebowych i roślinnych obie te formy ulegają stałym przemianom przechodząc jedne w drugie. Jony fosforanowe, dostępne dla roślin w glebie, niestety bardzo szybko są wiązane lub wytrącane, stąd ograniczone możliwości pobierania tego makroskładnika przez rośliny. Dodatkowo czynnikiem ograniczającym również pobieralność fosforu przez rośliny są niskie temperatury (temp. poniżej 13°C zmniejsza dostępność fosforu o ok. 70%)

OSChR w Kielcach w latach 2011-2014 przeprowadziła badania na podstawie, których stwierdzono, że gleby w powiecie kieleckim wykazuje bardzo niską i niską zasobność w fosfor, na poziomie 61% gleb.

- **Potas** jest makroskładnikiem o zasadniczym znaczeniu w żywieniu roślin – odgrywa istotną rolę w gospodarce wodnej roślin, aktywuje enzymy, bierze udział w procesie fotosyntezy i transportu asymilatów oraz warunkuje wrażliwość na stres wodny związany z suszą, dlatego jest ważny przez cały okres wegetacji. Naturalna zawartość potasu w glebach zależy od ich budowy mineralogicznej i uziarnienia, w tym zwłaszcza od zawartości minerałów ilastych. Wietrzenie minerałów prowadzące do uwolnienia potasu jest procesem bardzo powolnym, dlatego dla uzyskania plonów odpowiadających potencjałowi siedliska wymagane jest stałe uzupełnianie potasu w formie nawozów. Przyswajalne formy, które nie zostaną pobrane przez rośliny, podlegają stratom w wyniku wymywania, szczególnie z gleb lekkich o małej kationowej pojemności sorpcyjnej.

Na podstawie przeprowadzonych w laboratorium OSChR w Kielcach badań stwierdzono, że od 41% do 60% wszystkich gleb w powiecie kieleckim wykazuje niską zawartość potasu.

- **Magnez** jest makroelementem niezbędnym do prawidłowego funkcjonowania roślin, gdyż ma istotne znaczenie w procesie fotosyntezy, oddychania, syntezy białek, uczestniczy w pobieraniu fosforu oraz transporcie składników mineralnych przez błony komórkowe. Nawożenie magnezem zwiększa absorpcję azotu, ale również korzystnie oddziałuje na gromadzenie się fosforu w nasionach, dlatego ten składnik pokarmowy roślin powinien stanowić podstawowy obok wapnia element kompleksu sorpcyjnego gleby w naszej strefie klimatycznej. W przeciwieństwie do potasu czy wapnia, magnez łatwo wymywa się do głębszych warstw profilu glebowego i wód gruntowych, stąd tylko utrzymywanie jego zawartości w glebie w optymalnym stężeniu umożliwia roślinom lepsze jego pobieranie, szczególnie przez młode korzenie. Zaznaczyć należy również, że nadmierne opady atmosferyczne, zwłaszcza w rejonach gleb lekkich, powodują szybsze wymycie jonów Mg^{2+} , choć problem ten dotyczy również gleb ciężkich. Z kolei okresowe susze powodują przechodzenie magnezu przyswajalnego w formy trudno dostępne dla roślin.

Wyniki analiz laboratoryjnych wykonanych w latach 2011-2014 przez OSChR w Kielcach wykazują, że w powiecie kieleckim ponad 60% gleb jest zasobnych w magnez.

Zawartość podstawowych mikroelementów:

Mikroelementy występują w glebach w bardzo małych ilościach, jednak mają istotne znaczenie dla prawidłowego przebiegu procesów fizjologicznych w roślinach, m.in.: fotosyntezy i oddychania. W produkcji rolniczej uzyskanie wysokiego plonu dobrej jakości jest uwarunkowane nie tylko dobrym zaopatrzeniem rośliny uprawnej w makroelementy, ale również pokryciem jej zapotrzebowania na mikroelementy (o odpowiedniej mobilności i bioprzyswajalności). Decydują one bowiem o efektywnym wykorzystaniu azotu, fosforu czy pozostałych makroskładników w tworzeniu biomasy. Mikroelementy, jako składniki lub aktywatory enzymów, uczestniczą w wielu reakcjach metabolicznych oraz spełniają bardzo ważne funkcje fizjologiczne w roślinie, i tak:

- **bor** bierze udział w metabolizmie węglowodanów oraz wpływa na rozwój organów generatywnych, spełniając ważną rolę w procesie kiełkowania pyłku i wzrostu łagiewki

- pyłkowej;
- o **miedź** reguluje przemianę związków azotowych, wpływa na tworzenie się chlorofilu oraz na budowę ścian komórkowych;
- o **mangan** jest odpowiedzialny za intensywność fotosyntezy oraz bierze udział w przemianie związków azotowych i węglowodanów;
- o **molibden** jako składnik enzymu zwanego reduktazą azotanową bierze udział w metabolizmie azotu, a także wpływa na przemiany fosforu oraz syntezę chlorofilu i witamin;
- o **cynk** spełnia bardzo ważną rolę w syntezie hormonów wzrostu, wpływa na przemianę białek, syntezę witamin B, C, P oraz reguluje przemiany fosforu w roślinie;
- o **żelazo** uczestniczy w wielu procesach zachodzących w roślinie (fotosynteza, oddychanie, redukcja azotanów), dlatego jest składnikiem niezbędnym do prawidłowego rozwoju i plonowania.

Niedobór mikroelementów w roślinie prowadzi w pierwszej kolejności do obniżenia jej odporności na niekorzystne warunki środowiska, a następnie do obniżenia poziomu plonów i pogorszenia jego jakości.

Tabela 4 Zawartość metali ciężkich w glebach woj. świętokrzyskiego (dot. badań w latach 2013-2014)
(źródło: Raport 2015 r. Stan środowiska w województwie świętokrzyskim)

Powiat	Ilość próbek [szt.]		Pierwiastek	Zawartość w [mg/kg]					
	2013 r.	2014 r.		minimalna		maksymalna		średnia	
				2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
kielecki	8	31	Kadm (Cd)	0,134	0,12	0,266	0,808	0,20	0,464
			Chrom (Cr)	1,48	2,50	22,49	24,42	11,99	13,46
			Miedź (Cu)	0,99	0,80	10,29	15,67	5,64	8,24
			Rtęć (Hg)	0,028	0,012	0,041	0,044	0,043	0,021
			Nikiel (Ni)	2,16	0,70	14,13	5,99	8,91	2,72
			Ołów (Pb)	7,79	1,97	15,85	63,15	11,82	32,56
			Cynk (Zn)	11,47	5,80	42,97	177,1	27,19	91,43

Tabela 5 Wyciąg z załącznika do rozporządzenia MŚ z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz. U. Nr 165, poz. 1359) - Wartości dopuszczalne stężeń metali w glebie lub ziemi (mg/kg suchej masy)

(źródło: Raport 2015 r. Stan środowiska w województwie świętokrzyskim)

Lp.	Zanieczyszczenie	Grupa A	Grupa B				Grupa C				Objaśnienia/Uwagi		
			Głębokość [m ppt]										
			0-0,3		0,3-15,0		>15		0-2			2-15	
			Wodoprzepuszczalność gruntów [m/s]										
do		poniżej		do		poniżej		do		poniżej			
$1 \cdot 10^{-7}$		$1 \cdot 10^{-7}$		$1 \cdot 10^{-7}$		$1 \cdot 10^{-7}$		$1 \cdot 10^{-7}$		$1 \cdot 10^{-7}$			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1. METALE													
1.	Chrome (Cr)	50	150	150	190	150	380	500	150	800			
2.	Cynk (Zn)	100	300	350	300	300	720	1000	300	3000			
3.	Kadm (Cd)	1	4	5	6	4	10	15	6	20			
4.	Miedź (Cu)	30	150	100	100	100	200	600	200	1000			
5.	Nikiel (Ni)	35	100	50	100	70	210	300	70	500			
6.	Ołów (Pb)	50	100	100	200	100	200	600	200	1000			
7.	Rtęć (Hg)	0,5	2	3	5	4	10	30	4	50			
8.	Arsen (As)	20	20	20	25	25	55	60	25	100			

Badania monitoringowe zawartości azotu mineralnego w glebie

Tabela 6 Zawartość azotu mineralnego w glebach woj. świętokrzyskiego objętych monitoringiem w okresie wiosennym i jesiennym 2014 r. (grunty orne, łąki i pastwiska) w profilu glebowym 0-90 cm (źródło: OSChR w Kielcach) (źródło: Raport 2015 r. Stan środowiska w województwie świętokrzyskim)

Powiat	Liczba punktów	Kategoria agronomiczna gleby	Okres wiosny 2014 r. min-max zawartość Nmin [kg/ha]	Okres wiosny 2014 r. średnia zawartość Nmin [kg/ha]	Okres jesieni 2014 r. Nim-max zawartość Nmin [kg/ha]	Okres jesieni 2014 r. średnia zawartość Nmin [kg/ha]
kielecki	12	b. lekka	87,9-326,1	144,4	99,3-232,1	144,8
	12	lekka	75,9-395,9	143,3	75,1-734,4	225,8
	10	średnia	57,2-189,5	160,2	60,4-135,4	110,2
		ciężka	0	0	0	0

Na podstawie powyższych danych, można stwierdzić, że gleby znajdujące się na analizowanym obszarze nie wykazują cech sprzyjających rolnictwu.

1.12. Warunki klimatyczne

Warunki klimatyczne regionu określane charakterystycznymi parametrami w tym: temperaturą, opadami atmosferycznymi, prędkością i kierunkiem wiatru wykazują duże zróżnicowanie. Różnice te wynikają przede wszystkim z wysokości nad poziomem morza i morfologii terenu, wpływając na odrębność klimatu lokalnego.

Różnice klimatyczne, występujące pomiędzy poszczególnymi dzielnicami Polski, stanowią podstawę podziału na regiony klimatyczne. Teren gminy Górno zalicza się do klimatu jednego z siedmiu regionów klimatycznych tj. klimatu Wyżyn Południowopolskich. Typ ten cechuje znaczna różnorodność poszczególnych krain klimatycznych, np. sąsiadujących ze sobą Gór Świętokrzyskich i Niecki Nidziańskiej.

Klimat obszaru opracowania charakteryzuje się średnią roczną temperaturą 7,0/7,5°C. Najniższe temperatury występują w lutym: -3,5/-4,5°C, natomiast najwyższe w lipcu: 17,5/18,5°C. Średnia roczna prędkość wiatru wynosi tu od 2,3 do 2,7 m/s. Przeważają wiatry zachodnie, południowo-zachodnie i południowe. Na terenie opracowania liczba dni pogodnych mieści się w granicach 40-60 dni, natomiast liczba dni pochmurnych wynosi tu około 140. Średnia roczna suma opadów wynosi około 650 mm. W roku występuje około 100 dni z pokrywą śnieżną. Średni okres wegetacji sięga około 210 dni.

Zbocza wysoczyzn i wyniesień, w zależności od ekspozycji, wykazują wyraźne zróżnicowanie mikroklimatu. Najsilniej nasłoneczniane i nagrzewane są stoki o wystawie południowej, najslabiej o ekspozycji północnej. Wielkość nachylenia stoków wyniesień i wysoczyzn, ich konfiguracja (rozcłonkowanie), a także pokrycie (szata roślinna) ma wpływ na lokalne zmiany nawietrzania i przewietrzania. Mogą także występować różnice w wielkości opadów. Znaczne nachylenie stoków powoduje sphyw chłodnego i wilgotnego powietrza, zaś u podstawy stoków mogą utrzymywać się mgły radiacyjne.

Klimat wierzchoin

Części wierzchoin wysoczyzn charakteryzują się korzystnymi czynnikami mikroklimatycznymi, zwłaszcza w przypadku płaskich powierzchni. Czynniki takie jak osłonecznienie, nawietrzanie i przewietrzanie są korzystne. Na terenach tych praktycznie nie występują zastoiska zimnego powietrza i mgły radiacyjne. Powietrze jest bardziej suche niż na terenie innych form. Jedynie w przypadkach urozmaicenia konfiguracji powierzchni szczytowej (lokalne zagłębienia, wyrobiska, ostańce) warunki mikroklimatyczne są mniej korzystne. Następować może osłabienie przewietrzania, lokalne deformacje nawietrzania i przewietrzania a nawet możliwość miejscowych stagnacji zimnego powietrza.

Klimat dolin i obniżeń terenowych (formy wklęsłe)

Warunki klimatyczne są mniej korzystne niż na wierzchołkach. Tereny te charakteryzują się częstym zniekształceniem kierunków nawietrzania, a w niektórych przypadkach pogodowych, zaznacza się utrudnienie przewietrzania. Na terenie tym mogą tworzyć się, głównie podczas wiosennych i zimowych nocy, zastoiska zimnego powietrza. Występują także inwersje temperatury. Stopień nasłonecznienia zależy od wielkości formy i jej ekspozycji. W sytuacjach występowania w dolinie lub obrzeżach większych cieków lub zbiorników wodnych zwiększa się wilgotność powietrza i częstotliwość występowania mgieł.

Klimat obszarów leśnych (mezoklimat lasów)

W tym wypadku na charakter mikroklimatu wpływają warunki topograficzne, są one jednak przekształcone przez szatę roślinną. Czynnikiem wpływającym jest rodzaj drzewostanu, jego wiek, wysokość, zagęszczenie, charakter runa itd. Na terenie tym amplitudy dobowe temperatury i wilgotności są małe. Wilgotność terenów zadrzewionych jest wyższa od wilgotności terenów odkrytych. Lasy w poważnym stopniu osłabiają nasłonecznienie, jednak jest ono zróżnicowane w zależności od charakteru zbiorowiska. Zmniejszeniu ulega także prędkość wiatrów. Zjawiskiem charakterystycznym mogą być wiatry lokalne, powstające na skutek zróżnicowania w nagrzewaniu brzegów lasu. Z terenów otwartych, nagrzanych, następuje konwersja ciepłego powietrza, a w jego miejsce napływa chłodne powietrze z terenów zacienionych. Polany śródleśne charakteryzują się specyficznymi uwarunkowaniami – w dzień są stosunkowo silnie nagrzane, a w nocy ma miejsce silna radiacja, co może spowodować dużą inwersję temperatury.

1.13. Jakość powietrza atmosferycznego

Istotnym problemem obserwowanym na terenie gminy Górno, w tym na terenie opracowania są uszkodzenia drzewostanów spowodowane przemysłowymi zanieczyszczeniami powietrza atmosferycznego, przy czym główne źródła tych zanieczyszczeń zlokalizowane są poza terenem gminy i są nimi m.in. zakłady produkcyjne na obszarze miasta Kielce.

Na terenie gminy Górno do dużych emitorów mogących mieć wpływ, na jakość powietrza zalicza się:

1. Wytwórnię mas bitumicznych w Górnem emitującą 20 ton pyłów/rok.
2. Kopalnię „Józefka” -emitującą ok. 27 ton pyłów/rok.

Na obszarze opracowania źródłami emitującymi zanieczyszczenia do atmosfery są: piece węglowe, kotłownie węglowo-koksowe, komunikacja oraz tereny powierzchniowej eksploatacji kopalni. Paleniska domowe i małe kotłownie emitują tlenki węgla, siarki i pyły. Uciążliwość tej emisji odczuwalna jest szczególnie w rejonach gęstej zabudowy w okresach grzewczych. Mała wysokość emitorów uniemożliwia rozproszenie zanieczyszczeń w atmosferze, powodując koncentrację zanieczyszczeń na małym obszarze.

Oceną jakości powietrza objęte zostały wszystkie substancje, dla których zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r., w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu i zgodnie z dyrektywami Parlamentu Europejskiego i Rady (2004/107/WE z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie arsenu, kadmu, rtęci, niklu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w otaczającym powietrzu oraz 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy) określono poziomy dopuszczalne/docelowe/celu długoterminowego w powietrzu, ustanowione ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin. W przypadku kryterium ochrony zdrowia ludzi, ocenie podlegają następujące zanieczyszczenia: dwutlenek siarki SO₂, dwutlenek azotu NO₂, tlenek węgla CO, benzen C₆H₆, ozon O₃, pył PM_{2,5}, pył PM₁₀, a także zawarty w nim ołów Pb, arsen As, kadm Cd, nikiel Ni i benzo(a)piren B(a)P. Do zanieczyszczeń ocenianych pod kątem spełniania kryteriów określonych w celu ochrony roślin należą: dwutlenek siarki SO₂, tlenki azotu NO_x oraz ozon O₃. Oceny i wynikające z nich działania odnoszone

są do stref, które obejmują teren całego kraju. Dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnianych w ocenie jakości powietrza obowiązuje podział kraju na strefy, określony w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza, zgodnie z którym strefę stanowią:

- aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy;
- miasto (nie będące aglomeracją) o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy;
- pozostały obszar województwa, nie wchodzący w skład aglomeracji i miast powyżej 100 tysięcy mieszkańców.

W przypadku województwa świętokrzyskiego oznacza to podział na 2 obszary: strefę miasto Kielce i strefę świętokrzyską (czyli pozostały obszar województwa).

Wynikiem oceny jest zaliczenie każdej strefy dla wszystkich substancji podlegających ocenie, do jednej z poniższych klas:

- **klasa A (D1)** – jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych, poziomów celów długoterminowych (**D1**);
- **klasa C (D2)** – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny, poziomy docelowy, poziomy celów długoterminowych (**D2**).

Tabela 7 Stosowane symbole klas stref w zależności od dotrzymania obowiązujących poziomów stężeń zanieczyszczeń oraz oczekiwane działania (źródło: Roczna Ocena Jakości Powietrza w województwie świętokrzyskim. Raport za rok 2017)

Poziom	Klasa strefy, gdy poziom		Oczekiwane działania w zależności od klasy strefy i rodzaju obowiązującego poziomu
	nie przekroczony	przekroczony	
dopuszczalny	A	C	<p>A</p> <ul style="list-style-type: none"> – utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz dążenie do utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem; <p>C</p> <ul style="list-style-type: none"> – określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych; – opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu; – kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenie działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych.
docelowy	A	C	<p>A</p> <ul style="list-style-type: none"> – brak; <p>C</p> <ul style="list-style-type: none"> – dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego substancji w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych; – opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych substancji w powietrzu
cel długoterminowy	D1	D2	<p>D1</p> <ul style="list-style-type: none"> – brak; <p>D2</p> <ul style="list-style-type: none"> – dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego do roku 2020.

Zaliczenie strefy do określonej klasy zależy od stężeń zanieczyszczeń występujących na jej obszarze i wiąże się z określonymi wymaganiami, co do działań na rzecz poprawy jakości powietrza (w przypadku, gdy nie są spełnione określone kryteria) lub na rzecz utrzymania tej jakości (jeżeli spełnia ona przyjęte standardy). Działania wynikające z klasyfikacji, pomimo że przypisywane są do strefy (wynikają z klasy strefy), dotyczą jednak obszarów i zanieczyszczeń. Zakres działań wynikających z dotrzymania lub przekraczania obowiązujących poziomów stężeń zanieczyszczeń oraz z klasy jakości powietrza przedstawione są w powyższej tabeli.

Dodatkowo, dla potrzeb szczegółowego raportowania wyników niniejszej oceny do Komisji Europejskiej w opracowaniu pojawiają się dodatkowe symbole klas stref określane w oparciu o poziom dopuszczalnego pyłu zawieszanego PM_{2,5} dla fazy II, mianowicie:

- **klasa A1** – brak przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla fazy II;
- **klasa C1** – przekroczenie poziomu dopuszczalnego dla fazy II.

Według obowiązujących przepisów, ocena jakości powietrza dokonywana jest w ramach państwowego monitoringu środowiska. Na potrzeby ustalenia odpowiedniego sposobu oceny jakości powietrza wojewoda dokonuje przynajmniej co pięć lat klasyfikacji stref, odrębnie pod kątem poziomu każdej substancji, wyodrębniając strefy w których przekroczone są wartości kryterialne (dopuszczalne, progowe) oraz co roku dokonuje oceny poziomu substancji w powietrzu w danej strefie, a następnie dokonuje klasyfikacji stref. Wykonawcą, w imieniu Wojewody Świętokrzyskiego, obu ocen jest Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach.

Wynikiem przeprowadzonej oceny jakości powietrza w województwie świętokrzyskim w roku 2018 jest zaliczenie wszystkich substancji podlegających ocenie, do jednej z klas A lub C.

Zaliczenie strefy do określonej klasy zależy od stężeń zanieczyszczeń występujących na jej obszarze i wiąże się z określonymi wymaganiami, co do działań na rzecz poprawy jakości powietrza (w przypadku, gdy nie są spełnione określone kryteria) lub na rzecz utrzymania tej jakości (jeżeli spełnia ona przyjęte standardy).

Na podstawie przeprowadzonych badań („Roczna ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim” GIOŚ, kwiecień 2018) stwierdzono przekroczenia pyłów (PM₁₀ i PM_{2,5} faza II) i benzo(a)pirenu oraz poziomu celu długoterminowego ozonu.

Do najważniejszych niekorzystnych zjawisk wymuszających działania w zakresie ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem zalicza się:

- emisja zorganizowana, pochodząca ze źródeł punktowych (przemysł, usługi, lokalne kotłownie, z ogrzewania budynków mieszkalnych tzw. niska emisja),
- emisja niezorganizowana, tj. emisję substancji wprowadzanych do powietrza bez pośrednictwa przeznaczonych do tego celu środków technicznych np. spawanie czy lakierowanie wykonywane poza obrębem warsztatu czy spalanie na powierzchni ziemi jak wypalanie traw, itp.,
- emisja ze źródeł liniowych i powierzchniowych (drogi).

Tabela 7a Klasy strefy świętokrzyskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia w roku 2017

strefa świętokrzyska	SO ₂	NO ₂	PM10	Ph	C ₆ H ₆	CO	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5	O ₃
	A	A	C	A	A	A	A	A	A	C	A ^{***} / C1 ^{****}	A*/D2 ^{**}

*według poziomu docelowego

**według poziomu celu długoterminowego

***faza I

****faza II

Źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach „Ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim w roku 2017” Kielce WIOŚ 2018

Tabela 8 Klasy uzyskane w corocznej ocenie WIOŚ na rok 2017 w Kielcach pod kątem ochrony zdrowia dla strefy świętokrzyskiej

(źródło: Roczna Ocena Jakości Powietrza w województwie świętokrzyskim. Raport za rok 2017)

Lp.	Substancja zanieczyszczająca	Klasa wynikowa
1	SO ₂	A
2	NO ₂	A
3	CO	A
4	C ₆ H ₆	A
5	PM10	C
6	PM2,5 wg poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji	A
7	PM2,5 wg poziomu docelowego	C1
8	Pb	A
9	As	A
10	Cd	A
11	Ni	A
12	B(a)P	C
13	O ₃ wg poziomu docelowego	C
14	O ₃ wg poziomu celu długoterminowego	D2

Przekroczenie poziomu docelowego dla wskaźnika B(a)P(PM10) i PM10 (obszar większych miast w strefie świętokrzyskiej) było spowodowane głównie przez oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków.

Główną przyczyną przekroczenie poziomu celu długoterminowego oraz poziomu docelowego dla wskaźnika O₃ były warunki meteorologiczne sprzyjające formowaniu się ozonu.

W zakresie ochrony roślin strefa świętokrzyska została sklasyfikowana następująco:

Tabela 9 Klasy uzyskane w corocznej ocenie WIOŚ na rok 2017 w Kielcach w zakresie ochrony roślin dla strefy świętokrzyskiej

(źródło: Roczna Ocena Jakości Powietrza w województwie świętokrzyskim. Raport za rok 2017)

Lp.	Substancja zanieczyszczająca	Klasa wynikowa
1	SO ₂	A
2	NO _x	A
3	O ₃ (AOT40) wg poziomu docelowego	A
4	O ₃ (AOT40) wg poziomu celu długoterminowego	D2

Przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla wskaźnika O₃ spowodowane było głównie przez warunki meteorologiczne sprzyjające formowaniu się ozonu.

Na stan sanitarny powietrza obszaru rzutuje ruch komunikacyjny, niskie emitery palenisk domowych, emisja zanieczyszczeń pochodzących z terenów sąsiednich oraz zapylenie pochodzące z terenu eksploatacji kruszyw naturalnych, którym towarzyszy również zanieczyszczenie spalinami z maszyn użytkowanych w celach wydobywczych.

W przyszłości w wyniku istnienia presji urbanizacyjnej należy spodziewać się zwiększenia zanieczyszczeń powstałych wskutek wcześniej zidentyfikowanych źródeł zanieczyszczeń.

Emisja komunikacyjna stwarza zagrożenia w pobliżu dróg o dużym natężeniu ruchu kołowego. Dotyczy to przede wszystkim drogi krajowej Nr 74 przebiegającej przez centrum obszaru opracowania, a także dróg wojewódzkich. Zanieczyszczenia komunikacyjne (tlenek i dwutlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory, pyły z metalami ciężkimi) pogarszają jakość powietrza atmosferycznego.

1.14. Flora i fauna

Lasy na terenie gminy zajmują około 13,5% powierzchni. Większe kompleksy zgrupowane są w południowej części terenu, natomiast na pozostałym obszarze występują w znacznym rozproszeniu i na niewielkich powierzchniach.

Lasy położone na południe od Górna i na południowy wschód od Cedzyny należą do nadleśnictwa Daleszyce. Położone są na glebach piaszczystych. Wśród siedlisk dominują bory świeże z dominacją sosny, a także bory mieszane świeże, las mieszany, bór wilgotny. W strukturze wiekowej drzewostanów przeważają drzewostany powyżej 50 lat. Oprócz 60% drzewostanu sosnowego dość licznie reprezentowane są buki i jodły. Lasy na terenie gminy pełnią funkcję wodochronną, glebochronną i rekreacyjną.

Pomimo iż lasy na terenie samej gminy, stanowią nieznaczną część jej powierzchni (13,5%), to ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo rozległych kompleksów leśnych usytuowanych na terenie gmin sąsiednich, mają one znaczący, choć nie bezpośredni wpływ na kształtowanie warunków przyrodniczych gminy Górno.

Istotnym elementem w strukturze krajobrazu gminy są użytki zielone (łąki i pastwiska zajmujące ogółem 15,8% powierzchni gminy) z licznymi zadrzewieniami i zakrzewieniami połęgowymi, oraz niewielkie torfowiska występujące w dolinach rzecznych.

Ważną rolę w krajobrazie spełniają również układy zaroślowe (drzewa i krzewy) występujące na zboczach dolin, ciągi drzew przydolinnych, zadrzewienia śródpolne i towarzyszące zabudowie

zagrodowej.

Według podziału geobotanicznego Polski przedstawionego przez Matuszkiewicza (1993) teren opracowania znajduje się w obszarze Krainy Gór Świętokrzyskich (Dział Wyżyn Południowopolskich). O odrębności przedmiotowego regionu (Działu) decyduje w znacznym stopniu bogate ukształtowanie terenu i podłoże geologiczne. Sama kraina zaś charakteryzuje się:

- dużą rolę jedlin i zachodniokarpackiej odmiany żywnych buczyn (przy czym na analizowanym terenie występują one rzadko);
- często pojawiającymi się kontynentalnymi borami mieszanymi (*Quercus robur-Pinetum*), występującymi na znacznych obszarach gminy Górnó;
- dąbrowami świetlistymi (*Potentillo albae-Quercetum*) występującymi sporadycznie.

W zasadzie na obszarze Krainy Gór Świętokrzyskich jak i obszarze opracowania dominują lasy liściaste z klasy *Quercus-Fagetea* głównie ze związku grądów (*Carpinion*). Specyficzną cechą regionu jest występowanie wyżynnej jedliny *Abietetum polonicum*, niespotykanej nigdzie indziej poza opisywanym Działem, a w gminie Górnó położonym w jej południowej części. Krajobrazy Krainy Gór Świętokrzyskich jak i opracowywanego obszaru są wyjątkowo różnorodne i trudno wskazać typ dominującego zbiorowiska roślinnego. W przypadku gminy Górnó jest to kompilacja, według wielkości powierzchni, fitocenoz potencjalnych: różnych typów grądów (*Tilio-Carpinetum*), borów mieszanych (*Peucedano-Pinetum*), łągowych (*Circaeo-Alnetum*), borów świeżych (*Quercus robur-Pinetum*), borów jodłowych (*Abietetum polonicum*) i dąbrow typu wyżynnego (*Potentillo albae-Quercetum*).

Na podstawie przeprowadzonych badań na tym obszarze wyróżniono **9 jednostek roślinności potencjalnej** oraz tzw. industrioklimaks występujący tylko na terenach silnie zdewastowanych (wzrost w okolicy Górnó). Występują następujące układy siedliskowe:

- z. *Leucobryo-Pinetum* – bór świeży;
- z. *Quercus robur-Pinetum* – bór mieszany;
- z. *Abietetum polonicum* – wyżynny bór jodłowy;
- z. *Potentillo albae-Quercetum* – ciepłolubna dąbrowa typu wyżynnego;
- z. *Galio-Abieton* – podgórski żywny las jodłowy;
- z. *Tilio-Carpinetum calamagrostietosum* – subkontynentalny grąd - seria uboga;
- z. *Tilio-Carpinetum typicum* – subkontynentalny grąd - seria żywna;
- z. *Tilio-Carpinetum* – subkontynentalny grąd - seria wilgotna;
- z. *Circaeo-Alnetum* – łąg olszowy;
- z. *industrioklimaks*.

Ad. 1. Siedliska borów świeżych dość rzadko występują w krajobrazie gminy Górnó, ograniczając się tylko do obszarów prawie wydmowych. Występują one w zachodniej części terenu wśród siedlisk borów mieszanych. Cechą charakterystyczną warunków siedliskowych boru świeżego jest niski poziom wód gruntowych oraz mała zasobność w składniki pokarmowe. Roślinność potencjalną reprezentują przede wszystkim monokultury sosnowe oraz ze zbiorowisk zastępczych murawy piaskowe. Z punktu widzenia rekreacyjnego zbiorowiska te charakteryzują się znacznym wydzielaniem substancji lotnych zwłaszcza w okresie wiosennym i wczesnym latem. Bioklimat borów świeżych wpływa leczniczo na choroby układu oddechowego. Chłonność naturalna boru świeżego jest mała i wynosi w zależności od stopnia wykształcenia się układu leśnego od 25 do 50 osób/ha. Jak wspomniano wyżej z kręgu zbiorowisk zastępczych boru świeżego sporadycznie występują murawy piaskowe. Ze względu na bardzo małą ich odporność na użytkowanie rekreacyjne istnieje groźba uruchomienia procesów wydmowych i dlatego powinny być wyłączone z użytkowania rekreacyjnego.

Ad. 2. Bory mieszane zajmują siedliska nieco bogatsze pod względem troficznym niż opisywany wyżej bór świeży. Na obszarze gminy Górnó siedliska te występują głównie w zachodniej części. Z punktu widzenia gleboznawczego bory mieszane występują na glebach bielcowych lub pseudobielcowych. Wody gruntowe występują najczęściej na głębokości 3-4 m. W krajobrazie borów mieszanych mamy do czynienia głównie z występowaniem lasów sosnowo dębowych, w różnych klasach wiekowych. Ze zbiorowisk zastępczych spotyka się tutaj również monokultury sosnowe, jak

również układy murawowe w postaci psiar. Z punktu widzenia wykorzystania rekreacyjnego bory mieszane są bardzo przydatne. Bioklimat zbiorowisk leśnych jest uniwersalny pod względem bioterapeutycznym i psychoregulacyjnym. Charakteryzują się one podobnie jak bory świeże znacznym wydzielaniem substancji lotnych. Zbiorowiska leśne nadają się dla osób w różnym wieku i stanie zdrowia. Odporność borów mieszanych na użytkowanie rekreacyjne jest stosunkowo duża. Chłonność naturalna wynosi około 70 osób/ha/tydzień. Nadaje się w zasadzie do wykorzystania dla wszystkich form użytkowania rekreacyjnego. Na opisywanym terenie ze zbiorowisk zastępczych borów mieszanych występują tzw. Psiary (układy murawowe). Cechują się one znaczną odpornością na użytkowanie rekreacyjne. Chłonność naturalna psiar waha się w zależności od konkretnych warunków siedliskowych od 80 do 120 osób/ha/tydzień. W związku z tym psiary nadają się dla wszelkich form użytkowania rekreacyjnego, w tym jako tereny zabawowo-sportowe np. „zielone plaże”.

Ad. 3. Siedliska wyżynnego boru jodłowego występują są na opracowywanym terenie tylko w południowej jego części. Reprezentowane są tylko przez drzewostany jodłowo-sosnowe z dość dobrze wykształconym runem o charakterze borowym. Są to zbiorowiska o zwartej konstrukcji drzewostanu. Niezmiernie rzadko spotykany układ roślinności w Polsce. Cechy bioklimatu oraz pojemność rekreacyjna podobne do borów mieszanych. Brak jest zbiorowisk zastępczych.

Ad. 4. Krajobrazy dąbrów świetlistych występują bardzo rzadko na obszarze gminy Górnó, przede wszystkim w okolicy Bęczkowa i miejscowości Górnó. Zajmują one tereny wyniesione, na zwirowatych pagórkach. Wszystkie te siedliska są stosunkowo dość żyzne i suche. Zbiorowiska leśne nie występują w tym krajobrazie. Siedliska te reprezentowane są obecnie przez nieużytkowane tereny, porośnięte częściowo murawami o charakterze kserotermicznym z klasy Festuco – Brometea. Jak również miejscami krzewami z klasy Rhamno – Prunetea. Świadczy to o zachodzącym procesie sukcesji roślinnej w kierunku zbiorowisk leśnych typu dąbrowy świetlistej. W przypadku utrzymania tych układów w formie obecnej tj. murawowo-krzewiastej, niezbędne jest koszenie co najmniej raz na kilka lat. Z punktu widzenia bioklimatycznego są bardzo korzystne dla wszystkich ludzi, bez względu na wiek czy stan zdrowia. Spośród wszystkich układów siedliskowych cechują się najwyższą przydatnością rekreacyjną. Ponadto są one bardzo efektowne pod względem estetycznym. Naturalna chłonność zbiorowisk leśnych wynosi od 30 do 60 osób/ha/tydzień.

Ad. 5. Ten niezmiernie rzadko spotykany w Polsce typ układu roślinnego występuje tylko w postaci zbiorowiska leśnego, w południowej części terenu w okolicach Nowin i Brzechowa. Zbiorowisko to nawiązuje bardzo silnie do żyznych górskich buczyn. Przydatność rekreacyjna dość znaczna. Chłonność rekreacyjna jest od 60 do 80 osób/ha/tydzień. Brak jest na tym siedlisku zbiorowisk zastępczych.

Ad. 6. Zbiorowiska z tej grupy roślinności porastają siedliska stosunkowo przepuszczalne i umiarkowanie żyzne. Zajmują najczęściej gleby brunatne wylugowane. Siedliska te dominują na opracowywanym obszarze. Reprezentowane są głównie przez pola uprawne. Bioklimat rzadko spotykanego na tym terenie zbiorowiska leśnego, pod względem terapeutycznym i psychoregulacyjnym jest odwrotnością siedlisk borowych. Zbiorowiska leśne działają pobudzająco, wzmagają odporność organizmu, poprawiają krążenie tętnicze krwi. Są dość odporne na użytkowanie rekreacyjne, które może być wielofunkcyjne. Chłonność przyrodnicza jest znaczna i wynosi od 60 do 90 osób/ha/tydzień. W obrębie siedlisk grądu wysokiego występują również uboższe formy łąk i pastwisk typu świeżego, które cechują się bardzo wysoką naturalną chłonnością tj. od 100 do 150 osób/ha/tydzień. Zbiorowiska te są predystynowane do realizacji wszystkich form użytkowania rekreacyjnego, w tym szczególnie na place i boiska sportowe.

Ad. 7. Fitocenozy z tego układu siedliskowego występują na żyznych, świeżych siedliskach. Porastają one gleby brunatne i płowe wytworzone z glin morenowych. Obszary o potencjalnym charakterze żyznego grądu reprezentowane są głównie przez zbiorowiska wysokoproduktywnych łąk świeżych z rzędu Arrhenatheretalia, jak również zbiorowiska segetalne żyznych upraw ogrodniczo-rolniczych z klasy Chenopodietea. Znaczenie bioklimatyczne i zdrowotne tego zbiorowiska jest podobne jak w grądzie wysokim. Ze względu na mniejszą odporność poszczególnych gatunków runa na użytkowanie rekreacyjne chłonność naturalna zbiorowisk leśnych jest nieco niższa i wynosi od 50 do 70 osób/ha/tydzień. W obrębie siedlisk grądu typowego mamy do czynienia z występowaniem żyznych łąk i pastwisk typu świeżego oraz w mniejszym stopniu z tzw. murawami dywanowymi.

Cechują się one bardzo dużą przydatnością rekreacyjną (wielofunkcyjne). Chłonność naturalna wynosi od 150 do 220 osób/ha/tydzień.

Ad. 8. Opisywane zbiorowiska na tym siedlisku zajmują gleby stosunkowo żyzne, wilgotne o płytkim poziomie wód gruntowych. Są to gleby brunatne, rzadziej czarne ziemie i gleby murszowe. Na obszarze gminy Górno siedliska grądu niskiego graniczą z jednej strony z siedliskami łągów olszowych (z. *Circaeo-Alnetum*), z drugiej zaś z krajobrazami grądów typowych (z. *Tilio-Carpinetum*). Zbiorowiskami zastępczymi, które występują na tym siedlisku są przede wszystkim łąki i pastwiska typu świeżego z elementami łąk wilgotnych. Warunki bioklimatyczne siedlisk grądu niskiego są raczej niekorzystne dla ludzi. Ponadto, ze względu na dużą wilgotność spotyka się zbyt dużą ilość komarów czy gzów. W związku z tym użytkowanie rekreacyjne ograniczone. Na siedliskach grądu niskiego występujące wspomniane wyżej zbiorowiska trawiaste cechują się dość znaczną odpornością na użytkowanie rekreacyjne. Chłonność naturalna wynosi od 40 do 60 osób/ha/tydzień, ale ze względu na zbyt dużą wilgotność gleb ograniczona jest ich możliwość wszechstronnego wykorzystania.

Ad. 9. Siedliska łągu olszowego rozprzestrzenione są wzdłuż licznych rzek, cieków i rowów. Porastają głównie gleby typu czarne ziemie, gleby murszowe oraz wytworzone z torfomułów o wysokim poziomie wód gruntowych. Występujące na tym siedlisku zbiorowiska leśne mają przeważnie drzewostan o uproszczonej strukturze wiekowej z wyraźną dominacją olszy czarnej (*Alnus glutinosa*) oraz jesionu zwyczajnego (*Fraxinum excelsior*). Runo złożone jest z wielu gatunków nitrofilnych (azotolubnych). Warunki bioklimatyczne tego zbiorowiska są dla ludzi niekorzystne. Duża wilgotność podłoża, masowe pojawy uciążliwych owadów oraz występowanie dość znacznej ilości pokrzyw nie sprzyjają dłuższemu przebywaniu w tym środowisku. Chłonność naturalna wynosi od 30 do 50 osób/ha/tydzień. W obrębie siedlisk łągu olszowego występują również ziołorośla ze związku *Filipendulo-Petasition* oraz uproszczone florystycznie łąki wilgotne z rzędu *Molinitalia*. Zbiorowiska te ze względu na dużą wilgotność podłoża nie są zbyt odporne na użytkowanie rekreacyjne. Walorem natomiast tych układów roślinnych są efekty estetyczne polegające na ich wielobarwności w okresie wegetacji. Przyjmuje się, że chłonność naturalna tych łąk wynosi około 30 osób/ha/tydzień.

Ad. 10. Pojęcie industrioklimaksu odnosi się do terenów silnie przekształconych, na których trudno założyć hipotetyczny trwały układ roślinny. Na opisywanym terenie industrioklimaks reprezentowany jest na obszarze wyrobiska w okolicy miejscowości Górno. Towarzystwa wyrobiska roślinność posiada charakter synantropijny i należy do klasy *Artemisietea*.

Na obszarze Gminy Górno dominują zbiorowiska roślinne charakteryzujące siedliska żyzne i bardzo żyzne. Istnieje możliwość ich wielofunkcyjnego wykorzystania, w tym również użytkowania rekreacyjnego.

W aspekcie ochrony szaty roślinnej szczególną uwagę należy zwrócić na wyżynny bór jodłowy (*Abietetum polonicum*), podgórski żyzny las jodłowy (*Galio-Abietion*) oraz murawy kserotermiczne z klasy *Festuco-Brometea* w rejonie Bęczkowa (przy koniecznym ich koszeniu raz na kilka lat), ze względu na ich rzadkie występowanie w Polsce.

Na terenie gminy, w zasięgu obszarów Natura 2000, a także w ich sąsiedztwie mogą występować liczne gatunki zwierząt.

Na obszarze **Natura 2000 „Przełom Lubrzanki”**: Brzana karpacka/Brzanka (*Barbus peloponnesius*); Bóbr europejski (*castor fiber*); minóg strumieniowy/Minóg ukraiński (*Eudontomyzon mariae*); Przeplatka aurinia (*Euphydryas aurinia*); Minóg strumieniowy (*Lampetra planeri*); Wydra (*Lutra lutra*); Czerwończyk nieparek (*Lycaena dispar*); (*Unio crassus*)⁵.

Na obszarze **Natura 2000 „Łysogóry”**: Mopek (*Barbastella barbastellus*); (Bombina bombina); (Boros schneideri); (Buxbaumia viridis); Wilk (*Canis lupus*); Bóbr europejski (*Castor fiber*); Koza/Kóźka (*Cobitis taenia*); (*Cucujus cinnaberinus*); (*Dicranum viride*); Przeplatka aurinia (*Euphydryas aurinia*); Minóg strumieniowy (*Lampetra planeri*); (*Leucorrhinia pectoralis*); (*Lucanus cervus*); Wydra (*Lutra lutra*); Czerwończyk nieparek (*Lycaena dispar*); Nocek Bechsteina (*Myotis bechsteini*); nocek tydkowłosy (*Myotis dasycneme*); (*Myotis myotis*); (*Ophiogomphus cecilia*); (*Osmoderma eremita*);

⁵ Standardowy formularz danych dla obszaru Natura 2000 „Przełom Lubrzanki” PLH260037.

różanka (siekierka)/Różanka europejska (*Rhodeus amarus*); (*Rhysodes sulcatus*); traszka grzebieniasta (*Triturus cristatus*); (*Unio crassus*); (*Vertigo angustior*)⁶.

Na obszarze **Natura 2000 „Dolina Warkocza”**: Bóbr europejski (*Castor fiber*); Glowacz białopletwy/Klujek kamienny (*Cottus gobio*); Minóg strumieniowy (*Lampetra planeri*); Wydra (*Lutra lutra*); (*Ophiogomphus cecilia*); różanka (siekierka)/Różanka europejska (*Rhodeus amarus*); (*Unio crassus*)⁷.

Na obszarze **Natura 2000 „Lasy Cisowsko-Orłowińskie”**: (*Bombina bombina*); Bóbr europejski (*Castor fiber*); minóg strumieniowy (*Eudontomyzon mariae*); Przeplatka aurinia (*Euphydrias aurinia*); Minóg strumieniowy (*Lampetra planeri*); (*Leucorrhinia pectoralis*); Wydra (*Lutra lutra*); Czerwończyk nieparek (*Lycaena dispar*); Czerwończyk fioletek (*Lycaena helle*); (*Myotis myotis*); (*Ophiogomphus cecilia*); (*Phengaris teleius*); traszka grzebieniasta (*Triturus cristatus*), (*Unio crassus*)⁸.

1.15. Powiązania przyrodnicze, walory przyrodnicze

A. Formy ochrony przyrody położone w zasięgu obszaru opracowania

Cały obszar gminy Górno znajduje się w zasięgu różnych form ochrony przyrody, dla których obowiązują różnorodne zakazy wynikające z dokumentów na podstawie, których funkcjonują oraz z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody i ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.

Obszar opracowania znajduje się w zasięgu następujących powierzchniowych form ochrony przyrody:

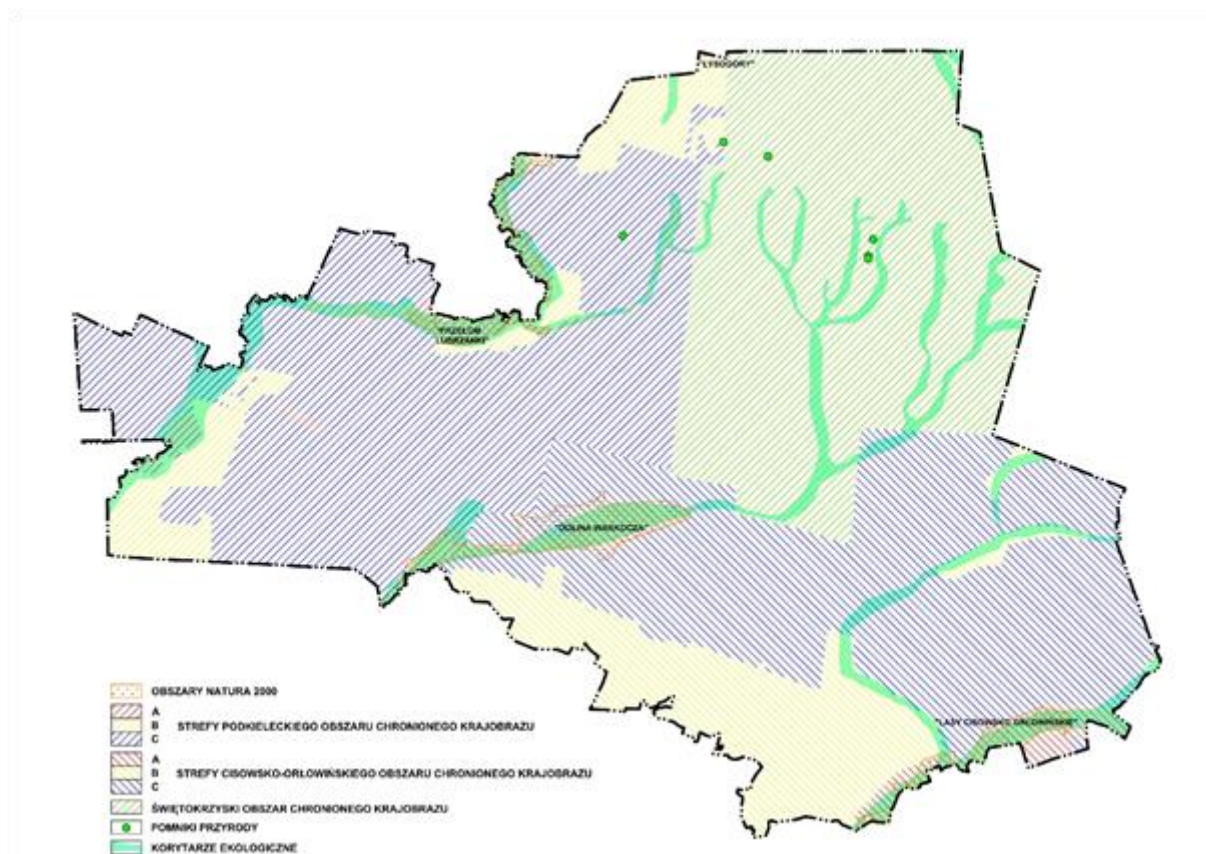
- Obszary Chronionego Krajobrazu, do których zaliczają się:
 - Świętokrzyski Obszar Chronionego Krajobrazu (ŚOChK);
 - Cisowsko – Orłowiński Obszar Chronionego Krajobrazu (C-OOChK);
 - Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu (POChK).
- Obszary Natura 2000:
 - Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty „Przełom Lubrzanki” PLH260037;
 - Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty „Łysogóry” PLH260002;
 - Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty „Dolina Warkocza” PLH260021;
 - Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty „Lasy Cisowsko-Orłowińskie” PLH260040.

Ponadto, na obszarze gminy Górno znajduje się niewielka, licząca ok. 7,11 ha powierzchni enklawa Świętokrzyskiego Parku Narodowego.

⁶ Standardowy formularz danych dla obszaru Natura 2000 „Łysogóry” PLH260002.

⁷ Standardowy formularz danych dla obszaru Natura 2000 „Dolina Warkocza” PLH260021.

⁸ Standardowy formularz danych dla obszaru Natura 2000 „Lasy Cisowsko-Orłowińskie” PLH260040.

Rysunek 7 Schemat położenia form ochrony przyrody oraz obszarów cennych przyrodniczo na terenie gminy Górno (Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z <https://www.gdos.gov.pl/>)

Świętokrzyski Obszar Chronionego Krajobrazu

Świętokrzyski Obszar Chronionego Krajobrazu w gminie Górno funkcjonuje na podstawie Uchwały Nr IV/59/19 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28 stycznia 2019 roku w sprawie wyznaczenia Świętokrzyskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu w gminie Górno (Dz. Urz. Woj. Święt. Poz. 650).

Świętokrzyski Obszar Chronionego Krajobrazu w szerszym ujęciu obejmuje: tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, tereny wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub tereny pełniące funkcję korytarzy ekologicznych.

Na terenie Świętokrzyskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu w gminie Górno, zgodnie z Uchwałą Nr IV/59/19 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28 stycznia 2019 roku w sprawie wyznaczenia Świętokrzyskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu w gminie Górno (Dz. Urz. Woj. Święt. Poz. 650) ustalono następujące działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów:

- 1) Zachowanie ekosystemów cennych pod względem przyrodniczym, w szczególności bagiennych, oczek wodnych i starorzeczy.
- 2) Systematyczną poprawę stanu czystości wód powierzchniowych, poczynając od źródeł, aż do osiągnięcia docelowej klasy czystości, poprzez budowę lokalnych sieci kanalizacyjnych wraz z wysokościowymi oczyszczalniami ścieków.
- 3) Zachowanie, w miarę możliwości, różnorodności użytkowania pól mający na celu ochronę walorów krajobrazowych w postaci „szachownicy” pól.

Na obszarze ŚOChK_G na podstawie ww. uchwały zakazuje się:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień,

miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;

- 2) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.

Cisowsko – Orłowski Obszar Chronionego Krajobrazu

Cisowsko-Orłowski Obszar Chronionego Krajobrazu (C-OOChK) o powierzchni 25336,00 ha został wyznaczony 3 listopada 2001 r. Rozporządzeniem Nr 335/2001 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 17 października 2001 r. w sprawie utworzenia na terenach otulin parków krajobrazowych obszarów chronionego krajobrazu (*Dz. U. z 2001 r. Nr 108, poz. 1271*). Najbardziej aktualnym aktem prawnym dotyczącym C-OOChK jest uchwała Nr XLIX/878/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie Cisowsko-Orłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

C-OOChK położony jest na obszarze otuliny Cisowsko-Orłowskiego Parku Krajobrazowego, w południowo-wschodniej części gminy Górno. Przedmiotowe tereny objęto ochroną ze względu na bogactwo ekosystemów, zróżnicowany krajobraz oraz funkcję korytarzy ekologicznych jakie pełnią. W jego granicach znajduje się 10 pomników przyrody i 2 zespoły przyrodniczo-krajobrazowe a także wiele zabytków świadczących o bogactwie dziedzictwa kulturowego regionu, w tym liczne obiekty architektury świeckiej i sakralnej. Przetrwały tu też ślady historycznego górnictwa rud metali i ich obróbki.

Na terenie Cisowsko-Orłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, zgodnie z Uchwałą Nr XLIX/878/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. ustalono następujące cele i działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów:

w strefie krajobrazowej **A**:

- 1) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
 - edukacja ekologiczna,
 - ochrona poprzez zapewnienie właściwego stanu siedlisk,
- 2) zachowanie cennych ekosystemów;
 - utrzymanie lub przywrócenie tradycyjnego użytkowania półnaturalnych zbiorowisk roślinnych (łąki, murawy) m.in. poprzez promowanie i wdrażanie programów rolno-środowiskowych,
 - prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej; dążenie do zachowania właściwych parametrów siedlisk leśnych; zachowanie powierzchni starodrzewi poprzez wyłączenie z użytkowania,
- 3) zachowanie dolin rzek i cieków w stanie zbliżonym do naturalnego;
 - utrzymywanie w niezmienionym stanie terenów zalewowych oraz odtworzenie polderów,
- 4) utrzymanie ciągłości korytarzy ekologicznych;
 - uwzględnienie połączeń ekologicznych w planowaniu przestrzennym,
- 5) zachowanie istniejącej mozaiki krajobrazu;
 - promowanie ekstensywnych systemów gospodarowania,
 - utrzymanie trwałego użytkowania gruntów rolnych,
- 6) utrzymanie właściwego poziomu i jakości wód;
 - likwidacja części rowów melioracyjnych, odstąpienie od ich konserwacji,
 - rozbudowa zbiorczych systemów zaopatrzenia w wodę,
 - uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej,
 - tworzenie stref buforowych wzdłuż brzegów cieków poprzez odstąpienie od ich użytkowania i wprowadzenie pasów ochronnych roślinności,
 - ograniczenie zużycia nawozów sztucznych i środków ochrony roślin,
 - likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci,
- 7) ochrona powierzchni ziemi przed procesami erozyjnymi;
 - zalesianie lub utrzymywanie roślinności łąkowej i murawowej na terenach

- najbardziej narażonych na erozję,
 - stosowanie orki w poprzek stoku na terenach użytkowanych rolniczo,
- 8) ochrona atrakcyjnych panoram i wnętrz widokowych;
- powstrzymywanie procesów naturalnej i wtórnej sukcesji,
 - uwzględnianie w planowaniu przestrzennym zachowania stref dalekiego widoku.

w strefie krajobrazowej **B**

- 1) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
 - edukacja ekologiczna,
 - ochrona poprzez zapewnienie właściwego stanu siedlisk,
- 2) zachowanie cennych ekosystemów;
 - utrzymanie lub przywrócenie tradycyjnego użytkowania półnaturalnych zbiorowisk roślinnych (łąki, murawy) m.in. poprzez promowanie i wdrażanie programów rolno-środowiskowych,
 - prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej; dążenie do zachowania właściwych parametrów siedlisk leśnych; zachowanie powierzchni starodrzewi poprzez wyłączenie z użytkowania,
- 3) ochrona dużych kompleksów leśnych i stref ekotonowych;
 - odnawianie drzewostanów zgodnych z typem siedliska,
 - zapobieganie fragmentacji obszarów leśnych przy realizacji inwestycji,
- 4) utrzymanie ciągłości korytarzy ekologicznych;
 - uwzględnienie połączeń ekologicznych w planowaniu przestrzennym,
- 5) zachowanie istniejącej mozaiki krajobrazu;
 - promowanie ekstensywnych systemów gospodarowania,
 - utrzymanie trwałego użytkowania gruntów rolnych,
- 6) ochrona powierzchni ziemi przed procesami erozyjnymi;
 - zalesianie lub utrzymywanie roślinności łąkowej i murawowej na terenach najbardziej narażonych na erozję,
 - stosowanie orki w poprzek stoku na terenach użytkowanych rolniczo,
- 7) ochrona atrakcyjnych panoram i wnętrz widokowych;
 - powstrzymywanie procesów naturalnej wtórnej sukcesji,
 - uwzględnianie w planowaniu przestrzennym zachowania stref dalekiego widoku,
- 8) zachowanie wartości kulturowych obszaru;
 - promowanie w budownictwie i zagospodarowaniu przestrzennym tradycyjnego stylu architektonicznego budownictwa,
 - rewitalizacja obiektów zabytkowych,
 - poszerzanie ewidencji obiektów zabytkowych.

w strefie krajobrazowej **C**:

- 1) ochrona walorów przyrodniczych;
 - edukacja ekologiczna,
 - uwzględnienie połączeń ekologicznych w planowaniu przestrzennym,
- 2) zachowanie istniejącej mozaiki krajobrazu;
 - promowanie ekstensywnych systemów gospodarowania,
 - utrzymanie trwałego użytkowania gruntów rolnych poza granicami administracyjnymi miast,
- 3) ochrona powierzchni ziemi przed procesami erozyjnymi;
 - zalesianie lub utrzymywanie roślinności łąkowej i murawowej na terenach najbardziej narażonych na erozję,
 - stosowanie orki w poprzek stoku na terenach użytkowanych rolniczo,
- 4) ochrona atrakcyjnych panoram i wnętrz widokowych;
 - powstrzymywanie procesów naturalnej wtórnej sukcesji,
 - uwzględnianie w planowaniu przestrzennym zachowania stref dalekiego widoku,

- 5) zachowanie wartości kulturowych obszaru;
 - promowanie w budownictwie i zagospodarowaniu przestrzennym tradycyjnego stylu architektonicznego budownictwa,
 - rewitalizacja obiektów zabytkowych,
 - poszerzanie ewidencji obiektów zabytkowych.

Zgodnie z ww. uchwałą, w C-OOChK zostały wyznaczone trzy strefy krajobrazowe: **A, B i C**, w których obowiązują zakazy o różnym rygorze.

Na obszarze C-OOChK w **strefie krajobrazowej A** na podstawie obowiązującej uchwały obowiązują zakazy:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 5) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 6) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Powyższe zakazy nie dotyczą:

- 1) zakazu określonego w pkt. 2, realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;
- 2) zakazu określonego w pkt. 2 i 4, realizacji inwestycji w zakresie budowy urządzeń elektrowni wodnych poza głównym nurtem rzeki;
- 3) zakazu określonego w pkt. 3, zadrzewień śródpolnych występujących na gruntach oznaczonych w ewidencji gruntów inaczej niż: Lz, Lz-R, Lz-Ł, Lz-Ps;
- 4) zakazu określonego w pkt. 3, w przypadku zadrzewień przydrożnych kolidujących z zapewnieniem dostępu (zjazdu) z nieruchomości do drogi publicznej;
- 5) terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu

Na obszarze C-OOChK w **strefie krajobrazowej B** na podstawie obowiązującej uchwały obowiązują zakazy:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;

- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.

Powyższe zakazy nie dotyczą:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;
- 2) realizacji inwestycji w zakresie budowy urządzeń elektrowni wodnych poza głównym nurtem rzeki;
- 3) zadrzewień śródpolnych występujących na gruntach oznaczonych w ewidencji gruntów inaczej niż: Lz, Lz-R, Lz-Ł, Lz-Ps;
- 4) w przypadku zadrzewień przydrożnych kolidujących z zapewnieniem dostępu (zjazdu) z nieruchomości do drogi publicznej;
- 5) terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu

Na obszarze C-OOChK w **strefie krajobrazowej C** na podstawie obowiązującej uchwały nie obowiązują zakazy.

Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu

Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu (POChK) o powierzchni 26 484,69 ha funkcjonuje na podstawie uchwały nr XIV/200/2015 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 7 września 2015 r. w sprawie wyznaczenia Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (*Dz. Urz. Woj. Święt. Poz. 2655*).

Obszary chronionego krajobrazu to tereny podlegające ochronie ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Najważniejszymi funkcjami obszaru jest ochrona:

- wód powierzchniowych w rzekach,
- dwóch głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP),
- korytarzy ekologicznych dolin rzecznych Lubrzanki, Warkocza, Bielanki i Czarnej Nidy.

POChK położony jest głównie w granicach zlewni rzeki Lubrzanki oraz częściowo zlewni Kamionki i Bobrzy. Szata roślinna jest zróżnicowana, o dużych walorach przyrodniczych. W północnej części obszaru (Pasma Klonowskie) grupują się najcenniejsze, naturalne zbiorowiska mieszanych lasów liściastych, świeże bory sosnowe i bory mieszane z udziałem jodły.

Na terenie Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, zgodnie z Uchwałą Nr XIV/200/2015 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 7 września 2015 r. ustalono następujące cele i działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów:

w strefie krajobrazowej **A**:

- 1) zachowanie cennych ekosystemów:
 - utrzymanie lub przywrócenie tradycyjnego użytkowania półnaturalnych zbiorowisk

- roślinnych (łąki, murawy) m.in. poprzez promowanie i wdrażanie programów rolno-środowiskowych,
 - prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej; dążenie do zachowania właściwych parametrów siedlisk leśnych; zachowanie powierzchni starodrzewi poprzez wyłączenie z użytkowania,
 - likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci;
- 2) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
 - edukacja ekologiczna,
 - ochrona poprzez zapewnienie właściwego stanu siedlisk,
 - likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci;
- 3) zachowanie dolin rzek i cieków w stanie zbliżonym do naturalnego, poprzez utrzymywanie w niezmienionym stanie terenów zalewowych oraz odtworzenie naturalnych polderów,
- 4) utrzymanie ciągłości korytarzy ekologicznych, poprzez uwzględnienie połączeń ekologicznych w planowaniu przestrzennym,
- 5) utrzymanie właściwego poziomu i jakości wód;
 - likwidacja części rowów melioracyjnych, poprzez odstąpienie od ich konserwacji,
 - rozbudowa zbiorczych systemów zaopatrzenia w wodę,
 - uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej,
 - tworzenie stref buforowych wzdłuż brzegów cieków poprzez odstąpienie od ich użytkowania i wprowadzenie pasów ochronnych roślinności,
 - ograniczenie zużycia nawozów sztucznych i środków ochrony roślin,
 - likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci,
- 6) ochrona powierzchni ziemi przed procesami erozyjnymi, poprzez zalesianie lub utrzymywanie roślinności łąkowej i murawowej na terenach najbardziej narażonych na erozję,
- 7) ochrona atrakcyjnych panoram i wnętrza widokowych;
 - powstrzymywanie procesów naturalnej i wtórnej sukcesji,
 - uwzględnianie w planowaniu przestrzennym zachowania stref dalekiego widoku.

w strefie krajobrazowej **B**:

- 1) zachowanie cennych ekosystemów;
 - utrzymanie lub przywrócenie tradycyjnego użytkowania półnaturalnych zbiorowisk roślinnych (łąki, murawy) m.in. poprzez promowanie i wdrażanie programów rolno-środowiskowych,
 - prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej; stosowanie rębni gniazdowej w cennych płatach siedlisk; zachowanie powierzchni starodrzewi poprzez wyłączenie z użytkowania,
 - likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci;
- 2) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
 - edukacja ekologiczna,
 - ochrona poprzez zapewnienie właściwego stanu siedlisk,
 - likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci;
- 3) ochrona dużych kompleksów leśnych i stref ekotonowych;
 - odnawianie drzewostanów zgodnych z typem siedliska,
 - zapobieganie fragmentacji obszarów leśnych przy realizacji inwestycji,
 - zachowanie i zwiększanie powierzchni zalesionych,
 - zalesianie poza powierzchniami cennych przyrodniczo siedlisk,
 - likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci;
- 4) utrzymanie ciągłości korytarzy ekologicznych, poprzez uwzględnienie połączeń ekologicznych w planowaniu przestrzennym,
- 5) zachowanie istniejącej mozaiki krajobrazu;
 - promowanie ekstensywnych systemów gospodarowania,

- utrzymanie trwałego użytkowania gruntów rolnych,
- 6) ochrona powierzchni ziemi przed procesami erozyjnymi;
 - zalesianie lub utrzymywanie roślinności łąkowej i murawowej na terenach najbardziej narażonych na erozję,
 - stosowanie orki w poprzek stoku na terenach użytkowanych rolniczo,
- 7) ochrona atrakcyjnych panoram i wnętrz widokowych;
 - powstrzymywanie procesów naturalnej i wtórnej sukcesji,
 - uwzględnianie w planowaniu przestrzennym zachowania stref dalekiego widoku,
- 8) zachowanie wartości kulturowych obszaru;
 - promowanie w budownictwie i zagospodarowaniu przestrzennym tradycyjnego stylu architektonicznego budownictwa,
 - rewitalizacja obiektów zabytkowych,
 - poszerzanie katalogu obiektów zabytkowych,
 - promowanie zieleni przydomowej, w tym szczególnej wartości wielokwiatowych ogrodów przydomowych,
 - edukacja.

w strefie krajobrazowej **C**:

- 1) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
 - edukacja ekologiczna,
 - ochrona poprzez zapewnienie właściwego stanu siedlisk,
 - likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci;
- 2) utrzymanie ciągłości korytarzy ekologicznych, poprzez uwzględnienie połączeń ekologicznych w planowaniu przestrzennym,
- 3) zachowanie istniejącej mozaiki krajobrazu;
 - promowanie ekstensywnych systemów gospodarowania,
 - utrzymanie trwałego użytkowania gruntów rolnych,
- 4) ochrona powierzchni ziemi przed procesami erozyjnymi;
 - zalesianie lub utrzymywanie roślinności łąkowej i murawowej na terenach najbardziej narażonych na erozję,
 - stosowanie orki w poprzek stoku na terenach użytkowanych rolniczo,
- 5) ochrona atrakcyjnych panoram i wnętrz widokowych;
 - powstrzymywanie procesów naturalnej i wtórnej sukcesji,
 - uwzględnianie w planowaniu przestrzennym zachowania stref dalekiego widoku,
- 6) zachowanie wartości kulturowych obszaru;
 - promowanie w budownictwie i zagospodarowaniu przestrzennym tradycyjnego stylu architektonicznego budownictwa,
 - rewitalizacja obiektów zabytkowych,
 - poszerzanie katalogu obiektów zabytkowych, promowanie zieleni przydomowej, w tym szczególnej wartości wielokwiatowych ogrodów przydomowych,
 - edukacja.

Zgodnie z ww. uchwałą obszar POChK został podzielony na trzy strefy: **A**, **B** i **C**, w których obowiązują różne zakazy

Na obszarze POChK w **strefie krajobrazowej A** na podstawie obowiązującej uchwały obowiązują zakazy:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska

- oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
 - 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
 - 5) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
 - 6) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Powyższe zakazy nie dotyczą:

- 1) zadrzewień śródpolnych występujących na gruntach oznaczonych w ewidencji gruntów inaczej niż: grunty zadrzewione i zakrzewione lub grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych;
- 2) w przypadku zadrzewień przydrożnych w przypadku konieczności zapewnienia dostępu (zjazdu) z nieruchomości do drogi publicznej;
- 3) realizacji inwestycji w zakresie budowy urządzeń elektrowni wodnych poza głównym nurtem rzeki;
- 4) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;
- 5) terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu.

Na obszarze POChK w **strefie krajobrazowej B** na podstawie obowiązującej uchwały obowiązują zakazy:

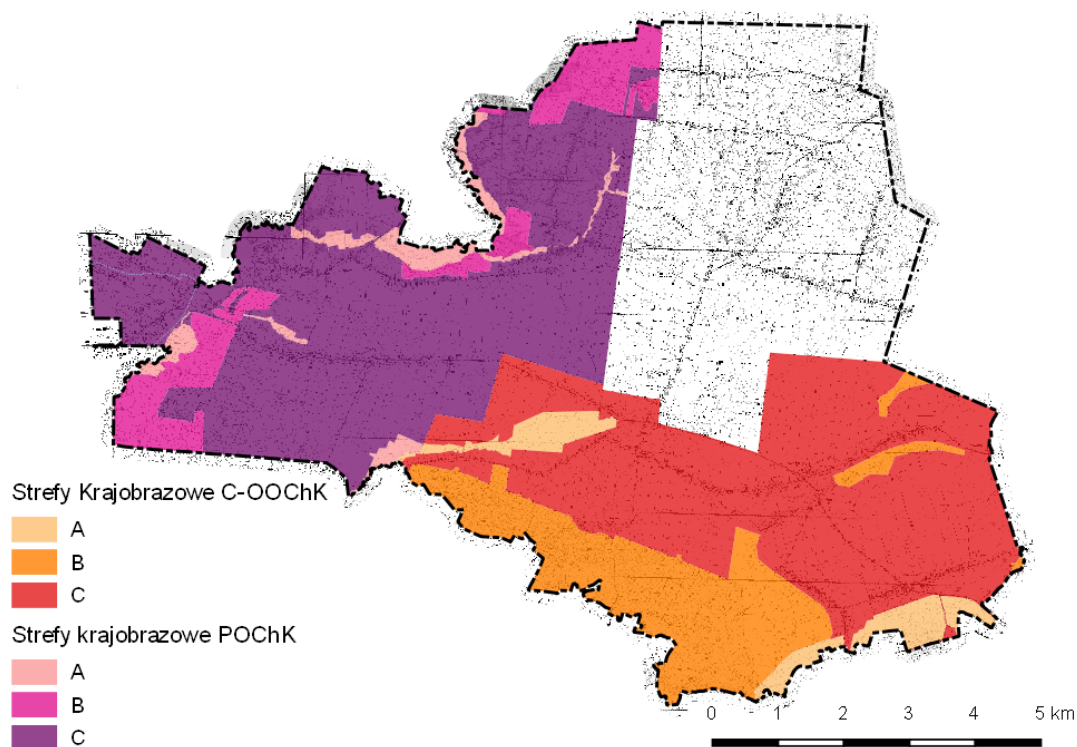
- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.

Powyższe zakazy nie dotyczą:

- 1) zadrzewień śródpolnych występujących na gruntach oznaczonych w ewidencji gruntów inaczej niż: grunty zadrzewione i zakrzewione lub grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych;
- 2) zadrzewień przydrożnych kolidujących z zapewnieniem dostępu (zjazdu)

- z nieruchomości do drogi publicznej;
- 3) realizacji inwestycji w zakresie budowy urządzeń elektrowni wodnych poza głównym nurtem rzeki;
 - 4) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;
 - 5) terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu.

Na obszarze POChK w **strefie krajobrazowej C** na podstawie obowiązującej uchwały nie obowiązują zakazy.

Rysunek 8 Schemat położenia stref krajobrazowych Obszarów Chronionego Krajobrazu na terenie gminy Górnó
(Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z <https://www.gdos.gov.pl/>)

Obszar Natura 2000 „Przełom Lubrzanki” PLH260037

Obszar Natura 2000 „Przełom Lubrzanki” zajmuje fragment zachodniej części obszaru opracowania, przy granicy gminy Górnó z gminą Masłów. Jego łączna powierzchnia wynosi 272,6 ha. W jego zasięgu znajduje się ok. 73,5 ha obszaru gminy Górnó. Został on ustanowiony Decyzją Komisji Europejskiej z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE).

Jest to jedna z najpiękniejszych dolin w Górach Świętokrzyskich. Rzeka Lubrzanka nabiera tu charakteru górskiego potoku. Pomiedzy Radostową i południowo wschodnim grzbieciem Klonówki tworzy przełom, rozdzielając Pasma główne na pasmo Klonowskie i Masłowskie. Lubrzanka torując

sobie drogę przez złom kwarcytów, nadaje stromym zboczom swoistego uroku wzbogaconego licznymi wąwozami ukrytymi w bujnej roślinności. Obszar obejmuje większy fragment doliny rzecznej z licznymi dopływami otoczone podmokłymi łąkami. Rzeka wypływa z północnych stoków Barczy w Paśmie Klonowskim. Płyne przez Dolinę Wilkowską. W pobliżu Marzysza uchodzi do Czarnej Nidy.

Malowniczy górski przełom rzeki Lubrzanki z dobrze zachowanym naturalnym korytem, stanowi jeden z najważniejszych w regionie obszarów występowania mięczaków: skójkę gruboskorupowej, skójkę malarskiej i szczeżui wielkiej. Koryto rzeczne zasiedlają również minogi strumieniowe i bardzo nielicznie - brzanki.

Na terenie obszaru Natura 2000 „Przełom Lubrzanki” występują następujące typy siedlisk przyrodniczych:

- 6410 – Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*);
- 6510 – Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże (*Arrhenatherion*);
- 91E0 – Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albae Populetum albae, Alnion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe).

Gatunki objęte art. 4 dyrektywy ptasiej (2009/147/WE) i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy siedliskowej (92/43/EWG):

- 5094 – Brzana karpacka/Brzanka (*Barbus peloponnesius*) - ryby;
- 1337 – Bóbr europejski (*castor fiber*) - ssaki;
- 2484 – minóg strumieniowy/Minóg ukraiński (*Eudontomyzon mariae*) - ryby;
- 1065 – Przeplatka aurinia (*Euphydryas aurinia*) - bezkręgowce;
- 1096 – Minóg strumieniowy (*Lampetra planeri*) - ryby;
- 1355 – Wydra (*Lutra lutra*) - ssaki;
- 1060 – Czerwończyk nieparek (*Lycaena dispar*) - bezkręgowce;
- 1032 – (*Unio crassus*) - bezkręgowce.

Do możliwych zagrożeń obszaru „Przełom Lubrzanki” należą:

- ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe
- zmiana sposobu upraw;
- intensywne nawożenie;
- wyschnięcie siedlisk;
- składowanie odpadów z gospodarstw domowych i obiektów rekreacyjnych;
- stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych,
- wycinka lasu.

Zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (*Dz U z 2018 r., poz. 1614 z późn. zm.*) dla obszaru Natura 2000 sprawujący nadzór nad obszarem sporządza projekt planu zadań ochronnych na okres 10 lat; pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty lub od dnia wyznaczenia obszaru specjalnej ochrony ptaków.

Dla obszaru Natura 2000 „Przełom Lubrzanki” nie został sporządzony plan zadań ochronnych. Jednakże w stosunku do niego zostało wydane Obwieszczeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 14 kwietnia 2017 r., znak WPN-I.6320.6.1.2017.DB w sprawie zawiadomienia o zamiarze przystąpienia do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Przełom Lubrzanki PLH260037 (poza terenami zarządzanymi przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe).

Zgodnie z zapisanymi w art. 33 ustawy o ochronie przyrody (*Dz. U. z 2018 r., poz. 2134 z późn. zm.*) na obszarach Natura 2000, zabrania się podejmowania działań mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności mogących:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;

- o wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000;
- o pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Obszar Natura 2000 „Łysogóry” PLH260002

Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty „Łysogóry” (PLH260002) o powierzchni 8081,27 ha, położony jest na terenie gmin: Bieliny, Bodzentyn, Łączna, Masłów, Nowa Słupia, Waśniów i Górnio. W jego zasięgu znajduje się niewielki teren o powierzchni ok. 0,48 ha położony w północnej części gminy Górnio. Został on utworzony Decyzją Komisji Europejskiej z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmującą, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007)5043)(2008/25/WE).

Obszar obejmuje najwyższą część Gór Świętokrzyskich – starych gór uformowanych przez wypiętrzenie kaledońskie, a potem przez orogenezę hercyńską. Osobliwością tego pasma jest obecność podszczytowych rumowisk gładów kwarcytowych z okresu kambryjskiego, nazywanych gołoborzami, nieporośniętych przez florę naczyniową. Obszar jest w około 90% porośnięty przez lasy, w większości są to lasy jodłowo-bukowe. Mniej liczne są bory sosnowe i mieszane, z udziałem dębu. W niższych położeniach spotyka się grądy, a w miejscach o właściwych warunkach wodnych, bory wilgotne i bagienne a także olsy. Lasy charakteryzują się znacznym stopniem naturalności, czy wręcz pierwotności, choć niektóre fragmenty drzewostanów mają dość znacznie zmieniony skład gatunkowy i zniekształconą strukturę, co jest efektem prowadzonej tu wcześniej gospodarki leśnej lub niewłaściwych sposobów ochrony (w takich przypadkach obserwuje się jednak spontaniczne procesy renaturalizacyjne). Na terenie ostoi znajdują się także małe enklawy łąk i pastwisk oraz siedlisk kserotermicznych, a także liczne, w większości drobne, stałe i okresowe ciekły wodne.

Znajdują tu swoją ostoję bogate zbiorowiska mszaków i porostów na gołoborzach oraz występuje tu jedna z największych ostoi modrzewia polskiego – jednego z nielicznych taksonów drzew objętych w Polsce ścisłą ochroną. Flora roślin naczyniowych jest dość bogato reprezentowana i liczy ok. 700 gat., wśród których jest wiele zagrożonych w skali kraju, rzadkich, lub prawnie chronionych. Stwierdzono tu występowanie ok. 4000 gatunków bezkręgowców (rzeczywista ich liczba jest z pewnością znacznie większa), w tym wiele unikatowych i reliktowych. Znane są także rzadkie gatunki kserotermiczne. W Łysogórach ustalono występowanie 72 gatunków ślimaków lądowych, co stanowi 72% gatunków lądowych występujących w Górach Świętokrzyskich. Szczególnie wymagają podkreślenia bogate zespoły ślimaków lądowych, występujące na odsłonięciach dolomitów dewońskich w Skarpie Zapusty i w rezerwacie Wąwóz w Skalach.

Na terenie obszaru Natura 2000 „Łysogóry” występują następujące typy siedlisk przyrodniczych:

- 6230 – Bogate florystycznie górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardetalia* – płaty bogate florystycznie);
- 6410 – Zmienowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*);
- 6510 – Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże (*Arrhenatherion*);
- 8150 – Środkowoeuropejskie wyżynne piargi i gołoborza krzemianowe;
- 8220 – Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacion vandellii*;
- 8310 – Jaskinie niedostępne do zwiedzania;
- 9110 – Kwaśne buczyny;
- 9130 – Żyzne buczyny;
- 9170 – Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*);
- 9190 – Kwaśne dąbrowy (*Quercetea roburi-petraeae*);
- 91D0 – Bory i lasy bagienne;
- 91E0 – Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe)
- 91P0 – Jodłowy bór świętokrzyski.

Gatunki objęte art. 4 dyrektywy ptasiej (2009/147/WE) i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy siedliskowej (92/43/EWG):

- 1308 – Mopek (*Barbastella barbastellus*) – ssaki;
- 1188 – (*Bombina bombina*) – płazy;
- 1920 – (*Boros schneideri*) – bezkręgowce;
- 1386 – (*Buxbaumia viridis*) – rośliny;
- 1352 – Wilk (*Canis lupus*) – ssaki;
- 1337 – Bóbr europejski (*Castor fiber*) – ssaki;
- 1149 – Koza/Kózka (*Cobitis taenia*) – ryby;
- 1086 – (*Cucujus cinnaberinus*) – bezkręgowce;
- 1381 – (*Dicranum viride*) – rośliny;
- 1065 – Przeplatka aurinia (*Euphydryas aurinia*) – bezkręgowce;
- 1096 – Minóg strumieniowy (*Lampetra planeri*) – ryby;
- 1042 – (*Leucorhina pectoralis*) – bezkręgowce;
- 1083 – (*Lucanus cervus*) – bezkręgowce;
- 1355 – Wydra (*Lutra lutra*) – ssaki;
- 1060 – Czerwończyk nieparek (*Lycaena dispar*) – bezkręgowce;
- 1323 – Nocek Bechsteina (*Myotis bechsteini*) – ssaki;
- 1318 – nocek łydkowłosy (*Myotis dasycneme*) – ssaki;
- 1324 – (*Myotis myotis*) – ssaki;
- 1037 – (*Ophiogomphus cecilia*) – bezkręgowce;
- 1084 – (*Osmoderma eremita*) – bezkręgowce;
- 5339 – różanka (siekierka)/Różanka europejska (*Rhodeus amarus*) – ryby;
- 4026 – (*Rhysodes sulcatus*) – bezkręgowce;
- 1166 – traszka grzebieniasta (*Triturus cristatus*) – płazy;
- 1032 – (*Unio crassus*) – bezkręgowce;
- 1014 – (*Vertigo angustior*) – bezkręgowce.

Zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz U z 2018 r., poz. 2134 z późn. zm.) dla obszaru Natura 2000 sprawujący nadzór nad obszarem sporządza projekt planu zadań ochronnych na okres 10 lat; pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty lub od dnia wyznaczenia obszaru specjalnej ochrony ptaków.

Dla obszaru Natura 2000 „Łysogóry” nie został sporządzony plan zadań ochronnych. Jednakże w stosunku do niego zostało wydane Obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 14 kwietnia 2017 r., znak WPN-I.6320.1.1.2017.DB w sprawie zawiadomienia o zamiarze przystąpienia do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łysogóry PLH260002 (poza terenem Świętokrzyskiego Parku Narodowego oraz poza terenami zarządzanymi przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe).

Zgodnie z zapisanymi w art. 33 ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r., poz. 1614 z późn. zm.) na obszarach Natura 2000, zabrania się podejmowania działań mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności mogących:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000;
- pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Obszar Natura 2000 „Dolina Warkocza” PLH260021

Obszar Natura 2000 „Dolina Warkocza” (PLH260021) zajmuje powierzchnię 337,9 ha, przy czym w gminie Górnio znajduje się 145,35 ha. Został on utworzony Decyzją Komisji Europejskiej z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE).

Jest to miejsce występowania licznej populacji Skójki gruboskorupowej *Unio casus*, gatunku z II załącznika Dyrektywy Siedliskowej, który znajduje się także na Światowej Czerwonej Liście IUCN oraz na Czerwonej Liście Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce. Jest to najlepiej zachowana populacja w dorzeczu Nidy, w przyszłości może stanowić bazę dla przyszłej restytucji tego gatunku. Jest to miejsce objęte programem monitoringu krajowej populacji. Koryto rzeczne licznie zasiedlają również minogi strumieniowe *Lampetra planeri*, głowacze białopłetwe *Cottus gobio* oraz przy ujściu do Lubrzanki różanka *Rhodeus sericeus amarus*.

Na terenie obszaru Natura 2000 „Dolina Warkocza” występują następujące typy siedlisk przyrodniczych:

- 6410 – Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*);
- 6510 – Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*);
- 91E0 – Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłkowe).

Gatunki objęte art. 4 dyrektywy ptasiej (2009/147/WE) i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy siedliskowej (92/43/EWG):

- 1337 – Bóbr europejski (*Castor fiber*) – ssaki;
- 1163 – Głowacz białopłetwy/Klujek kamienny (*Cottus gobio*) – ryby;
- 1096 – Minóg strumieniowy (*Lampetra planeri*) – ryby;
- 1355 – Wydra (*Lutra lutra*) – ssaki;
- 1037 – (*Ophiogomphus cecilia*) – bezkręgowce;
- 5339 – różanka (siekierka)/Różanka europejska (*Rhodeus amarus*) – ryby;
- 1032 – (*Unio crassus*) – bezkręgowce.

Zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz U z 2018 r., poz. 1614 z późn. zm.) dla obszaru Natura 2000 sprawujący nadzór nad obszarem sporządza projekt planu zadań ochronnych na okres 10 lat; pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty lub od dnia wyznaczenia obszaru specjalnej ochrony ptaków.

Dla obszaru Natura 2000 „Dolina Warkocza” nie został sporządzony plan zadań ochronnych. Jednakże w stosunku do niego zostało wydane Obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 14 kwietnia 2017 r., znak WPN-I.6320.7.1.2017.DB w sprawie zawiadomienia o zamiarze przystąpienia do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Warkocza PLH260021 (poza terenami zarządzanymi przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe).

Zgodnie z zapisanymi w art. 33 ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r., poz. 1614 z późn. zm.) na obszarach Natura 2000, zabrania się podejmowania działań mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności mogących:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000;
- pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami

Obszar Natura 2000 „Lasy Cisowsko-Orłowińskie” PLH260040

Obszar Natura 2000 „Lasy Cisowsko-Orłowińskie” (PLH260040) zajmuje powierzchnię 10406,87 ha, przy czym w gminie Górnio znajduje się 59,34 ha. Został on utworzony Decyzją Komisji Europejskiej z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE).

Jeden z większych kompleksów leśnych zajmujących południową część Pasma Łysogórskiego w Górach świętokrzyskich. Położony jest w zlewniach Nidy i Czarnej Staszowskiej. Obejmuje trzy pasma wzgórz zbudowane z dewońskich piaskowców i wapieni oraz kambryjskich kwarcytów. Rzeźba terenu jest bardzo urozmaicona, z licznymi garbami denudacyjnymi, kotlinami i dolinami o charakterze przełomów. Sieć wodna jest dobrze rozwinięta. Rzeki płyną naturalnymi korytami tworząc liczne zakola i meandry. W ich otoczeniu znajdują się duże kompleksy łąk. W granicach obszaru leży kilka wsi otoczonych polami i łąkami. Lasy zajmują większość powierzchni obszaru. Są to głównie drzewostany jodłowe, sosnowo-jodłowe i bukowo-jodłowe z udziałem jaworu, klonu i cisa, odnawiające się z samosiewu. Niektóre fragmenty o charakterze pierwotnym są pozostałością Puszczy świętokrzyskiej, np. las bukowy chroniony w rezerwacie "Zamczysko", mieszany w rezerwacie "Cisów". U podnóża Pasma Cisowskiego, na działle wodnym, w niecce otoczonej zalesionymi wydymami znajduje się kompleks torfowisk, przechodzący miejscami w niedostępne grzęzawiska. Tutaj bierze swój początek Czarna Staszowska - odprowadzająca wody z większej części tych lasów, oraz potok Trupień.

Na terenie obszaru Natura 2000 „Lasy Cisowsko-Orłowińskie” występują następujące typy siedlisk przyrodniczych:

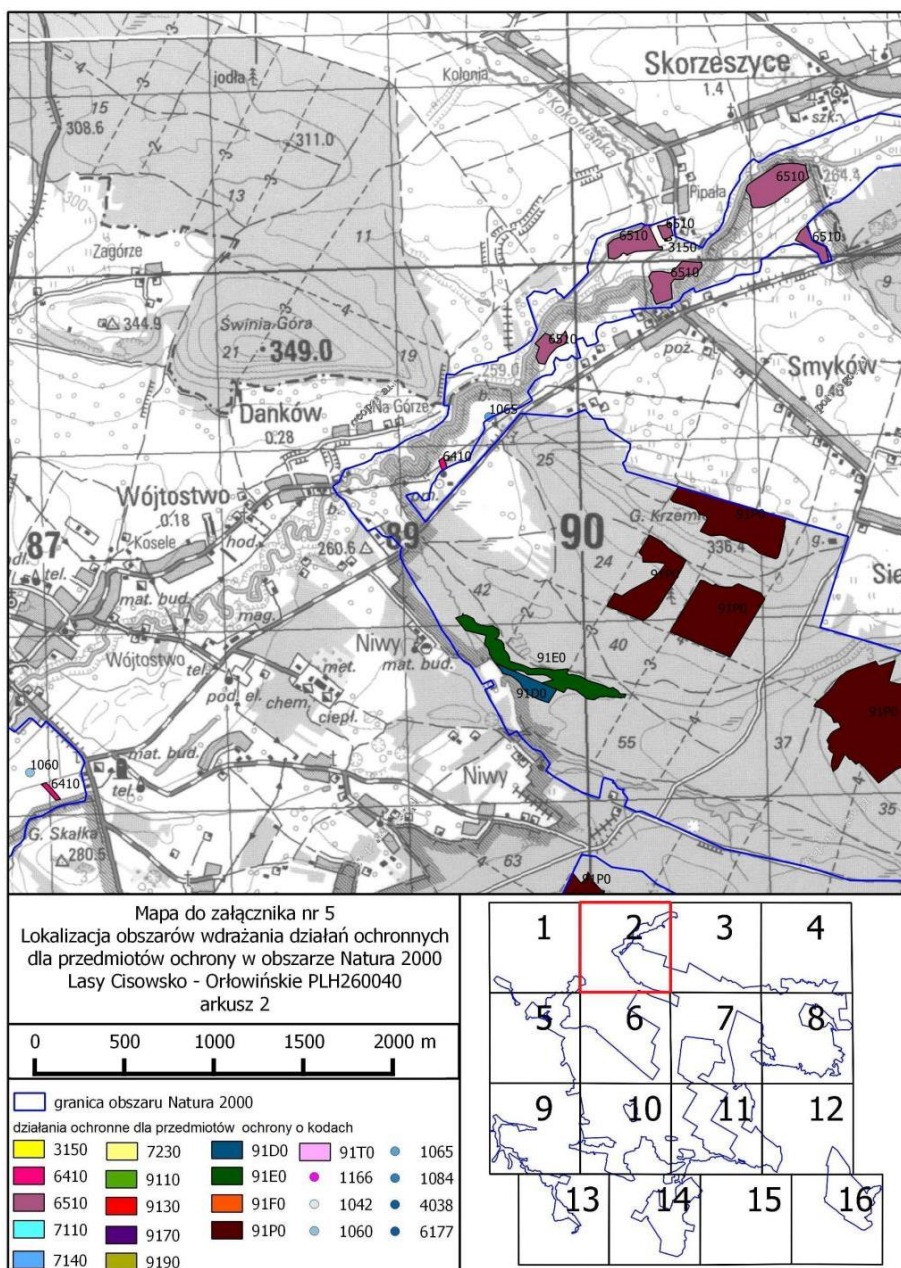
- 2330 – Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi;
- 3270 – Zalewane muliste brzegi rzek;
- 5130 – Zarośla jałowca pospolitego w murawach nawapiennych lub na wrzosowiskach;
- 6230 – Bogate florystycznie górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (Nardetalia – płaty bogate florystycznie);
- 6410 – Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion);
- 7110 – Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe);
- 7140 – Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzeria-Caricetea nigrae);
- 9110 – Kwaśne buczyny;
- 9130 – Żyzne buczyny;
- 9170 – Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum);
- 9190 – Kwaśne dąbrowy (Quercetea robori-petraeae);
- 91D0 – Bory i lasy bagienne;
- 91E0 – Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae, olsy źródłiskowe);
- 91P0 – Jodłowy bór świętokrzyski;
- 91T0 – Śródlądowy bór chrobotkowy.

Gatunki objęte art. 4 dyrektywy ptasiej (2009/147/WE) i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy siedliskowej (92/43/EWG):

- 1188 – (Bombina bombina) – płazy;
- 1337 – Bóbr europejski (Castor fiber) – ssaki;
- 2484 – minóg strumieniowy (Eudontomyzon mariae) – ryby;
- 1065 – Przeplatka aurinia (Euphydryas aurinia) – bezkręgowce;
- 1096 – Minóg strumieniowy (Lampetra planeri) – ryby;
- 1042 – (Leucorrhinia pectoralis) – bezkręgowce;

- 1355 – Wydra (*Lutra lutra*) – ssaki;
- 1060 – Czerwończyk nieparek (*Lycaena dispar*) – bezkręgowce;
- 4038 – Czerwończyk fioletek (*Lycaena helle*) – bezkręgowce;
- 1324 – (Myotis myotis) – ssaki;
- 1037 – (Ophiogomphus cecilia) – bezkręgowce;
- 6177 – (Phengaris teleius) – bezkręgowce;
- 1166 – traszka grzebieniasta (*Triturus cristatus*) – płazy;
- 1032 – (Unio crassus) – bezkręgowce.

Zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (*Dz U z 2018 r. poz. 1614 z późn. zm.*) dla obszaru Natura 2000 sprawujący nadzór nad obszarem sporządza projekt planu zadań ochronnych na okres 10 lat; pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską, jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty lub od dnia wyznaczenia obszaru specjalnej ochrony ptaków.

Dla obszaru Natura 2000 "Lasy Cisowsko-Orłowińskie" PLH260040 obowiązuje plan zadań ochronnych ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 31 marca 2014 r. (Dz. Urz. Woj. 2014.1141). Rysunek 9 Arkusz 2 stanowiący załącznik do planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Cisowsko-Orłowińskie (Źródło: zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 31 marca 2014 r. (Dz. Urz. Woj. 2014.1141).

Dla siedliska o kodzie 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie, znajdującego się w zasięgu ww. obszaru Natura 2000 i jednocześnie na obszarze opracowania **nie wyznaczono działań ochronnych.**

Zgodnie z zapisanymi w art. 33 ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r., poz. 1614 z późn. zm.) na obszarach Natura 2000, zabrania się podejmowania działań mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności mogących:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000,
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,
- pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Świętokrzyski Park Narodowy

Na obszarze gminy Górnó znajduje się fragment Świętokrzyskiego Parku Narodowego, o powierzchni ok. 7,11 ha. Stanowi on zaledwie 0,09% całkowitej powierzchni ŚPN.

Pozostała część położona jest w sąsiedztwie wschodniej granicy obszaru opracowania. Obecnie Park zajmuje obszar 7 626,45 ha, a jego otulina 20 786,07 ha. W skład Parku wchodzi: Pasma Łysogórskie z najwyższymi wzniesieniami w Górach Świętokrzyskich – Łysicą (612 m n.p.m.) i Łysą Górą (595 m n.p.m.), część Pasma Klonowskiego z górami: Psarską (415 m n.p.m.), Miejską (426 m n.p.m.) i Bukową (484 m n.p.m.), część Pasma Pokrzywiańskiego z Chełmową Górą (351 m n.p.m.), oraz część Doliny Wilkowskiej i Dębniańskiej.

Teren Parku podzielony jest pod względem administracyjnym na 8 obwodów ochronnych (leśnictw): Chełmowa Góra, Dąbrowa, Dębno, Jastrzębi Dół, Klonów, Podgórze, Święta Katarzyna, Święty Krzyż. Realizuje się w nich zaplanowane wcześniej zadania polegające na ochronie walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych.

W Świętokrzyskim Parku Narodowym wyodrębniono obszary podlegające ochronie krajobrazowej, czynnej oraz ścisłej. Na obszarze ochrony ścisłej zabroniono całkowicie ingerencji człowieka. Pozostawiono go swobodnemu oddziaływaniu sił przyrody. W Parku wydzielono pięć takich obszarów, w większości wcześniej stanowiących rezerwaty:

- „Chełmowa Góra„. Utworzony w 1920 r. w celu ochrony naturalnych stanowisk modrzewia polskiego *Larix polonica*. Obecnie jego powierzchnia wynosi 13,2 ha. Na tym niewielkim terenie występują lasy grądowe, bory mieszane oraz buczyny.
- „Łysica – Święty Krzyż”. Powstały w wyniku połączenia w 2016 utworzonych w 1924 r. rezerwatów „Łysica” i „Święty Krzyż”. Zajmuje obszar 2383,64 ha. Rosną tu lasy grądowe, bory jodłowe i buczyny. Bardzo cennym elementem są rozległe gołoborza.
- „Czarny Las„. Utworzony w 1954 r. Obszar wynosi 26,5 ha. Tworzą go lasy mieszane, grądy z udziałem jodły, lipy drobnolistnej, miejscami buka lub olszy czarnej, olsy i łęgi.
- „Mokry Bór„. Utworzony w 1954 r. o powierzchni 37,9 ha. Obejmuje on jedyne w Parku, niewielkie obszary bagiennego boru trzcinnikowego oraz boru bagiennego i boru świeżego. Występują tu również torfowiska wysokie i przejściowe.
- „Psarski Dół”. Utworzony w 2016 r. o powierzchni 451,15 ha. Utworzono go w celu zachowania wilgotnych borów świerkowo-jodłowych. Występujące na tym terenie ekosystemy charakteryzują się wyjątkową wartością przyrodniczą oraz dużym stopniem naturalności, a także dynamicznie przebiegającymi procesami charakterystycznymi dla wilgotnych lasów z dużym udziałem świerka i jodły w drzewostanie.

Pomniki przyrody nieożywionej i żywej

Na obszarze gminy Górnó znajduje się 6 pomników przyrody, które opisane zostały w poniższej tabeli.

Tabela 10 Pomniki przyrody znajdujące się w gminie Górnó (Źródło: <http://www.gdos.gov.pl/>)

Pomniki przyrody							
Lp.	Nr w CRFOP	Rodzaj /Nazwa	Data utworzenia	Opis	Nr działki ewidencyjnej	Miejsce wość	Opis lokalizacji
1	PL.ZIPO P.1393.P P.26040 62.90	skałka	1987- 10-02	grzędą skalną wieńczącą stok wzniesienia o rozciągłości W - E. Długość ok. 100 m, wysokość od S - ok.. 15 m, od N - ok.. 5 m. Zbudowana z biało-	566	Bęczków	ok. 100 m na W od drogi w Widelkach, ok.. 300-350 m na N od szkoły

				szarychpiaskowców kwarcytowych o spoiwie krzemionkowym.			podstawowej
2	PL.ZIPO P.1393.P P.26040 62.91	skałka	1987- 10-02	Wychodnia piaskowca kwarcytowego kambru górnego, tworząca urwiska i skałki pochodzenia naturalnego i sztucznego (poeksploatacyjne). Rozciągają się w kierunku W - E na dł. ok. 60 m i szerokości do 15 m.	69	Bęczków	Na wsch zboczu góry Kamieniec, ok. 0,5 km na N od zach. Krańca wsi Krajno Pierwsze i ok. 20 km na NE od Kielc.
3	PL.ZIPO P.1393.P P.26040 62.92	skałka	1987- 10-02	skałka mająca kształt grzyba skalnego, zbudowana z górnokambryjskiego piaskowca kwarcytowego. O wymiarach wys. Od strony SE ok. 12 m, obwód ok.. 12,5 m.	281	Krajno Pierwsze	ok. 200 m na płn od zabudowań gospodarskich nr 73 we wsi Krajno Pierwsze. Ok. 25 km na NE od Kielc.
4	PL.ZIPO P.1393.P P.26040 62.2000	drzewo /Lipa szerok olistna - Tilia platyph yllos	2007- 12-29	Drzewo proste rozwidłone. o obwodzie pnia 477 cm, wysokości 25 m i wieku około 300 lat.	480/17	Krajno Pierwsze	-
5	PL.ZIPO P.1393.P P.26040 62.3	drzewo /Lipa szerok olistna - Tilia platyph yllos	2007- 12-29	Wysokość [m]: 23.5; pierśnica [cm]: 189.0; wiek ok. 350 lat	480/17	Krajno Pierwsze	wsch. strona drogi Górnó - Bodzentyn na wzgórku
6	PL.ZIPO P.1393.P P.26040 62.718	drzewo /Lipa szerok olistna - Tilia platyph yllos	1952- 12-02	Wysokość [m]:25.0; pierśnica [cm]:118.0; wiek ok. 300 lat	480/17	Krajno Pierwsze	wsch strona drogi Górnó - Bodzentyn na wzgórku, wł. Szyszkowski Adam

Dla pomników przyrody obowiązują zakazy i inne zasady ochrony wynikające z art.45 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (*Dz. U. z 2018 r., poz. 142 z późn. zm.*).

Lasy ochronne

Lasy glebochronne w gminie Górnó usytuowane są w dwóch kompleksach. Pierwszy kompleks lasów ciągnie się od zbiornika Cedzyńskiego w kierunku południowym do Radlina, drugi kompleks lasów usytuowany jest w południowej części Górná. (Zarządzenie Nr 51 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 18 maja 1994 r. w sprawie uznania za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie Lasów Państwowych Nadleśnictwa Daleszyce).

B. Formy ochrony przyrody oraz obszary cenne przyrodniczo położone poza obszarem gminy

Cisowsko-Orłowiński Park Krajobrazowy

Cisowsko-Orłowiński Park Krajobrazowy (C-OPK) zajmuje powierzchnię 20 693 ha i graniczy bezpośrednio z terenem gminy Górnio wzdłuż fragmentu jej południowej granicy – fragment granicy obrębu geodezyjnego Skorzeszyce z sąsiadującą gminą. C-OPK został utworzony Uchwałą Nr XXVIII/279/88 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Kielcach z dnia 10 czerwca 1988 r. w sprawie ustanowienia Zespołu Parków Krajobrazowych Gór Świętokrzyskich (Dz. Urz. Z 1988 r. Nr 18, poz. 199). Obecnie C-OPK funkcjonuje na podstawie Uchwały nr XLIX/870/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie utworzenia Cisowsko-Orłowińskiego Parku Krajobrazowego oraz Uchwały nr XLVIII/674/18 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 17 września 2018 r. w sprawie zmiany uchwały Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego Nr XLIX/870/14 z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie utworzenia Cisowsko-Orłowińskiego Parku Krajobrazowego.

Cisowsko-Orłowiński Park Krajobrazowy stanowi południowo-wschodni fragment Zespołu Parków Krajobrazowych Gór Świętokrzyskich. Ograniczony jest od północnego-zachodu i od północy doliną rzeki Belnianki, od wschodu doliną Łagowicy, od południa doliną Czarnej Staszowskiej i od południowego-zachodu doliną Pierzchnianki. Teren Parku przecinają pasma: Orłowińskie, Cisowskie i Ociesęckie oraz Wzgórza Bardziańskie.

Park utworzono w celu ochrony cennych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych, przede wszystkim dla ochrony i zachowania naturalnego kompleksu torfowisk różnych typów i w różnych stadiach rozwojowych, z cennymi zespołami roślinności bagiennej oraz czystości wód rzeki Czarnej Staszowskiej.

Dla Cisowsko-Orłowińskiego Parku Krajobrazowego ustalono szczególne cele ochrony:

- 1) zachowanie cennych biocenoz z chronionymi i rzadkimi gatunkami flory i fauny;
- 2) zachowanie różnorodności geologicznej, w tym obszarów występowania rzeźby lessowej;
- 3) racjonalne wykorzystanie zasobów złóż kopalin;
- 4) zachowanie naturalnych fragmentów ekosystemów wodnych (rozlewisk i starorzeczy);
- 5) zachowanie populacji roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową;
- 6) zachowanie siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, w tym w szczególności torfowisk;
- 7) zachowanie układów i obiektów zabytkowych, a także licznych miejsc pamięci narodowej;
- 8) preferowanie zabudowy nawiązującej do regionalnej tradycji i otaczającego krajobrazu;
- 9) zachowanie wartości historycznych, kulturowych i etnograficznych;
- 10) zachowanie istniejących punktów i ciągów widokowych;
- 11) ograniczanie negatywnego wpływu działalności gospodarczej na krajobraz.

Ponadto zgodnie z przytoczoną powyżej Uchwałą Nr XLVIII/674/18 na obszarze Parku zakazuje się:

1. realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.);
2. umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
3. likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa

- ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
4. dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
 5. likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno – błotnych;
 6. wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
 7. prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową.

Kielecki Obszar Chronionego Krajobrazu

Kielecki Obszar Chronionego Krajobrazu (KOChK) zajmuje powierzchnię 3856 ha i graniczy bezpośrednio z terenem gminy Górnio wzdłuż południowo-zachodniego fragmentu jej granicy administracyjnej – fragmenty granic obrębów geodezyjnych Cedzyna i Radlin z gminą sąsiednią.

KOChK został utworzony Uchwałą Nr LXVI/1262/2006 Rady Miejskiej w Kielcach z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie ustanowienia Kieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Obecnie KOChK funkcjonuje na podstawie Uchwały Nr XLI/729/10 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 27 września 2010 r. w sprawie wyznaczenia Kieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Obszar miasta Kielce charakteryzuje się wysokimi walorami krajobrazowymi, przyrodniczymi, historyczno-kulturowymi i rekreacyjno-wypoczynkowymi, na które składają się:

- ustanowione formy ochrony przyrody,
- tereny o wysokich wartościach geobotanicznych,
- tereny leśne,
- obudowane zielenią doliny rzeczne w dużym stopniu w stanie nie przekształconym,
- zróżnicowane systemy terenów zieleni (parki, ogrody działkowe, cmentarze),
- chronione wartości krajobrazu (bogata strukturalnie rzeźba terenu, atrakcyjne ciągi i punkty widokowe),
- istniejące i planowane zbiorniki wód powierzchniowych,
- chronione zbiorniki wód podziemnych,
- zasoby dziedzictwa kulturowego,
- tereny i obiekty wypoczynku i rekreacji,
- parki.

Kielecki Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje tereny miasta pod nazwą: Dolina Bobrzy, Dolina Sufragańca, Dolina Silnicy, Grzbiet Szydłówkowski i Dolina Lubrzanki oraz parki miejskie i skwery. Główne powiązania przyrodnicze z ustanowionym systemem obszarów chronionych stanowią doliny rzeczne, które wraz z terenami przylegającymi (lasy, zieleń miejska, cmentarze, ogrody działkowe, tereny rolne, zabudowa niskiej intensywności) pełnią funkcje korytarzy ekologicznych, jako biocentra różnorodności gatunkowej flory i fauny. Tereny obejmujące wzniesienia charakteryzują się wysokimi walorami krajobrazowymi. W obrębie ich występują płaszczyzny, ciągi i punkty widokowe, z których roztaczają się malownicze rozległe panoramy na tereny miasta i Gór Świętokrzyskich. Pomimo ogromnego naporu antropopresji z terenów silnie zurbanizowanych, zagrażających wartościom przyrodniczym i krajobrazowym, tereny te stwarzają wyjątkową szansę na prawidłowe (zgodne z polityką ekorozwoju) atrakcyjne zagospodarowanie przestrzenne miasta. W granicach poszczególnych terenów wchodzących w obręb Kieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu wyróżniają się cztery strefy krajobrazowe o zróżnicowanych ekosystemach. Wyznaczone strefy krajobrazowe obejmują:

A – tereny dolin rzecznych i cieków wodnych, narażone na zalewanie wielkimi wodami oraz pełniące funkcje korytarzy ekologicznych pomiędzy obszarami chronionymi,

B – tereny ekosystemów leśnych, muraw i zarośli kserotermicznych, istniejącej i planowanej do urządzenia zieleni miejskiej, cmentarzy i ogródków działkowych,

C – tereny rolne, tereny istniejącej i planowanej zabudowy, rekreacji, sportu i wypoczynku wraz

z zielenią towarzyszącą,
P – parki.

Ponadto w pobliżu granic obszaru opracowania znajdują się następujące formy ochrony przyrody i obszary cenne przyrodniczo:

- Chęcińsko-Kielecki Park Krajobrazowy - położony w odległości ok. 3,9 km od granic obszaru opracowania;
- Otulina Sieradowickiego Parku Krajobrazowego - położony w odległości ok. 5,48 km od granic obszaru opracowania;
- Otulina Chęcińsko-Kieleckiego Parku Krajobrazowego - położony w odległości 7,05 km od granic obszaru opracowania;
- Sieradowicki Park Krajobrazowy - położony w odległości ok. 8,75 km od granic obszaru opracowania;
- Sieradowicki Obszar Chronionego Krajobrazu - położony w odległości ok. 5,48 km od granic obszaru opracowania;
- Chęcińsko-Kielecki Obszar Chronionego krajobrazu - położony w odległości ok. 7,05 km od granic obszaru opracowania;
- Suchedniowsko-Oblęgarski Obszar Chronionego Krajobrazu - położony w odległości ok. 7,37 km od granic obszaru opracowania;
- Chmielnicko-Szydłowski Obszar Chronionego Krajobrazu - położony w odległości ok. 8,89 km od granic obszaru opracowania;
- Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Ostra Górka - położony w odległości ok. 3 km od granic obszaru opracowania;
- Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Grabinia-Dalnia 8,33km
- Obszar Natura 2000 "Ostoja Wierzejska" PLH260035 położony w odległości ok 4,24 km od granic obszaru opracowania;
- Obszar Natura 2000 "Ostoja Barcza" PLH260025 położony w odległości ok. 4,52 km od granic obszaru opracowania;
- Obszar Natura 2000 "Ostoja Jeleniowska" PLH260028 położony w odległości ok. 5,84 km od granic obszaru opracowania;
- Obszar Natura 2000 "Dolina Czarnej Nidy" PLH260016 położony w odległości ok. 7,15 km od granic obszaru opracowania;
- Obszar Natura 2000 "Wzgórza Chęcińsko-Kieleckie" PLH260041 położony w odległości ok. 7,47 km od granic obszaru opracowania;
- Obszar Natura 2000 "Ostoja Sieradowicka" PLH260031 położony w odległości ok. 9 km od granic obszaru opracowania;
- Obszar Natura 2000 "Dolina Bobrzy" PLH260014 położony w odległości ok. 9,61 km od granic obszaru opracowania.

C. Korytarze ekologiczne

Przez gminę Górnó przebiegają liczne korytarze ekologiczne o znaczeniu, zarówno lokalnym jak i ponadlokalnym.

Korytarz ekologiczny to obszar umożliwiający migrację roślin, zwierząt lub grzybów. Korytarze ekologiczne są ważnym elementem sieci Natura 2000, gdyż umożliwiają przemieszczanie się organizmów między siedliskami. Na skutek działalności człowieka niegdyś rozległe siedliska zwierząt i roślin zostały rozdrobione i często odizolowane od siebie. Korytarze ekologiczne są to pasy lasów, terenów porośniętych krzewami lub trawami umożliwiające zwierzętom przemieszczanie się oraz dające schronienie i dostęp do pożywienia. Istnienie tych terenów warunkuje prawidłowy rozwój gatunku, umożliwia znalezienie terytorium, ułatwia ucieczkę przed drapieżnikami. Szerokość korytarzy ekologicznych uzależniona jest od gatunku dla którego został wyznaczony, zasadniczo im większy gatunek tym szerszy korytarz. W zależności od gatunku, dla którego został stworzony korytarz

powinien zapewniać jedną z potrzeb przemieszczania się zwierząt:

1. przemieszczanie się w ramach dobowej aktywności np. w celu szukania pożywienia,
2. migracje sezonowe następujące cyklicznie w raz ze zmianami pór roku,
3. rozproszenie się (dyspersję) młodych osobników,
4. przemieszczanie się w odpowiedzi na niekorzystne zmiany w siedlisku np. zmiany klimatyczne,
5. przemieszczanie się w ramach mieszania się populacji np. w czasie godów.

Krajowa sieć ekologiczna ECONET jest wieloprzestrzennym systemem obszarów węzłowych, najlepiej zachowanych pod względem przyrodniczym i reprezentatywnych dla różnych regionów przyrodniczych kraju, wzajemnie ze sobą powiązanych korytarzami ekologicznymi, które zapewniają ciągłość więzi przyrodniczych w obrębie tego systemu. Składa się ona z 78 obszarów węzłowych połączonych siecią korytarzy ekologicznych i obejmuje 46% powierzchni kraju. Północno-wschodnia część gminy Górnio znajduje się w zasięgu obszaru węzłowego o znaczeniu międzynarodowym 31M, ponadto skrajnie północno-wschodnia część gminy stanowi fragment biocentrum i strefy buforowej. Skrajnie południowo-wschodnia część położona jest w obszarze węzłowym o znaczeniu krajowym 20K.

W 2005 roku na zlecenie Ministerstwa Środowiska opracowano mapę sieci korytarzy ekologicznych dla obszarów Natura 2000. W roku 2011, wspólnie z Pracownią na rzecz Wszystkich Istot została opracowana kompletna mapa korytarzy ekologicznych, które są istotne dla populacji dużych ssaków leśnych, a także spójności siedlisk leśnych i wodno-błotnych w skali krajowej i kontynentalnej. Korytarz ekologiczny, znajdujący się na wspomnianej mapie przebiega w bezpośrednim sąsiedztwie północno-wschodniej granicy gminy Górnio oraz w pobliżu południowo-wschodniej granicy, na południe od rzeki Belnianki i jest oznaczony symbolem **KPdC-3B** Góry Świętokrzyskie i Dolina Wisły. Jest to fragment Korytarza Południowo-Centralnego (KPdC) łączącego Roztocze z Lasami Janowskimi, Puszcza Sandomierską i Świętokrzyską, Przedborskim Parkiem Krajobrazowym, Załęczańskim Parkiem Krajobrazowym, schodzi do Lasów Lublinieckich i Borów Stobrawskich, sięgając do Lasów Milickich, Doliny Baryczy i Borów Dolnośląskich.

Przez obszar opracowania przebiegają **cztery istotne korytarze ekologiczne biegnące wzdłuż rzeki Lubrzanki, Warkocza, Belnianki i Kakonianki**. Są one uzupełniane przez tereny o znacznym potencjale dla pełnienia funkcji ekologicznej – dopływy, tereny rolnicze oraz tereny leśne.

Wspomniane korytarze są częściowo objęte ochroną w postaci Obszarów Natura 2000.

D. Inne cenne przyrodniczo obszary, niebędące formami ochrony przyrody

Część obszaru opracowania znajduje się w zasięgu **Otuliny Świętokrzyskiego Parku Narodowego**, która została utworzona rozporządzeniem rady ministrów z dnia 3 stycznia 1996 r. w sprawie Świętokrzyskiego Parku Narodowego.

Powierzchnia Świętokrzyskiego Parku Narodowego wynosi 7633,52 ha. Wokół Parku utworzona została strefa ochronna zwana „otuliną”. Otulina Świętokrzyskiego Parku Narodowego zajmuje łączną powierzchnię 20 786,07 ha. Pokrycie przyrodnicze otuliny Parku – to głównie ciągi łąkowe i łąki wzdłuż cieków i ich źródeł, często przecinane przez sieć osadniczą i szlaki komunikacyjne. Są one wśród użytków rolnych i terenów zabudowanych bardzo istotnym elementem łączącym tereny leśne Parku z kompleksami leśnymi Pasma Brzechowskiego i Orłowińskiego (COPK), gdyż tworzą naturalne „korytarze ekologiczne” (biokorytarze).

Na terenie Otuliny Świętokrzyskiego Parku Narodowego nie zostały wyznaczone zakazy.

Południowo-wschodni fragment gminy Górnio jest usytuowany w ramach **Otuliny Cisowsko-Orłowińskiego Parku Krajobrazowego**, która zajmuje 23 748 ha. Wraz z obszarem Parku Krajobrazowego leży ona w zasięgi zlewni dwóch rzek, będących lewobrzeżnymi dopływami Wisły środkowej (tj. Nidy oraz Czarnej Staszowskiej) i obejmuje fragmenty pasma Orłowińskiego,

Ociesęckiego, Cisowskiego. Gatunkami dominującymi w drzewostanach jest tu sosna i jodła stanowiące około 85% powierzchni lasów. Na obszarze otuliny znajdują się liczne zabytkowe obiekty i zespoły architektoniczne oraz pozostałości po rozwijających się w czasach historycznych górnictwie i hutnictwie rud żelaza.

1.16. Formy ochrony dziedzictwa kulturowego

Na terenie gminy Górnó występują obiekty i obszary dziedzictwa kulturowego związane m.in. z budownictwem ludowym, architekturą sakralną oraz wartościami estetyczno-krajobrazowymi. Gmina zaliczana jest do terenów województwa świętokrzyskiego o najmniejszej liczbie zabytków objętych wpisem do rejestru i ewidencji zabytków, mimo to na obszarze gminy występują liczne obiekty stanowiące o jej historii.

A. obiekty wpisane do wojewódzkiego rejestru i gminnej ewidencji zabytków

Tabela 11 Obiekty znajdujące się na obszarze gminy Górnó, wpisane do wojewódzkiego rejestru zabytków i gminnej ewidencji zabytków. (Źródło: opracowanie własne)

Lp.	Nazwa obiektu	Adres	Obręb, numer ewidencyjny działki	Zabytek wpisany do wojewódzkiego rejestru zabytków	Zabytek wpisany do gminnej ewidencji zabytków	Nr decyzji i data wpisu do rejestru zabytków	Podstawa prawna ochrony/uwagi
Bęczków i Podmachocice							
1.	Góra Radostowa	Bęczków	Bęczków, 377 (szczyt)	X	X	nr rej. 985 z 18.08.1978 oraz 985 z 22.04.1996	Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2017 poz. 2187 z późn. zm.), wpis do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Uchwała nr VII_60_2011 Rady Gminy w Górnó z dnia 8 czerwca 2011 r. i Uchwała nr XLIX/391/2014 z dnia 25 czerwca 2014 r.
Górnó							
2.	Pomnik poświęcony S. Żeromskiemu	Górnó 169	Górnó, 65/1		X		Wpis do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Uchwała nr IX/63/2011 z dnia 11 sierpnia 2011 r. ***
3.	Pomnik ofiar egzekucji	Górnó 82A	Górnó, 1190		X		Wpis do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Uchwała nr IX/63/2011 z dnia 11 sierpnia 2011 r. ***
Górnó Parcele							
4.	Cmentarz parafialny z ok.1935 r.	Górnó	Górnó, 231		X		Wpis do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Uchwała nr VIII/59/2011 z dnia 8 czerwca 2011 r.

Krajno Drugie							
5.	Kapliczka przydrożna, drew. z I poł. XIX w.	Krajno Drugie	Krajno Drugie 583 i 584		X		Wpis do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Uchwała nr XII/88/2011 Rady Gminy w Górnem z 28 listopada 2011 r.
Krajno Parcele							
6.	Zespół Kościoła Parafialnego pw. Chrystusa Króla – Kościół murowany, mur., 1934 r. – dzwonnica murowana, mur., 1934 r. – ogrodzenie z bramkami, mur., 1934 r.	Krajno Parcele 27	Krajno Parcele, 80		X		Brak ustanowionej prawnej ochrony zabytku w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.
7.	Cmentarz parafialny z ok. 1930 r.	Krajno Parcele 27	Krajno Parcele, 80 i 675		X		Brak ustanowionej prawnej ochrony zabytku w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.
8.	tablica z 28 nazwiskami zamordowanych mieszkańców w Krajna	Krajno Parcele 27	Krajno Parcele, 675		X		Brak ustanowionej prawnej ochrony zabytku w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. ***
9.	mogiła zbiorowa żołnierzy radzieckich poległych 16-17.01.1945 r.	Krajno Parcele 27	Krajno Parcele, 675		X		Brak ustanowionej prawnej ochrony zabytku w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. ***
10.	Pomnik Pacyfikacji	Krajno Parcele 7	Krajno Parcele, 292/2		X		Brak ustanowionej prawnej ochrony zabytku w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. ***
Krajno Zagórze							
11.	Pomnik Partyzantów Ziemi Kieleckiej	Krajno Zagórze	Krajno Zagórze, 150/2		X		Wpis do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Uchwała nr IV/51/2015 Rady Gminy w Górnem z dnia 18 lutego 2015 r. ***
Leszczyny							
12.	Kościół par. pw. św. Jacka	Leszczyny 80	Leszczyny, 587/1	X	X	nr rej.: 163 z 25.07.1966	Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2017 poz. 2187 z późn. zm.),

							wpis do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Uchwała nr XXX/238/2013 Rady Gminy Górnó z dnia 21 lutego 2013 r.
13.	Cmentarz parafialny	Leszczyny	Leszczyny, 238	X	X	nr rej.: 1130 z 12.05.1992	Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2017 poz. 2187 z późn. zm.), wpis do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Uchwała nr XXX/238/2013 Rady Gminy Górnó z dnia 21 lutego 2013 r.
14.	Cmentarz parafialny „stary”	Leszczyny	Leszczyny, 339	X	X	nr rej.: 1131 z 12.05.1992	Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2017 poz. 2187 z późn. zm.), wpis do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Uchwała Rady Gminy Górnó nr XXX/238/2013 z dnia 21 lutego 2013 r.
15.	Kamienna płyta nagrobna Salomei z Sagtyńskich Skłodowskiej z 1882 r.	Leszczyny	Leszczyny, 238		X		Wpis do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Uchwała Rady Gminy Górnó nr XXX/238/2013 z dnia 21 lutego 2013 r.
16.	Figura Matki Bożej Niepokalanie Poczętej i kurchan	Leszczyny	Leszczyny, 333/6		X		Wpis do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Uchwała Rady Gminy Górnó nr XXX/238/2013 z dnia 21 lutego 2013 r.
17.	Tablica pamiątkowa rodziców Stefana Żeromskiego	Leszczyny 80	Leszczyny, 587/1		X		Wpis do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Uchwała Rady Gminy Górnó nr XXX/238/2013 z dnia 21 lutego 2013 r. ***
18.	Pomnik ku czci poległych żołnierzy AK	Leszczyny 333/6	Leszczyny, 333/6		X		Wpis do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Uchwała Rady Gminy Górnó nr XXX/238/2013 z dnia 21 lutego 2013 r. ***
Skorzeszyce							
19.	Cmentarz parafialny, ok. 1935 r.	Skorzeszyce	Skorzeszyce, 1041/5		X		Wpis do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Uchwała Rady Gminy Górnó z dnia 9 grudnia z 2014 r.
20.	Obelisk Pamięci 13 mieszkańców	Skorzeszyce 165	Skorzeszyce, 1044, 1292, 1293		X		Wpis do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Uchwała Rady

	w Skorzeszyc zamordowan ych przez hitlerowców						Gminy Górnio z dnia 9 grudnia z 2014 r. ***
Wola Jachowa							
21.	Kaplica pw. św. Joachima	Wola Jachowa	Wola Jachowa, 762/4	X	X	nr rej.: 407 z 15.01.1957 oraz 300 z 15.06.1967	Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2017 poz. 2187 z późn. zm.).

*** Obiekt podlega przepisom zawartym w Ustawie z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. 2016 poz. 1575 z późn. zm.) oraz Rozporządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie szczegółowego zakresu działania Rady do Spraw Muzeów i Miejsc Pamięci Narodowej, sposobu powoływania jej członków oraz Przewodniczącego (Dz. U. 2017 poz. 494)

B. zabytki krajobrazu

Znajdująca się częściowo na terenie gminy Górnio (obrębny Bęczków i Podmąchocice) **Góra Radostowa – „domowa góra” Stefana Żeromskiego**, utrwalona w literaturze polskiej, została wpisana do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Kielcach w 1978 r.⁹ i objęta ochroną w *naturalnym stanie krajobrazu nieskażonego działalnością ludzką* ze względu na niezaprzeczalne wartości estetyczno-krajobrazowe. W związku z pojawieniem się na terenie strefy ochronnej góry w latach 1978-1996 wielu obiektów budowlanych, decyzją WKZ w Kielcach w 1996 r.¹⁰ strefa ta została zmniejszona, a w 2008 r. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego stwierdził nieważność pierwotnej decyzji w części, która ustanawiała na terenie strefy ochrony konserwatorskiej m.in. zakaz zabudowy¹¹.

Mimo powyższych zmian obszar Góry Radostowej w zasięgu strefy ochrony konserwatorskiej pozostaje pod ochroną prawną (numer w rejestrze wojewódzkim A.316). Góra ta stanowi najwyższe wyniesienie na terenie gminy (451 m n.p.m.) i jest widoczna z wielu ciągów widokowych, przez co wraz z Łysą Górą (594 m n.p.m.) – najwyższym szczytem Gór Świętokrzyskich, położonym za północno-wschodnią granicą gminy – dominuje w lokalnym krajobrazie.

C. Zabytki architektury sakralnej i zabytkowe cmentarze

Zabytki sakralne stanowią zdecydowaną większość zabytków rozpoznanych i objętych ochroną prawną w gminie Górnio. Obejmują one obiekty znajdujące się w **wojewódzkim rejestrze zabytków**:

- Kościół parafialny św. Jacka w Leszczynach (nr rej.: 163 z 25.07.1966 A.317),
- Cmentarz stary w Leszczynach (nr rej.: 1131 z 12.05.1992 A.319),
- Cmentarz parafialny w Leszczynach (nr rej.: 1130 z 12.05.1992 A.318),
- Kaplica pw. św. Joachima w Woli Jachowej (nr rej.: 407 z 15.01.1957 oraz 300 z 15.06.1967),

a także obiekty wpisane do **gminnej ewidencji zabytków**:

- Zespół kościelny z cmentarzem w Krajnie,
- Cmentarze w Górnio i Skorzeszycach.

Oprócz wyróżnionych powyżej zabytków w obszarze gminy znajduje się około 80 figurek,

⁹ Decyzja WKZ w Kielcach znak KI.II-5340/985/78 z dnia 18 sierpnia 1978 r.

¹⁰ Decyzja WKZ w Kielcach znak PSOZ.OW.Ki.5340/648/96 z dnia 22 kwietnia 1996 r.

¹¹ Decyzja Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego znak DOZ-OA-6700/08[KD-101] z dnia 1 grudnia 2008 r.

kapliczek, krzyży przydrożnych i innych elementów małej architektury sakralnej na trwałe wpisanych w krajobraz kulturowy, chronionych poprzez zapisy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Leszczyny

Kościół parafialny św. Jacka w Leszczynach został wybudowany w 1610 r., a następnie dodatkowo rozbudowany w 1616 r. Kościół był niszczone w trakcie potopu szwedzkiego, a następnie w trakcie pożaru w 1896 r. Świątynia odbudowana w 1897 r. i jednocześnie znacznie rozbudowana zatraciła swój późnorenansowy charakter. Jest to budowla trzynawowa i orientowana. Ze strony wschodniej posiada prezbiterium z zakrystią. Ze strony zachodniej została dobudowana wieża zwieńczona hełmem. Kościół we wnętrzu posiada sklepienia kolebkowo-krzyżowe oraz żebrowe zdobione polichromiami z lat 1922-1923. Obiekt posiada także zabytkowe wyposażenie. Budynek kościoła wpisano do rejestru zabytków nieruchomości województwa świętokrzyskiego (nr rej.: 163 z 25.07.1966 A.317).

Cmentarz stary w Leszczynach z początku XIX w. posiada ogrodzenie w formie wału i fosy, a także wiekowy drzewostan. Stanowi wartościowe dziedzictwo kulturowe przez wzgląd na swoje walory estetyczne i przyrodnicze. Obiekt wpisano do rejestru zabytków (nr rej.: 1131 z 12.05.1992 A.319).

Cmentarz parafialny w Leszczynach z 1846 r. to obiekt otoczony murowanym ogrodzeniem z bramą, podzielony na 4 kwadry. Posiada także kostnicę, zespół zabytkowych nagrobków i wiekowy drzewostan (głównie lipowy). Stał się miejscem pochówku rodziców Stefana Żeromskiego oraz babci Marii Skłodowskiej-Curie. Cmentarz ten wpisano do rejestru zabytków (nr rej.: 1130 z 12.05.1992 A.318).

Płyta nagrobna Salomei z Sagtyńskich Skłodowskiej została uwzględniona także w gminnej ewidencji zabytków wraz z figurą Matki Bożej na kurhanie, znajdującą się naprzeciw kościoła w Leszczynach.

Wola Jachowa

Kaplica pw. św. Joachima w Woli Jachowej została wybudowana na rozstaju dróg z Kielc do Nowej Słupi i Łagowa w I poł. XIX w. Jest ona nadal miejscem kultu religijnego, jednak w 1994 r. przez wzgląd na przebudowę drogi krajowej nr 74 i zły stan techniczny kaplicę rozebrano i odbudowano w obecnej lokalizacji. Kaplicę wpisano do rejestru zabytków w 1967 r. (nr rej.: 407 z 15.01.1957 oraz 300 z 15.06.1967).

Krajno

W miejscowości Krajno, w obrębie Krajno Parcele znajduje się zespół kościoła parafialnego objęty wpisem do gminnej ewidencji zabytków, składający się z budynku kościoła, dzwonnicy i ogrodzenia z 1934 r. oraz cmentarza z ok. 1930 r.

Zespół kościelny w Krajnie wraz z przyległymi terenami stanowi wyjątkową kompozycję w krajobrazie kulturowym gminy. Wieża kościoła stanowi dominantę wysokościową.

W części Krajna znajdującej się w obrębie Krajno Drugie, przy drodze powiatowej prowadzącej do Porąbek znajduje się drewniana kaplica przydrożna z I połowy XIX w., stanowiąca zaewidencjonowany zabytek gminy.

Górno i Skorzeszyce

W gminnej ewidencji zabytków znalazły się także cmentarze parafialne w miejscowościach Górno i Skorzeszyce. Oba założone zostały ok. 1935 r.

D. zabytki budownictwa ludowego

Na obszarze gminy znajdują się liczne historyczne budynki mieszkalne i zespoły zagrodowe stanowiące o charakterze starej zabudowy wiejskiej – w miejscowościach Górno, Leszczyny, Bęczków, Wola Jachowa. Żaden z tych obiektów nie został uwzględniony w aktualnej gminnej ewidencji zabytków. Ekspansja nowej zabudowy, zastępującej budynki tradycyjne, a także remonty i przebudowy historycznych obiektów spowodowały zatarcie unikatowych cech architektury lokalnej.

E. miejsca pamięci narodowej

Teren gminy nasycony jest miejscami pamięci narodowej związanymi z wojną obronną 1939 r., konspiracją i walką, eksterminacją ludności oraz wyzwoleniem. Miejsca te świadczą o lokalnej tradycji patriotycznej.

W gminnej ewidencji zabytków uwzględniono następujące objekty:

- pomnik poświęcony Stefanowi Żeromskiemu (Górno, plac przy Urzędzie Gminy),
- tablica pamiątkowa rodziców Stefana Żeromskiego (Leszczyny),
- mogiła zbiorowa żołnierzy radzieckich poległych w dniach 16-17.01.1945 r. (Krajno, Górno-cmentarz),
- tablica z nazwiskami zamordowanych mieszkańców Krajna (Krajno, cmentarz),
- pomnik ku czci poległych żołnierzy Armii Krajowej (Leszczyny),
- pomnik pacyfikacji (Krajno, plac szkolny),
- pomnik Partyzantów Ziemi Kieleckiej (Krajno-Zagórze),
- obelisk pamięci 13 mieszkańców Skorzeszyc zamordowanych przez hitlerowców (Skorzeszyce, plac szkolny),
- pomnik ofiar egzekucji (Górno, plac szkolny).

F. stanowiska archeologiczne

Część gminy Górno została objęta powierzchniowymi badaniami archeologicznymi na obszarze AZP 86-63, 85-64 wobec czego posiada ona jedynie częściowe rozpoznanie archeologiczne. Na terenie gminy zewidencjonowano 65 stanowisk archeologicznych, które zostały oznaczone na rysunku nr 1 Uwarunkowania Zagospodarowania Przestrzennego.

Tabela 12 Wykaz stanowisk archeologicznych (Źródło: Gminny program opieki nad zabytkami gminy Górno na lata 2014-2017).

Miejscowość	Nr stanowiska	Nr stanowiska na obszarze	Funkcja	Chronologia
Krajno Zagórze	1	121	śląd osadnictwa	epoka kamienia
Cedzyna	2	X	Wielki piec	XVII-XVIII w.
Radlin	3	x	Relikt wytwórni fajansu	Lata 30. – 40. XIX w.
Górno	4	9	Osada	Okres nowożytny
Górno	5	10	Osada	Okres nowożytny
Górno	6	11	Ślad osadnictwa	przełom średniowiecza i okresu nowożytnego
Górno	7	12	Osada	przełom średniowiecza i okresu nowożytnego
Górno	8	13	Osada	okres nowożytny
Górno	9	14	Ślad osadnictwa, osada	późny okres wpływów rzymskich, okres nowożytny
Górno	10	15	Ślad osadnictwa	okres nowożytny, późne średniowiecze

Górno	11	16	Osada	okres nowożytny
Górno	12	17	Osada	przełom średniowiecza i okresu nowożytnego okres nowożytny
Górno	13	18	Ślad osadnictwa, osada	Średniowiecze, okres nowożytny
Górno	14		Ślad osadnictwa	okres nowożytny
Górno	15	2	Ślad produkcji dymarskiej	okres wpływów rzymskich okres prahistoryczny
		2	Ślad osadnictwa	wczesne średniowiecze
Górno	16	1	osada	okres nowożytny
Górno	17	20	Ślad osadnictwa, osada	okres prahistoryczny
Górno	18	19	osada	okres nowożytny
Górno	19	21	Ślad osadnictwa, osada	późne średniowiecze okres nowożytny
Górno	20	4	Ślad osadnictwa	okres nowożytny
Górno	21	7	osada	okres nowożytny
Górno	22	8	Ślad osadnictwa	okres nowożytny
Górno	23	6	osada	okres nowożytny
Górno	24	22	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
Górno	25	3	Ślad osadnictwa	okres nowożytny
Górno	26	5	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
Górno	27	23	osada	okres nowożytny
Górno	28	24	Ślad osadnictwa	późne średniowiecze
Wola Jachowa	29	31	Ślad osadnictwa, osada	późne średniowiecze
Wola Jachowa	30	32	osada	przełom średniowiecza i okresu nowożytnego
Wola Jachowa	31	33	osada	przełom średniowiecza i okresu nowożytnego
Wola Jachowa	32	34	Ślad osadnictwa	późne średniowiecze, okres nowożytny
Wola Jachowa	33	35	Ślad osadnictwa, osada	Późne średniowiecze przełom średniowiecza i okresu nowożytnego
Wola Jachowa	34	35	Ślad osadnictwa, osada	Późne średniowiecze przełom średniowiecza i okresu nowożytnego
Wola Jachowa	35	37	Ślad osadnictwa, osada	Późne średniowiecze okres nowożytny
Wola Jachowa	36	38	osada	okres nowożytny
Wola Jachowa	37	39	Ślad osadnictwa, osada	Późne średniowiecze okres nowożytny
Wola Jachowa	38	40	Ślad osadnictwa, osada	Późne średniowiecze okres nowożytny
Wola Jachowa	39	41	Ślad osadnictwa	epoka kamienia
Wola Jachowa	40	42	Ślad osadnictwa, osada	Późne średniowiecze, okres nowożytny
Wola Jachowa	41	30	osada	okres nowożytny
Wola Jachowa	42	29	Ślad osadnictwa, osada	Średniowiecze, okres nowożytny
Wola Jachowa	43	28	osada	okres nowożytny
Wola Jachowa	44	26	Osada, osada	epoka kamienia, przełom średniowiecza i okresu nowożytnego
Wola Jachowa	45	43	Ślad osadnictwa,	Późne średniowiecze,

			osada	okres nowożytny
Skorzeszyce	46	66	osada	okres nowożytny
Skorzeszyce	47	67	Ślad osadnictwa	epoka kamienia
Skorzeszyce	48	73	osada	okres nowożytny
Skorzeszyce	49	74	osada	okres nowożytny
Skorzeszyce	50	75	osada	okres nowożytny
Skorzeszyce	51	77	Ślad osadnictwa, osada	Wczesne średniowiecze okres nowożytny
Skorzeszyce	52	76	osada	okres nowożytny
Skorzeszyce	53	72	osada	okres nowożytny
Skorzeszyce	54	71	Ślad osadnictwa, osada	Późne średniowiecze, okres nowożytny
Skorzeszyce	55	70	Ślad osadnictwa, osada	Późne średniowiecze, okres nowożytny
Skorzeszyce	56	69	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze
Skorzeszyce	57	68	osada	okres nowożytny
Skorzeszyce	58	78	osada	okres nowożytny
Skorzeszyce	59	79	Ślad osadnictwa	epoka kamienia
Skorzeszyce	60	80	osada	Przełom średniowiecza i okresu nowożytnego
Skorzeszyce	61	81	Ślad osadnictwa, osada	Późne średniowiecze, przełom średniowiecza i okresu nowożytnego
Skorzeszyce	62	85	osada	okres nowożytny
Skorzeszyce	63	84	osada	Przełom średniowiecza i okresu nowożytnego
Skorzeszyce	64	83	osada	okres nowożytny
Skorzeszyce	65	82	osada	okres nowożytny

2. Istniejące zagrożenia środowiska przyrodniczego

2.1. Zanieczyszczenie atmosferyczne

Na obszarze opracowania źródłami emitującymi zanieczyszczenia do atmosfery są: piece węglowe, kotłownie węglowo-koksowe, komunikacja oraz maszyny wykorzystywane w powierzchniowej eksploatacji kopalni. Paleniska domowe i małe kotłownie emitują tlenki węgla, siarki i pyły. Uciążliwość tej emisji odczuwalna jest szczególnie w rejonach gęstej zabudowy w okresach grzewczych. Mała wysokość emitorów uniemożliwia rozproszenie zanieczyszczeń w atmosferze, powodując koncentrację zanieczyszczeń na małym obszarze.

Emisja komunikacyjna stwarza zagrożenia w pobliżu dróg o dużym natężeniu ruchu kołowego. Zanieczyszczenia komunikacyjne (tlenek i dwutlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory, pyły z metalami ciężkimi) pogarszają jakość powietrza atmosferycznego. Zanieczyszczenia komunikacyjne stanowią istotny problem na obszarze gminy z uwagi na odbywający się na nim intensywny ruch pojazdów silnikowych, szczególnie widoczny na drodze ekspresowej S74 i drodze krajowej nr 74, które charakteryzują się dużym natężeniem ruchu samochodowego.

2.2. Hałas i wibracje

Stan środowiska ze względu na jego zanieczyszczenie hałasem i wibracjami określa klimat akustyczny rozumiany, jako wynik różnych grup hałasu i wibracji. Hałasem nazywa się niepożądane, nieprzyjemne, dokuczliwe lub szkodliwe drgania mechaniczne ośrodka sprężystego, działające za pośrednictwem powietrza na ośrodek słuchu i inne zmysły oraz elementy organizmu człowieka. W przypadku wibracji drgania przenoszone są przez ciała stałe.

Na obszarze gminy Górnio główne zagrożenie stanowi hałas komunikacyjny pochodzący

z przebiegającej przez nią drogę ekspresową S74, drogę krajową nr 74 oraz drogi wojewódzkie i pozostałe ciągi komunikacyjne rozprawdzające ruch samochodowy do położonych w gminie posesji. Drogi o dużym natężeniu ruchu samochodowego, w tym ciężarowego, generującego znaczą uciążliwość akustyczną. Ruch kołowy jest bardzo uciążliwym źródłem hałasu w środowisku. Na poziom hałasu drogowego w pobliżu zabudowy mieszkalnej mają wpływ przede wszystkim:

- natężenie ruchu komunikacyjnego,
- udział transportu ciężkiego w strumieniu ruchu,
- odległość zabudowy mieszkalnej od drogi,
- prędkość ruchu pojazdów (ze wzrostem prędkości hałas rośnie),
- typ i stan techniczny pojazdów,
- nachylenie drogi,
- parametry drogi
- stan nawierzchni oraz płynność ruchu.

Należy zaznaczyć, iż zagrożenie środowiska hałasem drogowym znacznie wzrasta, co spowodowane jest przede wszystkim wzrostem liczby pojazdów.

Zagrożenie stanowi również projektowana droga ekspresowa S74, której częściowy przebieg przez obszar gminy Górno wynika z obowiązującego studium.

Ponadto źródłem uciążliwości akustycznej na obszarze gminy są istniejące zakłady przemysłowe, tereny powierzchniowej eksploatacji kopalni, obiekty usługowe oraz pojawiające się sezonowo maszyny rolnicze.

2.3. Odpady

Odpady komunalne pochodzące z obszarów zamieszkałych na terenie opracowania mogą stanowić zagrożenie dla środowiska naturalnego tego obszaru w przypadku niewłaściwej ich utylizacji.

Na terenie gminy Górno w gospodarstwach domowych i obiektach infrastruktury powstają typowe odpady bytowe takie jak: odpady organiczne, papier i tektura, tworzywo sztuczne, materiały tekstylne, szkło, metale, odpady mineralne, odpady budowlane. Ilość wytwarzanych odpadów komunalnych, wskaźnik ich nagromadzenia, struktura oraz skład są uzależnione od poziomu rozwoju gospodarczego, zamożności społeczeństwa, ich sposobu życia, gospodarowania zasobami, subiektywnych cech charakteru mieszkańców oraz poziomu konsumpcjonizmu.

Ponadto wytwarzane są odpady wielkogabarytowe, pochodzące z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych, odpady z pielęgnacji terenów zielonych, odpady z czyszczenia ulic i placów, oraz odpady niebezpieczne takie jak baterie i akumulatory, świetlówki i chemikalia.

W gminie Górno powstają również odpady związane z działalnością wydobywczą.

Na terenie gminy Górno odbiór odpadów z nieruchomości zamieszkałych realizowany jest przez konsorcjum lokalnych przedsiębiorstw, zgodnie z umową zawartą przez gminę. Na właścicielach nieruchomości niezamieszkałych, na których prowadzona jest działalność gospodarcza, ciąży obowiązek zawarcia umowy indywidualnej.

Zasady funkcjonowania gminnego systemu gospodarki odpadami regulują szczegółowo uchwały Rady Gminy Górno, w tym m.in. Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Górno¹², uchwały regulujące sposób odbioru i zagospodarowania odpadów oraz terminy, częstotliwość i tryb uiszczania opłaty.

W ramach gminnego systemu z gospodarstw domowych z częstotliwością raz w miesiącu odbierane są odpady komunalne zmieszane oraz selektywne. Powstające odpady takie jak m.in. przeterminowane leki, chemikalia, zużyty sprzęt elektroniczny i elektryczny, opony, meble i inne odpady wielkogabarytowe mieszkańcy są zobowiązani do dostarczania samodzielnie do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych funkcjonującego w miejscowości Cedzyna obok oczyszczalni.

¹² Uchwała Rady Gminy Górno Nr XX/202/2016 z dnia 29 czerwca 2016 r.

Zgodnie z „Planem gospodarki odpadami województwa świętokrzyskiego 2016-2022¹³ Gmina Górno znajduje się na obszarze Regionu 4 gospodarki odpadami komunalnymi (RGOK). Region ten obsługiwany jest przez regionalną instalację do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych i wydzielenia ze zmieszanych odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub w części do odzysku w miejscowości Promnik oraz przez instalację do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów oraz wytwarzania z nich produktu o właściwościach nawozowych lub środków wspomagających uprawę roślin w miejscowościach Promnik i Przededworze. Region 4 posiada również zapewnione instalacje do zastępczej obsługi w przypadku awarii głównych instalacji przewidzianych do ich obsługi. Instalacje te znajdują się w miejscowościach: Rzędów, Końskie, Przededworze i Promnik.

2.4. Pola elektromagnetyczne

Pola elektromagnetyczne to bardzo zróżnicowany czynnik środowiskowy, począwszy od pól statycznych o małej i dużej częstotliwości do promieniowania mikrofalowego. Wśród pól elektromagnetycznych występujących w otaczającym nas środowisku wyróżniamy naturalne oraz wytwarzane sztucznie, o różnych częstotliwościach.

Pola elektromagnetyczne pochodzenia naturalnego to między innymi promieniowanie elektromagnetyczne Ziemi lub wyładowania elektryczne w czasie burzy natomiast pola pochodzenia sztucznego wywołane są m.in. przez telefony bezprzewodowe i komórkowe, anteny nadawcze radiostacji i TV, radary, linie elektroenergetyczne.

Pola o niskich częstotliwościach, ok. 50Hz, generują linie wysokiego napięcia. Pola o wyższych częstotliwościach to fale radiowe, a ich górne zakresy to mikrofały. Jeszcze większą częstotliwość ma podczerwień, światło widzialne i ultrafiolet. Promieniowanie rentgenowskie to również pole elektromagnetyczne, ale o bardzo wysokiej częstotliwości. Aby scharakteryzować pole elektromagnetyczne stosowane są m.in. takie parametry jak: natężenie pola elektrycznego (V/m), magnetycznego (A/m) oraz gęstość mocy promieniowania (W/m²).

Dla jakości środowiska istotne znaczenia mają urządzenia, które emitują fale elektromagnetyczne wysokiej częstotliwości w postaci fal radiowych o częstotliwości 0,1-300 MHz i mikrofal 300-300 000 MHz umieszczone w środowisku naturalnym. Źródłem niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego na terenie gminy Górno są urządzenia do wytwarzania i przesyłania energii elektrycznej oraz urządzenia radiokomunikacyjne. Przez obszar gminy Górno poprowadzone są liczne linie elektroenergetyczne niskiego i średniego napięcia mogące stanowić zagrożenie dla ludności zamieszkującej obszary im towarzyszące. W południowo-wschodniej części gminy znajduje się również stacja sieci telekomunikacyjnej.

Oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 5 ustawy Prawo ochrony środowiska (*Dz. U. z 2018 r., poz. 799 z późn. zm.*).

W miejscowości Górno w punkcie pomiarowym Górno 80, średnia arytmetyczna zmierzonych wartości skutecznych natężeń PEM wyniosła 0,15V/m przy niepewności pomiaru na poziomie 0,03+/- V/m. W punkcie Górno 80 nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnej wartości poziomu pól elektromagnetycznych, określonej rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (*Dz. U. 2003, nr 192, poz. 1883*) zgodnie, z którym dopuszczalny poziom PEM dla miejsc dostępnych dla ludności, w zakresie częstotliwości PEM objętych monitoringiem wynosi 7 V/m. Pomiary w punkcie Górno 80 zostały przeprowadzone w 2016 r.

2.5. Zagrożenie geologiczne

¹³ Uchwała Nr XXV/357/16 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 27 lipca 2016 r.

Na powstawanie i rozwój osuwisk szczególny wpływ mają:

- **złożona budowa geologiczna ich podłoża – zmienność litologiczna, tektonika;** na możliwość powstawania osuwisk wpływać może naprzemianległe występowanie skał luźnych i zwięzłych lub warstw/gruntów spoistych i niespoistych; obecność powierzchni nieciągłości i innych struktur tektonicznych (oraz glacitektonicznych) ułatwia infiltrację i krążenie wód w górotworze, osłabiając jednocześnie zwięzłość i odporność skał;
- **urozmaicona rzeźba powierzchni terenu;** w Polsce Pozakarpackiej tereny predysponowane do rozwoju osuwisk związane są lub mogą być ze zboczami dolin rzecznych, rozcięć erozyjnych, wąwozów, parowów, debrzy, a także form antropogenicznych (wyróbk eksploatacyjnych, wykopów, nasypów, innych budowli ziemnych);
- **wielkość opadów atmosferycznych i łącząca się z nimi infiltracja w grunt wód opadowych i roztopowych oraz erozja spływu wód opadowych i erozja rzeczna;**
- **występowanie płytko w podłożu wód gruntowych oraz wycieki lub wysięki na zboczach/stokach;** stały dopływ wód przy korzystnej budowie geologicznej może warunkować przemieszczenie gruntów.

Ponadto, poza wyżej opisanymi czynnikami, można również wymienić:

- **występowanie skał ilastych na powierzchni terenu lub w krawędziach dolin rzecznych,** należy wymienić przede wszystkim ility wieku trzeciorzędowego, czwartorzędowe ility i mułki zastoiskowe, oraz w pewnych sytuacjach także gliny zwałowe (np. gliny ilaste, bez większego udziału materiału piaszczystego i żwirowego);
- **występowanie pokryw zwietrzelinowych oraz utworów soliflukcyjnych i peryglacialnych na stokach** (Grabowski 2006); dotyczy to zwłaszcza obszarów z podłożem skalistym. Wszystkie powyższe predyspozycje naturalne gruntów może znacząco modyfikować człowiek poprzez swoją działalność, którą nierzadko powoduje znaczne przekształcanie powierzchni terenu. Nawet, jeżeli dany stok w warunkach naturalnych jest stabilny, może ulec osłabieniu lub destabilizacji, w wyniku np. podcięcia w związku z pracami budowlanymi (wykopy, nasypy) czy górniczymi, itp.

Klasyfikacja osuwisk ze względu na stopień aktywności (Grabowski i in. 2008):

- os. aktywne ciągle (tj. pozostające w ciągłym ruchu lub którego objawy aktywności występowały w trakcie prowadzenia rejestracji albo w ciągu ostatnich 5 lat);
- os. aktywne okresowo (tj. takie w obrębie, którego objawy aktywności występowały w nieregularnych odstępach czasu w ciągu ostatnich 50 lat);
- os. nieaktywne (tj. w obrębie, którego nie obserwowano i nie udokumentowano objawów aktywności w ciągu ostatnich 50 lat).

Osuwisko jest miejscem (i formą) gdzie w wyniku osuwania (grawitacyjnego ześlizgiwania się), dochodzi do dość nagłego przemieszczenia mas ziemnych i/lub skalnych podłoża, po jednej, lub kilku powierzchniach poślizgu. **Terenem predysponowanym do rozwoju osuwisk oraz ruchów masowych** jest taki obszar, gdzie ze względu na budowę geologiczną oraz ukształtowanie powierzchni podłoża, nie można wykluczyć ich powstania.

Wyznaczone tereny zagrożeń ruchami masowymi należy traktować, jako obszary o większym, istotnym prawdopodobieństwie zaistnienia wyżej wymienionych.

W wyniku prac na terenie gminy Górno wykartowano **11 osuwisk** w tym: 3 okresowo aktywne oraz 8 nieaktywnych. Zarejestrowane osuwiska należą do form małych od 0,08 ha do około 0,59 ha powierzchni. Wszystkie te formy to osuwiska asekwentne (powstałe ze ścięcia w jednorodnych i nieskonsolidowanych utworach takich jak ility, gliny, lessy, piaski). W większości przypadków dominuje zsuw. Na podstawie wielkości osuwiska i niszy głównej określono przybliżoną miąższość koluwiów, która waha się od 1 do 10 metrów. Miąższość koluwiów w żadnym z osuwisk nie była weryfikowana wierceńiami.

W gminie Górno osuwiska grupują się w 3 rejonach. W skarpie doliny przełomu Lubrzanki oraz w 2 obszarach źródłiskowych między Radostową a Wymyśloną i Krajnem a Starą Wsią. Ze względu

na swoje położenie w stosunku do większych form, dominującym typem osuwisk są w granicach gminy Górno osuwiska powstałe w lejach źródłiskowych i kolejno stokowo-zboczowe (rozpoczynające się na stoku i schodzące do współczesnych den dolin). Większość dolnych odcinków stoków na których rozwinęły się osuwiska ma nachylenie rzędu 6 – 11 0. Jedynie osuwiska nr 1 i 2 na granicy z gminą Masłów, rozwinięte w głęboko wciętej dolinie na zboczu góry Radostowa, powstały na mocno nachylonych odcinkach stoku kolejno 16° i 26°.

Wzdłuż współczesnej doliny Lubrzanki, na skarpie ponad doliną rozwinął się system kilku osuwisk (nr 5, 6, 7, 8). Są to formy powstałe w utworach czwartorzędowych, rozwinięte na stokach o ekspozycji W, NW i SW. Osuwiska te są nieaktywne, bądź wykazują okresową aktywność tak jak w przypadku osuwiska nr 5. Na zdjęciu poniżej pochyłony słup energetyczny na jęzorze osuwiskowym.

W rejonie skarpy, bardziej na południe znajduje się osuwisko nr 8 które pomimo braku aktywności stanowi potencjalne zagrożenie dla obiektów budowlanych usytuowanych ponad niszą, oraz drogi gminnej biegnącej u czoła ustabilizowanego czoła osuwiska. Kolejnym rejonem gdzie stwierdzono 2 osuwiska jest obszar źródłiskowy między Radostową a Wymyślona. Osuwisko nr 3 wykazuje okresową aktywność a nr 4 jest nieaktywne i prawie całkowicie pozbawione koluwiów. Formy te są rozwinięte w osadach czwartorzędowych: lessach i osadach rzecznych. Osuwiska powstały poza terenem zabudowanym oraz infrastrukturą komunikacyjną i przesyłową, zatem nie stanowią zagrożenia.

Trzecim rejonem występowania osuwisk jest obszar źródłiskowy między Krajnem a Starą Wsią. Wykartowano tu osuwiska o numerach 9, 10, 11 w tym jedno okresowo aktywne. Są to formy rozwinięte w utworach lessowych i rzecznych. Znajdują się poza terenem zabudowanym, nie zagrażają również infrastrukturze komunikacyjnej ani przesyłowej. Koluwia osuwisk rozwiniętych w obniżeniach źródłowych są z reguły zawodnione. W rejonach tych zanotowano wiele wycieków i wysięków wody oraz niewielkich cieków powierzchniowych zasilających dopływy Lubrzanki.

Na badanym terenie koluwia wszystkich osuwisk zbudowane są z osadów czwartorzędowych. Najczęściej dochodzi do osunięć pokrywy okrywającej stoki, która zbudowana jest z lessów, glin, piasków i mułków peryglacialnych z głazami oraz piasków i żwirów rzecznych ze spływami soliflukcyjnymi. Podłożem dla osuwisk są w gminie Górno przede wszystkim łupki, iły, kwarcyty oraz piaskowce i szarogłazy kambru środkowego i górnego, oraz sporadycznie piaskowce, kwarcyty, łupki i zlepieńce dewonu dolnego. Trudno określić jeden kierunek zapadania tak zróżnicowanych warstw. Przeważa NE i kąt 32 do 78°.

Na terenie gminy Górno wyróżniono **12 terenów zagrożonych ruchami masowymi**. Wyznaczając takie tereny brano pod uwagę ekspozycję stoku, nachylenie oraz ukształtowanie jego powierzchni, czy występowanie przejawów wód powierzchniowych i wypływów wód podziemnych (gruntowych).

Z analizy wykartowanych w gminie Górno osuwisk wynika, że nachylenie stoków w granicach 6° –11° najbardziej sprzyja rozwojowi ruchów masowych w tym terenie. Ułożenie warstw i litologia skał to kolejne kryterium wyznaczania terenu zagrożonego. Utwory takie jak: łupki, łupki pstre, margle, zlepieńce i piaskowce cienkoławicowe stanowią dobre powierzchnie poślizgu w obrębie stoków, a ułożenie ławic zgodnie z nachyleniem zboczy sprzyja rozwojowi zjawisk geodynamicznych. Dodatkową rolę odgrywa tutaj zaangażowanie tektoniczne poszczególnych utworów (gęsta sieć spękań, uskoki, nasunięcia). Również miększa pokrywa lessowa i zwietrzelinowa okrywająca stoki, pocięta gęstą siatką jarów i wąwozów, jest bardzo podatna na tego typu zjawiska. Wyznaczając tereny zagrożone brano również pod uwagę warunki wodne panujące na stokach, a przede wszystkim obecność źródeł, wysięków, podmokłości, cieków jako główny czynnik sprawczy większości ruchów osuwiskowych. Ważnym wyznacznikiem terenów zagrożonych były ślady spęływania terenu.

Mając powyższe na uwadze, tereny zagrożone ruchami masowymi w pierwszej kolejności wyznaczano w północnej części gminy, na ciągu najwyższych wzniesień biegnących na wschód od Góry Radostowej, poprzez Wymyślona, Kraiński Grzbiet, aż do podnóża Łysicy. Drugim rejonem jest skarpa ponad przełomowym odcinkiem doliny Lubrzanki.

2.6. Zagrożenia powodziowe

Teren gminy Górnio nie został objęty mapami zagrożenia powodziowego, w związku z czym nie występują w jej obrębie obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Jednakowoż niezależnie od tego wykonany został projekt o nazwie „Analiza programu inwestycyjnego w zlewni Nidy”, w którym w oparciu o aktualne dane hydrologiczne i geodezyjne wyznaczono zasięgi zalewów od rzek Lubrzanka i Warkocz. Zasięg zalewów dla przepływów o prawdopodobieństwie przewyższenia 1% nie zagraża istniejącej zabudowie, niemniej wskazane jest by w obrębie wyznaczonych obszarów potencjalnego zagrożenia powodzią wykluczało się ewentualną zabudowę za wyjątkiem obiektów i urządzeń rekreacyjnych, służącym obsłudze turystyki pieszej i rowerowej.

Między innymi dla zlewni rzeki Lubrzanki, w grudniu 2011 roku została wydana dokumentacja do projektu pt.: Wykonanie koncepcji ochrony przeciwpowodziowej w zlewni Bobrzy, Silnicy, Sufragańca i Lubrzanki na obszarze miasta Kielce. Tematem projektu była analiza i ilościowa ocena istniejącego zagrożenia powodziowego na terenie miasta Kielce oraz możliwość jego obniżenia poprzez zaproponowanie działania z zakresu ochrony przeciwpowodziowej. Rzeka Lubrzanka w ww. dokumencie została uznana za stwarzającą zagrożenie powodziowe dla części miasta Kielce.

2.7. Cmentarze

W gminie funkcjonują cmentarze wyznaniowe, działające przy parafiach. Znajdują się one w pięciu miejscowościach gminy Górnio: w Bęczkowie, Leszczynach, Górnio Parcele, Krajnie Parcele oraz w Skorzeszyczach. Cmentarz komunalny funkcjonuje w ramach cmentarza w Leszczynach.

3. Istniejące problemy ochrony środowiska

Na skutek urbanizacji zmieniony został pierwotny sposób zagospodarowania gruntów oraz pokrywa glebowa części obszaru gminy Górnio. Na tych terenach należy dążyć do ograniczenia zagrożeń związanych z zanieczyszczeniem środowiska, hałasem oraz uciążliwymi pyłami.

Zidentyfikowane problemy ochrony środowiska w rejonie objętym opracowaniem:

- **turystyka, w tym turystyka pozaszlakowa.** Do atrakcji turystycznych na obszarze gminy należą m.in.: całoroczne wycieczki w góry po oznakowanych szlakach; rekreacja oraz różnorodne sporty wodne na sztucznym zbiorniku wodnym Cedzyna; wyciągi narciarskie i sporty zimowe na stokach w północnej części gminy (m.in. obręb Krajno Zagórze); zwiedzanie obiektów zabytkowych. Turyści korzystający z wyżej wymienionych atrakcji pozostawiają po sobie znaczące ilości odpadów, które nie zawsze wyrzucane są w miejsca do tego przewidziane. Poza obniżeniem walorów estetycznych, odpady stanowią również pułapkę dla drobnych zwierząt. Ponadto, turystyka pozaszlakowa, szczególnie w zasięgu obszarów Natura 2000, w miejscach występowania chronionych siedlisk przyrodniczych prowadzi do niszczenia wierzchniej warstwy glebowej i uruchomienia procesów erozyjnych. Turyści przyczyniają się również do płoszenia zwierząt.
- **zła jakość powietrza atmosferycznego.** Na terenie gminy Górnio do dużych emitorów mogących mieć wpływ, na jakość powietrza zalicza się wytwórnię mas bitumicznych w Górnio emitującą 20 ton pyłów/rok oraz kopalnię „Józefka” -emitującą ok. 27 ton pyłów/rok. Na obszarze opracowania źródłami emitującymi zanieczyszczenia do atmosfery są również: piece węglowe, kotłownie węglowo-koksowe, komunikacja oraz tereny powierzchniowej eksploatacji kopalin. Paleniska domowe i małe kotłownie emitują tlenki węgla, siarki i pyły. Uciążliwość tej emisji odczuwalna jest szczególnie w rejonach gęstej zabudowy w okresach grzewczych. Mała wysokość emitorów uniemożliwia rozproszenie zanieczyszczeń w atmosferze, powodując koncentrację zanieczyszczeń na małym obszarze. Emisja komunikacyjna stwarza zagrożenia w pobliżu dróg o dużym natężeniu ruchu kołowego. Dotyczy to przede wszystkim drogi krajowej Nr 74

przebiegającej przez centrum obszaru opracowania, a także dróg wojewódzkich. Zanieczyszczenia komunikacyjne (tlenek i dwutlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory, pyły z metalami ciężkimi) pogarszają jakość powietrza atmosferycznego. W przyszłości w wyniku istnienia presji urbanizacyjnej należy spodziewać się zwiększenia zanieczyszczeń powstałych wskutek wcześniej zidentyfikowanych źródeł, jednakże obecnie problem dotyczy głównie obszarów, na których znajdują się wymienione powyżej źródła zanieczyszczeń oraz terenów do nich bezpośrednio przyległych.

- **rozwijanie przestrzeni turystycznych, wypoczynkowych i sportowo-rekreacyjnych.** Zagrożenie wynikające z naturalnego ciągu przyczynowo-skutkowego. Udostępnianie nowych miejsc dla nowej aktywności przynosi ze sobą nową (większą) liczbę osób korzystających z danej usługi, a to generuje nowe (większe) oddziaływania np. zwiększony hałas czy zmniejszanie powierzchni biologicznie czynnej poprzez budowę nowych obiektów obsługowych).
- **działalność z zakresu powierzchniowej eksploatacji kopalni oraz jej rozwój;** Eksploatacja kopalni związana jest z negatywnym oddziaływaniem akustycznym oraz emisją substancji pyłowych i gazowych do powietrza, które poza oddziaływaniem na sam obszar wydobywania, stanowią również uciążliwość dla środowiska znajdującego się w sąsiedztwie kopalni. Rozwój działalności z zakresu powierzchniowej eksploatacji kopalni, a tym samym zajmowanie nowych terenów pod ten cel, związane jest z niszczeniem szaty roślinnej, powierzchni ziemi oraz stanowi uciążliwość i zagrożenie dla ludzi i zwierząt przebywających na lub w sąsiedztwie tych terenów, a także wpływa negatywnie na krajobraz.
- **uciążliwość oraz emisja zanieczyszczeń z elementów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej**
Obiekty infrastruktury technicznej, w tym drogowej oraz komunalnej stanowią zagrożenie dla środowiska. Są one, bowiem źródłem emisji zanieczyszczeń, źródłem powstawania odcieków i spływów powierzchniowych zawierających znaczne ilości niepożądanych w środowisku związków a także odpowiadają za hałas.

Naturalne układy i zależności flory i fauny są odporniejsze na zmiany i degradację, dlatego też działaniem pożądanym jest ochrona środowiska naturalnego, która realizowana może być poprzez ochronę wartości przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych oraz kształtowanie ładu przestrzennego, jako podstaw prawidłowego i efektywnego rozwoju wszystkich zakresów działalności.

4. Odporność na degradację i zdolność do regeneracji

Odporność środowiska naturalnego na przekształcenie i jego zdolność do regeneracji zależy w znacznej mierze od jego charakterystyki oraz od poziomu dotychczasowego przeobrażenia. Środowisko przeobrażone w niewielkiej skali o prawidłowym funkcjonowaniu ekosystemów i dużej bioróżnorodności jest względnie odporne na umiarkowane negatywne oddziaływania np. zanieczyszczenia.

Najbardziej zagrożone degradacją tereny to najczęściej obszary narażone na silną presję człowieka wyrażającą się poprzez szereg różnorodnych działań przez niego podejmowanych. Należy do nich między innymi presja urbanizacyjna (na obszarach miast i ich najbliższego otoczenia) i niewłaściwe zabiegi agrotechniczne (na terenach użytkowanych rolniczo). W wyniku tego dochodzi do zanieczyszczeń wód (powierzchniowych i podziemnych), powietrza, gleb oraz do przekształceń naturalnej rzeźby terenu. Dodatkowo, w wyniku presji antropogenicznej nierzadko dochodzi do introdukowania lub zawlekania nowych gatunków roślin i zwierząt. Prowadzi to do zubożenia naturalnego potencjału przyrodniczego i w skrajnych przypadkach do całkowitych przekształceń ekosystemów. W takich warunkach zachowaniu ulegają jedynie rośliny i zwierzęta o najlepszych zdolnościach adaptacyjnych, które nie zawsze są pożądane z punktu widzenia zrównoważonego rozwoju.

Obszar objęty badaniem, choć ukształtowany przez działalność człowieka, nie został znacząco przekształcony antropogenicznie. W obszarze objętym opracowaniem dominują tereny biologicznie czynne. Jednakże, na obszarze gminy Górno degradacja następuje przede wszystkim w skutek rozprzestrzeniania się zabudowy mieszkaniowej. Zjawisko to wyłącza grunty z powierzchni biologicznie czynnej.

Ewentualne zwiększenie intensywności zagospodarowania terenu o funkcje mieszkaniową lub usługową nie powinno wywołać konfliktu z otaczającym go środowiskiem przyrodniczym i nie powinno przyczynić się do utraty zdolności do regeneracji obszarów o potencjale środowiskowym, pod warunkiem zachowania ich dotychczasowego użytkowania w zwartych strukturach.

IV. Charakterystyka ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

W obszarze objętym ustaleniami przedmiotowego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego znalazły się tereny o łącznej powierzchni ok. 83 km², z czego znaczną większość stanowią obecnie tereny zielone.

W projekcie studium ustalono różnorodne tereny o określonym rodzaju przeznaczenia. Każdy z nich został wyznaczony na rysunku i oznaczony symbolem literowym oznaczającym przeznaczenie terenu. Każdy z wyznaczonych terenów posiada określone w tekście studium ustalenia.

Zgodnie z projektem studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górno wskazuje się następujące tereny (tabela poniżej):

Tabela 13 Ustalenia projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w zakresie przeznaczenia podstawowego, dopuszczalnego oraz wskaźników dla poszczególnych terenów (Źródło: Opracowanie własne)

Lp.	Oznaczenie terenu	Podstawowy kierunek przeznaczenia terenów	Dopuszczalne kierunki przeznaczenia terenów
1	<p>M, M1, M-R1, M-S1 – tereny zabudowy mieszkaniowej o charakterze podmiejskim</p>	<p>zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna oraz zachowanie, z możliwością przebudowy, nadbudowy i rozbudowy istniejącej zabudowy zagrodowej.</p>	<p>Dla terenów M i M1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • usługi publiczne, • usługi podstawowe, tj. usługi handlu, gastronomii, administracji, biura, pozostałe nieuciążliwe usługi dla ludności, w tym usługi rzemieślnicze (o charakterze wykonawczym, naprawczym, konserwacyjnym), • obiekty rekreacji indywidualnej, • zabudowa pensjonatowa, • drobna działalność produkcyjna, • place i publiczne tereny zieleni z infrastrukturą rekreacyjną, • parkingi, • inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych. <p>Dla terenów M-R1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zabudowa rekreacji indywidualnej, • drewniana tradycyjna zabudowa w wyniku przeniesienia z innych terenów okolic gminy, • zabudowa pensjonatowa do 20 miejsc noclegowych, • wolnostojące obiekty usług podstawowych z ograniczeniem do 50 m² powierzchni użytkowej, • przeznaczenie części budynków mieszkalnych lub gospodarczych pod usługi podstawowe, • obiekty małej architektury (altany, wiaty, zadaszenia, kapliczki itp.), • ciągi pieszo-jezdne i ścieżki rowerowe <p>Dla terenów M-S1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • usługi komercyjne,

			<ul style="list-style-type: none"> zakłady rzemieślnicze i drobna wytwórczość, obiekty usługowe obsługi komunikacyjnej (serwis samochodowy, komis, warsztaty samochodowe – mechanika, blacharstwo), wydzielenie funkcji mieszkaniowej w obiekcie usługowym, ciągi pieszo-jezdne.
2	<p>MR, MR1, MR-B1, MR-B2, MR-B3, MR-B4, MR-B5, MR-B6, MR-L1, MR-L2, MR-L3, MR-G1, MR-G2, MR-S1 – mieszany tereny zachowujące mieszany charakter zabudowy</p>	<p>zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zabudowa zagrodowa.</p>	<p>Dla terenów: MR i MR1:</p> <ul style="list-style-type: none"> usługi publiczne, usługi podstawowe, tj. usługi handlu, gastronomii, pozostałe nieuciążliwe usługi dla ludności, w tym usługi rzemieślnicze (o charakterze wykonawczym, naprawczym, konserwacyjnym), agroturystyka, obiekty rekreacji indywidualnej, zabudowa pensjonatowa, drobna działalność produkcyjna, place i publiczne tereny zieleni z infrastrukturą rekreacyjną, parkingi, inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych. <p>Dla terenów MR-B1, B2, B3, B5, B6:</p> <ul style="list-style-type: none"> urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacji, ogólnodostępne tereny zieleni i rekreacji, zieleń nieurządzona, drobna wytwórczość i przetwórstwo, usługi, magazynowanie płodów rolnych, urządzenia obsługi rolnictwa – w tym usługi motoryzacyjne. Dopuszczona działalność usługowo-wytwórcza nie może kolidować z podstawową funkcją terenów, a przy jej realizacji należy zachować warunki ochrony środowiska (dopuszcza się jej realizację zarówno w lokalach użytkowych w budynkach mieszkalnych, jak i obiektach wolnostojących, w tym również na wydzielonych działkach), zabudowa letniskowa, pensjonatowa o max. 20 miejscach noclegowych i agroturystyczna w

			<p>zabudowie zagrodowej.</p> <p>Dla terenów MR-L1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wolnostojące obiekty usługowe, • adaptacja istniejącej zabudowy zagrodowej na potrzeby rekreacji indywidualnej; • obiekty agroturystyczne; • przeznaczenie części budynków mieszkalnych lub gospodarczych pod działalność usługową, w tym usługi agroturystyczne, • lokalizacja obiektów lub adaptacja istniejących dla drobnej działalności produkcyjnej, • obiekty małej architektury (altany, kapliczki itp.), wiaty, zadaszenia, • odbudowa, rozbudowa, nadbudowa i przebudowę istniejącej zabudowy zachowując zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy jak dla obiektów noworealizowanych, • ciągi pieszo-jezdne i ścieżki rowerowe. <p>Dla terenów MR-L2, L3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wolnostojące obiekty usługowe z ograniczeniem do 60 m² powierzchni użytkowej, • adaptacja istniejącej zabudowy zagrodowej na potrzeby rekreacji indywidualnej; • przeznaczenie części budynków mieszkalnych lub gospodarczych pod działalność usługową, • lokalizacja obiektów lub adaptacja istniejących dla drobnej działalności produkcyjnej, • obiekty małej architektury (altany, kapliczki itp.), wiaty, zadaszenia, • odbudowa, rozbudowa, nadbudowa i przebudowa istniejącej zabudowy zachowując zasady zagospodarowania, terenu i kształtowania zabudowy jak dla obiektów noworealizowanych, • ciągi pieszo-jezdne i ścieżki rowerowe. <p>Dla terenów MR-G1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wolnostojące obiekty usługowe, • adaptacja istniejącej zabudowy zagrodowej na potrzeby rekreacji indywidualnej, • obiekty agroturystyczne, • przeznaczenie części budynków mieszkalnych lub gospodarczych pod działalność usługową, w tym usługi agroturystyczne,
--	--	--	---

			<ul style="list-style-type: none"> • lokalizacja obiektów lub adaptacja istniejących dla drobnej działalności produkcyjnej, • obiekty małej architektury (altany, wiaty, zadaszenia, kapliczki itp.), • odbudowa, rozbudowa, nadbudowa i przebudowa istniejącej zabudowy zachowując zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy jak dla obiektów noworealizowanych, • ciągi pieszo-jezdne i ścieżki rowerowe.
			<p>Dla terenów MR-G2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wolnostojące obiekty usługowe z ograniczeniem do 60 m² powierzchni użytkowej, • adaptacja istniejącej zabudowy zagrodowej na potrzeby rekreacji indywidualnej, • przeznaczenie części budynków mieszkalnych lub gospodarczych pod działalność usługową, • lokalizacja obiektów lub adaptacja istniejących dla drobnej działalności produkcyjnej, • obiekty małej architektury (altany, wiaty, zadaszenia, kapliczki itp.), • odbudowa, rozbudowa, nadbudowa i przebudowa istniejącej zabudowy zachowując zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy jak dla obiektów noworealizowanych, • ciągi pieszo-jezdne i ścieżki rowerowe.
			<p>Dla terenów MR-S1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wolnostojące obiekty usługowe, • adaptacja istniejącej zabudowy zagrodowej na potrzeby rekreacji indywidualnej, • obiekty agroturystyczne, • przeznaczenie części budynków mieszkalnych lub gospodarczych pod działalność usługową, w tym usługi agroturystyczne, • lokalizacja obiektów lub adaptacja istniejących dla drobnej działalności produkcyjnej, • obiekty małej architektury (altany, wiaty, zadaszenia, kapliczki itp.), • odbudowa, rozbudowa, nadbudowa i przebudowa istniejącej zabudowy zachowując zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy jak dla obiektów noworealizowanych, • ciągi pieszo-jezdne i ścieżki rowerowe.
3	MW – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna	<ul style="list-style-type: none"> • usługi publiczne, • usługi podstawowe, tj. usługi handlu, gastronomii, pozostałe nieuciążliwe usługi dla ludności, • obiekty rekreacji indywidualnej,

			<ul style="list-style-type: none"> • place i publiczne tereny zieleni z infrastrukturą rekreacyjną, • parkingi, • inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.
4	TL – tereny zabudowy rekreacji indywidualnej	zabudowa rekreacji indywidualnej	<ul style="list-style-type: none"> • zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, • usługi publiczne, • zabudowa pensjonatowa, • place i publiczne tereny zieleni z infrastrukturą rekreacyjną, • parkingi, • inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.
5	RM – tereny zabudowy zagrodowej	zabudowa zagrodowa	<ul style="list-style-type: none"> • zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, • usługi publiczne, • usługi podstawowe, tj. usługi handlu, gastronomii, administracji, biura pozostałe nieuciążliwe usługi dla ludności, w tym usługi rzemieślnicze (o charakterze wykonawczym, naprawczym, konserwacyjnym), agroturystyka, • drobna działalność produkcyjna, • place i publiczne tereny zieleni z infrastrukturą rekreacyjną, • parkingi, • inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych

6	U, U-S1, U-S2, U-S3 – tereny usługowe	<p>Dla terenów U:</p> <p>zabudowa usługowa (w tym usługi publiczne, komercyjne, kultu religijnego) oraz zachowanie, z możliwością przebudowy, nadbudowy i rozbudowy istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.</p>	<p>Dla terenów U:</p> <ul style="list-style-type: none"> • usługi sportu i rekreacji, • lokale mieszkalne w zabudowie usługowej, • drobna działalność produkcyjna, • place i publiczne tereny zieleni z infrastrukturą rekreacyjną, • parkingi, • inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.
		<p>Dla terenów U-S1:</p> <p>usługi z zakresu usług pogrzebowych i obsługi cmentarza, w tym w szczególności lokalizacja zakładu pogrzebowego, sklepów i kwaciarni</p>	<p>Dla terenów U-S1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • obiekty małej architektury towarzyszące obiektom usługowym, • wysoka i niska zieleń urządzona, • dojścia i dojazdy, • miejsca postojowe.
		<p>Dla terenów U-S2 i U-S3:</p> <p>tereny zabudowy usługowej z podstawowym przeznaczeniem pod usługi komercyjne.</p>	<p>Dla terenów U-S2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zakłady rzemieślnicze drobnej wytwórczości, • obiekty usługowe obsługi komunikacyjnej (serwis samochodowy, komis, warsztaty samochodowe – mechanika, blacharstwo), • zabudowa magazynowa, • adaptacja istniejącej zabudowy na potrzeby działalności usługowej, • wydzielenie funkcji mieszkaniowej w obiekcie usługowym, • wolnostojąca zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, realizowana w ramach zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych osób prowadzących działalność usługową na działce lub zespole działek, na których prowadzona jest działalność, • ciągi pieszo-jezdne.

			<p>Dla terenów U-S3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stacja LPG, stacja paliw, • motel, • obiekty usługowe obsługi komunikacyjnej, • składy i magazyny, • obiekty rzemiosła i drobnej wytwórczości, • urządzenia terenowe i obiekty małej architektury towarzyszące kubaturowym obiektom usługowym, • ciągi piesze i ścieżki rowerowe.
7	US, US1, US2, US3 – tereny usług sportu i rekreacji	zabudowa usługowa (usługi sportu i rekreacji).	<ul style="list-style-type: none"> • pozostałe usługi związane bezpośrednio z funkcją podstawową, • place i publiczne tereny zieleni z infrastrukturą rekreacyjną, • parkingi, • inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.
8	UT1, UT2, UT3, UT4, UT1-B1 – tereny usług turystyki	zabudowa usługowa (usługi turystyki).	<p>Dla terenów UT1 i UT2, UT3, UT4:</p> <ul style="list-style-type: none"> • usługi publiczne, • usługi podstawowe, tj. usługi handlu, gastronomii, administracji, biura, hotele, pozostałe nieuciążliwe usługi dla ludności, • usługi sportu i rekreacji, • place i publiczne tereny zieleni z infrastrukturą rekreacyjną, • parkingi, • inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych. <p>Dla terenów UT1-B1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacji, ogólnodostępne tereny • zieleni i rekreacji, zieleń nieurzędzona,

			<ul style="list-style-type: none"> • obiekty usługowe – handlu, gastronomii, obiekty i urządzenia służące obsłudze ruchu turystycznego, realizacja urządzeń terenowych, pola namiotowe i miejsca biwakowych, • obiekty hotelarskie i pensjonaty, • zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna w terenach zabudowy rekreacji indywidualnej.
9	PU – tereny produkcyjno-usługowe	zabudowa produkcyjna, składy, magazyny, zabudowa usługowa.	<ul style="list-style-type: none"> • lokale mieszkalne bezpośrednio związane z funkcją podstawową, • place i publiczne tereny zieleni z infrastrukturą rekreacyjną, • parkingi, • inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.
10	PG – tereny powierzchniowej eksploatacji kopalni	powierzchniowa eksploatacja kopalni; zabudowa produkcyjna, składy, magazyny.	<ul style="list-style-type: none"> • zabudowa usługowa towarzysząca przeznaczeniu podstawowemu, • parkingi, • inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.
11	IK – tereny infrastruktury technicznej kanalizacyjnej – oczyszczalnia ścieków	oczyszczalnia ścieków	<ul style="list-style-type: none"> • obiekty i urządzenia technologicznie niezbędne do zapewnienia właściwej sprawności i efektywności procesu oczyszczania ścieków, w tym obiekty i urządzenia zasilania elektroenergetycznego, • drogi wewnętrzne, • parking, • zieleń urządzona, • inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.

12	IW – tereny infrastruktury wodociągowej	obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej wodociągowej.	<ul style="list-style-type: none"> • obiekty i urządzenia technologiczne niezbędne do zapewnienia niezawodności pracy ujęć oraz parametrów ilościowych i jakościowych ujmowanej wody, w tym obiekty i urządzenia zasilania elektroenergetycznego, • drogi dojazdowe, • zieleń urządzona, • inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.
13	KP, KP-B1 – tereny obsługi komunikacji	tereny obsługi komunikacji (parkingi)	<ul style="list-style-type: none"> • budynki związane z obsługą parkingu, • inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.
14	RZ i RZ1 – tereny użytkowane rolniczo z dopuszczeniem zabudowy rolniczej	tereny rolnicze	<ul style="list-style-type: none"> • zabudowa zagrodowa w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych, realizowana dla potrzeb osoby posiadającej gospodarstwo rolne, • zabudowa specjalistycznej produkcji rolnej, • zalesienia gruntów klasy V i VI, nieużytków oraz gruntów, które uległy samozalesieniu lub o spadkach terenu powyżej 15 stopni zgodnie z przepisami o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz o lasach, z wyłączeniem tych które przesłaniają widok na ciągach widokowych oraz na obszarach Natura 2000, a także w strefach A i B Obszarów Chronionego Krajobrazu. • trwałe użytki zielone, • inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.
15	ZLp – tereny dolesień ZL – tereny lasów	tereny lasów i dolesień	<ul style="list-style-type: none"> • drogi leśne, • inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych, • na terenach ZLp dopuszcza się również użytkowanie rolnicze.

16	ZC, ZC-B1 – tereny cmentarzy	tereny cmentarzy	<ul style="list-style-type: none"> • zabudowa usługowa towarzysząca przeznaczeniu podstawowemu – obiekty architektury sakralnej, domy pogrzebowe, kwaciarnie, • parkingi, • inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.
17	ZCZ – teren cmentarza zamkniętego	tereny cmentarzy	inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych
18	ZI – tereny zieleni izolacyjnej	tereny zieleni izolacyjnej	Inne – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.
19	ZU – tereny zieleni urządzonej	tereny zieleni urządzonej	Inne – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.
20	R – tereny rolnicze	tereny rolnicze	<ul style="list-style-type: none"> • zabudowa zagrodowa na terenie obsługiwanego areалу nie mniejszego niż 20ha, • zalesienia gruntów klasy V i VI, nieużytków oraz gruntów, które uległy samozalesieniu lub o spadkach terenu powyżej 15 stopni zgodnie z przepisami o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz o lasach, z ograniczeniem tych które przesłaniają widok na ciągach widokowych i z wyjątkiem terenów leżących w granicach obszarów Natura 2000 oraz stref A i B Obszarów Chronionego Krajobrazu, • trwałe użytki zielone, • zbiorniki wodne, z wyjątkiem terenów leżących w granicach obszarów Natura 2000 oraz stref A i B Obszarów Chronionego Krajobrazu, • inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.
21	RU – tereny obsługi produkcji rolnej w gospodarstwach rolnych,	tereny rolnicze	<ul style="list-style-type: none"> • zabudowa specjalistycznej produkcji rolnej, • zalesienia gruntów klasy V i VI, nieużytków oraz gruntów, które uległy samozalesieniu lub o

	hodowlanych ogrodniczych oraz gospodarstwach leśnych i rybackich		<p>spadkach terenu powyżej 15 stopni zgodnie z przepisami o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz o lasach, z ograniczeniem tych które przesłaniają widok na ciągach widokowych i z wyjątkiem terenów leżących w granicach obszarów Natura 2000 oraz stref A i B Obszarów Chronionego Krajobrazu,</p> <ul style="list-style-type: none"> • trwałe użytki zielone, • inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.
22	ZR – tereny rolnicze w obniżeniach dolinnych	tereny rolnicze w obniżeniach dolinnych	<ul style="list-style-type: none"> • zalesienia gruntów klasy V i VI, nieużytków oraz gruntów, które uległy samozalesieniu lub o spadkach terenu powyżej 15 stopni zgodnie z przepisami o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz o lasach, z ograniczeniem tych które przesłaniają widok na ciągach widokowych i z wyjątkiem terenów leżących w granicach obszarów Natura 2000 oraz stref A i B Obszarów Chronionego Krajobrazu, • zbiorniki wodne, z wyjątkiem terenów leżących w granicach obszarów Natura 2000 oraz stref A i B Obszarów Chronionego Krajobrazu, • inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.
23	WS – tereny wód powierzchniowych śródlądowych	tereny wód powierzchniowych	<ul style="list-style-type: none"> • kładki piesze i pieszo-jezdne, • obiekty i urządzenia związane z gospodarką wodną, • inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.

Ponadto studium przedstawia lokalizację istniejącej infrastruktury komunikacyjnej, w tym projektowanych dróg; sieci i urządzeń infrastruktury technicznej; obiektów użyteczności publicznej; obiektów i obszarów objętych ochroną; zasobów i wymogów ochrony środowiska; obszarów rewitalizacji oraz obszarów zdegradowanych.

V. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji studium

Obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górno obejmujące obszar całej gminy zostało przyjęte uchwałą Nr XV/77/2007 Rady Gminy Górno z dnia 15 listopada 2007. Od 2007 roku zostało uchwalonych 8 fragmentarycznych zmian studium. Od czasu uchwalenia studium dla całego obszaru gminy weszły w życie zmiany niektórych aktów prawnych m.in.:

- ustawa Prawo geologiczne i górnicze z dnia 9 czerwca 2011 r.;
- ustawa o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r.;
- ustawa Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 r.

W przypadku pozostałych, istotnych z punktu widzenia studium ustaw, weszły w życie częściowe zmiany.

Brak aktualnego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania, będącego w możliwie jak największym stopniu dostosowanego do aktualnych uwarunkowań i możliwości rozwojowych, uniemożliwi realizację założeń polityki przestrzennej gminy Górno opartej o konstytucyjne wymogi wynikające z art. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. Zapisy te wzywają do zapewnienia ochrony środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju. Dlatego też istnieje możliwość, iż dalsza intensyfikacja procesów przestrzennych gminy odbywała się będzie w oderwaniu od aktualnych uwarunkowań i może wpłynąć na zakłócenie stanu ładu przestrzennego oraz prowadzić do trudno przewidywalnych zmian związanych z degradacją środowiska. Problemy mogące zaistnieć w przyszłości to niewątpliwie nadmierne rozpraszanie się zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej na terenach wiejskich oraz brak konsekwencji w jej kształtowaniu. Jest to warunkowane istnieniem starych wiejskich układów przestrzennych i skutkuje brakiem uporządkowania i racjonalnego rozplanowania skupisk zabudowy, która często wkracza na tereny posiadające walory przyrodniczo-krajobrazowe. Jest to zagrożenie dla wartości rolniczych kompleksów produkcyjnych. Ponadto nieustannie rozwijająca się działalność usługowa i gospodarcza, wkracza także na tereny wiejskie. Przeważnie są to małe firmy rodzinne, które mogą jednak powodować uciążliwości w stosunku do terenów sąsiadujących.

W przypadku braku realizacji nowego studium, rozwój gminy będzie odbywał się zgodnie z kierunkami zawartymi w aktualnie obowiązującym studium powstałym w oparciu o uwarunkowania, które z upływem czasu podlegają częściowej dezaktualizacji.

Obowiązujące studium nie uwzględnia w całości obszarów Natura 2000 znajdujących się na terenie gminy, nie uwzględnia stref krajobrazowych wyznaczonych w zasięgu Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu i Cisowsko-Orłowińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. W związku z tym studium nie uwzględniało bieżących potrzeb z zakresu ochrony przyrody.

VI. Zagrożenia środowiska naturalnego wynikające z ustaleń studium

1. Emisja gazów i pyłów do powietrza atmosferycznego

Zanieczyszczenie powietrza jest jednym z głównych czynników zagrożenia klimatu i degradacji

środowiska przyrodniczego. Zanieczyszczenia wprowadzone do atmosfery podlegają wpływom warunków meteorologicznych zarówno w zakresie rozprzestrzeniania się, jak i ich transformacji. Emisja zanieczyszczeń zależy od topografii, zagospodarowania terenu, lokalizacji źródeł emisji oraz warunków meteorologicznych. Skład powietrza ma istotny wpływ na biosferę, a emitowane do niego zanieczyszczenia gazowe i pyłowe stanowią istotne zagrożenie dla wielu elementów środowiska m.in. wód, gleb oraz świata roślinnego i zwierzęcego. Do czynników decydujących, o jakości powietrza zalicza się: przestrzenny i czasowy rozkład zanieczyszczeń powstających w efekcie działalności człowieka oraz warunki wymiany powietrza.

Przedmiotowe studium zakłada m.in. przeznaczenie terenów obecnie pokrytych zielenią pod zabudowę mieszkaniową, usługową oraz produkcyjną. Ponadto zakłada powstanie nowych ciągów komunikacji kołowej, w tym wyznacza przebieg drogi S74 przez teren całej Gminy.

W wyniku realizacji ustaleń projektu studium na obszarze opracowania wzrosnąć liczba punktowych źródeł zanieczyszczeń atmosferycznych w postaci budynków mieszkalnych, usługowych i przemysłowych oraz linowych źródeł zanieczyszczeń w postaci dróg. Ponadto w wyniku realizacji ustaleń studium należy spodziewać się intensyfikacji ruchu kołowego na istniejących szlakach komunikacyjnych. Zjawiska te przyczyniają się do większej emisji gazów i pyłów z sektora bytowo-gospodarczego oraz komunikacyjnego.

W trakcie realizacji ustaleń studium tj. budowy wystąpią uciążliwości związane z emisją zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do powietrza wywołane przez transport materiałów sypkich i pylastych oraz urobku ziemnego, a także związane z eksploatacją pojazdów wykorzystywanych podczas prac przygotowawczych i montażowych. Emisja ta będzie miała charakter czasowy, a zasięg jej oddziaływania ograniczy się do najbliższego otoczenia prowadzonych prac (+/- 100 m w zależności od przyjętego sposobu realizacji).

2. Hałas i wibracje

Hałas stanowi jeden z elementów zanieczyszczenia środowiska, który w ostatnich latach przybiera na znaczeniu, zwłaszcza w obliczu nasilającego się ruchu samochodowego oraz uprzemysłowienia.

Jako źródła uciążliwości akustycznej na obszarach gminy Górnio wyróżnia się hałas komunikacyjny oraz obiekty usługowe i przemysłowe (w tym również te, związane z powierzchnią eksploatacją kopalni).

W wyniku realizacji ustaleń studium ulegnie powiększeniu powierzchnia terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, usługową oraz produkcyjną. Przewiduje się również wzrost natężenia ruchu samochodowego, na obszarze opracowania, z uwagi na powstanie nowych ciągów komunikacji kołowej oraz wzmożonych ruch na drogach istniejących. Ustalenia te wpłyną na pogorszenie klimatu akustycznego na tym terenie.

Dodatkowo w trakcie realizacji ustaleń projektu studium tj. budowy wystąpią uciążliwości akustyczne związane z pracą maszyn budowlanych. Uciążliwości te będą miały charakter czasowy, a zasięg ich oddziaływania ograniczy się do najbliższego otoczenia prowadzonych prac (+/-100 m).

Właściwie zaprojektowane i eksploatowane obiekty usługowe i przemysłowe (np. przy zastosowaniu zieleni izolacyjnej, stosowania urządzeń o niskim poziomie emisji hałasu, odpowiednie usytuowanie urządzeń uciążliwych akustycznie w możliwie jak największej odległości od terenów podlegających ochronie akustycznej, realizację nasadzeń i zalesień w sąsiedztwie zabudowy) nie powinny powodować wyraźnych uciążliwości akustycznych. Zastosowanie zaproponowanych w prognozie rozwiązań może się przyczynić do ograniczenia lub wyeliminowania uciążliwości związanej z emisją hałasu przez obiekty usługowe i ciągi komunikacji samochodowej.

3. Odpady

Ilość wytwarzanych odpadów komunalnych, wskaźnik ich nagromadzenia, struktura oraz skład są uzależnione od poziomu rozwoju gospodarczego, zamożności społeczeństwa, ich sposobu życia,

gospodarowania zasobami, subiektywnych cech charakteru mieszkańców oraz poziomu konsumpcjonizmu. Głównym ogniskiem wytwarzania odpadów komunalnych na badanym obszarze są tereny mieszkalne oraz usługowe.

W wyniku realizacji ustaleń studium wzrośnie ilość wytwarzanych odpadów stałych zaliczonych do typu komunalnego oraz odpadów związanych z działalnością usługową i przemysłem. Może to być skutkiem wzrostu liczby użytkowników terenu poprzez umożliwienie intensyfikacji zabudowy oraz wprowadzenie nowych funkcji takich jak zabudowa mieszkaniowa, usługowa oraz przemysłowa na obszarach pełniących dotąd inne funkcje lub obecnie niezagospodarowanych.

W celu przeciwdziałania problemowi nieefektywnego gospodarowania odpadami związanego z wysokimi kosztami oraz uciążliwością dla środowiska proponuje się utworzenie racjonalnego, efektywnego ekologicznie i ekonomicznie systemu, zapewniającego ochronę środowiska przed degradacją oraz przestrzeganie zasad utrzymania czystości i porządku na terenie opracowania.

4. Ścieki

Ścieki są jednym z podstawowych zagrożeń, dla jakości wód powierzchniowych i podziemnych. W związku ze zmianami wielkości terenów przeznaczonych pod zabudowę w projekcie studium, na obszarze gminy Górno wzrośnie ilość produkowanych ścieków. Jednakże, nie przewiduje się, aby przyczyniło się to do pogorszenia jakości wód występujących na nim oraz w jego sąsiedztwie z uwagi na brak odprowadzania oczyszczonych ścieków do wód znajdujących się na obszarze gminy. Zagrożenie może stanowić nielegalne oprowadzanie ścieków do niewielkich cieków występujących na terenie gminy lub zbiorniki na nieczystości ciekłe stosowane do czasu realizacji sieci kanalizacyjnej.

5. Promieniowanie elektromagnetyczne

Promieniowanie elektromagnetyczne zaliczane jest do podstawowych rodzajów zanieczyszczeń środowiska naturalnego. Głównym źródłem promieniowania elektromagnetycznego na analizowanym obszarze są urządzenia i linie elektroenergetyczne średniego napięcia, stacje bazowe telefonii komórkowych, stacje transformatorowe oraz urządzenia elektryczne w zakładach pracy.

Zwiększenie intensywności zabudowy na niektórych terenach, a także dopuszczenie realizacji nowych stref mieszkalnych, usługowych i przemysłowych przyczyni się do zwiększenia emisji promieniowania elektromagnetycznego pochodzącego z istniejących i projektowanych w przyszłości sieci elektroenergetycznych.

Nie przewiduje się, aby wzrost promieniowania elektromagnetycznego będący skutkiem realizacji ustaleń studium oddziaływał w sposób znaczący na ludzi oraz zwierzęta przebywające na obszarze gminy Górno lub w jej pobliżu.

6. Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Nadzwyczajne Zagrożenie Środowiska to zagrożenie spowodowane gwałtownym zdarzeniem, nie będącym klęską żywiołową, które może wywołać znaczne zniszczenie środowiska lub pogorszenie jego stanu, stwarzając powszechne niebezpieczeństwo dla ludzi i środowiska. Obecnie częściej stosowanym terminem jest pojęcie „poważnej awarii”. Za poważną awarię uznaje się zdarzenie powstałe w czasie procesu transportowego, przemysłowego i magazynowego, które powoduje emisję zanieczyszczeń wskutek eksplozji, pożaru lub wycieku substancji niebezpiecznych.

Ryzyko nadzwyczajnego zagrożenia środowiska niesie za sobą realizacja inwestycji celu publicznego, jaką jest budowa trasy S74. Droga tą mogą być przewożone substancje niebezpieczne, które w wyniku kolizji pojazdów je przewożących mogą stanowić ryzyko zanieczyszczenia środowiska substancjami niebezpiecznymi. W wyniku kolizji może również dojść do eksplozji. Jednakże przy zachowaniu norm i ustaleń wynikających z przepisów odrębnych ryzyko wystąpienia takiego zagrożenia jest niewielkie.

Z pozostałych ustaleń studium nie wynika ryzyko powstania nadzwyczajnego zagrożenia

środowiska.

7. Problemy bezpieczeństwa ludności i jej mienia istotne z punktu widzenia studium oraz ustalenia wynikające z uwarunkowań ekofizjograficznych i ochrony środowiska

Problematyka zagrożeń bezpieczeństwa ludności i jej mienia jest regulowana przez przepisy dotyczące m.in. obronności państwa, działań obrony cywilnej, sposobu uwzględniania w zagospodarowaniu przestrzennym potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa. Zapisy studium wraz z ustaleniami przepisów odrębnych w wystarczający sposób regulują: możliwości korzystania z sieci zaopatrzenia w wodę w sytuacjach zagrożenia kryzysowego; dostosowania sieci wodociągowej dla celów przeciwpożarowych; osłony przed opadem promieniotwórczym oraz skażeniem chemicznym; uwzględnienia możliwości wielostronnego zasilania w energię elektryczną z sieci oraz awaryjnego zaopatrzenia w wodę obiektów użyteczności publicznej; ograniczenia zabudowy obszarów dolin cieków wodnych; możliwości wykorzystania istniejących terenów zielonych w sytuacjach szczególnych na cele obronności; możliwości wykorzystania terenów wolnych od zabudowy na cele ewakuacji mieszkańców oraz budowę doraźnych budowli ochronnych w przypadkach szczególnych zagrożeń; ochrony mienia i zdrowia ludzi z uwagi na możliwość wystąpienia zdarzeń powodziowych.

Zagrożenie bezpieczeństwa ludności i jej mienia wynika z szeregu przyczyn, a w tym między innymi: powodziowych, pożarowych, komunikacyjnych, energetycznych, chemicznych, itd.

Generalną zasadą w zakresie ochrony przeciwpożarowej jest zapewnienie zaopatrzenia w wodę na cele przeciwpożarowe z urządzeń wodociągowych gminy.

W rozwiązaniach szczegółowych należy też zapewnić możliwość i warunki prowadzenia działań ratowniczych, w tym w szczególności zapewnienie dróg i dojazdów pożarowych, stosownie do wymagań przepisów odrębnych.

Zagrożeniem jest również przebieg przez obszar gminy tras komunikacyjnych. Drogi wymagają dostosowania do parametrów technicznych określonych w przepisach odrębnych, o drogach publicznych. Zagrożenia mogą występować głównie ze względu na transport materiałów niebezpiecznych.

VII. Oddziaływanie studium na środowisko i obszary chronione

1. Oddziaływanie na obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody

1.1. Obszary Natura 2000

Obszar Natura 2000 „Przełom Lubrzanki” PLH260037

Dla Obszaru nie został ustanowiony plan zadań ochronnych.

Zgodnie z art. 33 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 142 z późn. zm.), w obszarach Natura 2000 zabrania się podejmowania działań mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

- 1) pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000,

W granicach obszaru Natura 2000 „Przełom Lubrzanki” PLH260037 występują 3 typy siedlisk przyrodniczych, występujących na terenie obszaru, wymagających ochrony:

- 6410 Zmienne-wilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*),
- 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*),
- 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe.

Analiza danych dotyczących występowania przedmiotów ochrony wykazała brak kolizji obranych w projekcie studium kierunków rozwoju gminy z ww. siedliskami przyrodniczymi.

*Gatunki zwierząt i roślin będące przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 **Przełom Lubrzanki**:*

- 5094 Brzana peloponeska *Barbus peloponnesius*
- 1337 Bóbr europejski *Castor fiber*
- 2484 Minóg ukraiński, minóg ukraiński *Eudontomyzon mariae*,
- 1065 Przeplatka aurinia *Euphydrias aurinia*
- 1096 Minóg strumieniowy, minóg strumieniowy *Lampetra planeri*,
- 1355 Wydra europejska *Lutra lutra*,
- 1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*
- 1032 Skójka gruboskorupowa *Unio crassus*

Analiza wykazała brak kolizji stanowisk ww. przedmiotów ochrony z projektem studium.

Planowane w projekcie Studium Gminy Górno zagospodarowanie nie spowoduje pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono ten obszar Natura 2000.

- 2) wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,

Planowane w projekcie Studium Gminy Górno zagospodarowanie nie wpłynie negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony ten obszar.

- 3) pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami

Planowane w projekcie Studium Gminy Górno zagospodarowanie nie pogorszy integralności obszaru Natura 2000 oraz jego powiązania z innymi obszarami. (na obszarach planowanych zmian połączenie obszarów Natura 2000 nie zostanie przerwane, ich łączność zostanie zachowana dzięki lokalnym korytarzom migracyjnym które stanowią zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne oraz koryta cieków porośnięte)

W projekcie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górno **nie wyznacza się nowych obszarów pod zabudowę** oraz **nie wprowadza się zmian** w dotychczasowym użytkowaniu terenu, pełniącym obecnie funkcje przyrodnicze w zasięgu obszaru Natura 2000 „Przełom Lubrzanki”. Nie przewiduje się również, aby zmiany w przeznaczeniu terenów znajdujących się poza granicami obszaru Natura 2000 „Przełom Lubrzanki” wpłynęły w sposób negatywny na ten obszar.

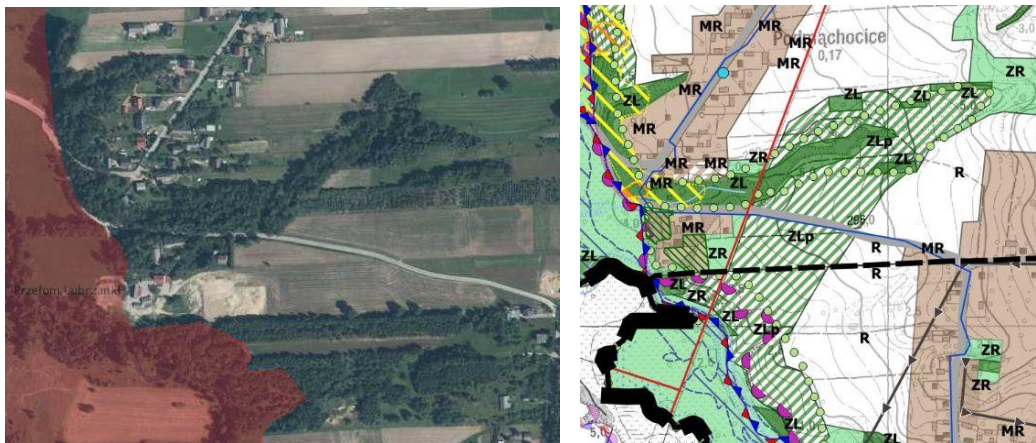
Tereny zabudowane, które znajdują się w zasięgu tego Obszaru wynikają ściśle z ustaleń obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W zasięgu obszaru Natura 2000 „Przełom Lubrzanki” w projekcie Studium, znajdują się następujące tereny::

- tereny zachowujące mieszany charakter zabudowy, o oznaczeniu MR (wynikające z uchwały Nr VIII/60/2011 Rady Gminy w Górnicy z dnia 8 czerwca 2011 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Górno „Bęczków”), dla których poza przeznaczeniem podstawowym (zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa) dopuszczona jest realizacja:
 - usług publicznych,

- usług podstawowych, tj. usług handlu, gastronomii, pozostałych nieuciążliwych usług dla ludności, w tym usług rzemieślniczych (o charakterze wykonawczym, naprawczym, konserwacyjnym), agroturystyka,
- obiektów rekreacji indywidualnej,
- zabudowy pensjonatowej,
- drobnej działalności produkcyjnej,
- placów i publicznych terenów zieleni z infrastrukturą rekreacyjną,
- parkingów,
- innych, wyżej niewymienionych – służących ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związanych z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.
- tereny leśne, o oznaczeniu ZL i tereny dolesień o oznaczeniu ZLp, dla których poza przeznaczeniem podstawowym dopuszczona jest realizacja:
 - dróg leśnych,
 - innych, wyżej niewymienionych – służących ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związanych z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych,
 - • na terenach ZLp dopuszcza się również użytkowanie rolnicze.
- tereny rolnicze w obniżeniach dolinnych, o oznaczeniu ZR, dla których poza przeznaczeniem podstawowym dopuszczona jest realizacja:
 - innych funkcji – służących ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związanych z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych,
- tereny rolnicze, o oznaczeniu R, dla których poza przeznaczeniem podstawowym dopuszczona jest realizacja:
 - zabudowy zagrodowej na terenie obsługiwanego areалу nie mniejszego niż 20 ha,
 - trwałych użytków zielonych,
 - innych, wyżej niewymienionych – służących ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związanych z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.

Z przeprowadzonej analizy wynika, iż wyznaczone w studium kierunki zagospodarowania nie będą mieć negatywnego wpływu na przedmiot ochrony istniejącego obszaru Natura 2000. Analizowane tereny w głównej pozostają w dotychczasowym użytkowaniu jako: tereny rolne w obniżeniach dolinnych (ZR), tereny leśne (ZL), tereny rolnicze (R). Także obszary zlokalizowane w jego bezpośrednim sąsiedztwie – stanowiące ich strefę ekotonową nie ulegną zmianie. Niewielki fragment terenów MR (terenów zachowujących mieszany charakter zabudowy), których przeznaczenie określa obowiązujący plan miejscowy, nie wpłynie w żaden sposób na fragmentację istniejących siedlisk przyrodniczych ani na pogorszenie ich stanu. Na granicy sołectw Podmachocice i Bęczków przewiduje się tereny dolesień (ZLp). Wyznaczony obszar położony jest w obniżeniu, częściowo pełni funkcję lokalnego korytarza ekologicznego związanego z doliną rzeki. Zalesienie tego terenu będzie mieć korzystny wpływ na przepływ materii organicznej, a rola korytarza ekologicznego umocni się. Ponadto, teren ten w znacznej mierze jest już pokryty lasem, a projekt studium jedynie sankcjonuje stan rzeczywisty. Teren dolesień planuje się poza granicami siedlisk przyrodniczych oraz stanowisk gatunków objętych ochroną wykazanych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej.

Rysunek 10 Stan rzeczywisty (ortofotomapa) względem kierunków rozwoju (ZLp) obranych w projekcie studium
 Tereny zalesień planowane są w dolinie cieku wodnego w sąsiedztwie istniejących lasów.
 Źródło: geoportal.gov.pl; projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górnica.

W związku z powyższym **nie stwierdza się** aby ustalenia projektu Studium wpłynęły **negatywnie na chronione gatunki roślin i zwierząt ich siedliska oraz siedliska przyrodnicze.** Istniejące zagospodarowanie oraz jego najbliższe otoczenie, **nie wpłynie negatywnie na funkcjonowanie całego obszaru Natura 2000 w kontekście celów ochrony,** dla których został utworzony. **Nie stwierdza się także możliwości wystąpienia zagrożeń, które mogłyby się przyczynić do utraty integralności tego obszaru oraz pogorszenia powiązań z pozostałymi obszarami Natura 2000.**

Obszar Natura 2000 „Łysogóry” PLH260002

Dla Obszaru nie został ustanowiony plan zadań ochronnych. Dla Świętokrzyskiego Parku Narodowego opracowany jest „Plan ochrony dla Świętokrzyskiego Parku Narodowego oraz części obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Łysogóry (kod obszaru PLH260002) pokrywającej się z granicami Parku (Załącznik do projektu rozporządzenia Ministra Środowiska – stan na 24.07.2017 r.). Działania w zakresie ochrony czynnej ekosystemu i zakazy zgodnie z ustanowionymi planami zadań ochronnych i planem ochrony, na dzień opracowania studium nie obowiązują. Gmina Górnica położona jest poza zasięgiem Świętokrzyskiego Parku Narodowego, natomiast ustalenia Projektu Planu ochrony dla ŚPN mają wpływ na zagospodarowanie przestrzenne gminy. Zgodnie z art. 20 ust. 3 pkt ustawy o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1614 ze zm.) Plan ochrony dla parku narodowego zawiera ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin. Biorąc pod uwagę powyższe stwierdzono potrzebę analizy wskazań projektu *Planu ochrony dla Świętokrzyskiego Parku Narodowego oraz części obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Łysogóry (kod obszaru PLH260002) pokrywającej się z granicami Parku* w stosunku do proponowanych w projekcie studium gminy Górnica rozwiązań przestrzennych pod kątem ich uwzględniania i respektowania.

Ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin (...) dotyczące eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz niezbędnych dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których wyznaczono obszar natura 2000 PLH260002 Łysogóry

1. W zakresie utrzymania niezbędnych korytarzy ekologicznych łączących Park i obszar Natura 2000 PLH260002 Łysogóry z otuliną Parku objętą w całości obszarem chronionego krajobrazu

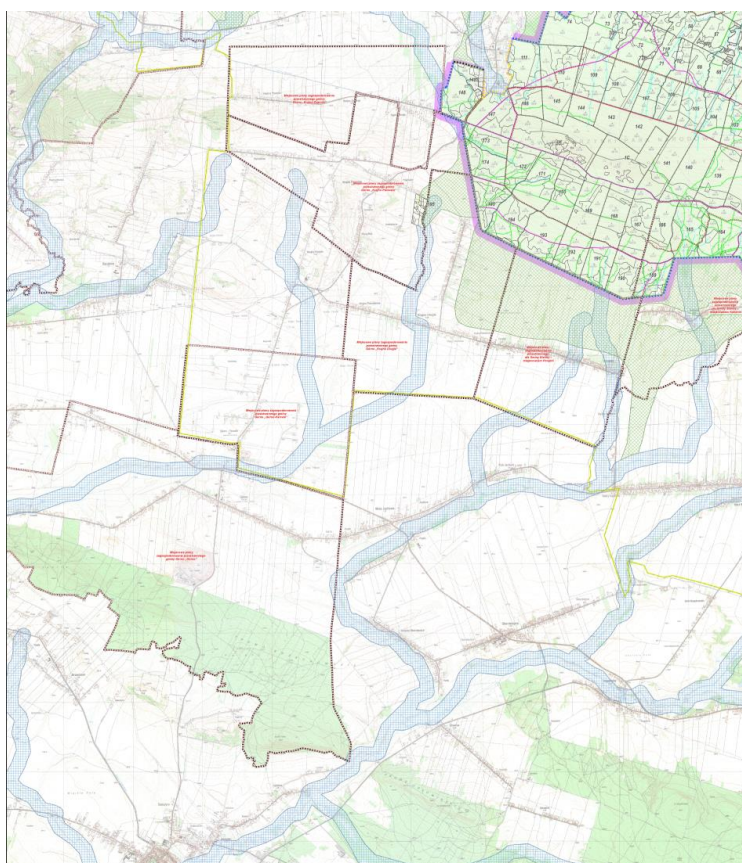
oraz dalszym otoczeniem w układzie ponadregionalnych powiązań ekologicznych, wskazuje się następujące ustalenia:

- a) Krajno-Kakonin – korytarz południowy i południowo-zachodni w obszarze otuliny Parku łączący Park z Cisowsko-Orłowińskim Parkiem Krajobrazowym (nr VIII),
- b) Korytarze ekologiczne wodne – korytarze spójności obszarów cennych przyrodniczo, w tym obszarów chronionych.

Projekt studium gminy Górno uwzględnia wszystkie ww. korytarze ekologiczne włączając je w sieć systemu przyrodniczego gminy - tereny te zachowują swoją dotychczasową funkcję a ich użytkowanie nie ulega zmianie.

Przez teren gminy Górno przebiega korytarz komunikacyjny dla projektowanej drogi S74. Przedsięwzięcie to jest inwestycją o znaczeniu ponadregionalnym i celem publicznym. W przypadku jej realizacji należy użyć środków zapobiegających zamknięciu światła korytarzy ekologicznych – w szczególności przejść dla zwierząt oraz minimalizujących zmianie środowiska wzdłuż korytarzy ekologicznych – zapobieganiu osuszania terenu i obniżeniu się wód gruntowych.

W części północnej na terenie sołectw Krajno Pierwsze i Krajno Drugie projekt Studium przewiduje rozwój terenów zabudowy rekreacji indywidualnej oraz terenów zabudowy mieszkaniowej o charakterze podmiejskim. We fragmencie tereny te zlokalizowane są w korytarzu Krajno – Kakonin. Przeznaczenie tych terenów wynika z obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Nowa funkcja tych terenów nie zamknie światła korytarza ekologicznego i nie wpłynie negatywnie na jego drożność i funkcjonowanie.

Rysunek 11 Załącznik do Planu ochrony dla Świętokrzyskiego Parku Narodowego oraz części obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Łysogóry (kod obszaru PLH260002) pokrywającej się z granicami Parku” Mapa korytarzy ekologicznych - wersja 10

Nie wyznaczanie nowych terenów pod zabudowę w strefie ekotonowej wzdłuż granicy Parku oraz w miejscach związanych z utrzymaniem drożności korytarzy ekologicznych, za wyjątkiem

terenów przewidzianych pod zabudowę w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin i miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, w których proces uzgodnieniowy z Dyrektorem Parku został zakończony.

Projekt studium gminy respektuje funkcję strefy ekotonowej tj. zakaz wznoszenia obiektów budowlanych w tej strefie (100 m);

2. Wskazania do zagospodarowania terenów otuliny Parku oraz niezbędne ograniczenia w ich użytkowaniu:

1) Realizowanie rozwoju przestrzennego osadnictwa mającego wpływ na rozwój całego obszaru, a w szczególności jego funkcji rolniczej, turystycznej i rekreacyjnej, przy zapewnieniu zrównoważonej koegzystencji funkcji rolniczej z funkcjami ochronnymi Parku, umożliwiającej z jednej strony eliminowanie kolizji produkcji rolniczej z wymogami ochrony środowiska, z drugiej zaś dostosowanie się tej funkcji do reguł gospodarki rynkowej; pożądane byłoby przy tym zachowanie charakterystycznego układu przestrzennego pól tzw. „mozaiki krajobrazowej”, stanowiącego najbardziej atrakcyjny walor lokalnego krajobrazu kulturowego obszaru otuliny Parku. Taki rozwój wymaga:

Tabela 14 Wymagania w zakresie realizacji rozwoju przestrzennego.

Źródło: opracowanie własne

a)	sukcesywnego wiązania funkcji rolniczej z obsługą ruchu turystycznego i rekreacyjnego (gospodarstwa ekologiczne i agroturystyka),	Projekt studium przewiduje rozwój funkcji turystycznej przy uwzględnieniu uwarunkowań środowiskowych gminy.
b)	zagospodarowania terenów budowlanych, w połączeniu z rozwojem nieuciążliwych usług turystyczno-rekreacyjnych,	Projekt studium przewiduje zrównoważony rozwój aktywności turystyczno – osadniczej gminy.
c)	pełnego zharmonizowania z otoczeniem przy budowie nowych obiektów lub rozbudowie istniejących	Projekt studium ustala warunki nowej zabudowy w nawiązaniu do lokalnych tradycji budowania.
d)	nielokalizowania uciążliwych dla środowiska obiektów (np. farm wiatrowych, kopalni, zakładów przemysłowych emitujących lub w przypadku awarii - mogących emitować toksyczne ekshalaty lub zrzuty, przedsiębiorstw rolnych nastawionych na dużą produkcję hodowlaną lub plantacyjną, a w szczególności dotyczącą gatunków roślin i zwierząt o cechach inwazyjnych, w tym zmodyfikowanych genetycznie, itp.);	Projekt studium nie ustala ram dla lokalizacji przedsięwzięć uciążliwych dla środowiska na terenie Parku jak i w jego otulinie wskazanych w projekcie Planu; Na terenie Gminy Górno projekt Studium wyznacza korytarz komunikacyjny dla projektowanej drogi S74. Przedsięwzięcie wymienia się jako ponadlokalny cel publiczny. W sąsiedztwie planowanej drogi projekt studium wyznacza teren PU produkcyjno – usługowy dla którego wprowadza zapis „Zabudowę i inne obiekty budowlane należy sytuować z poszanowaniem dla walorów

		przyrodniczych oraz krajobrazowych miejscowości". Wobec powyższego stwierdza się respektowanie zapisów Planu.
--	--	---

- 2) Budowa nowych obiektów mieszkalnych, usługowych i gospodarczych wyłącznie w granicach wyznaczonego rozwoju osadnictwa, określonego w obowiązujących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego uwzględniających uwarunkowania związane z utrzymaniem drożności korytarzy ekologicznych oraz strefy ekotonowej wzdłuż granic Parku;

Projekt studium zakłada rozwój osadnictwa na podstawie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego; projekt studium nie przewiduje nowej zabudowy w świetle korytarzy ekologicznych oraz w strefie ekotonowej Parku.

- 3) Utrzymanie poza obszarami dopuszczalnego rozwoju osadnictwa (w szczególności w obrębie korytarzy ekologicznych i strefy ekotonowej) dotychczasowych form użytkowania gruntów, ze wskazaniem na realizację proekologicznego kierunku ewentualnych zmian tych form (zmiana w kierunku: grunty orne - trwałe użytki zielone - zadrzewienia - grunty leśne); niedopuszczanie do zmian w kierunku przeciwnym;

Projekt studium nie przewiduje nowej zabudowy w świetle korytarzy ekologicznych oraz w strefie ekotonowej Parku; dla terenów rolniczych ustala się przeznaczenie gleb o niskiej wartości produkcyjnej pod trwałe użytki zielone spełniające funkcje obudowy biologicznej cieków i zbiorników wodnych.

- 4) Utrzymanie istniejącego układu infrastruktury, w tym także gospodarczych dróg leśnych, z możliwością ich rozbudowy i modernizacji w zależności od potrzeb (przy zachowaniu drożności korytarzy ekologicznych oraz ochrony strefy ekotonowej wzdłuż granic Parku).

Projekt studium przewiduje utrzymanie istniejącego układu infrastruktury na terenie otuliny Parku oraz dopuszcza budowę nowych odcinków dróg dla zwiększenia płynności ruchu. Na terenie Gminy Górnio projekt Studium wyznacza korytarz komunikacyjny dla projektowanej drogi S74. Przedsięwzięcie wymienia się jako ponadlokalny cel publiczny.

- 5) Dopuszczanie możliwości modernizacji dróg publicznych o znaczeniu regionalnym zlokalizowanych w granicach Parku oraz modernizacja i zwiększanie przepustowości dróg alternatywnych zlokalizowanych poza granicami Parku, ograniczających ruch (w tym w szczególności tranzytowy, głównie ciężarowy) na drogach przebiegających przez Park i w jego bezpośrednim sąsiedztwie

jw.

- 6) Budowa nowych odcinków dróg o znaczeniu krajowym i regionalnym, służących zmniejszeniu uciążliwości ruchu samochodowego na drogach przebiegających przez Park i w jego pobliżu – dotyczy to szczególności budowy drogi ekspresowej S-74 Piotrków Trybunalski – Kielce – Rzeszów, przejmującej uciążliwy ruch towarowy relacji Kielce – Ostrowiec Świętokrzyski z drogi nr 756D;

Na terenie Gminy Górnó projekt Studium wyznacza korytarz komunikacyjny dla projektowanej drogi S74.

- 7) Utrzymanie, a w niektórych miejscach rozbudowa istniejącego układu turystycznych szlaków pieszych z przeprowadzeniem ewentualnych lokalnych korekt ich przebiegu, wyznaczeniem ścieżek dydaktycznych oraz zagospodarowaniem głównych punktów widokowych i miejsc odpoczynku (...).

Projekt studium wnosi o uwzględnienie tego zapisu w rozdziale II.5.C.

- 8) nie dotyczy

- 9) Budowa oczyszczalni ścieków i podczyszczalni wód opadowych winna być lokalizowana poza strefą ekotonową. Lokalizacje oczyszczalni ścieków muszą być poddawane szczegółowej analizie, a ich wykonanie przewidywać rozwiązania techniczne eliminujące niebezpieczeństwo zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych (w szczególności wód wpływających na obszar Parku) w przypadku awarii;

Projekt studium nie przewiduje budowy oczyszczalni i podczyszczalni ścieków opadowych na terenie strefy ekotonowej.

- 10) Podejmowanie wszelkich możliwych działań służących likwidacji lub co najmniej znacznym ograniczeniu niskich źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza dzięki modernizacji i przebudowie istniejących kotłowni, zmianie systemów grzewczych na wykorzystanie gazu ziemnego, oleju opałowego, biooleju lub biomasy oraz energii słonecznej, a także wspieranie wszelkich działań w tym zakresie. Wskazane jest zwiększanie możliwości pozyskiwania energii z OZE i racjonalizacja procesu gospodarki energią w gospodarstwach domowych, rolnictwie, instytucjach i zakładach pracy.

Projekt studium zaleca zastępowanie modernizację istniejących źródeł ciepła oraz stosowanie kotłów klasy 5 na paliwa ekologiczne.

- 11) Likwidacja dzikich wysypisk śmieci i rekultywacja składowisk wyłączonych z eksploatacji oraz poprawa gospodarki odpadami zgodnie z przepisami odrębnymi;

Projekt studium przewiduje kontynuację istniejących zasad gospodarowania odpadami oraz dalszy rozwój systemu selektywnej zbiórki odpadów, w tym w ramach głównego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych usytuowanego w miejscowości Cedzyna.

- 12) Rewizja projektu Małej retencji dla województwa świętokrzyskiego w odniesieniu do planowanej budowy w otulinie Parku zbiorników retencyjno-rekreacyjnych, intensyfikujących ruch turystyczny;

Program Małej retencji dla województwa świętokrzyskiego przestał obowiązywać, a projekt studium nie przewiduje budowy zbiorników wodnych.

- 13) Wprowadzenie zakazu korzystania na akwenach zlokalizowanych w otulinie Parku, szczególnie w miejscach odległych od granic Parku o mniej niż 500 m, ze sprzętu wodnego generującego hałas (skutery wodne, motorówki i inne);

Nie dotyczy.

- 14) Wprowadzenie zakazu uprawiania ekstremalnych sportów motorowych (quady – wszędołazy, off-roady przeprawowe, off-road rock crawlingi, rajdy samochodowe) i ekstremalnych rowerowych (kolarstwo ekstremalne, freeride, downhill) na terenie Parku, w obszarach Natura 2000 zlokalizowanych w otulinie Parku oraz w miejscach odległych od granic Parku o mniej niż 500 m, a także zakazu poruszania się takimi pojazdami w tych miejscach, z powodu rozjeżdżania gruntu lub innej nawierzchni oraz generowania hałasu. Na terenie Parku dopuszczalne jest poruszanie się rowerami wzdłuż tras, na których ruch ten został dopuszczony. Na terenie otuliny możliwe jest poruszanie się pozostałych pojazdów mechanicznych, w tym traktorów ze wskazaniem minimalizacji tego ruchu w strefie ekotonowej Parku;

Projekt studium wnosi o uwzględnienie tego zapisu,

- 15) Wprowadzenie zakazu budowy siłowni i farm wiatrowych oraz innych budowli wysokościowych, wysokich wież, itp., na terenach o dużych walorach krajobrazowych, mogących ograniczyć lub zniekształcić harmonię krajobrazową w otoczeniu Parku (z wyjątkiem zaplanowanych do realizacji, turystycznych i edukacyjnych obiektów widokowych na terenie Parku i otuliny).

Projekt studium uwzględni ten zapis poprzez ustanowienie zakazu lokalizacji elektrowni wiatrowych.

3. W zakresie realizacji na terenie otuliny Parku nowych oraz rozbudowy i modernizacji istniejących obiektów wskazuje się następujące wymogi architektoniczno-budowlane:
 - 1) wkomponowywanie zabudowy w istniejące ukształtowanie terenu i istniejące zespoły zieleni;
 - 2) utrzymanie gabarytów zabudowy obiektów mieszkalnych i obiektów produkcyjno-usługowych do maksymalnie 20m (wysokość budynków w rozumieniu przepisów odrębnych); ograniczenia wysokości nie stosuje się w odniesieniu do obiektów stanowiących tradycyjne dominanty w krajobrazie, np. wież kościołów;
 - 3) w przypadkach uzasadnionych względami technologicznymi lub wymogami przepisów szczegółowych dotyczących obiektów użyteczności publicznej dopuszcza się zwiększenie gabarytu zabudowy do maksymalnie 25m (wysokość budynków w rozumieniu przepisów odrębnych);
 - 4) stosowanie dachów dwuspadowych lub wielospadowych o nachyleniu głównej połaci dachowej 25-50°, a dla budynków garażowych i inwentarskich w przedziale 15-50°; dopuszcza się kontynuację istniejącej formy dachu w przypadku rozbudowy i przebudowy obiektów istniejących; dla obiektów produkcyjno-usługowych, składów, magazynów, itp., dopuszcza się dachy jednospadowe, płaskie lub wielokrzywiznowe o kącie nachylenia połaci dachowych zależnym od potrzeb technologicznych i konstrukcyjnych;
 - 5) wprowadzanie przy realizacji obiektów hodowlanych, produkcyjnych i produkcyjno-usługowych pasów zieleni osłonowej, a przy nowych siedliskach zadrzewień przydomowych.

Projekt studium uwzględnienia wszystkie ww. zapisy.

4. W zakresie niezbędnych do opracowania dokumentów planistycznych w gminach, wskazuje się na potrzebę:
 - 1) nie dotyczy;
 - 2) opracowania, w przypadku ich braku, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego terenów przylegających do granic Parku oraz utrzymania terenów otwartych w bezpośrednim sąsiedztwie Parku jako wolnych od zabudowy;

Projekt studium wnosi zapis o obszarach w sąsiedztwie Parku, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

- 3) opracowania koncepcji zagospodarowania węzłów szlaków pieszych, miejsc wypoczynku z twórczym nawiązaniem do lokalnych tradycji zdobnictwa i tradycji budowniczych.

Projekt studium uwzględnienia w całości powyższy zapis.

5. W zakresie wskazań dotyczących strefy ekotonowej podkreśla się, że realizacja tych wskazań będzie dodatkowym zabezpieczeniem Parku i obszaru Natura 2000 PLH260002 Łysogóry w zakresie właściwego funkcjonowania ekosystemów i ochrony wartości kulturowych.

W zakresie strefy ekotonowej projekt studium uwzględnia w całym zakresie jak była mowa powyżej.

Analiza wskazuje, że projekt studium uwzględnia w całości wymogi ochrony środowiska określone w projekcie *Planu ochrony dla Świętokrzyskiego Parku Narodowego oraz części obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Łysogóry (kod obszaru PLH260002) pokrywającej się z granicami Parku.*

W granicach obszaru Natura 2000 **PLH260002 Łysogóry** występuje 13 typów siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru wymagających ochrony:

- 6230 Bogate florystycznie górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* – płaty bogate florystycznie),
- 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*),
- 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*),
- 8150 Środkowoeuropejskie wyżynne rumowiska krzemianowe,
- 8220 Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami *Androsacion Vandellii*,
- 8310 Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania,
- 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*),
- 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*),
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*),
- 9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*),
- 91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum* i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne),
- 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe,
- 91P0 Wyżynny jodłowy bór mieszany (*Abietetum polonicum*).
- Gatunki zwierząt i roślin będące przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 PLH260002 Łysogóry:
 - 1337 Bóbr europejski *Castor fiber*
 - 1166 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*
 - 1032 Skójką gruboskorupowa *Unio crassus*
 - 1014 Poczwarówka zwężona *Vertigo angustior*
 - 1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*
 - 1065 Przeplatka aurinia *Euphydryas aurinia*
 - 1084 Pachnica dębowa *Osmoderma eremita*
 - 1086 Zgniotek cynobrowy *Cucujus cinnaberinus*
 - 4026 Zagłębek bruzdkowany *Rhysodes sulcatus*
 - 1381 Widłoząb zielony *Dicranum viride*

- 1386 Bezlist okrywowy *Buxbaumia viridis*.

Analiza danych dotyczących występowania przedmiotów ochrony wykazała brak kolizji obranych w projekcie studium kierunków rozwoju gminy z ww. siedliskami przyrodniczymi i stanowiskami gatunków zwierząt i roślin.

Zgodnie z art. 33 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 142 z późn. zm.), w obszarach Natura 2000 zabrania się podejmowania działań mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

- 1) pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000,

Planowane w projekcie Studium Gminy Górnio zagospodarowanie nie spowoduje pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono ten obszar Natura 2000.

- 2) wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,

Planowane w projekcie Studium Gminy Górnio zagospodarowanie nie wpłynie negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony ten obszar.

- 3) pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami

Planowane w projekcie Studium Gminy Górnio zagospodarowanie nie pogorszy integralności obszaru Natura 2000 oraz jego powiązania z innymi obszarami. (na obszarach planowanych zmian połączenie obszarów Natura 2000 nie zostanie przerwane, ich łączność zostanie zachowana dzięki lokalnym korytarzom migracyjnym które stanowią zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne oraz koryta cieków porośnięte)

W przedmiotowym projekcie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego **nie wyznaczono nowej zabudowy** oraz **nie wprowadza się zmian** w dotychczasowym użytkowaniu terenu, pełniącym obecnie funkcje przyrodnicze na terenach znajdujących się w zasięgu obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Natura 2000 „Łysogóry”.

W zasięgu obszaru Natura 2000 „Łysogóry” teren gminy Górnio obejmuje niewielki fragment – 0,34 ha, przy czym cały obszar zajmuje powierzchnię 8081,27 ha. W projekcie Studium utrzymuje się dotychczasowe użytkowanie tego terenu tj. tereny rolnicze o oznaczeniu R, dla którego poza przeznaczeniem podstawowym dopuszczona jest realizacja:

- zabudowy zagrodowej na terenie obsługiwanego arealu nie mniejszego niż 20 ha,
- trwałych użytków zielonych,
- innych, wyżej niewymienionych – służących ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związanych z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.

W związku z powyższym **nie stwierdza się aby ustalenia projektu Studium wpłynęły negatywnie na chronione gatunki roślin i zwierząt ich siedliska oraz siedliska przyrodnicze.** Istniejące i przyszłe zagospodarowanie oraz jego najbliższe otoczenie, **nie wpłynie negatywnie na funkcjonowanie całego obszaru Natura 2000 w kontekście celów ochrony**, dla których został utworzony. **Nie stwierdza się także możliwości wystąpienia zagrożeń, które mogłyby się przyczynić do utraty integralności tego obszaru oraz pogorszenia powiązań z pozostałymi obszarami Natura 2000**

Obszar Natura 2000 „Dolina Warkocza” PLH260021

Dla Obszaru nie został ustanowiony plan zadań ochronnych.

W granicach obszaru Natura 2000 **Dolina Warkocza** występują 3 typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru wymagających ochrony:

- 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*),
- 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*),
- 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe.

Analiza danych dotyczących występowania przedmiotów ochrony wykazała brak kolizji obranych w projekcie studium kierunków rozwoju gminy z ww. siedliskami przyrodniczymi.

Gatunki zwierząt i roślin będące przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 **Dolina Warkocza**:

- 1337 Bóbr europejski *Castor fiber*
- 1163 Głowacz białopłetwy *Cottus gobio*
- 1096 Minóg strumieniowy, minóg strumieniowy *Lampetra planeri*,
- 1355 Wydra europejska *Lutra lutra*,
- 1037 Trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*,
- 5339 Różanka *Rhodeus amarus*
- 1032 Skójka gruboskorupowa *Unio crassus*

Analiza wykazała brak kolizji stanowisk ww. przedmiotów ochrony z projektem studium.

Zgodnie z art. 33 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 142 z późn. zm.), w obszarach Natura 2000 zabrania się podejmowania działań mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

- 1) pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000,

Planowane w projekcie Studium Gminy Górnio zagospodarowanie nie spowoduje pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono ten obszar Natura 2000.

- 2) wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,

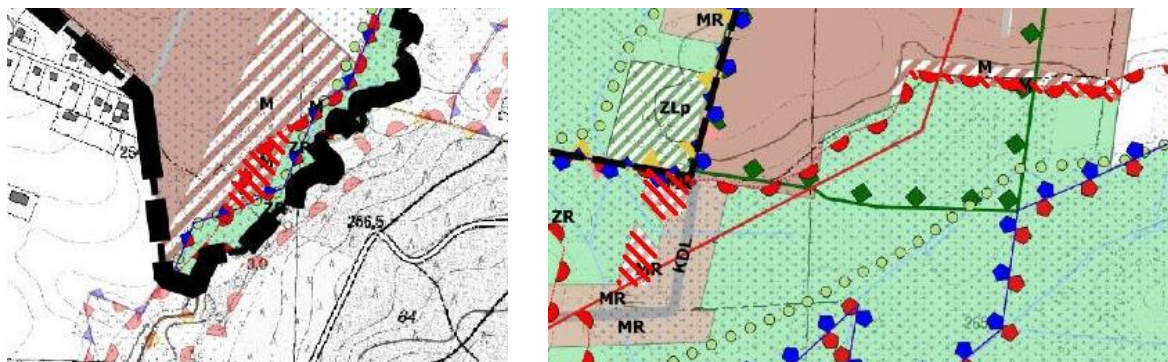
Planowane w projekcie Studium Gminy Górnio zagospodarowanie nie wpłynie negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony ten obszar.

- 3) pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami

Planowane w projekcie Studium Gminy Górnio zagospodarowanie nie pogorszy integralności obszaru Natura 2000 oraz jego powiązania z innymi obszarami. (na obszarach planowanych zmian połączenie obszarów Natura 2000 nie zostanie przerwane, ich łączność zostanie zachowana dzięki lokalnym korytarzom migracyjnym które stanowią zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne oraz koryta cieków porośnięte)

Projekt studium ingeruje w obszar Natura 2000 „Dolina Warkocza” w rejonie miejscowości Radlin. W zasięgu obszaru Natura 2000 znalazło się ok. **0,40 ha** terenu zabudowy mieszkaniowej

o charakterze podmiejskim o oznaczeniu w projekcie Studium symbolem **M**. Ponadto w obrębie Górnio, w zasięgu obszaru Natura 2000 pod teren zachowujący mieszany charakter zabudowy **MR** przeznaczono łącznie **0,65 ha** terenów zielonych (teren **0,30 ha** i teren **0,35 ha**) oraz pod teren zabudowy mieszkaniowej o charakterze podmiejskim **M** przeznaczono **0,27 ha** terenów zielonych.

Rysunek 12 (po lewej) fragment terenu objęty zmianą przeznaczenia z terenu użytków zielonych (ZR) na teren zabudowy mieszkaniowej o charakterze podmiejskim (M).

Rysunek 13 (po prawej) fragmenty terenów objętych zmianą przeznaczenia z terenów użytków zielonych (ZR) na teren zachowujący mieszany charakter zabudowy (MR) i teren zabudowy mieszkaniowej o charakterze podmiejskim (M).

Przeznaczone pod zabudowę tereny stanowią kontynuację istniejącej już zabudowy, a ich powierzchnie nie przekraczają 0,5 ha, co zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 52 lit. a Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko nie klasyfikuje się do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Na ww. obszarach oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie nie występują udokumentowane siedliska chronionych gatunków roślin i zwierząt.

Pozostałe tereny zabudowane, które znajdują się w zasięgu tego Obszaru Natur 2000 wynikają ściśle z ustaleń obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W zasięgu obszaru Natura 2000 „Dolina Warkocza” w projekcie Studium znalazły się następujące tereny:

- tereny usługowe, o oznaczeniu U, (wynikające z uchwały Nr IX/63/2011 Rady Gminy w Górnio z dnia 11 sierpnia 2011 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Górnio „Górnio”), dla których poza przeznaczeniem podstawowym dopuszczona jest realizacja:
 - usług sportu i rekreacji,
 - lokali mieszkalnych w zabudowie usługowej,
 - drobnej działalności produkcyjnej,
 - placów i publicznych terenów zieleni z infrastrukturą rekreacyjną,
 - parkingów,
 - innych, wyżej niewymienionych – służących ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związanych z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.
- tereny zachowujące mieszany charakter zabudowy, o oznaczeniu MR (zarówno wynikające z obowiązujących dokumentów planistycznych – uchwała Nr IX/63/2011 Rady Gminy w Górnio z dnia 11 sierpnia 2011 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Górnio „Górnio”, jak i nowo wyznaczone w projekcie Studium), dla których poza przeznaczeniem podstawowym (zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa) dopuszczona jest realizacja:

- usług publicznych,
- usług podstawowych, tj. usług handlu, gastronomii, pozostałych nieuciążliwych usług dla ludności, w tym usług rzemieślniczych (o charakterze wykonawczym, naprawczym, konserwacyjnym), agroturystyka,
- obiektów rekreacji indywidualnej,
- zabudowy pensjonatowej,
- drobnej działalności produkcyjnej,
- placów i publicznych terenów zieleni z infrastrukturą rekreacyjną,
- parkingów,
- innych, wyżej niewymienionych – służących ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związanych z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.
- tereny leśne, o oznaczeniu ZL, dla których poza przeznaczeniem podstawowym dopuszczona jest realizacja:
 - dróg leśnych,
 - innych, wyżej niewymienionych – służących ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związanych z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych,
- tereny rolnicze w obniżeniach dolinnych, o oznaczeniu ZR, dla których poza przeznaczeniem podstawowym dopuszczona jest realizacja:
 - innych funkcji – służących ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związanych z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych,
- tereny rolnicze, o oznaczeniu R, dla których poza przeznaczeniem podstawowym dopuszczona jest realizacja:
 - zabudowy zagrodowej na terenie obsługiwanego areалу nie mniejszego niż 20 ha,
 - trwałych użytków zielonych,
 - innych, wyżej niewymienionych – służących ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związanych z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.

Z przeprowadzonej analizy wynika, iż wyznaczone w studium kierunki zagospodarowania nie będą mieć negatywnego wpływu na przedmiot ochrony istniejącego obszaru Natura 2000. Z pośród wszystkich w/w terenów zlokalizowanych w zasięgu obszaru Natura 2000 tylko jeden istniejący teren zabudowy usługowej (w ramach którego znajduje się okręgowa stacja kontroli pojazdów wraz ze stacją paliw), znajduje się w zasięgu siedliska przyrodniczego „niżowe świeże łąki użytkowane ekstensywnie (6510). W wyniku urbanizacji przedmiotowych gruntów nieznacznie zmniejszyła się powierzchnia w/w siedliska (o około 3200 m²), nie mniej nie doszło do jego fragmentacji, obniżenia bioróżnorodności czy pogorszenia powiązań z pozostałymi obszarami Natura 2000. Wszystkie pozostałe tereny zabudowy (istniejące i projektowane) znajdują się poza zasięgiem siedlisk przyrodniczych Natura 2000. W celu zachowania dobrego stanu ww. obszaru oraz zminimalizowania potencjalnych oddziaływań, które mogą być skutkiem realizacji jego zapisów w projekcie studium wprowadzono liczne obostrzenia mające na celu ochronę przyrody i środowiska, w tym poprzez uregulowanie zasad prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej czy odprowadzania odpadów (projekt studium zakłada, iż rozwój sieci wodociągowej oraz systemu kanalizacji sanitarnej powinien „zapewnić siecią obsługę nowych terenów udostępnianych dla rozwoju zabudowy”. Także przewidziany w dokumencie sposób odprowadzania odpadów, który będzie realizowany zgodnie z założeniami „Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego” na lata 2016 – 2022, nie przyczyni się do składowania odpadów w gospodarstwach domowych.)

W związku z powyższym **nie stwierdza się aby ustalenia projektu Studium wpłynęły negatywnie na chronione gatunki roślin i zwierząt.** Istniejące i przyszłe zagospodarowanie oraz jego najbliższe otoczenie, **nie wpłynie negatywnie na funkcjonowanie całego obszaru Natura**

2000 w kontekście celów ochrony, dla których został utworzony. Nie stwierdza się także możliwości wystąpienia zagrożeń, które mogłyby się przyczynić do utraty integralności tego obszaru oraz pogorszenia powiązań z pozostałymi obszarami Natura 2000.

Obszar Natura 2000 „Lasy Cisowsko-Orłowińskie” PLH260040

Dla Obszaru nie został ustanowiony plan zadań ochronnych.

W granicach obszaru Natura 2000 **PLH260040** określa się typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru, wymagających ochrony:

- 2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi,
- 3270 Zalewane muliste brzegi rzek,
- 5130 Zarośla jałowca pospolitego w murawach nawapiennych lub na wrzosowiskach
- 6230 Bogate florystycznie górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* – płyty bogate florystycznie),
- 6410 Zmienne-wilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*),
- 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe),
- 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*),
- 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*),
- 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*),
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*),
- 9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*),
- 91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum* i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne),
- 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe,
- 91P0 Wyżynny jodłowy bór mieszany (*Abietetum polonicum*),
- 91T0 Śródlądowy bór chrobotkowy,
- 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*),
- 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe.

Analiza danych dotyczących występowania przedmiotów ochrony wykazała brak kolizji obranych w projekcie studium kierunków rozwoju gminy z ww. siedliskami przyrodniczymi.

Gatunki zwierząt i roślin będące przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 **PLH260040**:

- 1188 Kumak nizinny *Bombina bombina*,
- 1337 Bóbr europejski *Castor fiber*,
- 2484 Minóg ukraiński, minóg ukraiński *Eudontomyzon mariae*,
- 1065 Przeplatka aurinia *Euphydryas aurinia*,
- 1096 Minóg strumieniowy, minóg strumieniowy *Lampetra planeri*,
- 1042 Zalotka większa *Leucorrhinia pectoralis*,
- 1355 Wydra europejska *Lutra lutra*,
- 1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*,
- 4038 Czerwończyk fioletek *Lycaena helle*,
- 1324 Nocek duży *Myotis myotis*,
- 1037 Trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*,
- 6177 Modraszek telejus *Phengaris teleius*,
- 1166 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*,

- 1032 Skójka gruboskorupowa *Unio crassus*.

Analiza wykazała brak kolizji stanowisk ww. przedmiotów ochrony z projektem studium.

Zgodnie z art. 33 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 142 z późn. zm.), w obszarach Natura 2000 zabrania się podejmowania działań mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

- 1) pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000,

Planowane w projekcie Studium Gminy Górnio zagospodarowanie nie spowoduje pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono ten obszar Natura 2000.

- 2) wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,

Planowane w projekcie Studium Gminy Górnio zagospodarowanie nie wpłynie negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony ten obszar.

- 3) pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami

Planowane w projekcie Studium Gminy Górnio zagospodarowanie nie pogorszy integralności obszaru Natura 2000 oraz jego powiązania z innymi obszarami. (na obszarach planowanych zmian połączenie obszarów Natura 2000 nie zostanie przerwane, ich łączność zostanie zachowana dzięki lokalnym korytarzom migracyjnym które stanowią zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne oraz koryta cieków porośnięte)

Ustalenia projektu Studium **nie wprowadzają żadnych zmian w zakresie zagospodarowania terenów** znajdujących się w zasięgu obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Natura 2000 „Lasy Cisowsko-Orłowińskie”.

Tereny zabudowane, które znajdują się w zasięgu tego Obszaru wynikają ściśle z ustaleń obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W zasięgu obszaru Natura 2000 znajdują się następujące tereny::

- tereny zachowujące mieszany charakter zabudowy, o oznaczeniu MR i MR-S1 (wynikające z uchwały Nr II/15/2014 Rady Gminy w Górnio z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Górnio „Skorzeszyce”), dla których poza przeznaczeniem podstawowym (zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa) dopuszczona jest realizacja:

Dla terenu MR:

- usług publicznych,
- usług podstawowych, tj. usług handlu, gastronomii, pozostałych nieuciążliwych usług dla ludności, w tym usług rzemieślniczych (o charakterze wykonawczym, naprawczym, konserwacyjnym), agroturystyka,
- obiektów rekreacji indywidualnej,
- zabudowy pensjonatowej,
- drobnej działalności produkcyjnej,
- placów i publicznych terenów zieleni z infrastrukturą rekreacyjną,
- parkingów,

- o innych, wyżej niewymienionych – służących ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związanych z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.

Dla terenu MR-S1:

- o wolnostojących obiektów usługowych,
 - o adaptacji istniejącej zabudowy zagrodowej na potrzeby rekreacji indywidualnej,
 - o obiektów agroturystycznych,
 - o przeznaczenie części budynków mieszkalnych lub gospodarczych pod działalność usługową, w tym usługi agroturystyczne,
 - o lokalizacja obiektów lub adaptacja istniejących dla drobnej działalności produkcyjnej,
 - o obiektów małej architektury (altany, wiaty, zadaszenia, kapliczki itp.),
 - o odbudowa, rozbudowa, nadbudowa i przebudowa istniejącej zabudowy zachowując zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy jak dla obiektów noworealizowanych,
 - o ciągów pieszo-jezdnych i ścieżek rowerowych.
- tereny leśne, o oznaczeniu ZL, dla których poza przeznaczeniem podstawowym dopuszczona jest realizacja:
 - o dróg leśnych,
 - o innych, wyżej niewymienionych – służących ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związanych z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych,
 - tereny rolnicze w obniżeniach dolinnych, o oznaczeniu ZR, dla których poza przeznaczeniem podstawowym dopuszczona jest realizacja:
 - o innych funkcji – służących ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związanych z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.

Dla obszaru Natura 2000 "Lasy Cisowsko-Orłowińskie" PLH260040 obowiązuje plan zadań ochronnych ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 31 marca 2014 r. (*Dz. Urz. Woj. 2014.1141*). Ocenia się, że realizacja projektowanego zagospodarowania nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na obszary Natura 2000 Lasy Cisowsko-Orłowińskie. Tereny położone w obszarze Natura 2000 Lasy Cisowsko-Orłowińskie pozostawiono w dotychczasowym przeznaczeniu. W najbliższym otoczeniu siedlisk przyrodniczych kod 6510 projekt studium nie przewiduje zmiany w zagospodarowaniu terenu, a wskazuje jedynie na istniejącą zabudowę.

Ocenia się, że realizacja projektowanego zagospodarowania nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na obszary Natura 2000: Lasy Cisowsko-Orłowińskie. Ponadto, ustalenia projektu studium zabezpieczają ochronę siedlisk przyrodniczych kod: 6510 i 3150 będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Lasy Cisowsko-Orłowińskie. Tereny te pozostawiono w dotychczasowym przeznaczeniu.

Projekt studium może nieznacznie wpłynąć na zmianę siedliska o kodzie 6510 na terenie MR-S1 w miejscowości Skorzeszyce. Powierzchnię szacuje się na ok. 0,0706 ha.

Na tym terenie plan zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Lasy Cisowsko – Orłowińskie przewiduje zabiegi czynnej ochrony. Działania związane z ochroną czynną - A2: koszenie / ścinanie z wywiezieniem biomasy (działanie fakultatywne), A1: karczowanie (usuwanie) drzew i krzewów z wywiezieniem biomasy (działanie fakultatywne) oraz A4: wypas (działanie fakultatywne).

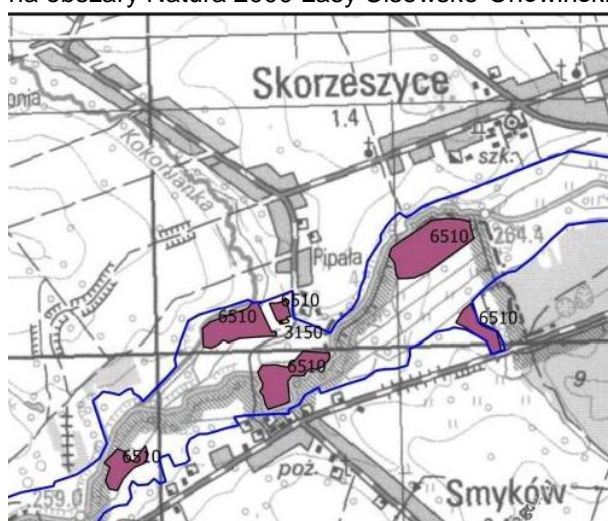
Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania – B2: zachowanie siedliska przyrodniczego stanowiącego przedmiot ochrony (działanie obligatoryjne).

Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów działań ochronnych – C1: Ocena stanu zachowania przedmiotów ochrony.

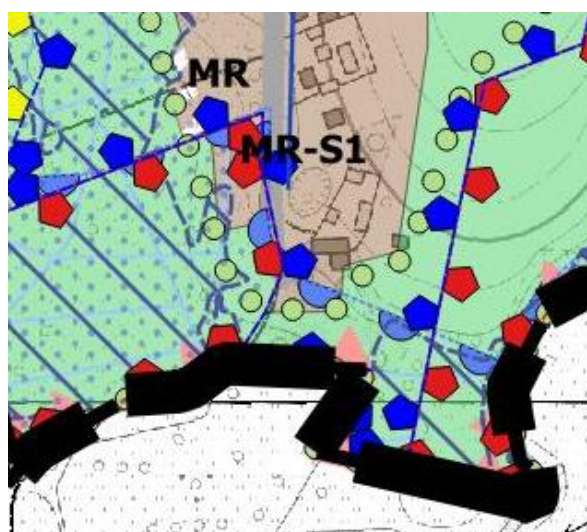
Projekt studium nie wprowadza nowych terenów poza wyznaczonymi w obowiązującym

miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Górnó „Skorzeszyce” (Uchwała Nr II/15/2014 Rady Gminy Górnó z dnia 9 grudnia 2014 r. wraz z fragmentaryczną zmianą przyjętą Uchwałą Nr XXXI/283/2017 z dnia 26 kwietnia 2017 r.), który przeszedł strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko. Nieznaczna powierzchnia na jakiej projekt studium przewiduje zmianę przeznaczenia tj. 0,0706 ha, stanowi 0,03% powierzchni ogólnej siedliska o kodzie 6510 w obszarze Natura 2000 Lasy Cisowsko – Orłowińskie¹⁴. Ze względu na znikome w skali całego obszaru zajęcie płątu siedliska oraz przeprowadzoną procedurę strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla tego terenu na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wyklucza się znacząco negatywne oddziaływanie ustaleń projektu studium na stan przedmiotu ochrony tj. siedlisko o kodzie 6510 *Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie* oraz obszar Natura 2000 Lasy Cisowsko-Orłowińskie.

Biorąc pod uwagę powyższe, wdrożenie ustaleń projektu dokumentu nie będzie miało negatywnego wpływu na ochronę przyrody C-OOChK i nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na obszary Natura 2000 Lasy Cisowsko-Orłowińskie.

Rysunek 14 Fragment załącznika do planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Cisowsko-Orłowińskie

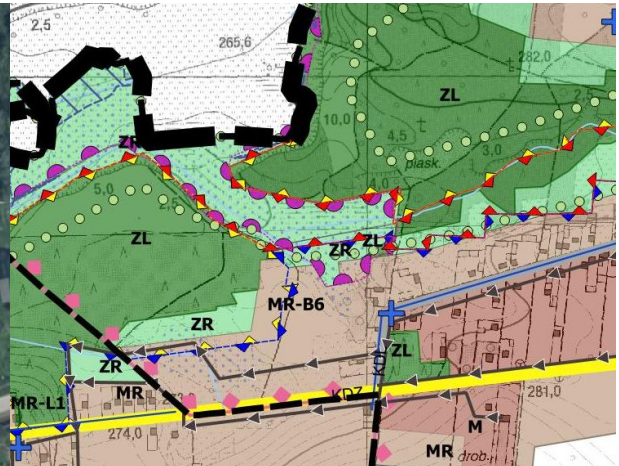
Rysunek 15 Fragment projektu studium

Dla obszarów Natura 2000 Dolina Warkocza i Przełom Lubrzanki nie ustanowiono planu zadań ochronnych. Na potrzeby sporządzenia pzo wykonano Ekspertyzy przyrodnicze. Ekspertyza przyrodnicza dla Obszaru Natura 2000 Przełom Lubrzanki na potrzeby projektu POIS.02.04.00-00-0193/16 wykazała występowanie siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków na terenach, gdzie projekt studium pozostawia teren funkcji przyrodniczej, czyli w dotychczasowym użytkowaniu. obrębie sołectwa Leszczyń jest to rozległy teren doliny Lubrzanki, przeznaczony pod ZR w sąsiedztwie LS. W obrębie sołectwa Bęczków stwierdzone w ekspertyzie siedliska przyrodnicze oraz siedliska gatunków zlokalizowane są w granicach korytarza ekologicznego związanego z doliną rzeki Lubrzanki.

¹⁴ powierzchnia ogólna siedliska o kodzie 6510 w obszarze Natura 2000 Lasy Cisowsko – Orłowińskie wynosi 228,8947 ha

Rysunek 15a Fragment łąki – stanowiącej siedlisko przyrodnicze kod 6510 pomiędzy użytym polem uprawnym od północy i zabudową Bęczkowa od południa przeznaczona w projekcie studium pod zabudowę – powierzchnia zajętości siedliska – ok 0,06 ha.

Rysunek 15b Obszar MR-B6 planowanej zabudowy w obszarze Natura 2000 Przełom Lubrzanki

Na niewielkiej powierzchni 0,06 ha projekt studium przenosi ustalenia obowiązującego planu miejscowego w zakresie zabudowy mieszkaniowej (Uchwała Nr XI/90/2019 Rady Gminy Górno z dnia 6 sierpnia 2019 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Górno „Bęczków”). Zabudowa na tym terenie (Rysunek 15a i 15b) stanowi kontynuację zabudowy Bęczkowa. Teren zlokalizowany jest pomiędzy polami uprawnymi a zabudową mieszkaniową. Dla tego terenu ekspertyza przyrodnicza dla Obszaru Natura 2000 Przełom Lubrzanki na potrzeby projektu POIS.02.04.00-00-0193/16 wykazała występowanie 6510 niżowych i górskich świeżych łąk użytkowanych ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), dla których zaleca działania związane z ochroną czynną takie jak Koszenie/ścińczenie z wywiezieniem biomasy (działania fakultatywne), w zakres którego wchodzi zabieg koszenia, który należy przeprowadzać od środka na zewnątrz powierzchni, sprzętem mechanicznym niepowodującym naruszenia wierzchniej warstwy gleby. Na powierzchniach powyżej 1 ha pozostawić ok 15-20% pow. nieskoszonej. Zalecane jest nawożenie do 60 kg N/ha/rok oraz wapnowanie. Z racji na powszechne zjawisko pozostawiania pokosów konieczne jest usuwanie biomasy z terenu koszonej łąki. W skali całego obszaru Natura 2000 powierzchnia tego terenu jest nieznaczna. Określa się więc brak oddziaływania na stan siedliska o kodzie 6510 w obszarze Natura 2000 Przełom Lubrzanki.

Planowana zabudowa stanowi kontynuację i uzupełnienie zabudowy istniejącej wewnątrz ukształtowanej struktury funkcjonalno-przestrzennej miejscowości Bęczków. Nie przewiduje się negatywnego wpływu sąsiadującej zabudowy na wskazane w ekspertyzie siedliska przyrodnicze i siedliska gatunków. Ponadto, obręb Bęczków objęty jest planem miejscowym, został pozytywnie zaopiniowany przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach pismem z dnia 05 kwietnia 2019 r. znak: WPN-II. 410.1.21.2019.ELO oraz uzgodniony pismem z dnia 05 kwietnia 2019 r. znak: WPN-II.610.13.2019.ELO. Obowiązujący plan został podjęty uchwałą Nr XI/90/2019 w dniu 6 sierpnia 2019 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Górno „Bęczków”. W obrębie sołectwa Podmachocice projekt studium nie wyznacza nowych terenów pod inwestycje, jedynie na fragmentach planuje uzupełnienie istniejącej zabudowy. Zinventaryzowane siedliska przyrodnicze i stanowiska gatunków położone są w granicach korytarza ekologicznego związanego z doliną rzeki Lubrzanki, a ich dotychczasowe przeznaczenie nie ulega zmianie.

Ekspertyza przyrodnicza dla Obszaru Natura 2000 Dolina Warkocza na potrzeby projektu POIS.02.04.00-000193 wykazała występowanie siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków na terenach, gdzie projekt studium pozostawia teren funkcji przyrodniczej, czyli w dotychczasowym użytkowaniu.

W obrębie Górno projekt studium wprowadza zabudowę o symbolu M na płacie siedliska kod 6510 na powierzchni ok. 0,0075 ha (75 m²). Dla tego terenu ekspertyza przyrodnicza dla Obszaru

Natura 2000 Dolina Warkocza na potrzeby projektu POIS.02.04.00-000193 wykazała występowanie 6230 Górskich i niżowych muraw bliźniczkowych (*Nardion* – płaty bogate florystycznie), dla których zaleca działania związane z ochroną czynną takie jak Koszenie/ścińnię z wywiezieniem biomasy (zabieg alternatywny do wypasu) (działania fakultatywne), w zakres którego wchodzi zabieg koszenia, który należy przeprowadzać od środka na zewnątrz powierzchni, sprzętem mechanicznym niepowodującym naruszenia wierzchniej warstwy gleby. Koszenie całości działki należy przeprowadzać 1 raz w roku. Skoszoną biomasę należy usuwać z powierzchni tuż po wykonanym zabiegu (w czasie nie dłuższym niż dwa tygodnie od pokosu).

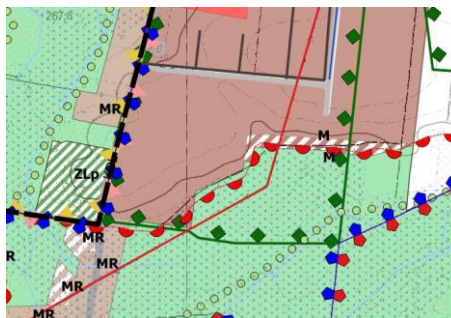
W obrębie Górno projekt studium wprowadza zabudowę o symbolu MR na placie siedliska o kodzie 1032 na powierzchni 0,00235 ha (23,5 m²). Dla tego terenu ekspertyza przyrodnicza dla Obszaru Natura 2000 Dolina Warkocza na potrzeby projektu POIS.02.04.00-000193 wykazała występowanie 1032 skójki gruboskorupowej *unio crassus*, dla której zaleca działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania, tj.:

- Utrzymanie dobrej jakości fizykochemicznej i chemicznej wód rzeki Warkocz poprzez:
 - nie odprowadzanie do rzeki i jej dopływów ścieków bytowo-gospodarczych, przemysłowych i rolniczych. Nie odprowadzanie do rzeki i jej dopływów wód opadowych zawierających podwyższone stężenia metali, związków azotu i fosforu lub o kwaśnym odczynie pH. Kontrola jakości wód odprowadzanych do rzeki z instalacji służących do oczyszczania ścieków i, w razie potrzeby, dostosowywanie wydajności procesów oczyszczania, tak by wprowadzane do rzeki wody nie powodowały obniżenia oceny poszczególnych parametrów jakości wód rzeki poniżej wartości właściwych dla klasy II,
 - Utrzymanie dobrej jakości hydromorfologicznej rzeki Warkocz, tj.: zachowanie i utrzymywanie rzeki w stanie zbliżonym do naturalnego – zachowanie jakości hydromorfologicznej w zakresie ciągłości, naturalnego charakteru brzegów, geometrii i mobilności koryta oraz charakterystyki przepływu. Pozostawienie kształtowania koryta procesom naturalnym. Przy prowadzeniu prac utrzymaniowych niezbędnych dla zabezpieczenia infrastruktury technicznej (np. drogi, mosty, kanalizacja, sieci teletechniczne) lub zabudowań zlokalizowanych na terenach przyległych do rzeki należy uwzględnić konieczność: ograniczenia zasięgu ingerencji do minimum gwarantującego zabezpieczenie zagrożonego mienia, zachowania zasad dobrej praktyki utrzymania rzek, stosowania rozwiązań o możliwie najmniejszym wpływie na jakość hydromorfologiczną rzeki, prowadzenia robót poza okresem od 1 marca do 31 lipca, za wyjątkiem sytuacji nagłych, związanych z bezpieczeństwem ludzi i mienia. oraz działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych, tj.:
- Ocenę stanu zachowania przedmiotów ochrony, w zakres której wchodzi ocena przeprowadzona w ramach monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony, zgodnie z obowiązującą metodyką.

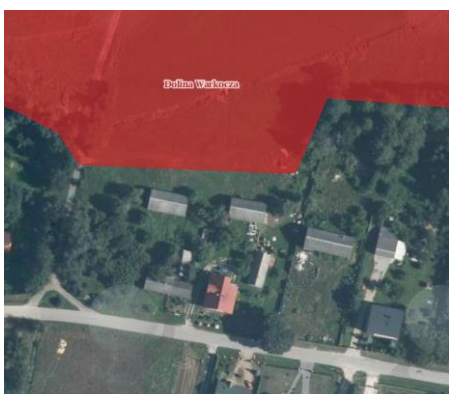
Wskazuje się, że tereny te (o symbolu M i MR) wynikają z obowiązującego planu miejscowego (Uchwała Nr IX/63/20 11 Rady Gminy w Górnym z dnia 11 sierpnia 2011 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Górno „Górno”). Ze względu na nieznaczną powierzchnię zajętości siedliska, stwierdza się brak znaczącego oddziaływania na obszar Natura 2000 Dolina Warkocza oraz na stan siedlisk tego obszaru.

Rysunek 15c Fragment łąki – stanowiącej siedlisko przyrodnicze kod 6510 przeznaczonej w projekcie studium pod zabudowę – powierzchnia zajętości siedliska – ok. 0,0075 ha.

Rysunek 15d Obszar M planowanej zabudowy w obszarze Natura 2000 Dolina Warkocza

Rysunek 15e Fragment łąki – stanowiącej siedlisko przyrodnicze kod 6510 przeznaczonej w projekcie studium pod zabudowę – powierzchnia zajętości siedliska – ok. 0,00235 ha

Rysunek 15f Obszar MR planowanej zabudowy w obszarze Natura 2000 Dolina Warkocza

Z przeprowadzonej analizy wynika, iż wyznaczone w studium kierunki zagospodarowania nie będą mieć negatywnego wpływu na przedmiot ochrony istniejącego obszaru Natura 2000. Analizowane tereny pozostają w dotychczasowym użytkowaniu jako tereny rolne w obniżeniach dolinnych, w ramach których znajdują się ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże (6510). Także obszary zlokalizowane w ich bezpośrednim sąsiedztwie – stanowiące ich strefę ekotonową nie ulegną zmianie. Wszystkie tereny zabudowy (stanowiące odzwierciedlenie obowiązującego planu miejscowego oraz studium), ze względu na niewielką powierzchnię, znaczne oddalenie od siedlisk chronionych nie przyczynią się do ich zubożenia, zniszczenia czy fragmentacji. Dodatkowo w celu zachowania dobrego stanu w/w obszaru oraz zminimalizowania potencjalnych oddziaływań, które mogą być skutkiem realizacji zapisów studium w jego projekcie wprowadzono liczne obostrzenia mające na celu ochronę przyrody i środowiska, w tym poprzez uregulowanie zasad prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej czy odprowadzania odpadów. W związku z powyższym **nie stwierdza się aby ustalenia projektu Studium wpłynęły negatywnie na chronione gatunki roślin i zwierząt ich siedliska oraz siedliska przyrodnicze.** Istniejące i przyszłe zagospodarowanie oraz jego najbliższe otoczenie, **nie wpłynie negatywnie na funkcjonowanie całego obszaru Natura 2000 w kontekście celów ochrony,** dla których został utworzony. **Nie stwierdza się także możliwości wystąpienia zagrożeń, które mogłyby się przyczynić do utraty integralności tego obszaru oraz pogorszenia powiązań z pozostałymi obszarami Natura 2000.**

1.2. Obszary Chronionego Krajobrazu

Cisowsko-Orłowski Obszar Chronionego Krajobrazu (C-OOChK)

W granicach Cisowsko-Orłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu zostały wydzielone strefy krajobrazowe:

- **A** – tereny dolin rzecznych i cieków pełniące funkcje korytarzy ekologicznych oraz torfowiska i inne tereny podmokłe, w tym lasy łąkowe, a także zalesione jary lessowe z obecnymi na ich dnie ciekami wraz z terenami przyległymi; są to obszary o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, często siedliska chronione, skupiające rzadkie i chronione gatunki roślin i zwierząt, a jednocześnie tereny bardzo wrażliwe na zmiany dokonywane w środowisku; strefa ta posiada najwyższy rygor ochronny;
- **B** – tereny kompleksów leśnych (z wyłączeniem lasów łąkowych i olsów, które zostały zaliczone do strefy A), murawy kserotermiczne i napiaskowe; są to siedliska niezależne od poziomu wód gruntowych; obejmują tereny cenne przyrodniczo, często siedliska chronione, skupiające rzadkie i chronione gatunki roślin i zwierząt; strefa posiada wysoki rygor ochronny;
- **C** – obszary poza strefami A i B; tereny zabudowy, użytkowane rolniczo, przekształcone przez człowieka; strefa odznacza się najniższym rygorem ochronnym.

W zasięgu **strefy A Cisowsko-Orłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu** w projekcie Studium znalazły się następujące tereny:

- tereny zachowujące mieszany charakter zabudowy, o oznaczeniu MR-G1, MR-G2, o powierzchni ok. 4 000 m² zlokalizowane w obrębie ewidencyjnym Górno (wynikające z uchwały Nr IX/63/2011 z dnia 11 sierpnia 2011 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Górno "Górno") oraz o oznaczeniu MR-S1 o powierzchni ok. 3 000 m² usytuowane w obrębie ewidencyjnym Skorzeszyce (wynikające z uchwały Nr II/15/2014 Rady Gminy Górno z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Górno „Skorzeszyce”), dla których poza przeznaczeniem podstawowym (zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa) dopuszczono:
 - MR-G1:
 - wolnostojące obiekty usługowe,
 - adaptacja istniejącej zabudowy zagrodowej na potrzeby rekreacji indywidualnej,
 - obiekty agroturystyczne,
 - przeznaczenie części budynków mieszkalnych lub gospodarczych pod działalność usługową, w tym usługi agroturystyczne,
 - lokalizacja obiektów lub adaptacja istniejących dla drobnej działalności produkcyjnej,
 - obiekty małej architektury (altany, wiaty, zadaszenia, kapliczki itp.),
 - odbudowa, rozbudowa, nadbudowa i przebudowa istniejącej zabudowy zachowując zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy jak dla obiektów noworealizowanych,
 - ciągi pieszo-jezdne i ścieżki rowerowe.
 - MR-G2:
 - wolnostojące obiekty usługowe z ograniczeniem do 60 m² powierzchni użytkowej,
 - adaptacja istniejącej zabudowy zagrodowej na potrzeby rekreacji indywidualnej,
 - przeznaczenie części budynków mieszkalnych lub gospodarczych pod działalność usługową,
 - lokalizacja obiektów lub adaptacja istniejących dla drobnej działalności

- produkcyjnej,
- obiekty małej architektury (altany, wiaty, zadaszenia, kapliczki itp.),
- odbudowa, rozbudowa, nadbudowa i przebudowa istniejącej zabudowy zachowując zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy jak dla obiektów noworealizowanych,
- ciągi pieszo-jezdne i ścieżki rowerowe.
- MR-S1:
 - wolnostojące obiekty usługowe,
 - adaptacja istniejącej zabudowy zagrodowej na potrzeby rekreacji indywidualnej,
 - obiekty agroturystyczne,
 - przeznaczenie części budynków mieszkalnych lub gospodarczych pod działalność usługową, w tym usługi agroturystyczne,
 - lokalizacja obiektów lub adaptacja istniejących dla drobnej działalności produkcyjnej,
 - obiekty małej architektury (altany, wiaty, zadaszenia, kapliczki itp.),
 - odbudowa, rozbudowa, nadbudowa i przebudowa istniejącej zabudowy zachowując zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy jak dla obiektów noworealizowanych,
 - ciągi pieszo-jezdne i ścieżki rowerowe;
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o charakterze podmiejskim, o oznaczeniu M-S1, o powierzchni niepełna 5 000 m², usytuowane w obrębie ewidencyjnym Skorzeszyce (wynikające z uchwały Nr II/15/2014 Rady Gminy Górno z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Górno „Skorzeszyce”), dla których poza przeznaczeniem podstawowym (zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna) dopuszczono:
 - usługi komercyjne,
 - zakłady rzemieślnicze i drobna wytwórczość,
 - obiekty usługowe obsługi komunikacyjnej (serwis samochodowy, komis, warsztaty samochodowe – mechanika, blacharstwo),
 - wydzielenie funkcji mieszkaniowej w obiekcie usługowym,
 - ciągi pieszo-jezdne;
- teren zabudowy usługowej z podstawowym przeznaczeniem pod usługi komercyjne, o oznaczeniu U-S1, U-S2, U-S3, o powierzchni ok. 14 400 m², usytuowane w obrębie ewidencyjnym Skorzeszyce (wynikające z uchwały Nr II/15/2014 Rady Gminy Górno z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Górno „Skorzeszyce”), dla których poza przeznaczeniem podstawowym dopuszczono:
 - U-S1:
 - obiekty małej architektury towarzyszące obiektom usługowym,
 - wysoka i niska zieleń urządzona,
 - dojścia i dojazdy,
 - miejsca postojowe.
 - U-S2:
 - zakłady rzemieślnicze drobnej wytwórczości,
 - obiekty usługowe obsługi komunikacyjnej (serwis samochodowy, komis, warsztaty samochodowe – mechanika, blacharstwo),
 - zabudowa magazynowa,
 - adaptacja istniejącej zabudowy na potrzeby działalności usługowej,
 - wydzielenie funkcji mieszkaniowej w obiekcie usługowym,
 - wolnostojąca zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, realizowana w ramach zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych osób prowadzących działalność

- usługową na działce lub zespole działek, na których prowadzona jest działalność,
 - ciągi pieszo-jezdne.
- U-S3:
 - stacja LPG, stacja paliw,
 - motel,
 - obiekty usługowe obsługi komunikacyjnej,
 - składy i magazyny,
 - obiekty rzemiosła i drobnej wytwórczości,
 - urządzenia terenowe i obiekty małej architektury towarzyszące kubaturowym obiektom usługowym,
 - ciągi piesze i ścieżki rowerowe;
- korytarz komunikacyjny projektowanej drogi ekspresowej S74 – przedsięwzięcie projektowane,
- tereny leśne, o oznaczeniu ZL, dla których poza przeznaczeniem podstawowym dopuszczona jest realizacja:
 - dróg leśnych,
 - innych, wyżej niewymienionych – służących ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związanych z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych;
- tereny rolnicze w obniżeniach dolinnych, o oznaczeniu ZR, dla których poza przeznaczeniem podstawowym dopuszczona jest realizacja:
 - innych funkcji – służących ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związanych z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.
- tereny rolnicze, o oznaczeniu R, dla którego poza przeznaczeniem podstawowym dopuszczona jest realizacja:
 - zabudowy zagrodowej na terenie obsługiwanego areалу nie mniejszego niż 20 ha,
 - trwałych użytków zielonych,
 - innych, wyżej niewymienionych – służących ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związanych z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.

Nie przewiduje się, aby realizacja ustaleń projektu Studium wpłynęła na naruszenie głównych celów ochronnych stawianych dla strefy A Cisowsko-Orłowińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

- a) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
 - edukacja ekologiczna,
 - ochrona poprzez zapewnienie właściwego stanu siedlisk,

W projekcie Studium Gminy Górno uwzględniono przepisy odrębne z zakresu ochrony przyrody podczas wprowadzania nowego sposobu zagospodarowania terenów. W projekcie utrzymano ciągłość lokalnych korytarzy ekologicznych w tym dolin cieków wraz z ich obudową biologiczną m.in. poprzez ograniczenie rozprzestrzeniania się zabudowy w ich zasięgu. Ponadto, w ramach zapewnienia właściwego stanu siedlisk, nie wyznaczono w ich zasięgu oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie (w którym mogłoby dojść do zaburzenia funkcjonowania siedliska) nowego sposobu zagospodarowania m.in. takiego jak nowa zabudowa, czy możliwość utwardzenia powierzchni ziemi.

- b) zachowanie cennych ekosystemów;

- utrzymanie lub przywrócenie tradycyjnego użytkowania półnaturalnych zbiorowisk roślinnych (łąki, murawy) m.in. poprzez promowanie i wdrażanie programów rolno-środowiskowych,
- prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej; dążenie do zachowania właściwych parametrów siedlisk leśnych; zachowanie powierzchni starodrzewi poprzez wyłączenie z użytkowania,

W projekcie Studium Gminy Górnó uwzględniono przepisy odrębne z zakresu gruntów rolnych i z zakresu lasów oraz ochrony przyrody. Ponadto, pozostawiono możliwie największą powierzchnię terenów leśnych w obecnym użytkowaniu (W zasięgu strefy A C-OOChK ustalenia projektu Studium nie przewidują zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne).

- c) zachowanie dolin rzek i cieków w stanie zbliżonym do naturalnego;
 - utrzymywanie w niezmienionym stanie terenów zalewowych oraz odtworzenie polderów,

W projekcie Studium Gminy Górnó ograniczono wyznaczanie nowych terenów inwestycyjnych w zasięgu dolin rzecznych i cieków. Ponadto, w projekcie, wprowadzono zasięgi terenów zalewowych.

- d) utrzymanie ciągłości korytarzy ekologicznych;
 - uwzględnienie połączeń ekologicznych w planowaniu przestrzennym,

W projekcie Studium Gminy Górnó utrzymano ciągłość korytarzy ekologicznych poprzez zapewnienie ochrony dolin cieków oraz ich obudowy biologicznej przed zabudową oraz zapewnienie połączeń między mniejszymi a większymi korytarzami ekologicznymi. Należy zaznaczyć, iż w stosunku do obowiązującego studium, w projekcie wskazano nowe, dodatkowe lokalne korytarze ekologiczne, w zasięgu których nie wyznaczono nowej zabudowy.

- e) zachowanie istniejącej mozaiki krajobrazu;
 - promowanie ekstensywnych systemów gospodarowania,
 - utrzymanie trwałego użytkowania gruntów rolnych,

Nie dotyczy.

- f) utrzymanie właściwego poziomu i jakości wód;
 - likwidacja części rowów melioracyjnych, odstąpienie od ich konserwacji,
 - rozbudowa zbiorczych systemów zaopatrzenia w wodę,
 - uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej,
 - tworzenie stref buforowych wzdłuż brzegów cieków poprzez odstąpienie od ich użytkowania i wprowadzenie pasów ochronnych roślinności,
 - ograniczenie zużycia nawozów sztucznych i środków ochrony roślin,
 - likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci,

Projekt Studium Gminy Górnó umożliwia rozbudowę zbiorczych systemów zaopatrzenia w wodę poprzez doprowadzenie wody przy pomocy przyłączy, a także wpływa na uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej poprzez rozbudowę sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej. Ponadto projekt Studium zapewnia ochronę dolin cieków wraz z ich otuliną biologiczną poprzez ograniczenie możliwości zabudowy w ich zasięgu oraz utrzymanie ich ciągłości. W projekcie Studium przewiduje się kontynuację istniejących zasad gospodarowania odpadami oraz dalszy rozwój systemu selektywnej zbiórki odpadów.

- g) ochrona powierzchni ziemi przed procesami erozyjnymi;

- zalesianie lub utrzymywanie roślinności łąkowej i murawowej na terenach najbardziej narażonych na erozję,
- stosowanie orki w poprzek stoku na terenach użytkowanych rolniczo,

W projekcie Studium Gminy Górnio utrzymano wyznaczone we wcześniejszych dokumentach planistycznych tereny dolesień. Wprowadzono również zasięgi terenów zagrożonych ruchami masowymi oraz tereny osuwisk, w których obowiązują specjalne warunki zagospodarowania terenów.

- h) ochrona atrakcyjnych panoram i wnętrz widokowych;
 - powstrzymanie procesów naturalnej i wtórnej sukcesji,
 - uwzględnianie w planowaniu przestrzennym zachowania stref dalekiego widoku.

W projekcie Studium Gminy Górnio wskazano takie kierunki zagospodarowania terenów oraz kształtowania zabudowy, aby nie wpływały na zakłócenie wyznaczonych punktów i ciągów widokowych.

W zasięgu strefy krajobrazowej A Cisowsko-Orłowińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu obowiązuje szereg zakazów, z których część koliduje z przyjętymi w trakcie sporządzania projektu Studium ustaleniami. W celu umożliwienia realizacji ww. rozwiązań planistycznych należy zastosować odstępstwa od zakazów określonych w uchwale Nr XLIX/878/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r.

- 1) zakaz zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;

Ustalenia projektu Studium Gminy Górnio nie wpłyną w sposób bezpośredni i nie powinny wpłynąć w sposób pośredni na łamanie powyższego zakazu.

- 2) zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;

Projekt Studium Gminy Górnio wprowadza przebieg projektowanej drogi S74, który przecina między innymi strefę krajobrazową A Cisowsko-Orłowińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. W przypadku realizacji wspomnianej inwestycji drogowej dojdzie do złamania części zakazów obowiązujących w strefie krajobrazowej A, w tym zakazu realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Droga publiczna na podstawie art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U z 2018 r., poz.121 z późn. zm.) zaliczana jest do inwestycji celu publicznego, a więc zgodnie z art. 24 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 142 z późn. zm.) podlega ona odstępstwu od zakazów stawianych dla Obszaru Chronionego Krajobrazu.

W projekcie Studium Gminy Górnio została zachowana lokalizacja terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, o oznaczeniu MR-G1, MR-G2, MR-S1, M-S1 – ze względu na niewielką powierzchnię przedmiotowych terenów (łącznie niespełna 12 000m²) nie kwalifikują się one jako przedsięwzięcie mogące znacząco oddziaływać na środowisko (nie przekraczają bowiem powierzchni 2 ha). Dodatkowo zaproponowane w ustaleniach studium przeznaczenie oraz parametry zagospodarowania w/w terenów wynikają ściśle z ustaleń obowiązujących dokumentów planistycznych. W związku z powyższym należy stwierdzić iż tereny o wskazanej funkcji nie łamią niniejszego zakazu,

Także tereny zabudowy usługowej, o oznaczeniu U-S1, U-S2, U-S3 nie łamią niniejszego zakazu. Jedynie w ramach terenu zabudowy usługowej, o oznaczeniu U-S3, dopuszcza się realizację

stacji paliw, które to przedsięwzięcie zalicza się do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. W przypadku realizacji w/w inwestycji dojdzie do złamania części zakazów obowiązujących w strefie krajobrazowej A, w tym zakazu realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Ponieważ niniejsze przeznaczenie wynika z ustaleń uchwały Nr II/15/2014 Rady Gminy Górnio z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Górnio „Skorzeszyce”, w ramach której przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znaczącego negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu, w związku z powyższym podlega ona odstępstwu od zakazów stawianych dla Obszaru Chronionego. Pozostałe tereny zabudowy usługowej ze względu na niewielką powierzchnię przedmiotowych terenów oraz dopuszczone przeznaczenie nie kwalifikują się jako przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko. W związku z powyższym należy stwierdzić iż tereny o wskazanej funkcji nie łamią niniejszego zakazu;

- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;

Podczas realizacji ustaleń projektu Studium Gminy Górnio dojdzie do złamania powyższego zakazu w związku z wprowadzeniem przebiegu drogi ekspresowej S74.

Realizacja ww. przedsięwzięcia, z uwagi na jego przebieg przez tereny polne jak i przez doliny rzeczne położone w zasięgu strefy A C-OOChK, spowoduje złamanie zakazu, o którym mowa powyżej. Jednakże droga publiczna na podstawie art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U z 2018 r., poz. 121 z późn. zm.) zaliczana jest do inwestycji celu publicznego, a więc znajduje tu zastosowanie odstępstwo wynikające z art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 142 z późn. zm.) zwalniające z zakazu w przypadku realizacji inwestycji celu publicznego.

Realizacja pozostałych ustaleń projektu studium, z uwagi na niewyznaczenie nowej zabudowy oraz niewprowadzanie zmian w sposobie zagospodarowania terenów znajdujących się w zasięgu strefy krajobrazowej A C-OOChK, nie spowoduje złamania zakazu, o którym mowa powyżej.

- 4) zakaz dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;

Podczas realizacji ustaleń projektu Studium Gminy Górnio dojdzie do złamania powyższego zakazu w związku z wprowadzeniem przebiegu drogi ekspresowej S74.

Realizacja ww. przedsięwzięcia, z uwagi na jego przebieg przez tereny dolin rzecznych położonych w zasięgu strefy A C-OOChK, spowoduje złamanie zakazu, o którym mowa powyżej. Jednakże droga publiczna na podstawie art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U z 2018 r., poz 121 z późn. zm.) zaliczana jest do inwestycji celu publicznego, a więc znajduje tu zastosowanie odstępstwo wynikające z art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 142 z późn. zm.) zwalniające z zakazu w przypadku realizacji inwestycji celu publicznego.

Realizacja pozostałych ustaleń projektu studium, z uwagi na niewyznaczenie nowej zabudowy oraz niewprowadzanie zmian w sposobie zagospodarowania terenów, znajdujących się w zasięgu strefy krajobrazowej A C-OOChK, nie spowoduje złamania zakazu, o którym mowa powyżej.

- 5) zakaz likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;

Realizacja ustaleń projektu Studium Gminy Górnó nie przyczyni się do likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych, a zatem nie spowoduje złamania powyższego zakazu.

- 6) zakaz lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

W projekcie Studium Gminy Górnó nie wyznacza się nowych terenów budowlanych w strefie A C-OOChK w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych.

Podczas realizacji ustaleń projektu Studium Gminy Górnó dojdzie do złamania powyższego zakazu w związku z wprowadzeniem przebiegu drogi ekspresowej S74.

Realizacja ww. przedsięwzięcia, z uwagi na jego przebieg przez tereny dolin rzecznych położonych w zasięgu strefy A C-OOChK, spowoduje złamanie zakazu, o którym mowa powyżej. Jednakże droga publiczna na podstawie art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U z 2018 r., poz 121 z późn. zm.) zaliczana jest do inwestycji celu publicznego, a więc znajduje tu zastosowanie odstępstwo wynikające z art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 142 z późn. zm.) zwalniająca z zakazu w przypadku realizacji inwestycji celu publicznego.

Ponadto w zasięgu strefy A C-OOChK w pasie szerokości 100 m od linii brzegowych nie są zlokalizowane żadne tereny budowlane, które wynikają z ustaleń obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górnó oraz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W zasięgu **strefy B Cisowsko-Orłowińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu** w projekcie Studium znalazły się następujące tereny:

- tereny zabudowy zagrodowej, o oznaczeniu RM, o powierzchni niepełna 5 000 m², usytuowane w obrębie ewidencyjnym Wola Jachowa, dla których poza przeznaczeniem podstawowym dopuszczono:
 - zabudowę mieszkaniową jednorodzinną,
 - usługi publiczne,
 - usługi podstawowe, tj. usługi handlu, gastronomii, administracji, biura, pozostałe nieuciążliwe usługi dla ludności, w tym usługi rzemieślnicze (o charakterze wykonawczym, naprawczym, konserwacyjnym), agroturystyka,
 - drobna działalność produkcyjna,
 - place i publiczne tereny zieleni z infrastrukturą rekreacyjną,
 - parkingi,
 - inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.
- tereny infrastruktury technicznej kanalizacyjnej – oczyszczalnia ścieków usytuowana w obrębie ewidencyjnym Skorzeszyce (wynikające z uchwały Nr II/15/2014 Rady Gminy Górnó z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Górnó „Skorzeszyce”), dla których poza przeznaczeniem podstawowym dopuszczono:
 - obiekty i urządzenia technologicznie niezbędne do zapewnienia właściwej sprawności i efektywności procesu oczyszczania ścieków, w tym obiekty i urządzenia zasilania elektroenergetycznego,
 - drogi wewnętrzne,
 - parking,
 - zieleń urządzone,

- inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych;
- tereny leśne, o oznaczeniu ZL, dla których poza przeznaczeniem podstawowym dopuszczona jest realizacja:
 - dróg leśnych,
 - innych, wyżej niewymienionych – służących ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związanych z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych;
- tereny rolnicze, o oznaczeniu R, dla którego poza przeznaczeniem podstawowym dopuszczona jest realizacja:
 - zabudowy zagrodowej na terenie obsługiwanego areálu nie mniejszego niż 20 ha,
 - trwałych użytków zielonych,
 - innych, wyżej niewymienionych – służących ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związanych z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych,
- tereny rolnicze w obniżeniach dolinnych, o oznaczeniu ZR, dla których poza przeznaczeniem podstawowym dopuszczona jest realizacja:
 - innych funkcji – służących ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związanych z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.

Nie przewiduje się, aby realizacja ustaleń projektu Studium wpłynęła na naruszenie głównych celów ochronnych stawianych dla strefy B Cisowsko-Orłowińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

- a) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
- edukacja ekologiczna,
 - ochrona poprzez zapewnienie właściwego stanu siedlisk,

W projekcie Studium Gminy Górnó uwzględniono przepisy odrębne w zakresie ochrony przyrody podczas wprowadzania nowego sposobu zagospodarowania terenów. W projekcie utrzymano ciągłość lokalnych korytarzy ekologicznych w tym dolin cieków wraz z ich obudową biologiczną m.in. poprzez ograniczenie rozprzestrzeniania się zabudowy w ich zasięgu. Ponadto, w ramach zapewnienia właściwego stanu siedlisk, nie wyznaczono w ich zasięgu oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie (w którym mogłoby dojść do zaburzenia funkcjonowania siedliska) nowego sposobu zagospodarowania m.in. takiego jak nowa zabudowa, czy możliwość utwardzenia powierzchni ziemi.

- b) zachowanie cennych ekosystemów;
- utrzymanie lub przywrócenie tradycyjnego użytkowania półnaturalnych zbiorowisk roślinnych (łąki, murawy) m.in. poprzez promowanie i wdrażanie programów rolno-środowiskowych,
 - prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej; dążenie do zachowania właściwych parametrów siedlisk leśnych; zachowanie powierzchni starodrzewi poprzez wyłączenie z użytkowania,

W projekcie Studium Gminy Górnó uwzględniono przepisy odrębne z zakresu gruntów rolnych i z zakresu lasów oraz ochrony przyrody. Ponadto, zachowano możliwie największą powierzchnię terenów leśnych w obecnym użytkowaniu (W zasięgu strefy B C-OOChK ustalenia projektu Studium nie przewidują zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne).

- c) ochrona dużych kompleksów leśnych i stref ekotonowych;
 - odnawianie drzewostanów zgodnych z typem siedliska,
 - zapobieganie fragmentacji obszarów leśnych przy realizacji inwestycji,

W projekcie Studium Gminy Górnó, dla terenów położonych w strefie B C-OOChK nie przewiduje się zmiany przeznaczenia terenów leśnych, a co za tym idzie nie dojdzie do fragmentaryzacji obszarów leśnych.

- d) utrzymanie ciągłości korytarzy ekologicznych;
 - uwzględnienie połączeń ekologicznych w planowaniu przestrzennym,

W projekcie Studium Gminy Górnó utrzymano ciągłość korytarzy ekologicznych poprzez zapewnienie ochrony dolin cieków oraz ich obudowy biologicznej przed zabudową oraz zapewnienie połączeń między mniejszymi a większymi korytarzami ekologicznymi.

- e) zachowanie istniejącej mozaiki krajobrazu;
 - promowanie ekstensywnych systemów gospodarowania,
 - utrzymanie trwałego użytkowania gruntów rolnych,

Nie dotyczy.

- f)ochrona powierzchni ziemi przed procesami erozyjnymi;
 - zalesianie lub utrzymywanie roślinności łąkowej i murawowej na terenach najbardziej narażonych na erozję,
 - stosowanie orki w poprzek stoku na terenach użytkowanych rolniczo,

W projekcie Studium Gminy Górnó utrzymano wyznaczone we wcześniejszych dokumentach planistycznych tereny dolesień. Wprowadzono również zasięgi terenów zagrożonych ruchami masowymi oraz tereny osuwisk, w których obowiązują specjalne warunki zagospodarowania terenów.

- g) ochrona atrakcyjnych panoram i wnętrz widokowych;
 - powstrzymanie procesów naturalnej wtórnej sukcesji,
 - uwzględnianie w planowaniu przestrzennym zachowania stref dalekiego widoku,

W projekcie Studium Gminy Górnó wskazano takie kierunki zagospodarowania terenów oraz kształtowania zabudowy, aby nie wpływały na zakłócenie wyznaczonych punktów i ciągów widokowych.

- h) zachowanie wartości kulturowych obszaru;
 - promowanie w budownictwie i zagospodarowaniu przestrzennym tradycyjnego stylu architektonicznego budownictwa,
 - rewitalizacja obiektów zabytkowych,
 - poszerzanie ewidencji obiektów zabytkowych.

Kierunki polityki przestrzennej wskazane w projekcie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Górnó, w celu zachowania wartości kulturowych obszaru, przewidują m.in.: rewaloryzacja istniejących zasobów oraz tworzenie nowych wartości kulturowych w przestrzeniach publicznych gminy; ochronę elementów środowiska kulturowego, stanowiących istotny element kształtowania tożsamości gminy; harmonijny rozwój gminy wykorzystujący i szanujący jej dziedzictwo; udostępnianie i promocja walorów kulturowych gminy.

W projekcie Studium został również wyznaczony obszar rewitalizacji.

Ponadto w projekcie studium wskazano do objęcia ochroną zabytkowe kapliczki i krzyże przydrożne.

W zasięgu strefy krajobrazowej B Cisowsko-Orłowińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu obowiązuje szereg zakazów, z których część koliduje z przyjętymi w trakcie sporządzania projektu Studium ustaleniami. W celu umożliwienia realizacji ww. rozwiązań planistycznych należy zastosować odstępstwa od zakazów określonych w uchwale Nr XLIX/878/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r., ponieważ ich realizacja nie wpłynie negatywnie na ochronę przyrody C-OOCChK.

- 1) zakaz zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;

Ustalenia projektu Studium Gminy Górnio nie przyczynią się w sposób bezpośredni i nie powinny przyczynić się w sposób pośredni do zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk złożonej ikry, a tym samym nie wpłyną na złamanie zakazu, o którym mowa powyżej. Zakaz dotyczy wszystkich dziko występujących zwierząt, nie tylko tych objętych ochroną gatunkową. Na terenach otwartych mogą znajdować się dziko występujące zwierzęta. Nie można wykluczyć możliwości zabicia pewnej liczby organizmów podczas np. ewentualnej realizacji dopuszczonych inwestycji jak infrastruktura techniczna (m.in. w glebie mogą znajdować się drobne organizmy: dżdżownice, nicienie, pierwotniaki i inne). Na pewno realizacja inwestycji w jakiś sposób będzie na nie oddziaływać jednakże z uwagi na ich liczebność i występowanie w każdym gramie gleby, ciężko byłoby temu zapobiec. Skala tego zjawiska jest jednak niewielka.

- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;

Projekt Studium Gminy Górnio wprowadza przebieg projektowanej drogi S74, który przecina między innymi strefę krajobrazową B Cisowsko-Orłowińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. W przypadku realizacji wspomnianej inwestycji drogowej dojdzie do złamania części zakazów obowiązujących w strefie krajobrazowej B, w tym zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Droga publiczna na podstawie art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U z 2018 r., poz 121 z późn. zm.) zaliczana jest do inwestycji celu publicznego, a więc zgodnie z art. 24 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 142 z późn. zm.) podlega ona odstępstwu od zakazów stawianych dla Obszaru Chronionego Krajobrazu.

W projekcie Studium Gminy Górnio została zachowana lokalizacja istniejących:

- a. terenów zabudowy zagrodowej oznaczonych na rysunku studium RM. Ze względu na niewielką powierzchnię przedmiotowych terenów (łącznie niespełna 5 000m²) nie kwalifikują się one jako przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko. Dodatkowo zaproponowane w ustaleniach studium przeznaczenie podstawowe i dopuszczalne oraz parametry zagospodarowania w/w terenów nie przewidują realizacji w ich granicach przedsięwzięć o których mowa powyżej. W związku z powyższym należy stwierdzić iż tereny o wskazanej funkcji nie łamią niniejszego zakazu,
- b. terenów infrastruktury technicznej kanalizacyjnej – oczyszczalnia ścieków usytuowana w obrębie ewidencyjnym Skorzeszyce. Oczyszczalnia ścieków zalicza się do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Ponieważ niniejsze przeznaczenie wynika z ustaleń uchwały Nr II/15/2014 Rady Gminy Górnio z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Górnio „Skorzeszyce”, w ramach której przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znaczącego negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu, w związku

z powyższym podlega ona odstępstwu od zakazów stawianych dla Obszaru Chronionego. Tereny o wskazanej funkcji nie łamią niniejszego zakazu.

- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;

Nie przewiduje się aby ustalenia projektu Studium Gminy Górno wpłynęły na złamanie powyższego zakazu, z uwagi na brak wyznaczania nowych terenów budowlanych oraz zmiany sposobu użytkowania terenów położonych w zasięgu strefy B C-OOChK – wyjątek stanowi inwestycja drogowa w postaci drogi ekspresowej S74.

W zasięgu strefy B C-OOChK znajduje się fragment terenu zabudowy zagrodowej RM o oznaczeniu w prognozie oddziaływania na środowisko symbolem WJ9, którego lokalizacja wynika z faktu, iż jest to teren zabudowany w stanie istniejącym, a ustalenia projektu studium podtrzymują aktualny sposób jego zagospodarowania.

Z uwagi na to, iż teren, o którym mowa powyżej, stanowi kontynuację terenów obecnie zabudowanych, które są położone w jego bezpośrednim sąsiedztwie oraz biorąc pod uwagę jego niewielką powierzchnię, która jest mniejsza niż 0,5 ha (zgodnie z Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, takie przedsięwzięcie nie jest zaliczane do zawsze znacząco oraz potencjalnie znacząco oddziałujących na środowisko), nie będą negatywnie oddziaływać na środowisko.

Podczas realizacji ustaleń projektu Studium Gminy Górno może dojść do złamania zakazu likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, w związku z wprowadzeniem przebiegu drogi ekspresowej S74.

Realizacja ww. przedsięwzięcia, z uwagi na jego przebieg przez tereny polne jak i przez doliny rzeczne – w tym na fragmencie terenu położonego w zasięgu strefy B C-OOChK, może spowodować złamanie zakazu, o którym mowa powyżej. Jednakże droga publiczna na podstawie art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U z 2018 r., poz. 121 z późn. zm.) zaliczana jest do inwestycji celu publicznego, a więc znajduje tu zastosowanie odstępstwo wynikające z art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 142 z późn. zm.) zwalniające z zakazu w przypadku realizacji inwestycji celu publicznego.

- 4) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.

Realizacja ustaleń projektu Studium Gminy Górno nie przyczyni się do likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych, a zatem nie spowoduje złamania powyższego zakazu.

Nie przewiduje się, aby realizacja ustaleń projektu Studium wpłynęła na naruszenie głównych celów ochronnych stawianych dla strefy C Cisowsko-Orłowskińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

- a) ochrona walorów przyrodniczych;
 - edukacja ekologiczna,
 - uwzględnienie połączeń ekologicznych w planowaniu przestrzennym,

W projekcie Studium Gminy Górno uwzględniono przepisy odrębne w zakresie ochrony przyrody podczas wprowadzania nowego sposobu zagospodarowania terenów. W projekcie utrzymano ciągłość lokalnych korytarzy ekologicznych w tym dolin cieków wraz z ich obudową biologiczną m.in. poprzez ograniczenie rozprzestrzeniania się zabudowy w ich zasięgu.

Realizacja ustaleń Studium Gminy Górno, z uwagi na zmianę przeznaczenia niewielkich terenów leśnych na cele zabudowy mieszkaniowej, będzie wiązała się ze zmianą przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne, za zgodą Ministra Środowiska. Tereny te zajmują niewielkie

powierzchnie i są położone w sąsiedztwie istniejącej zabudowy i istniejących ciągów komunikacji, w związku z czym nie stanowią cennych dla środowiska obszarów, a ich przeznaczenie pod zabudowę nie będzie wiązało się ze znacznym negatywnym oddziaływaniem na środowisko.

- b) zachowanie istniejącej mozaiki krajobrazu;
 - promowanie ekstensywnych systemów gospodarowania,
 - utrzymanie trwałego użytkowania gruntów rolnych poza granicami administracyjnymi miast,

Nie dotyczy.

- c) ochrona powierzchni ziemi przed procesami erozyjnymi;
 - zalesianie lub utrzymywanie roślinności łąkowej i murawowej na terenach najbardziej narażonych na erozję,
 - stosowanie orki w poprzek stoku na terenach użytkowanych rolniczo,

W projekcie Studium Gminy Górnio utrzymano wyznaczone we wcześniejszych dokumentach planistycznych tereny dolesień. Wprowadzono również zasięgi terenów zagrożonych ruchami masowymi oraz tereny osuwisk, w których obowiązują specjalne warunki zagospodarowania terenów.

W projekcie studium na terenach użytkowanych rolniczo z dopuszczeniem zabudowy rolniczej (RZ), terenach rolniczych (R), terenach obsługi produkcji rolnej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych oraz gospodarstwach leśnych i rybackich (RU) i terenach rolniczych w obniżeniach dolinnych (ZR) poza przeznaczeniem podstawowym dopuszczono możliwość zalesienia gruntów klasy V i VI, nieużytków oraz gruntów, które uległy samozalesieniu lub o spadkach terenu powyżej 15 stopni zgodnie z przepisami o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz o lasach, z wyłączeniem tych które przesłaniają widok na ciągach widokowych oraz na obszarach Natura 2000, a także w strefach A i B Obszarów Chronionego Krajobrazu.

Projekt studium ustala aby realizacja zalesień odbywała się na glebach najniższych klas bonitacyjnych, oraz aby uwzględniała zachowanie bioróżnorodności.

W zasięgu strefy B C-OOChK nie występują tereny zagrożone ruchami masowymi oraz osuwiska.

- d) ochrona atrakcyjnych panoram i wnętrza widokowych;
 - powstrzymanie procesów naturalnej wtórnej sukcesji,
 - uwzględnianie w planowaniu przestrzennym zachowania stref dalekiego widoku,

W projekcie Studium Gminy Górnio wskazano takie kierunki zagospodarowania terenów oraz kształtowania zabudowy, aby nie wpływały na zakłócenie wyznaczonych punktów i ciągów widokowych.

- e) zachowanie wartości kulturowych obszaru;
 - promowanie w budownictwie i zagospodarowaniu przestrzennym tradycyjnego stylu architektonicznego budownictwa,
 - rewitalizacja obiektów zabytkowych,
 - poszerzanie ewidencji obiektów zabytkowych.

Kierunki polityki przestrzennej wskazane w projekcie Studium Gminy Górnio, w celu zachowania wartości kulturowych obszaru, przewidują m.in.: rewitalizacja istniejących zasobów oraz tworzenie nowych wartości kulturowych w przestrzeniach publicznych gminy; ochronę elementów środowiska kulturowego, stanowiących istotny element kształtowania tożsamości gminy; harmonijny rozwój gminy wykorzystujący i szanujący jej dziedzictwo; udostępnianie i promocja walorów kulturowych gminy.

W projekcie Studium został również wyznaczony obszar rewitalizacji.

Ponadto w projekcie studium wskazano do objęcia ochroną zabytkowych kapliczek i krzyży przydrożnych.

Zgodnie z danymi Inwentaryzacji przyrodniczej sporządzonej na potrzeby wyznaczenia Cisowsko – Orłowskińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu [Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego 2015 r.] z terenem kopalni „Józefka” graniczy od południa zbiorowisko z klasy *Stellarietea mediae*. W niewielkiej części do Kopalni przylega zbiorowisko z klasy *Tilio-Carpinetum*. W bezpośredniej bliskości nie występują tu chronione, rzadkie ani cenne gatunki flory, fauny i grzybów. Ich stanowiska zlokalizowane są w głębi kompleksu leśnego. Nie przewiduje się negatywnego wpływu ustaleń studium na ten ekosystem leśny objęty ochroną.

Fot. 1. Kopalni „Józefka” [fot. Kama Kotowicz 08.2019 r.]

Ponadto, w projekcie studium znajduje się zapis o konieczności realizacji pasa zieleni izolacyjnej od strony kompleksu leśnego w terenie PU położonym w obrębie geodezyjnym Górno oraz zalecenie o utworzeniu pasa zieleni izolacyjnej od strony kompleksu leśnego w terenie o symbolu PG położonym w tym samym obrębie. Wobec powyższego stwierdza się brak negatywnego oddziaływania ustaleń studium na C-OChK oraz respektowanie w projekcie studium warunków ochrony ustanowionych dla Cisowsko - Orłowskińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

W strefie krajobrazowej C Cisowsko-Orłowskińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu nie zostały ustalone zakazy.

Charakterystyka ustaleń projektu Studium Gminy Górno w odniesieniu do terenów położonych w zasięgu Cisowsko-Orłowskińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Ustalenia przedmiotowego projektu Studium nie wpłyną na walory krajobrazowe Cisowsko-Orłowskińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu z uwagi na brak wyznaczonych w projekcie Studium nowych terenów budowlanych znajdujących się w strefach krajobrazowych A i B, w których obowiązują zakazy. Zmiany w zagospodarowaniu terenów w zasięgu strefy B związane są z istniejącą obecnie na danym terenie zabudową – teren nr **WJ9** na rysunku prognozy oddziaływania na środowisko oraz trzy niewielkie powierzchniowo (poniżej 0,5 ha) tereny zabudowy zagrodowej RM

(wyznaczone w obowiązującym studium), położone w obrębie Wola Jachowa. Dla tego obrębu nie został uchwalony plan miejscowy i nie została przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko. Jednakże, biorąc pod uwagę niewielką powierzchnię wspomnianych trzech terenów, ich położenie w bezpośrednim sąsiedztwie istniejącej zabudowy – kontynuacja zabudowy, położenie na skraju zabudowy – małe prawdopodobieństwo pełnego zabudowania, fakt, iż tereny te są już częściowo zagospodarowane oraz możliwe sposoby ich przyszłego zagospodarowania tj.:

- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna,
- usługi publiczne,
- usługi podstawowe, tj. usługi handlu, gastronomii, administracji, biura pozostałe nieuciążliwe usługi dla ludności, w tym usługi rzemieślnicze (o charakterze wykonawczym, naprawczym, konserwacyjnym), agroturystyka,
- drobna działalność produkcyjna,
- place i publiczne tereny zieleni z infrastrukturą rekreacyjną,
- parkingi,
- inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych

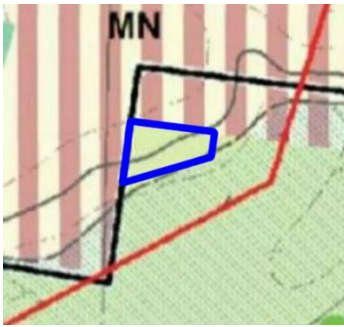

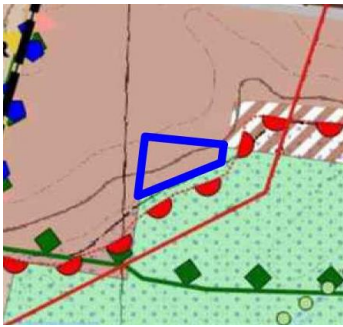
nie przewiduje się aby ich wyznaczenie wpłynęło w sposób znaczący na Cisowsko-Orłowski Obszar Chronionego Krajobrazu, oraz aby doszło do złamania zakazów obowiązujących w strefie B C-OOChK.

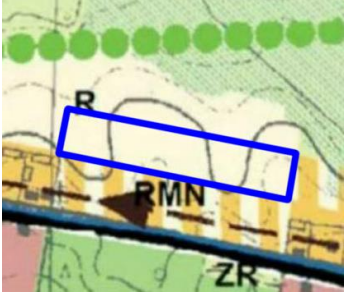
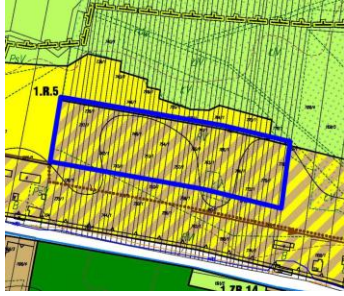
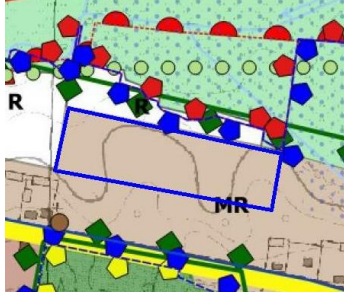

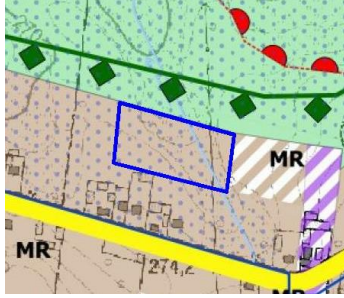

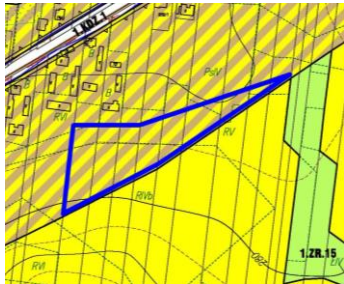

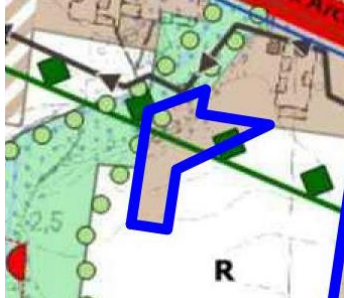
W strefie A C-OOChK znajdują się niewielkie tereny z możliwością zabudowy, o oznaczeniu w Studium symbolami: MR-G1, MR-G2, MR-S1, M-S1, U-S1, U-S2 i U-S3. Wspomniane tereny zostały wyznaczone uchwałą Nr II/15/2014 Rady Gminy Górnó z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Górnó „Skorzeszyce”.

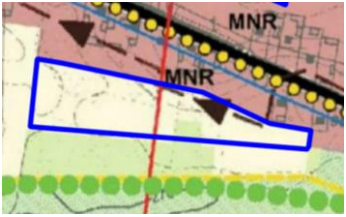

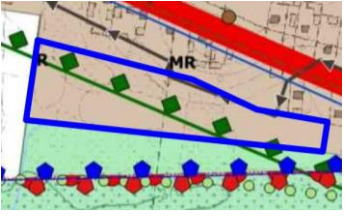

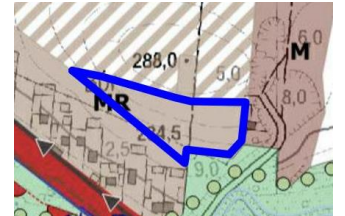
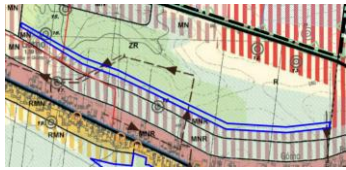
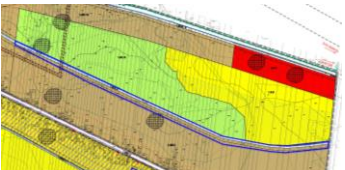

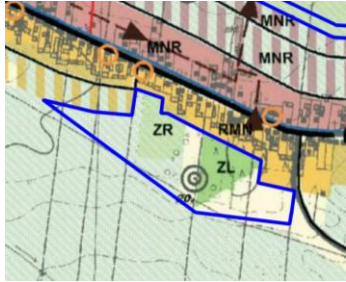
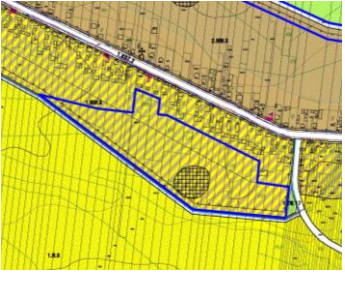
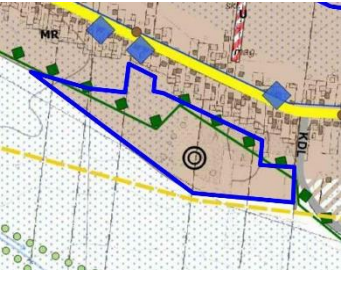
Tereny te, w projekcie Studium Gminy Górnó, zachowują tożsamość jak w wymienionych powyżej uchwałach ustalenia, zarówno w zakresie przeznaczenia jak i wskaźników urbanistycznych.

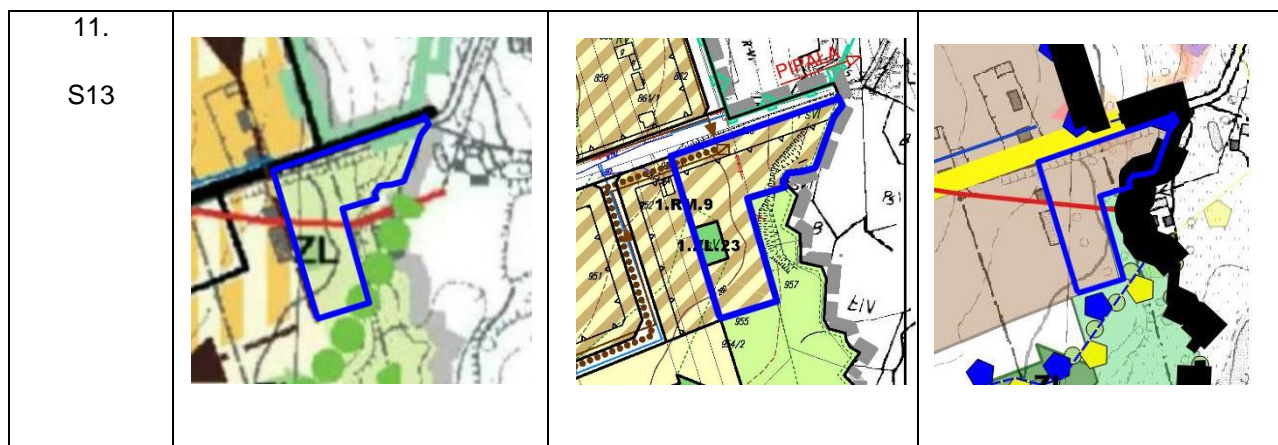
Tabela 15 Analiza pochodzenia ustaleń w zakresie przeznaczenia terenu w projekcie Studium, w zasięgu C-OOChK.

(Źródło: opracowanie własne)

Lp i oznaczenie w PONS	Obowiązujące SUIKZP	Obowiązujący MPZP	Projekt SUIKZP
1. GZ5			

<p>2. G10</p>			
<p>3. G11</p>			
<p>4. G17</p>			
<p>5. G18</p>			

<p>6. G19</p>			
<p>7. G20, G21</p>			
<p>8. G24</p>			
<p>9. G34</p>			
<p>10. G35</p>			

Przeznaczenie pod zabudowę wskazanych w powyższej tabeli terenów wynika z obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Nie przewiduje się jednak, aby zmiany te wpływały znacząco negatywnie na środowisko. Brak znaczącego oddziaływania wynika z faktu, iż są to tereny stanowiące kontynuację lub uzupełnienie terenów obecnie zagospodarowanych, w związku z czym nie przewiduje się aby występowały na nich chronione gatunki zwierząt oraz roślin. Należy zaznaczyć, iż w przeprowadzonych ocenach oddziaływania na środowisko obecnie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego nie wykazano znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko (w tym na ochronę przyrody Cisowsko-Orłowińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu).

Ponadto należy zauważyć, iż w stosunku do terenów wymienionych w powyższej tabeli tzn. takich, które są objęte ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu, ma zastosowanie (zgodnie z § 5. ust. 4. pkt 5 Uchwały Nr XLIX/878/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r.), odstępstwo od obowiązujących na terenie C-OOChK zakazów. Powyższe odstępstwo ma również zastosowanie do wszystkich pozostałych terenów znajdujących się w zasięgu strefy A i B C-OOChK, z uwagi na to, że wynikają z obowiązującego studium i jednocześnie obowiązujących planów miejscowych. Projekt Studium, za wyjątkiem terenu **WJ9** nie wyznacza żadnego innego terenu, dla którego ustalenia dopuszczałyby realizację zabudowy lub zagospodarowania w zasięgu stref A i B C-OOChK. Terenu **WJ9**, z uwagi na powierzchnię w zasięgu strefy B C-OOChK wynoszącą około 0,11 ha, zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 52 lit. a Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko nie klasyfikuje się do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, a zatem jego wyznaczenie nie łamie obowiązującego w tej strefie zakazu realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Należy zaznaczyć, że wyznaczenie terenu **WJ9** wynika z istniejącej na tym obszarze zabudowy.

Ponadto studium wprowadza przebieg projektowanej drogi S74, który przecina wszystkie trzy strefy krajobrazowe Cisowsko-Orłowińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. W przypadku realizacji wspomnianej inwestycji dojdzie do złamania części zakazów obowiązujących w strefie krajobrazowej A oraz B. Droga publiczna na podstawie art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (*t.j. Dz. U z 2018 r., poz 121 z późn. zm.*) zaliczana jest do inwestycji celu publicznego, a więc zgodnie z art. 24 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (*t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 142 z późn. zm.*) podlega ona odstępstwu od zakazów stawianych dla Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Realizacja drogi S74, z uwagi na to iż przecina tereny zielone, doliny cieków oraz same ciekі będzie wpływać w sposób negatywny na Cisowsko-Orłowiński OChK, jednakże podlega ona odstępstwu od stawianych zakazów w strefie krajobrazowej A i B C-OOChK.

Studium zakłada szereg przekształceń w zakresie funkcji terenów znajdujących się w strefie krajobrazowej C, w której zgodnie z uchwałą Nr XLIX/878/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie Cisowsko-Orłowińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu nie obowiązują zakazy.

Do wspomnianych powyżej przekształceń należy m.in.:

- wyznaczenie nowych terenów zachowujących mieszany charakter zabudowy o oznaczeniu MR, zarówno kosztem terenów obecnie otwartych, pokrytych zielenią (w tym również niewielkich terenów leśnych), jak i terenów pełniących inną funkcję, zgodnie z obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego i/lub studium;
- wyznaczenie terenów zabudowy zagrodowej RM, kosztem terenów obecnie otwartych, pokrytych zielenią;
- wyznaczenie nowych produkcyjno-usługowych PU, kosztem terenów obecnie otwartych, pokrytych zielenią, jak i terenów pełniących inną funkcję, zgodnie z obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego i/lub studium;
- wyznaczenie nowych terenów zabudowy usługowej, kosztem terenów obecnie otwartych, pokrytych zielenią.

Szczegółowy zakres zmian w przeznaczeniu terenów oraz ich oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska został przedstawiony w tabeli nr 17 – Ocena ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego na poszczególne elementy środowiska. Analiza żadnego z ustaleń Studium, opisanego we wspomnianej tabeli, nie wykazała znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko, w tym na Cisowsko-Orłowiński Obszar Chronionego Krajobrazu.

Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu (POChK)

W granicach Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu zostały wydzielone strefy krajobrazowe:

- **A** – tereny dolin rzecznych i cieków pełniące funkcje korytarzy ekologicznych oraz torfowiska i inne tereny podmokłe, w tym lasy łąkowe i olsy; są to obszary o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, często siedliska chronione, skupiające rzadkie i chronione gatunki roślin i zwierząt, a jednocześnie tereny bardzo wrażliwe na zmiany dokonywane w środowisku; strefa ta posiada najwyższy rygor ochronny;
- **B** – tereny kompleksów leśnych (z wyłączeniem lasów łąkowych i olsów, które zostały zaliczone do strefy A), murawy kserotermiczne i napiaskowe; są to siedliska niezależne od poziomu wód gruntowych; obejmują tereny cenne przyrodniczo, często siedliska chronione, skupiające rzadkie i chronione gatunki roślin i zwierząt; strefa posiada wysoki rygor ochronny;
- **C** – obszary poza strefami A i B; tereny zabudowy, użytkowane rolniczo, przekształcone przez człowieka; strefa odznacza się najniższymi rygorami ochronnymi, spośród wyznaczonych stref.

W zasięgu **strefy A Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu** w projekcie Studium znalazły się następujące tereny:

- tereny zachowujące mieszany charakter zabudowy, o oznaczeniu MR-L2, MR-L3, MR-B4, MR-B5 o łącznej powierzchni wynoszącej około 34 150 m² zlokalizowane w obrębie ewidencyjnym Leszczyny, Bęczków (wynikające z uchwały Nr XI/90/2019 w dniu 6 sierpnia 2019 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Górno „Bęczków” oraz uchwały Nr XXXI/238/2013 z dnia 21 lutego 2013 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Górno "Leszczyny") dla których poza przeznaczeniem

podstawowym (zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa) dopuszczona jest realizacja:

- MR-L2, MR-L3:
 - wolnostojące obiekty usługowe z ograniczeniem do 60 m² powierzchni użytkowej,
 - adaptacja istniejącej zabudowy zagrodowej na potrzeby rekreacji indywidualnej;
 - przeznaczenie części budynków mieszkalnych lub gospodarczych pod działalność usługową,
 - lokalizacja obiektów lub adaptacja istniejących dla drobnej działalności produkcyjnej,
 - obiekty małej architektury (altany, kapliczki itp.), wiaty, zadaszenia,
 - odbudowa, rozbudowa, nadbudowa i przebudowa istniejącej zabudowy zachowując zasady zagospodarowania, terenu i kształtowania zabudowy jak dla obiektów noworealizowanych,
 - ciągi pieszo-jezdne i ścieżki rowerowe.
- MR-B4, MR-B5:
 - urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacji, ogólnodostępne tereny zieleni i rekreacji, zieleń nieurządzona,
 - drobna wytwórczość i przetwórstwo, usługi, magazynowanie płodów rolnych,
 - urządzenia obsługi rolnictwa – w tym usługi motoryzacyjne. Dopuszczona działalność usługowo-wytwórcza nie może kolidować z podstawową funkcją terenów, a przy jej realizacji należy zachować warunki ochrony środowiska (dopuszcza się jej realizację zarówno w lokalach użytkowych w budynkach mieszkalnych, jak i obiektach wolnostojących, w tym również na wydzielonych działkach),
 - zabudowa letniskowa, pensjonatowa o max. 20 miejscach noclegowych i agroturystyczna w zabudowie zagrodowej.
- korytarz komunikacyjny projektowanej drogi ekspresowej S74 – przedsięwzięcie projektowane,
- tereny leśne, o oznaczeniu ZL, dla których poza przeznaczeniem podstawowym dopuszczona jest realizacja:
 - dróg leśnych,
 - innych, wyżej niewymienionych – służących ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związanych z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych;
- tereny rolnicze, o oznaczeniu R, dla którego poza przeznaczeniem podstawowym dopuszczona jest realizacja:
 - zabudowy zagrodowej na terenie obsługiwanego areалу nie mniejszego niż 20 ha,
 - trwałych użytków zielonych,
 - innych, wyżej niewymienionych – służących ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związanych z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych,
- tereny rolnicze w obniżeniach dolinnych, o oznaczeniu ZR, dla których poza przeznaczeniem podstawowym dopuszczona jest realizacja:
 - innych funkcji – służących ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związanych z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.

Nie przewiduje się, aby realizacja ustaleń projektu Studium wpłynęła na naruszenie głównych celów ochronnych stawianych dla strefy A Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

- a) zachowanie cennych ekosystemów;
- utrzymanie lub przywrócenie tradycyjnego użytkowania półnaturalnych zbiorowisk roślinnych (łąki, murawy) m.in. poprzez promowanie i wdrażanie programów rolno-środowiskowych,
 - prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej; dążenie do zachowania właściwych parametrów siedlisk leśnych; zachowanie powierzchni starodrzewi poprzez wyłączenie z użytkowania,
 - likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci;

W projekcie Studium Gminy Górno uwzględniono przepisy odrębne z zakresu gruntów rolnych i z zakresu lasów oraz ochrony przyrody. Ponadto, zachowano możliwie największą powierzchnię terenów leśnych w obecnym użytkowaniu (W strefie krajobrazowej A POChK ustalenia projektu Studium nie przewidują zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne).

- b) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
- edukacja ekologiczna,
 - ochrona poprzez zapewnienie właściwego stanu siedlisk,
 - likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci;

W projekcie Studium Gminy Górno uwzględniono przepisy odrębne w zakresie ochrony przyrody podczas wprowadzania nowego sposobu zagospodarowania terenów. W projekcie utrzymano ciągłość lokalnych korytarzy ekologicznych w tym dolin cieków wraz z ich obudową biologiczną m.in. poprzez ograniczenie rozprzestrzeniania się zabudowy w ich zasięgu. Ponadto, w ramach zapewnienia właściwego stanu siedlisk, nie wyznaczono w ich zasięgu oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie (w którym mogłoby dojść do zaburzenia funkcjonowania siedliska) nowego sposobu zagospodarowania m.in. takiego jak nowa zabudowa, czy możliwość utwardzenia powierzchni ziemi.

- c) zachowanie dolin rzek i cieków w stanie zbliżonym do naturalnego, poprzez utrzymywanie w niezmienionym stanie terenów zalewowych oraz odtworzenie naturalnych polderów,

W projekcie Studium Gminy Górno ograniczono wyznaczanie nowych terenów inwestycyjnych w zasięgu dolin rzecznych i cieków. Ponadto wprowadzono zasięgi terenów zalewowych.

- d) utrzymanie ciągłości korytarzy ekologicznych, poprzez uwzględnienie połączeń ekologicznych w planowaniu przestrzennym,

W projekcie Studium Gminy Górno utrzymano ciągłość korytarzy ekologicznych poprzez zapewnienie ochrony dolin cieków oraz ich obudowy biologicznej przed zabudową oraz zapewnienie połączeń między mniejszymi a większymi korytarzami ekologicznymi.

- e) utrzymanie właściwego poziomu i jakości wód;
- likwidacja części rowów melioracyjnych, poprzez odstąpienie od ich konserwacji,
 - rozbudowa zbiorczych systemów zaopatrzenia w wodę,
 - uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej,
 - tworzenie stref buforowych wzdłuż brzegów cieków poprzez odstąpienie od ich użytkowania i wprowadzenie pasów ochronnych roślinności,
 - ograniczenie zużycia nawozów sztucznych i środków ochrony roślin,
 - likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci,

Projekt Studium Gminy Górno umożliwi rozbudowę zbiorczych systemów zaopatrzenia w wodę poprzez doprowadzenie wody przy pomocy przyłączy, a także wpływa na uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej poprzez rozbudowę sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej. Ponadto projekt Studium zapewnia ochronę dolin cieków wraz z ich otuliną biologiczną poprzez ograniczenie możliwości zabudowy w ich zasięgu oraz utrzymanie ich ciągłości. W projekcie Studium przewiduje się kontynuację istniejących zasad gospodarowania odpadami oraz dalszy rozwój systemu selektywnej zbiórki odpadów.

f) ochrona powierzchni ziemi przed procesami erozyjnymi, poprzez zalesianie lub utrzymywanie roślinności łąkowej i murawowej na terenach najbardziej narażonych na erozję,

W projekcie Studium Gminy Górno utrzymano wyznaczone we wcześniejszych dokumentach planistycznych tereny dolesień. Wprowadzono również zasięgi terenów zagrożonych ruchami masowymi oraz tereny osuwisk, w których obowiązują specjalne warunki zagospodarowania terenów.

g) ochrona atrakcyjnych panoram i wnętrz widokowych;
– powstrzymywanie procesów naturalnej i wtórnej sukcesji,
– uwzględnianie w planowaniu przestrzennym zachowania stref dalekiego widoku.

W projekcie Studium Gminy Górno wskazano takie kierunki zagospodarowania terenów oraz kształtowania zabudowy, aby nie wpływały na zakłócenie wyznaczonych punktów i ciągów widokowych.

W zasięgu strefy krajobrazowej A Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu obowiązuje szereg zakazów, z których część koliduje z przyjętymi w trakcie sporządzania projektu Studium ustaleniami. W celu umożliwienia realizacji ww. rozwiązań planistycznych należy zastosować odstępstwa od zakazów określonych w uchwale Nr XIV/200/2015 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 7 września 2015 r. ponieważ ich realizacja nie wpłynie negatywnie na ochronę przyrody POChK.

1) zakaz zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;

Ustalenia projektu Studium Gminy Górno nie wpłyną w sposób bezpośredni i nie powinny wpłynąć w sposób pośredni na łamanie powyższego zakazu.

2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;

Projekt Studium Gminy Górno wprowadza przebieg projektowanej drogi S74, który znajduje się częściowo w zasięgu strefy krajobrazowej A Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. W przypadku realizacji wspomnianej inwestycji drogowej dojdzie do złamania części zakazów obowiązujących w strefie krajobrazowej A, w tym zakazu realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Droga publiczna na podstawie art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U z 2018 r., poz. 121 z późn. zm.) zaliczana jest do inwestycji celu publicznego, a więc zgodnie z art. 24 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 142 z późn. zm.) podlega ona odstępstwu od zakazów stawianych dla Obszaru Chronionego Krajobrazu.

W projekcie Studium Gminy Górno została zachowana lokalizacja terenów zabudowy mieszkaniowej w zasięgu strefy A POChK, których lokalizacja wynika z ustaleń obowiązującego

studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górnó oraz obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Do wspomnianych terenów należą te o następujących oznaczeniach w projekcie Studium: MR-L2, MR-L3, MR-B4, MR-B5.

Powierzchnia części z tych terenów przekracza 2.0 ha, a zatem zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 53 lit. a Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko klasyfikują się do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, a zatem łamią stawiany w tej strefie krajobrazowej zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Dla wspomnianych terenów została przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko, która nie wykazała znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.

W stosunku do powyższego zastosowanie ma odstępstwo od stawianych dla strefy A POChK zakazów, mówiące iż zakaz nie dotyczy terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody parku krajobrazowego.

- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;

Podczas realizacji ustaleń projektu Studium Gminy Górnó dojdzie do złamania powyższego zakazu w związku z wprowadzenia przebiegu drogi ekspresowej S74. Realizacja pozostałych ustaleń projektu studium, z uwagi na niewyznaczanie nowej zabudowy oraz niewprowadzanie zmian w sposobie zagospodarowania terenów w strefie krajobrazowej A nie spowoduje złamania zakazu, o którym mowa powyżej.

W projekcie Studium Gminy Górnó została zachowana lokalizacja terenów zabudowy mieszkaniowej w zasięgu strefy A POChK, których lokalizacja wynika z ustaleń obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górnó oraz obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Do wspomnianych terenów należą te o następujących oznaczeniach w projekcie Studium: MR-L2, MR-L3, MR-B4, MR-B5. Powierzchnia części z tych terenów przekracza 2.0 ha, a zatem zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 53 lit. a Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko klasyfikują się do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, a zatem łamią stawiany w tej strefie krajobrazowej zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Dla wspomnianych terenów została przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko, która nie wykazała znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.

W stosunku do powyższego zastosowanie ma odstępstwo od stawianych dla strefy A POChK zakazów, mówiące iż zakaz nie dotyczy terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody parku krajobrazowego.

Realizacja przedsięwzięcia związanego z drogą S74, z uwagi na jego przebieg przez tereny polne jak i przez doliny rzeczne, może spowodować złamanie zakazu, o którym mowa powyżej. Jednakże droga publiczna na podstawie art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 121 z późn. zm.) zaliczana jest do inwestycji celu publicznego, a więc znajduje tu zastosowanie odstępstwo wynikające z art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 142 z późn. zm.) zwalniająca z zakazu w przypadku realizacji inwestycji celu publicznego.

- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;

Podczas realizacji ustaleń projektu Studium Gminy Górnio dojdzie do złamania powyższego zakazu w związku z wprowadzenia przebiegu drogi ekspresowej S74. Realizacja pozostałych ustaleń projektu studium, z uwagi na niewyznaczenie nowej zabudowy oraz niewprowadzanie zmian w sposobie zagospodarowania terenów znajdujących się w zasięgu strefy krajobrazowej A POChK nie spowoduje złamania zakazu, o którym mowa powyżej.

W projekcie Studium Gminy Górnio została zachowana lokalizacja terenów zabudowy mieszkaniowej w zasięgu strefy A POChK, których lokalizacja wynika z ustaleń obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górnio oraz obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Do wspomnianych terenów należą te o następujących oznaczeniach w projekcie Studium: MR-L2, MR-L3, MR-B4, MR-B5. Powierzchnia części z tych terenów przekracza 2.0 ha, a zatem zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 53 lit. a Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko klasyfikują się do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, a zatem łamią stawiany w tej strefie krajobrazowej zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Jednakże, dla wspomnianych terenów została przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko, która nie wykazała znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.

W stosunku do powyższego zastosowanie ma odstępstwo od stawianych dla strefy A POChK zakazów, mówiące iż zakaz nie dotyczy terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody parku krajobrazowego.

Realizacja przedsięwzięcia związanego z drogą S74, z uwagi na jego przebieg przez tereny dolin rzecznych, spowoduje złamanie zakazu, o którym mowa powyżej. Jednakże droga publiczna na podstawie art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U z 2018 r., poz. 121 z późn. zm.) zaliczana jest do inwestycji celu publicznego, a więc znajduje tu zastosowanie odstępstwo wynikające z art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 142 z późn. zm.) zwalniające z zakazu w przypadku realizacji inwestycji celu publicznego.

- 5) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;

Realizacja ustaleń projektu Studium Gminy Górnio nie przyczyni się do likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych, a zatem nie spowoduje złamania powyższego zakazu.

- 6) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

W projekcie Studium Gminy Górnio nie przewiduje się lokalizacji nowych terenów budowlanych w zasięgu strefy A POChK, w odległości mniejszej niż 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych.

W projekcie Studium zachowano ustalenia dla terenów budowlanych wyznaczonych w obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górnio oraz w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w zasięgu strefy krajobrazowej A POChK, które są położone w odległości mniejszej niż 100 m od linii brzegów rzek. Jednakże w stosunku do nich została przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko, która nie wykazała znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko, a zatem nie zachodzi konieczność przeprowadzania dla nich ponownej oceny oddziaływania na środowisko.

W stosunku do powyższego zastosowanie ma odstępstwo od stawianych dla strefy A POChK zakazów, mówiące iż zakaz nie dotyczy terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody parku krajobrazowego.

W zasięgu **strefy B Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu** w projekcie Studium znalazły się następujące tereny:

- tereny zachowujące mieszany charakter zabudowy, o oznaczeniu MR-L1, MR-B6, MR-B3, MR-B2, MR-B1, o łącznej powierzchni przekraczającej 45 300 m² zlokalizowane w obrębie ewidencyjnym Leszczyń, Bęczków, Radlin (wynikające z uchwały Nr XI/90/2019 w dniu 6 sierpnia 2019 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Górno „Bęczków”, uchwały Nr XXXI/238/2013 z dnia 21 lutego 2013 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Górno "Leszczyń" oraz uchwały Nr LIII/419/2014 z dnia 29 września 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Górno "Radlin") dla których poza przeznaczeniem podstawowym (zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa) dopuszczona jest realizacja:
 - MR-B1, MR-B2, MR-B3, MR-B6:
 - urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacji, ogólnodostępne tereny zieleni i rekreacji, zieleni nieurządzona,
 - drobna wytwórczość i przetwórstwo, usługi, magazynowanie płodów rolnych,
 - urządzenia obsługi rolnictwa – w tym usługi motoryzacyjne. Dopuszczona działalność usługowo-wytwórcza nie może kolidować z podstawową funkcją terenów, a przy jej realizacji należy zachować warunki ochrony środowiska (dopuszcza się jej realizację zarówno w lokalach użytkowych w budynkach mieszkalnych, jak i obiektach wolnostojących, w tym również na wydzielonych działkach),
 - zabudowa letniskowa, pensjonatowa o max. 20 miejscach noclegowych i agroturystyczna w zabudowie zagrodowej.
 - MR-L1:
 - wolnostojące obiekty usługowe,
 - adaptacja istniejącej zabudowy zagrodowej na potrzeby rekreacji indywidualnej;
 - obiekty agroturystyczne;
 - przeznaczenie części budynków mieszkalnych lub gospodarczych pod działalność usługową, w tym usługi agroturystyczne,
 - lokalizacja obiektów lub adaptacja istniejących dla drobnej działalności produkcyjnej,
 - obiekty małej architektury (altany, kapliczki itp.), wiaty, zadaszenia,
 - odbudowa, rozbudowa, nadbudowa i przebudowę istniejącej zabudowy zachowując zasady zagospodarowania terenu i kształtowania zabudowy jak dla obiektów noworealizowanych,
 - ciągi pieszo-jezdne i ścieżki rowerowe.
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o charakterze podmiejskim, o oznaczeniu M-R1, o powierzchni niepełna 22 600 m², usytuowane w obrębie ewidencyjnym Radlin (wynikające z uchwały Nr LIII/419/2014 z dnia 29 września 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Górno "Radlin"), dla których poza przeznaczeniem podstawowym dopuszczona jest realizacja:

- usługi publiczne,
- usługi podstawowe, tj. usługi handlu, gastronomii, pozostałe nieuciążliwe usługi dla ludności, w tym usługi rzemieślnicze (o charakterze wykonawczym, naprawczym, konserwacyjnym), agroturystyka,
- obiekty rekreacji indywidualnej,
- zabudowa pensjonatowa,
- drobna działalność produkcyjna,
- place i publiczne tereny zieleni z infrastrukturą rekreacyjną,
- parkingi,
- inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.
- teren obsługi komunikacji (parking), o oznaczeniu KP-B1, o powierzchni około 2 500 m², usytuowane w obrębie ewidencyjnym Bęczków (wynikające z uchwały Nr XI/90/2019 w dniu 6 sierpnia 2019 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Górno „Bęczków”), dla których poza przeznaczeniem podstawowym dopuszczona jest realizacja:
 - budynków związanych z obsługą parkingu,
 - inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.
- zabudowa usługowa (usługi turystyki), o oznaczeniu UT1-B1, o powierzchni 36 800 m², usytuowane w obrębie ewidencyjnym Bęczków (wynikające z uchwały Nr XI/90/2019 w dniu 6 sierpnia 2019 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Górno „Bęczków”), dla których poza przeznaczeniem podstawowym dopuszczona jest realizacja:
 - urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacji, ogólnodostępne tereny
 - zieleni i rekreacji, zieleni nieurządzonej,
 - obiekty usługowe – handlu, gastronomii, obiekty i urządzenia służące obsłudze ruchu turystycznego, realizacja urządzeń terenowych, pola namiotowe i miejsca biwakowych,
 - obiekty hotelarskie i pensjonaty,
 - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna w terenach zabudowy rekreacji
 - indywidualnej.
- tereny zabudowy usługowej (usługi sportu i rekreacji), o oznaczeniu US i US2, o powierzchni 118 750 m², usytuowane w obrębie ewidencyjnym Bęczków (wynikające z uchwały Nr XI/90/2019 w dniu 6 sierpnia 2019 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Górno „Bęczków”), dla których poza przeznaczeniem podstawowym dopuszczona jest realizacja:
 - pozostałe usługi związane bezpośrednio z funkcją podstawową,
 - place i publiczne tereny zieleni z infrastrukturą rekreacyjną,
 - parkingi,
 - inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.
- tereny cmentarzy, o oznaczeniu ZC-B1, o powierzchni 5100 m², usytuowane w obrębie ewidencyjnym Bęczków (wynikające z uchwały Nr XI/90/2019 w dniu 6 sierpnia 2019 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Górno „Bęczków”), dla których poza przeznaczeniem podstawowym dopuszczona jest realizacja:
 - zabudowy usługowej towarzyszącej przeznaczeniu podstawowemu – obiekty architektury sakralnej, domy pogrzebowe, kwaciarnie,

- parkingi,
- inne, wyżej niewymienione – służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.
- tereny zieleni izolacyjnej, o oznaczeniu ZI, o powierzchni 8 250 m², usytuowane w obrębie ewidencyjnym Bęczków wynikające z uchwały Nr XI/90/2019 w dniu 6 sierpnia 2019 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Górnó „Bęczków”), dla których poza przeznaczeniem podstawowym dopuszczona jest realizacja: innych – służących ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.
- korytarz komunikacyjny projektowanej drogi ekspresowej S74 – przedsięwzięcie projektowane,
- tereny leśne, o oznaczeniu ZL, dla których poza przeznaczeniem podstawowym dopuszczona jest realizacja:
 - dróg leśnych,
 - innych, wyżej niewymienionych – służących ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związanych z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych;
- tereny rolnicze, o oznaczeniu R, dla którego poza przeznaczeniem podstawowym dopuszczona jest realizacja:
 - zabudowy zagrodowej na terenie obsługiwanego areálu nie mniejszego niż 20 ha,
 - trwałych użytków zielonych,
 - innych, wyżej niewymienionych – służących ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związanych z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych,
- tereny rolnicze w obniżeniach dolinnych, o oznaczeniu ZR, dla których poza przeznaczeniem podstawowym dopuszczona jest realizacja:
 - innych funkcji – służących ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związanych z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.

Nie przewiduje się, aby realizacja ustaleń projektu Studium wpłynęła na naruszenie głównych celów ochronnych stawianych dla strefy B Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

- a) zachowanie cennych ekosystemów;
- utrzymanie lub przywrócenie tradycyjnego użytkowania półnaturalnych zbiorowisk roślinnych (łąki, murawy) m.in. poprzez promowanie i wdrażanie programów rolno-środowiskowych,
 - prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej; stosowanie rębni gniazdowej w cennych płatach siedlisk; zachowanie powierzchni starodrzewi poprzez wyłączenie z użytkowania,
 - likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci;

W projekcie Studium Gminy Górnó uwzględniono przepisy odrębne z zakresu gruntów rolnych i z zakresu lasów oraz ochrony przyrody. Ponadto, zachowano możliwie największą powierzchnię terenów leśnych w obecnym użytkowaniu.

- b) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
- edukacja ekologiczna,
 - ochrona poprzez zapewnienie właściwego stanu siedlisk,

-likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci;

W projekcie Studium Gminy Górno uwzględniono przepisy odrębne w zakresie ochrony przyrody podczas wprowadzania nowego sposobu zagospodarowania terenów. W projekcie utrzymano ciągłość lokalnych korytarzy ekologicznych w tym dolin cieków wraz z ich obudową biologiczną m.in. poprzez ograniczenie rozprzestrzeniania się zabudowy w ich zasięgu. Ponadto, w ramach zapewnienia właściwego stanu siedlisk, nie wyznaczono w ich zasięgu oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie (w którym mogłoby dojść do zaburzenia funkcjonowania siedliska) nowego sposobu zagospodarowania m.in. takiego jak nowa zabudowa, czy możliwość utwardzenia powierzchni ziemi.

- c) ochrona dużych kompleksów leśnych i stref ekotonowych;
 - odnawianie drzewostanów zgodnych z typem siedliska,
 - zapobieganie fragmentacji obszarów leśnych przy realizacji inwestycji,
 - zachowanie i zwiększanie powierzchni zalesionych,
 - zalesianie poza powierzchniami cennych przyrodniczo siedlisk,
 - likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci;

Projekt Studium Gminy Górno nie przewiduje możliwości zalesiania gruntów położonych w zasięgu strefy krajobrazowej B POChK. Ponadto ustalenia projektu Studium nie wypłyną na fragmentaryzację obszarów leśnych, które znajdują się w zasięgu strefy B POChK.

- d) utrzymanie ciągłości korytarzy ekologicznych, poprzez uwzględnienie połączeń ekologicznych w planowaniu przestrzennym,

W projekcie Studium Gminy Górno utrzymano ciągłość korytarzy ekologicznych poprzez zapewnienie ochrony dolin cieków oraz ich obudowy biologicznej przed zabudową oraz zapewnienie połączeń między mniejszymi a większymi korytarzami ekologicznymi.

- e) zachowanie istniejącej mozaiki krajobrazu
 - promowanie ekstensywnych systemów gospodarowania,
 - utrzymanie trwałego użytkowania gruntów rolnych,

Nie dotyczy.

- f)ochrona powierzchni ziemi przed procesami erozyjnymi;
 - zalesianie lub utrzymywanie roślinności łąkowej i murawowej na terenach najbardziej narażonych na erozję,
 - stosowanie orki w poprzek stoku na terenach użytkowanych rolniczo,

W projekcie Studium Gminy Górno utrzymano wyznaczone we wcześniejszych dokumentach planistycznych tereny dolesień. Wprowadzono również zasięgi terenów zagrożonych ruchami masowymi oraz tereny osuwisk, w których obowiązują specjalne warunki zagospodarowania terenów.

- g) ochrona atrakcyjnych panoram i wnętrz widokowych;
 - powstrzymywanie procesów naturalnej i wtórnej sukcesji,
 - uwzględnianie w planowaniu przestrzennym zachowania stref dalekiego widoku,

W projekcie Studium Gminy Górno wskazano takie kierunki zagospodarowania terenów oraz kształtowania zabudowy, aby nie wpływały na zakłócenie wyznaczonych punktów i ciągów widokowych.

- h) zachowanie wartości kulturowych obszaru;

- promowanie w budownictwie i zagospodarowaniu przestrzennym tradycyjnego stylu architektonicznego budownictwa,
- rewitalizacja obiektów zabytkowych,
- poszerzanie katalogu obiektów zabytkowych,
- promowanie zieleni przydomowej, w tym szczególnej wartości wielokwiatowych ogrodów przydomowych,
- edukacja.

Kierunki polityki przestrzennej wskazane w projekcie Studium Gminy Górnio, w celu zachowania wartości kulturowych obszaru, przewidują m.in.: rewitalizacja istniejących zasobów oraz tworzenie nowych wartości kulturowych w przestrzeniach publicznych gminy; ochronę elementów środowiska kulturowego, stanowiących istotny element kształtowania tożsamości gminy; harmonijny rozwój gminy wykorzystujący i szanujący jej dziedzictwo; udostępnianie i promocja walorów kulturowych gminy.

W projekcie Studium został również wyznaczony obszar rewitalizacji.

Ponadto w projekcie studium wskazano do objęcia ochroną zabytkowych kapliczek i krzyży przydrożnych.

W zasięgu strefy krajobrazowej B Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu obowiązuje szereg zakazów, z których część koliduje z przyjętymi w trakcie sporządzania projektu Studium ustaleniami. W celu umożliwienia realizacji ww. rozwiązań planistycznych należy zastosować odstępstwa od zakazów określonych w uchwale Nr XIV/200/2015 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 7 września 2015 r., ponieważ ich realizacja nie wpłynie negatywnie na ochronę przyrody POChK.

- 1) zakaz zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;

Ustalenia projektu Studium Gminy Górnio nie wpłyną w sposób bezpośredni i nie powinny wpłynąć w sposób pośredni na łamanie powyższego zakazu.

- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;

Projekt Studium Gminy Górnio wprowadza przebieg projektowanej drogi S74, który znajduje się częściowo w zasięgu strefy krajobrazowej B Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. W przypadku realizacji wspomnianej inwestycji drogowej dojdzie do złamania części zakazów obowiązujących w strefie krajobrazowej B, w tym zakazu realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Droga publiczna na podstawie art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U z 2018 r., poz 121 z późn. zm.) zaliczana jest do inwestycji celu publicznego, a więc zgodnie z art. 24 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 142 z późn. zm.) podlega ona odstępstwu od zakazów stawianych dla Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Projekt Studium Gminy Górnio przewiduje lokalizację w zasięgu strefy B POChK terenu zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej MW, o oznaczeniu w prognozie C21 (w strefie B znajduje się fragment tego terenu), oraz terenu zabudowy zachowującej mieszaną charakter MR o oznaczeniu w prognozie symbolem B8. Powierzchnie tych terenów nie przekraczają 0.5 ha, a zatem zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 52 lit. a Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko nie klasyfikują się one do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, a zatem nie łamią stawianego w tej strefie zakazu realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Należy zaznaczyć, iż część

terenu o oznaczeniu w prognozie C21 stanowi jedynie fragment większego terenu budowlanego i położony jest na jego obrzeżu, w związku z czym prawdopodobieństwo złamania innych zakazów – tzn. zakazu likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych nie będzie miało miejsca. Teren o oznaczeniu B8 znajduje się pomiędzy dwoma terenami obecnie zabudowanym, które w wyniku działalności człowieka nie wykazują obecnie dużych wartości przyrodniczych, a zatem przeznaczenie przedmiotowego terenu pod zabudowę nie wpłynie negatywnie w sposób znaczący na środowisko.

W projekcie Studium Gminy Górno została zachowana lokalizacja:

- a. terenów zabudowy mieszkaniowej w zasięgu strefy B POChK, których lokalizacja wynika z ustaleń obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górno oraz obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Należą do nich tereny o oznaczeniu w projekcie Studium symbolami: MR-L1, MR-B6, MR-B3, KP-B1, MR-B2, UT1-B1, US2, MR, MR-B1, M-R1. Powierzchnia części z tych terenów przekracza 2.0 ha, a zatem zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 53 lit. a Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko klasyfikują się do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, a zatem łamią stawiany w tej strefie krajobrazowej zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Jednakże, dla wspomnianych terenów została przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko, która nie wykazała znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.
- b. terenu obsługi komunikacji parkingu, którego powierzchnia przekracza 0,2 ha a zatem zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 56 lit. a Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko klasyfikują się do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, a zatem łamią stawiany w tej strefie krajobrazowej zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Jednakże, dla wspomnianych terenów została przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko, która nie wykazała znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.

W stosunku do powyższych zastosowanie ma odstępstwo od stawianych dla strefy B POChK zakazów, mówiące iż zakaz nie dotyczy terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody parku krajobrazowego.

- 3) zakaz likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;

Podczas realizacji ustaleń projektu Studium Gminy Górno dojdzie do złamania powyższego zakazu w związku z wprowadzenia przebiegu drogi ekspresowej S74. Realizacja pozostałych ustaleń projektu studium, z uwagi na niewyznaczenie nowej zabudowy oraz niewprowadzanie zmian w sposobie zagospodarowania terenów w strefie krajobrazowej B nie spowoduje złamania zakazu, o którym mowa powyżej.

Realizacja ww. przedsięwzięcia, z uwagi na jego przebieg przez tereny polne jak i przez doliny rzeczne, może spowodować złamanie zakazu, o którym mowa powyżej. Jednakże droga publiczna na podstawie art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U z 2018 r., poz 121 z późn. zm.) zaliczana jest do inwestycji celu publicznego, a więc znajduje tu zastosowanie odstępstwo wynikające z art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 142 z późn. zm.) zwalniające z zakazu w przypadku realizacji inwestycji celu publicznego.

- 4) zakaz likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;

Realizacja ustaleń projektu Studium Gminy Górno nie przyczyni się do likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych, a zatem nie spowoduje złamania powyższego zakazu.

Nie przewiduje się, aby realizacja ustaleń projektu Studium wpłynęła na naruszenie głównych celów ochronnych stawianych dla strefy C Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

- a) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
 - edukacja ekologiczna,
 - ochrona poprzez zapewnienie właściwego stanu siedlisk,
 - likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci;

W projekcie Studium Gminy Górno uwzględniono przepisy odrębne w zakresie ochrony przyrody podczas wprowadzania nowego sposobu zagospodarowania terenów. W projekcie utrzymano ciągłość lokalnych korytarzy ekologicznych w tym dolin cieków wraz z ich obudową biologiczną m.in. poprzez ograniczenie rozprzestrzeniania się zabudowy w ich zasięgu. Ponadto, w ramach zapewnienia właściwego stanu siedlisk, nie wyznaczono w ich zasięgu oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie (w którym mogłoby dojść do zaburzenia funkcjonowania siedliska) nowego sposobu zagospodarowania m.in. takiego jak nowa zabudowa, czy możliwość utwardzenia powierzchni ziemi.

- b) utrzymanie ciągłości korytarzy ekologicznych, poprzez uwzględnienie połączeń ekologicznych w planowaniu przestrzennym,

W projekcie Studium Gminy Górno utrzymano ciągłość korytarzy ekologicznych poprzez zapewnienie ochrony dolin cieków oraz ich obudowy biologicznej przed zabudową oraz zapewnienie połączeń między mniejszymi a większymi korytarzami ekologicznymi.

- c) zachowanie istniejącej mozaiki krajobrazu;
 - promowanie ekstensywnych systemów gospodarowania,
 - utrzymanie trwałego użytkowania gruntów rolnych,

Nie dotyczy.

- d) ochrona powierzchni ziemi przed procesami erozyjnymi;
 - zalesianie lub utrzymywanie roślinności łąkowej i murawowej na terenach najbardziej narażonych na erozję,
 - stosowanie orki w poprzek stoku na terenach użytkowanych rolniczo,

W projekcie Studium Gminy Górno utrzymano wyznaczone we wcześniejszych dokumentach planistycznych tereny dolesień. Wprowadzono również zasięgi terenów zagrożonych ruchami masowymi oraz tereny osuwisk, w których obowiązują specjalne warunki zagospodarowania terenów.

W projekcie studium na terenach użytkowanych rolniczo z dopuszczeniem zabudowy rolniczej (RZ), terenach rolniczych (R), terenach obsługi produkcji rolnej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych oraz gospodarstwach leśnych i rybackich (RU) i terenach rolniczych w obniżeniach dolinnych (ZR) poza przeznaczeniem podstawowym dopuszczono możliwość zalesienia gruntów klasy V i VI, nieużytków oraz gruntów, które uległy samozalesieniu lub o spadkach terenu powyżej 15 stopni zgodnie z przepisami o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz o lasach, z wyłączeniem tych które przesłaniają widok na ciągach widokowych oraz na obszarach Natura 2000, a także w strefach A i B Obszarów Chronionego Krajobrazu.

Projekt studium ustala aby realizacja zalesień odbywała się na glebach najniższych klas bonitacyjnych, oraz aby uwzględniała zachowanie bioróżnorodności.

- e) ochrona atrakcyjnych panoram i wnętrz widokowych;
 - powstrzymywanie procesów naturalnej i wtórnej sukcesji,
 - uwzględnianie w planowaniu przestrzennym zachowania stref dalekiego widoku,

W projekcie Studium Gminy Górno wskazano takie kierunki zagospodarowania terenów oraz kształtowania zabudowy, aby nie wpływały na zakłócenie wyznaczonych punktów i ciągów widokowych.

- f) zachowanie wartości kulturowych obszaru;
 - promowanie w budownictwie i zagospodarowaniu przestrzennym tradycyjnego stylu architektonicznego budownictwa,
 - rewitalizacja obiektów zabytkowych,
 - poszerzanie katalogu obiektów zabytkowych,
 - promowanie zieleni przydomowej, w tym szczególnej wartości wielokwiatowych ogrodów przydomowych,
 - edukacja.

Kierunki polityki przestrzennej wskazane w projekcie Studium Gminy Górno, w celu zachowania wartości kulturowych obszaru, przewidują m.in.: rewitalizacja istniejących zasobów oraz tworzenie nowych wartości kulturowych w przestrzeniach publicznych gminy; ochronę elementów środowiska kulturowego, stanowiących istotny element kształtowania tożsamości gminy; harmonijny rozwój gminy wykorzystujący i szanujący jej dziedzictwo; udostępnianie i promocja walorów kulturowych gminy.

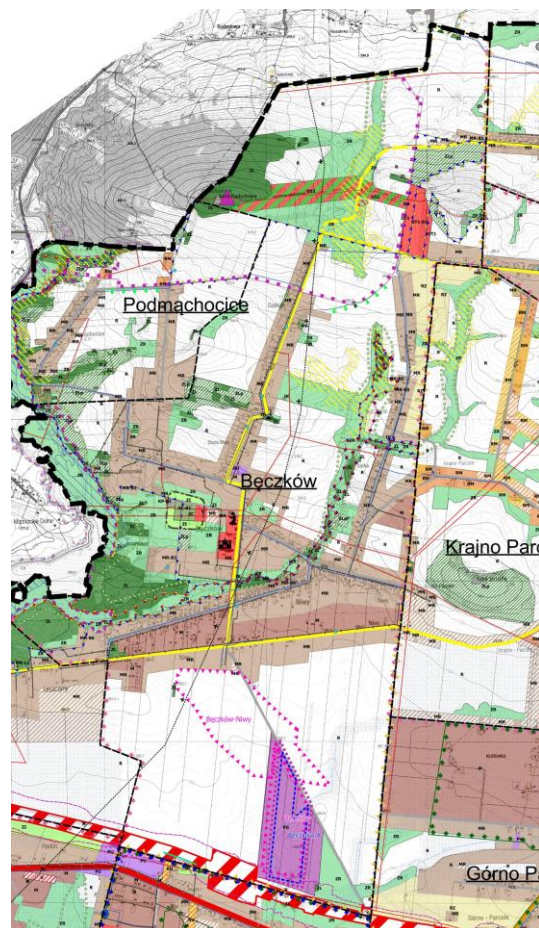
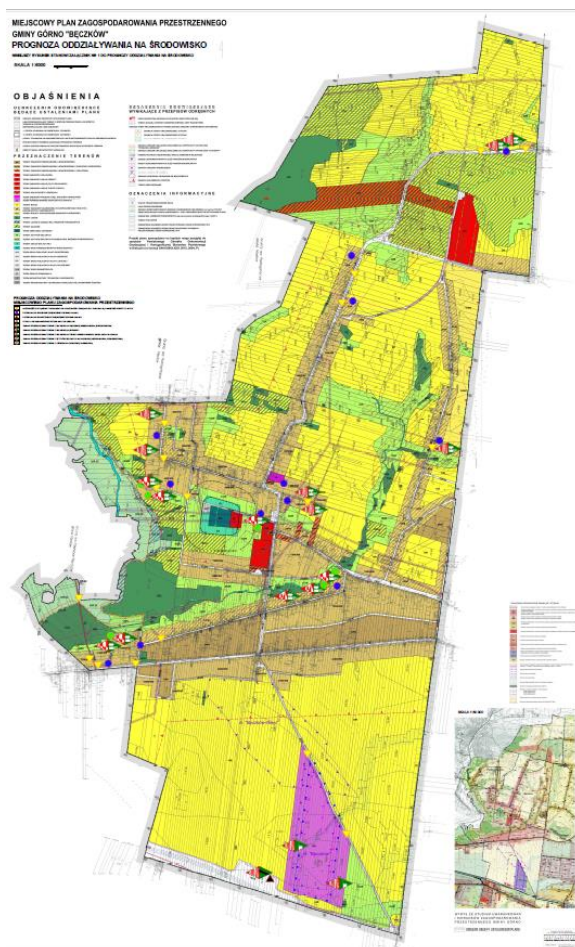
W projekcie Studium został wyznaczony obszar rewitalizacji.

Ponadto w projekcie studium wskazano do objęcia ochroną zabytkowych kapliczek i krzyży przydrożnych.

W strefie krajobrazowej C Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu nie zostały ustalone zakazy.

Charakterystyka ustaleń projektu Studium Gminy Górno w odniesieniu do terenów położonych w zasięgu Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Rada Gminy w Górnio podjęła Uchwałę Nr VII/93/2015 Rady Gminy Górno z dnia 2 czerwca 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany nr 3 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Górno „Bęczków”. Dla terenu opracowania obowiązywał miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego zatwierdzony uchwałą Nr VIII/60/2011 Rady Gminy w Górnio z dnia 8 czerwca 2011 roku ze zmianami. W ostatnim czasie Rada Gminy w Górnio podjęła uchwałę Nr XI/90/2019 w dniu 6 sierpnia 2019 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Górno „Bęczków”. Przeznaczenie terenów w przeważającej części stanowi przeniesienie ustaleń z planu z 2015 r. Obowiązujący plan zakłada realizację terenów usług sportu i rekreacji (US), w ramach których dopuszczone zostały m.in. trasy zjazdowe sportów zimowych. Są to ustalenia przeniesione z planu miejscowego podjętego w 2015 roku. Ich ustalenia są tożsame z ustaleniami projektu studium. Przez południową część terenu przebiega projektowana droga ekspresowa S-74, dla której została wydana decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach. Bezpośrednio przy tej drodze wyznaczono teren zabudowy usługowej związanej z komunikacją samochodową (oznaczenie 1UKs – w planie), który zarówno w planie jak i w projekcie studium został odsunięty od terenu PG tak by nie kolidował z trasą migracji herpetofauny. Plan „Bęczków” został pozytywnie zaopiniowany przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach pismem z dnia 05 kwietnia 2019 r. znak: WPN-II. 410.1.21.2019.ELO oraz uzgodniony pismem z dnia 05 kwietnia 2019 r. znak: WPN-II.610.13.2019.ELO.

Rysunek 16 (po lewej) Rysunek 17 (po prawej). Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obrębu sołectwa Bęczków (po lewej) oraz projekt studium kierunku (po prawej)

W sentencji pisma podano, że realizacja projektowanego zagospodarowania nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na obszary Natura 2000: Przełom Lubrzanki i Łysogóry. Ponadto, ustalenia projektu studium zabezpieczają ochronę siedlisk przyrodniczych o kodzie 6510 i 6410 oraz siedliska skójki gruboskorupowej *Unio crassus*, będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Przełom Lubrzanki PLH260037. Z kolei tereny położone w skrajnym fragmencie obszaru Natura 2000 Łysogóry pozostawiono w dotychczasowym przeznaczeniu. Biorąc pod uwagę powyższe, wdrożenie ustaleń projektu dokumentu nie będzie miało negatywnego wpływu na ochronę przyrody OChK i nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na obszary Natura 2000: Przełom Lubrzanki i Łysogóry.

Dla terenu usług sportu i rekreacji US (US1, US2, US3) przewiduje się zabudowę do 20 m dla US, 15 m dla US1 i 10 m dla US2 i US3. Dla terenu US2 ustala się zakaz realizacji budynków. Teren pomiędzy Górą Radostową a Wymyśloną Górą to teren o dużych spadkach terenu, predysponowany do zjazdów narciarskich i realizacji usług w zakresie turystyki. Realizowany tu będzie wyciąg narciarski. Przez teren przebiega czerwony szlak turystyczny. Obecnie, ze szlaku turystycznego nie ma ekspozycji na Główne Pasma Gór Świętokrzyskich – Łysogóry.

Fot. 2. Widok w kierunku zachodnim z Wymyślonej na Radostowę [fot. Kama Kotowicz 06.08.2019 r.]

Fot. 3. Widok na Łysicę z Radostowej (widok spoza szlaku turystycznego, z terenu przeznaczonego w projekcie pod rozwój usług sportu i rekreacji US – US2 z zakazem zabudowy [fot. Kama Kotowicz 08.2019 r.]

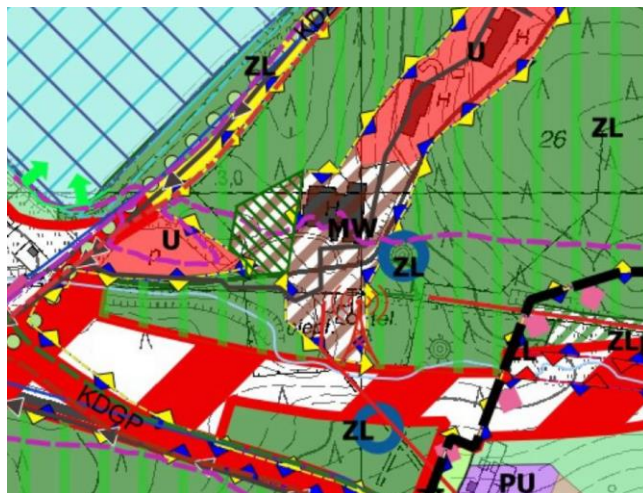
Fot. 4. Szlak turystyczny czerwony. Na zboczu Radostowej szlak turystyczny prowadzi terenem zadrzewionym. Momentami przebija widok na Wymyśloną [fot. Kama Kotowicz 08.2019 r.]

W terenie odsłoniętym – użytkowanym obecnie rolniczo, gdzie przewiduje się budowę trasy narciarskiej rozpościera się widok na Łysicę. Zakaz zabudowy na tym terenie jest uzasadniony krajobrazowo. Duże spadki terenu powodują, że stoki gór – wschodnie zbocze Radostowej i zachodnie zbocze Wymyślonej nie są eksponowane w terenie. Zabudowa na terenach US nie będzie mieć negatywnego wpływu na krajobraz, w szczególności na walory krajobrazowe Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

W strefie krajobrazowej B Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu projekt studium przewiduje wylesienie fragmentu lasu o powierzchni 0,4916 ha.

Rysunek 18. Projekt studium Kierunki w wersji pierwotnej, nieuwzględniającej obowiązujących warunków ochrony w strefie krajobrazowej B Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu

Rysunek 19. Projekt studium Kierunki po korekcie, w docelowej formie, uwzględniający warunki ochrony ustanowione dla POChK

W całości POChK fragment ten położony jest na zwężeniu strefy krajobrazowej B Obszaru. Projekt studium zakładał początkowo kontynuację zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (MW) aż do drogi KDZ. W wersji docelowej projekt uwzględnia zwężenie strefy B POChK i przewiduje rozwój zabudowy w kontynuacji do istniejącego zagospodarowania w taki sposób, by nie przerywać ciągłości strefy B na terenie czynnym biologicznie. Projekt studium zakłada wylesienie fragmentu obszaru stanowiącego mało atrakcyjny przyrodniczo teren pomiędzy nowym budynkiem wielorodzinnym, a terenem parkingu (od południa) i ścianą lasu (od północy).

Fot. 5 Projektowany teren wylesienia w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej o symbolu MW w strefie krajobrazowej P POChK [fot. Kama Kotowicz 08.2019 r.]

Fot. 6 Projektowany teren wylesienia w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej o symbolu MW w strefie krajobrazowej P POChK [fot. Kama Kotowicz 08.2019 r.]

Fot. 7 Zbiorowisko roślinne projektowanego terenu wylesienia w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej o symbolu MW w strefie krajobrazowej P POChK jest silnie przekształcone przez człowieka [fot. Kama Kotowicz 08.2019 r.]

Od zachodu teren koresponduje z terenem parkingu (w projekcie planu przeznaczony pod rozwój funkcji usługowej). Informacje zebrane w terenie potwierdzają dane Inwentaryzacji

przyrodniczej sporządzonej na potrzeby wyznaczenia Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu [Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego 2015 r.]. Zgodnie z Inwentaryzacją zbiorowisko leśne pokrywające te tereny Dicrano – Pinion, występuje w rozproszeniu na całym terenie POChK. Dicrano – Pinion należący do klasy borów szpilkowych *Vaccinio – Piceetea*. Omawiany teren nie jest zakwalifikowany jako fragment zwartego zbiorowiska leśnego. Nie występują tu chronione, rzadkie ani cenne gatunki flory, fauny i grzybów. Teren nie jest też wskazany jako obszar cenny przyrodniczo proponowany do ochrony. Wobec tego, przeznaczenie tego fragmentu lasu pod wylesienie i kontynuację zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej nie będzie mieć negatywnego wpływu na przyrodę Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Ocenia się brak negatywnego oddziaływania ustaleń projektu studium na POChK oraz respektowanie warunków ochrony ustanowionych dla POChK.

W dolinie rzeki Lubrzanki w obr. Cedzyna projekt studium wyznacza tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej (symbol M). Obręb Cedzyna nie został jak dotąd objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Na tym terenie od lat obserwuje się rozproszenie zabudowy. Wyznaczenie w studium terenów zabudowy będzie tu miało charakter ochronny przed zjawiskiem rozpraszania się zabudowy i „rozlewania” na skutek braku mpzp.

W ujęciu krajobrazowym teren ma charakter otwarty. Wartości wizualne i estetyczne obniżają dysonanse w postaci ekranów akustycznych drogi krajowej nr 74, a także rozproszona zabudowa o zróżnicowanym charakterze pod względem pokrycia dachowego i elewacji. Nie występują tu ważne w skali regionu odsłonięcia czy punkty widokowe, panoramy np. na szczyty i pasma górskie. Wyznaczone w obowiązującym studium gminy ciągi widokowe obecnie nie funkcjonują. Przeznaczenie tego terenu nie wpłynie negatywnie na krajobraz Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu w ujęciu jednostkowym (tego konkretnego terenu) oraz ogólnym (całości Obszaru). Zatem dopuszczenie na tym terenie zabudowy mieszkaniowej o charakterze podmiejskim (M) nie będzie stało w sprzeczności z celami i działaniami w zakresie czynnej ochrony ekosystemów obowiązującym w strefie krajobrazowej C POCHK, tj. ochroną atrakcyjnych panoram i wnętrz widokowych.

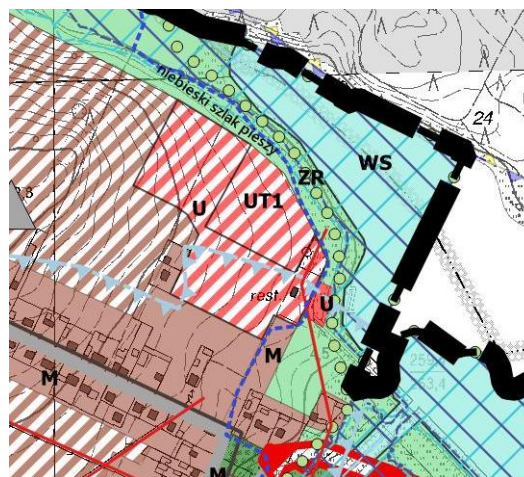
Pokrycie tego terenu zabudową i infrastrukturą drogową wiązać się będzie z zajęciem terenu powierzchnią nieprzepuszczalną. Zdolności retencyjne i infiltracyjne POChK zapewnią będą przyjęte w projekcie studium wskaźniki zagospodarowania terenu, w szczególności odsetek zapewnionej powierzchni czynnej biologicznie (na poziomie 30%). W ramach ochrony wód podziemnych projekt studium postuluje o systematyczny rozwój kanalizacji sanitarnej oraz stosowanie kompleksowych rozwiązań odprowadzających ścieki opadowe z ciągów komunikacyjnych, placów i parkingów oraz oczyszczanie ich zgodnie z przepisami w zakresie ochrony środowiska. Nie przewiduje się negatywnego wpływu zmiany funkcji tego terenu na Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 417 „Kielce”.

Określone granice zabudowy kształtują politykę przestrzenną gminy na kolejne ok. 30 lat. Cedzyna bezpośrednio graniczy z miastem Kielce i jest poddawana silnej presji inwestycyjnej. Zabudowa mieszkaniowa w dolinie rzeki Lubrzanki znacznie przybliżyła się w kierunku rzeki w stosunku do obowiązującego studium *Uwarunkowań*. Wyznaczony korytarz ekologiczny wzdłuż rzeki Lubrzanki uległ znacznemu zwężeniu w stosunku do warunków jakie panowały w momencie uchwalania obowiązującego studium gminy Górno. Dane Inwentaryzacji przyrodniczej sporządzonej na potrzeby wyznaczenia Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu [Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego 2015 r.] wskazują, że korytarz ekologiczny położony jest po wschodniej stronie rzeki Lubrzanki. Zatem zgodnie z celami i działaniami i w zakresie czynnej ochrony ekosystemów obowiązującymi w strefie krajobrazowej C POCHK utrzymuje się ciągłość korytarzy ekologicznych, poprzez uwzględnienie połączeń ekologicznych w planowaniu przestrzennym. Projekt studium wyznacza tereny zabudowy mieszkaniowej po linii zabudowy istniejącej – poza terenami narażonymi na niebezpieczeństwo powodzi, co zostało uzgodnione z Polskim Gospodarstwem Wodnym „Wody Polskie”. Biorąc pod uwagę powyższe stwierdza się, że projekt studium nie ingeruje w ustanowione dla strefy krajobrazowej C Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu cele i działania związane z ochroną krajobrazową i kulturową, w szczególności na utrzymanie ciągłości korytarzy ekologicznych, poprzez uwzględnienie połączeń ekologicznych w planowaniu przestrzennym oraz ochroną atrakcyjnych panoram i wnętrz widokowych.

Na terenie predysponowanym do rozwoju funkcji rekreacyjnych tj. nad zbiornikiem przy istniejącej przystani, projekt studium przewiduje rozwój terenów usług turystyki (UT1). Zagospodarowanie tych terenów stanowi oczywistą kontynuację funkcji rekreacyjnej. Obrane parametry zabudowy i zagospodarowania terenu (maksymalna powierzchnia zabudowy – 30%, maksymalna wysokość zabudowy – 13 m, maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy - 0,8) zapewniają ochronę walorów krajobrazowych jak i utrzymanie zdolności infiltracyjnych tego terenu. Maksymalna wysokość zabudowy dla terenu UT1 również została ograniczona, gdyż obowiązujące studium nie ograniczało tego parametru dla tego terenu, natomiast teren ten nie posiada obowiązującego planu. Dzięki zachowanemu buforowi pomiędzy planowanymi usługami z zakresu turystyki, a istniejącym zbiornikiem wodnym zachowana będzie też drożność i funkcjonalność korytarza ekologicznego. W stosunku do obecnego użytkowania – teren upraw rolnych, nastąpi wzrost intensywności zabudowy, natomiast w stosunku do obowiązującego studium intensywność zabudowy nie wzrośnie. Nie przewiduje się zatem negatywnego oddziaływania ww. kierunku rozwoju na Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu, a także Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 417 „Kielce”.

Ryc. 19a. Obecne zagospodarowanie nad zbiornikiem Cezdyna w okolicy przystani wodnej

Ryc. 19b. Fragment projektu studium

Nad zbiornikiem Cezdyna, nad jego wschodnimi brzegami, projekt studium przewiduje rozwój terenów usług sportu i rekreacji US1 oraz terenów usług turystyki UT1.

Dla terenów usług sportu i rekreacji US1 projekt studium postuluje zapis:

„Głównym kierunkiem rozwoju obszaru usług sportu i rekreacji powinno być tworzenie obiektów z zakresu sportów zimowych i letnich, dostępnych dla mieszkańców i urozmaicających ofertę turystyczną gminy (wyciągi i trasy narciarskie, boiska, korty itp.). Zabudowę i inne obiekty zagospodarowania należy sytuować z poszanowaniem dla walorów przyrodniczych oraz krajobrazowych miejscowości, z uwzględnieniem punktów i ciągów widokowych.”

Projekt studium przewiduje maksymalną powierzchnię zabudowy – 30% przy maksymalnej wysokości zabudowy do 15 m oraz maksymalnym wskaźniku intensywności zabudowy na poziomie 0,3. Obowiązujące studium i plan miejscowy nie ograniczały intensywności zabudowy dla terenu US1 więc do tej pory mogła ona być większa. Wysokość zabudowy zostaje utrzymana względem obowiązującego mpzp, zatem nie będzie mieć ona negatywnego wpływu na krajobraz. Natomiast opis dotyczący kształtowania przestrzeni wskazuje na kontynuację obecnej funkcji tego terenu (teren otwarty o charakterze rekreacyjnym) rozszerzając zakres o możliwość posadowienia budynków usługowych i infrastruktury sportowej jak np. boiska. Ocenia się brak negatywnego oddziaływania powyższych ustaleń projektu studium na Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu.

Dla terenów usług turystyki UT1 projekt studium postuluje zapis:

„Głównym kierunkiem rozwoju obszaru usług turystyki powinno być tworzenie drobnoskalowych obiektów turystycznych i rekreacyjnych, dostosowanych wielkością i formą architektoniczną do istniejącej, tradycyjnej zabudowy gminy.

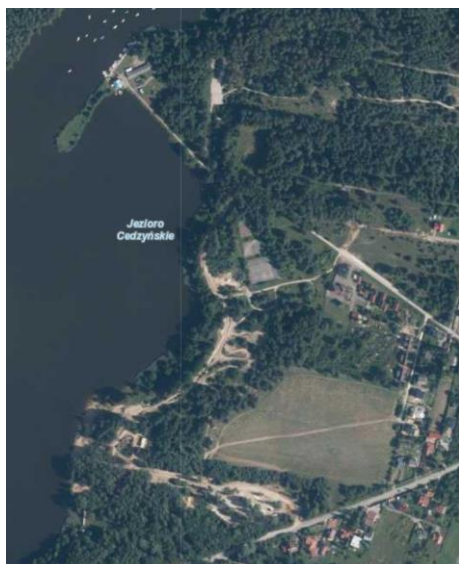
Należy dążyć do zachowania powiązań komunikacyjnych i funkcjonalnych terenów o charakterze usługowym z sąsiadującą zabudową w celu ułatwienia korzystania z usług pieszym, w tym turystom korzystającym ze szlaków pieszych i rowerowych.

Zabudowę i inne obiekty zagospodarowania należy sytuować z poszanowaniem dla walorów przyrodniczych oraz krajobrazowych miejscowości, z uwzględnieniem punktów i ciągów widokowych.

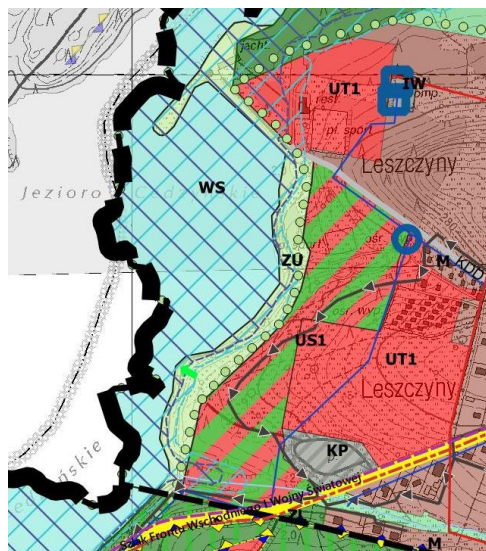
Przy ustalaniu możliwości i ograniczeń w zagospodarowaniu należy uwzględnić wpływ planowanych obiektów na krajobraz kulturowy – projektowane obiekty nie powinny stanowić elementów degradujących przestrzeń oraz przesłaniających widok na eksponowane rejonu gminy.”

Tereny przeznaczone w projekcie pod rozwój funkcji UT1 nad Zalewem „Cedzyna” stanowią obszary kontynuacji tego typu zabudowy – Przystań Klubu Bryza z wypożyczalnią sprzętu wodnego oraz teren pomiędzy parkingiem (terenem KP) a restauracją „Nad Zalewem”. Teren ten od lat użytkowany jest w kierunku turystycznym i rekreacyjnym. Projekt studium przewiduje maksymalną powierzchnię zabudowy – 40% przy maksymalnej wysokości zabudowy do 13 m oraz maksymalnym wskaźniku intensywności zabudowy na poziomie 0,8. Obowiązujące studium i plan miejscowy nie ograniczały intensywności zabudowy dla tych terenów więc do tej pory mogła ona być wyższa. Ponadto, wysokość zabudowy została ustalona na poziomie zgodnym z maksymalną wysokością zabudowy obowiązującą na tym obszarze w mpzp.

Powyższe parametry pozwalają stwierdzić, że zagospodarowanie terenu nie będzie mieć negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze, w szczególności krajobraz oraz wody powierzchniowe i podziemne. Stwierdza się zatem brak negatywnego oddziaływania na Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu.

Ryc. 19c. Obecne zagospodarowanie nad zbiornikiem Cedzyna w części wschodniej

Ryc. 19d. Fragment projektu studium

Ustalenia studium nie wpłyną znacząco negatywnie na walory krajobrazowe Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. W projekcie Studium wyznacza się niewielki teren budowlany **C21** znajdujący się w strefie krajobrazowej B, w której obowiązują zakazy. W strefie krajobrazowej A POChK nie wyznacza się żadnych nowych terenów budowlanych. Poza wymienionym przypadkiem,

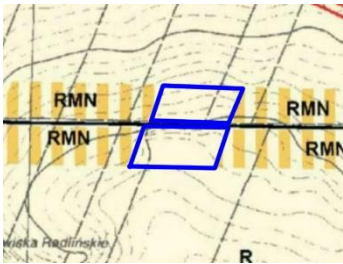
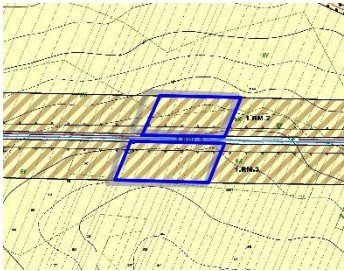
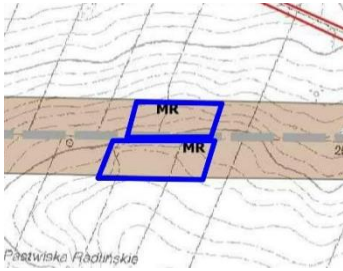

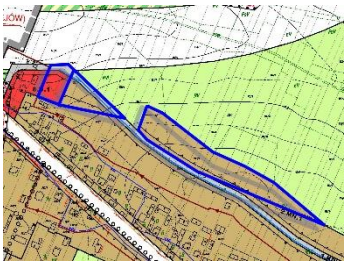
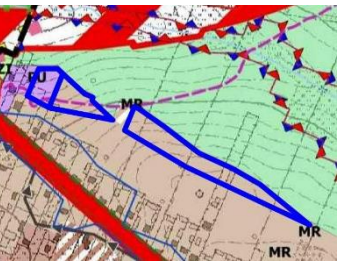

pozostałe zmiany w zagospodarowaniu terenów w zasięgu strefy A i B wynikają z przeznaczenia ich pod dany sposób zagospodarowania w obowiązującym studium lub/i obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Należą do nich tereny o oznaczeniu w projekcie Studium symbolami: MR-L1, MR-B6, MR-B3, KP-B1, MR-B2, UT1-B1, US2, MR, MR-B1, M-R1. Wspomniane tereny zostały wyznaczone:

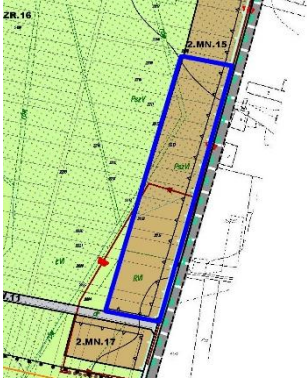
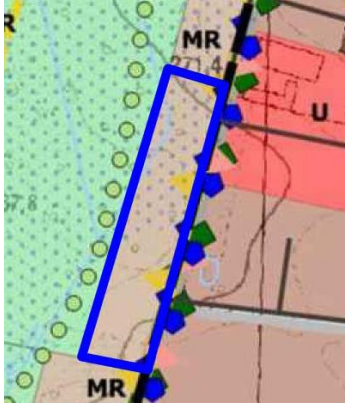
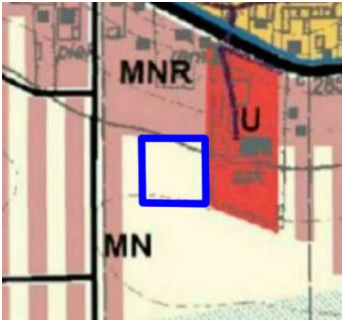
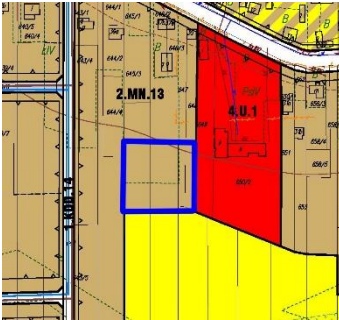

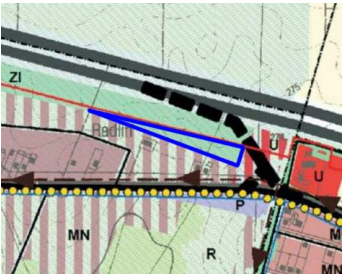

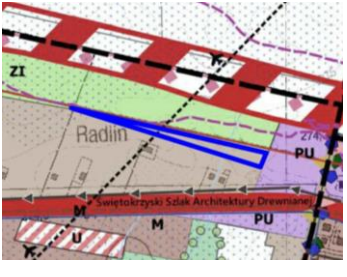
- uchwałą Nr XXXI/238/2013 Rady Gminy Górno z dnia 21 lutego 2013 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Górno „Leszczyny”;
- uchwałą Nr XXII/211/2016 Rady Gminy Górno z dnia 23 sierpnia 2016 r. w sprawie zmiany nr 1 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Górno „Leszczyny”;
- uchwałą Nr LIII/419/2014 Rady Gminy Górno z dnia 29 września 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Górno „Radlin”;

Tereny te, w projekcie Studium Gminy Górno, zachowują tożsame jak w wymienionych powyżej uchwałach ustalenia, zarówno w zakresie przeznaczenia jak i wskaźników urbanistycznych.

Tabela 16 Analiza pochodzenia ustaleń w zakresie przeznaczenia terenu w projekcie Studium, w zasięgu POChK.

(Źródło: opracowanie własne)

Lp i oznaczenie w PONŚ	Obowiązujące SUIKZP	Obowiązujący MPZP	Projekt SUIKZP
1. R12, R13			
2. R2, R3, R5			
3. R19			

<p>4. R29</p>			
<p>5. L13</p>			
<p>6. R26</p>			

Przeznaczenie pod zabudowę wskazanych w powyższej tabeli terenów wynika z obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Nie przewiduje się, aby zmiany te wpływały znacząco negatywnie na środowisko. Brak znaczącego oddziaływania wynika z faktu, iż są to tereny stanowiące kontynuację lub uzupełnienie terenów obecnie zagospodarowanych, w związku z czym nie przewiduje się aby występowały na nich chronione gatunki zwierząt oraz roślin. Ponadto powierzchnia tych terenów jest stosunkowo niewielka. Powyższe potwierdza również brak wykazania znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko (w tym na ochronę przyrody Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu) w przeprowadzonych ocenach oddziaływania na środowisko obecnie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W przypadku terenu **C21** z uwagi na jego powierzchnie w zasięgu strefy B POChK wynoszącą 0,34 ha zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 52 lit. a Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko nie klasyfikuje się on do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, a zatem nie łamie stawianego w tej strefie zakazu realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na

środowisko. Zasięg oraz ustalenia dla terenu **C21** został w projekcie Studium ograniczony do niezbędnego minimum, tak aby w jak najmniejszym stopniu wpływał na środowisko.

W odniesieniu do zakazów obowiązujących na terenie stref krajobrazowych A projekt studium nie wyznacza nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę w odległości mniejszej niż 100 m od cieków, za wyjątkiem obszarów, dla których możliwość zabudowy dopuszczają obecnie obowiązujące plany miejscowe.

Ponadto studium wprowadza przebieg projektowanej drogi S74, który przecina wszystkie trzy strefy krajobrazowe Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. W przypadku realizacji wspomnianej inwestycji dojdzie do złamania części zakazów obowiązujących w strefie krajobrazowej A oraz B. Droga publiczna na podstawie art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (*t.j. Dz. U z 2018 r., poz. 121 z późn. zm.*) zaliczana jest do inwestycji celu publicznego, a więc zgodnie z art. 24 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (*t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 142 z późn. zm.*) podlega ona odstępstwu od zakazów stawianych dla Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Realizacja drogi S74, z uwagi na to iż przecina tereny zielone, doliny cieków oraz same cieki będzie wpływać w sposób negatywny na Podkielecki OChK.

Studium zakłada szereg przekształceń w zakresie funkcji terenów znajdujących się w strefie krajobrazowej C, w której zgodnie z uchwałą nr XIV/200/2015 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 7 września 2015 r. w sprawie wyznaczenia Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (*Dz. Urz. Woj. Święt. Poz. 2655*) nie obowiązują zakazy.

Wspomniane przekształcenia dotyczą m.in.:

- wyznaczenie nowych terenów zabudowy mieszkaniowej o charakterze podmiejskim o oznaczeniu M, zarówno kosztem terenów obecnie otwartych, pokrytych zielenią (w tym również niewielkich terenów leśnych), jak i terenów pełniących inną funkcję, zgodnie z obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego i/lub studium;
- wyznaczenie nowych terenów zachowujących mieszany charakter zabudowy o oznaczeniu MR, kosztem terenów obecnie otwartych, pokrytych zielenią (w tym również niewielkich terenów leśnych);
- wyznaczenie nowych terenów produkcyjno-usługowych PU, kosztem terenów obecnie otwartych, pokrytych zielenią, jak i terenów pełniących inną funkcję, zgodnie z obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego i/lub studium;
- wyznaczenie nowych terenów zabudowy usługowej, kosztem terenów obecnie otwartych, pokrytych zielenią.

Nie przewiduje się, aby zmiany wprowadzone na terenach znajdujących się w zasięgu strefy krajobrazowej C wpłynęły w sposób negatywny na sąsiadujące fragmenty stref krajobrazowych A i B.

Szczegółowy zakres zmian w przeznaczeniu terenów oraz ich oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska został przedstawiony w tabeli nr 17 – Ocena ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego na poszczególne elementy środowiska. Analiza żadnego z ustaleń Studium, opisanego we wspomnianej tabeli, nie wykazała znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko, w tym na Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu.

Świętokrzyski Obszar Chronionego Krajobrazu w gminie Górnio (ŚOChK_G)

Świętokrzyski Obszar Chronionego Krajobrazu w gminie Górnio (ŚOChK_G) to forma ochrony przyrody powstała w 2019 roku. Wcześniej, dla obszaru położonego w otulinie Świętokrzyskiego Parku Narodowego funkcjonowała forma ochrony przyrody: Świętokrzyski Obszar Chronionego Krajobrazu, obejmująca zasięgiem otoczenie Parku bez względu na podział administracyjny (części gmin: Nowa Słupia, Bodzentyn, Górnio i Bieliny).

Otoczenie Świętokrzyskiego Parku Narodowego w granicach Świętokrzyskiego Obszaru

Chronionego Krajobrazu w gminie Górnó cechuje się wysoką ekspozycją na Główne Pasma Gór Świętokrzyskich. Pasma górskie są w gminie Górnó dominantą krajobrazową. Oznaczone w projekcie studium punkty i panoramy widokowe odnoszą się do tych obiektów i są przedmiotem ich ekspozycji.

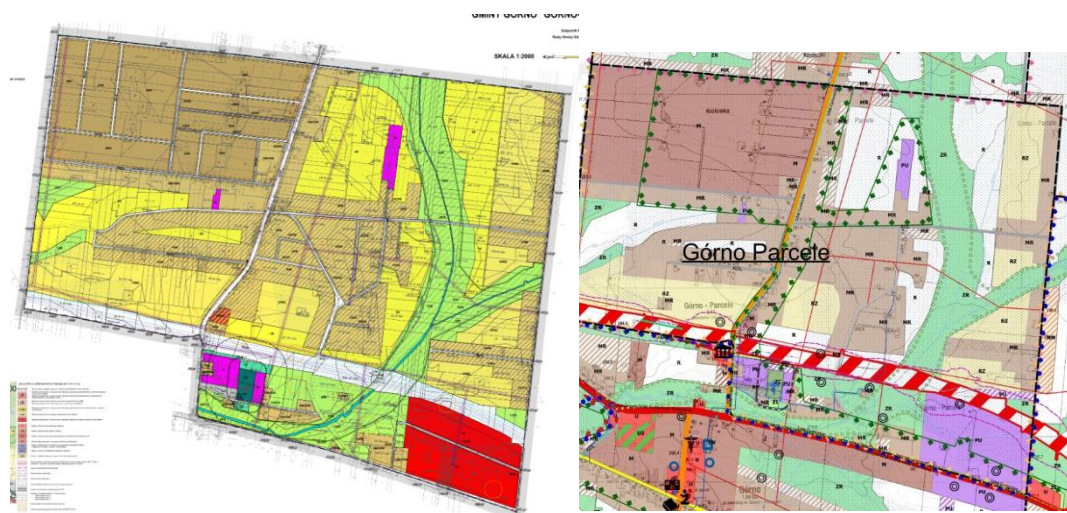

Fot. 8 Widok spoza granic ŚOChK_G z południowej części Górna Parcele w kierunku północno – wschodnim na tereny objęte Świętokrzyskim Obszarem Chronionego Krajobrazu w gminie Górnó wraz z Głównym Pasmem Gór Świętokrzyskich objętych ochroną jako Świętokrzyski Park Narodowy [fot. Kama Kotowicz 08.2019 r.]

Wsie położone w granicach ŚOChK_G tj.: Górnó Parcele, Krajno Parcele, Krajno Pierwsze, Krajno Drugie i Krajno Zagórze mają układ ulicówek. Wewnątrz miejscowości ekspozycja na Świętokrzyski Park Narodowy jest mocno ograniczona, krajobraz jest zamknięty i osiowy. Przewidywane w kierunkach studium gminy uzupełnienia zabudowy oraz rozwój nowych terenów jest powiązany z istniejącym systemem komunikacyjnym gminy. Projekt studium nie przewiduje powstania nowych jednostek osadniczych o wyodrębnionej strukturze osadniczej. Przewiduje się zatem kontynuację zabudowy połączonej z podstawowym układem dróg.

W gminie Górnó, na terenie ŚOChK_G, uchwalono miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w sołectwach: Górnó Parcele, Krajno Pierwsze, Krajno Drugie i Krajno Zagórze.

W sołectwie Górnó Parcele obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Górnó „Górnó Parcele”, przyjęty Uchwałą Nr VI/28/2019 Rady Gminy Górnó z dnia 25 stycznia 2019 roku. Porównanie poniższych rycin: rysunku obowiązującego planu, uwarunkowań w projekcie studium oraz kierunków projekcie studium, wskazują na przeniesienie obowiązującego prawa miejscowego do projektu studium gminy.

Rysunek 20.(z lewej) Rysunek 21 (z prawej) Z lewej – fragment obowiązującego mpzp z prawej – projekt studium Kierunki

Na niewielkich fragmentach projekt studium wprowadza zabudowę, tylko w na takich terenach, które stanowią uzupełnienie terenów wyznaczonych w planie. Wynika to z charakteru studium, które przewiduje rozwój zabudowy na kolejne ok. 30 lat i uwzględnia dynamiczne zmiany w zagospodarowaniu gminy.

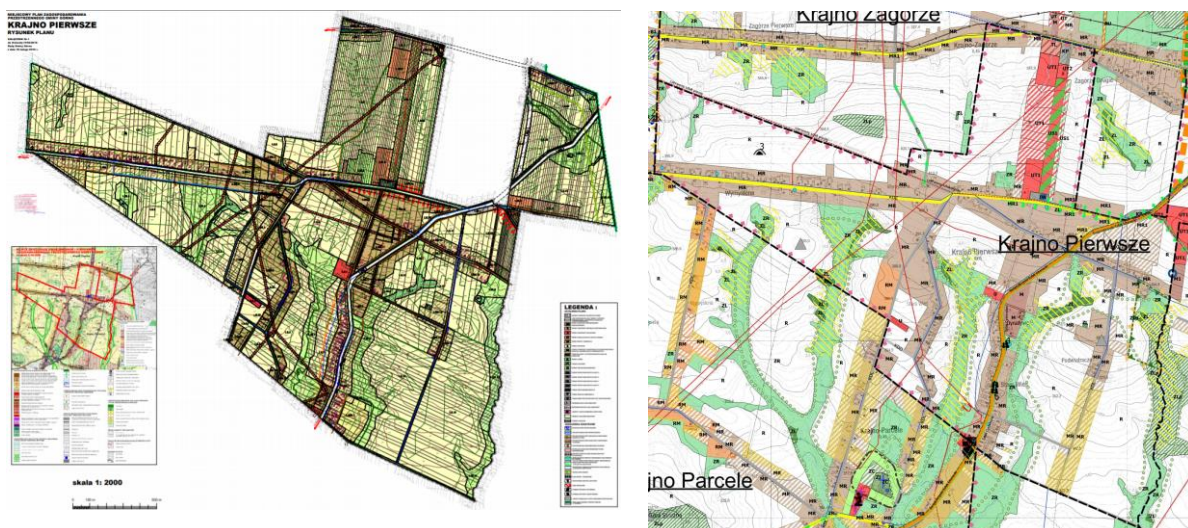

Fot. 9. Górno Parcele – widok z drogi [fot. Kama Kotowicz 08.2019 r.]

Fot. 10. Widok w kierunku Góry Stróżnej z odsłoniętego wzniesienia na granicy Krajna Parcele i Krajna Pierwszego [fot. Kama Kotowicz 08.2019 r.]

W Krajinie Pierwszym obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego ustanowiony Uchwałą Nr IV/52/2015 Rady Gminy Górno z dnia 18 lutego 2015 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Górno „Krajno Pierwsze”. Projekt studium uwzględnia w całości tereny zabudowy wyznaczone w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Na niewielkich fragmentach projekt studium wprowadza zabudowę, tylko w na takich terenach, które stanowią uzupełnienie terenów wyznaczonych w planie. Wynika to z uwzględnienia w studium dynamicznych zmian w zagospodarowaniu tego terenu (np. rozwój Parku Rozrywki i Miniatur).

Rysunek 22. Z lewej: obowiązujący mpzp. Rysunek 23 Z prawej - projekt studium Kierunki

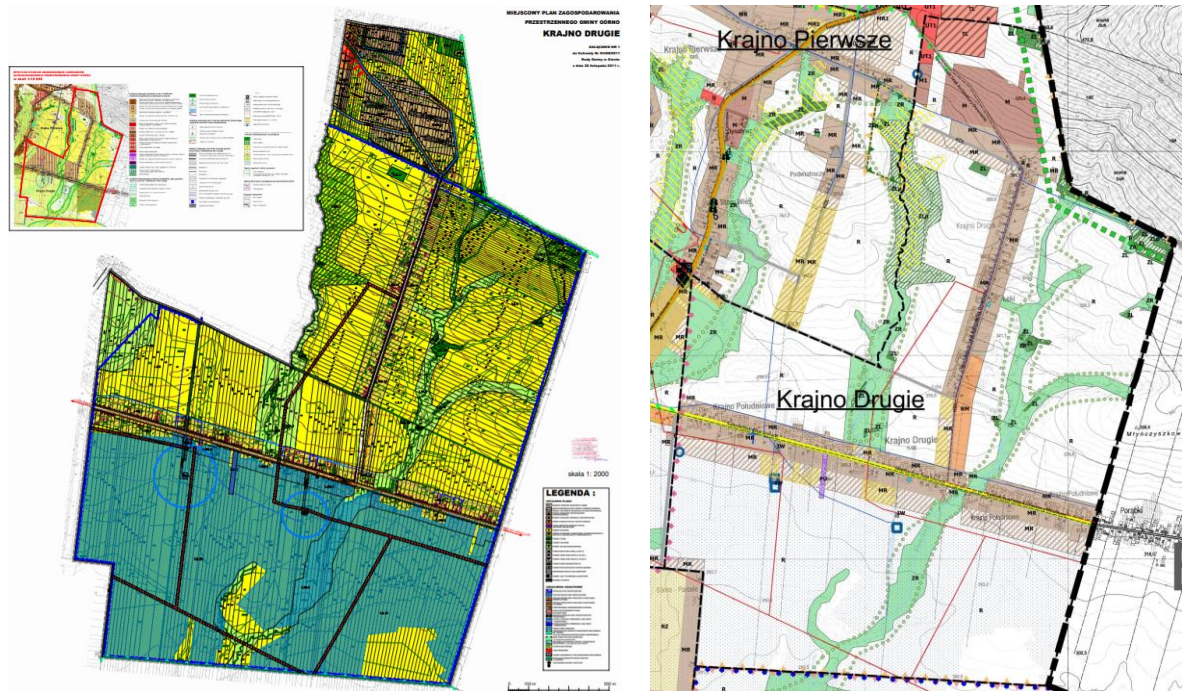
Fot. 11 Widok w kierunku południowym na zabudowę w Krajinie Pierwszym z Grzbietu Krajeńskiego [fot. Kama Kotowicz 08.2019 r.]

Fot. 12 Krajno Pierwsze – widok w kierunku wschodnim na Łysicę [fot. Kama Kotowicz 08.2019 r.]

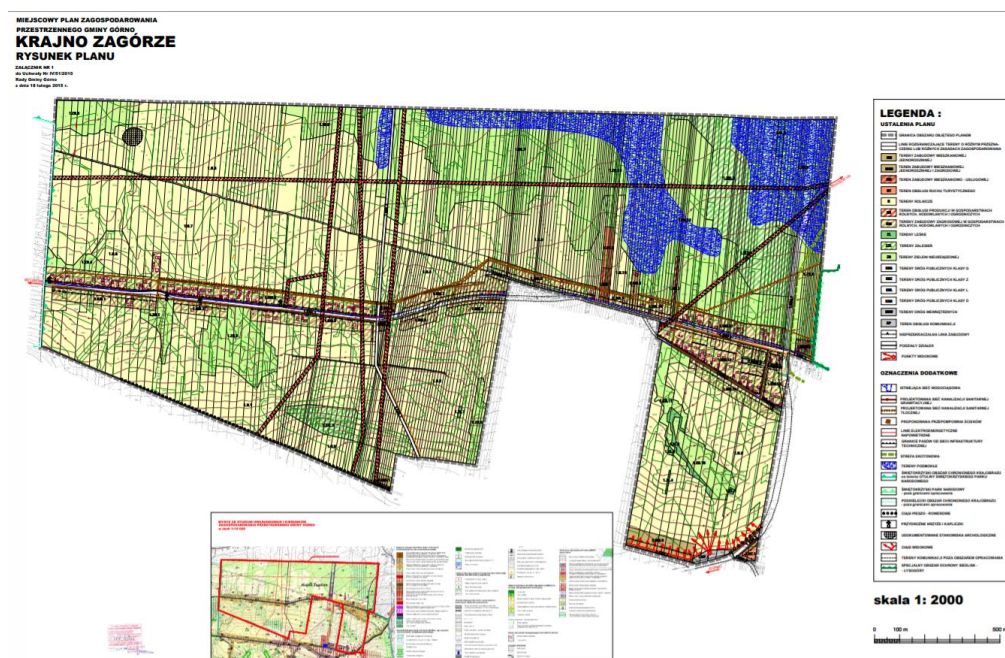
W obrębie sołectwa Krajno Drugie obowiązuje uchwała Nr XII/88/2011 Rady Gminy w Górnicy z dnia 28 listopada 2011 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania

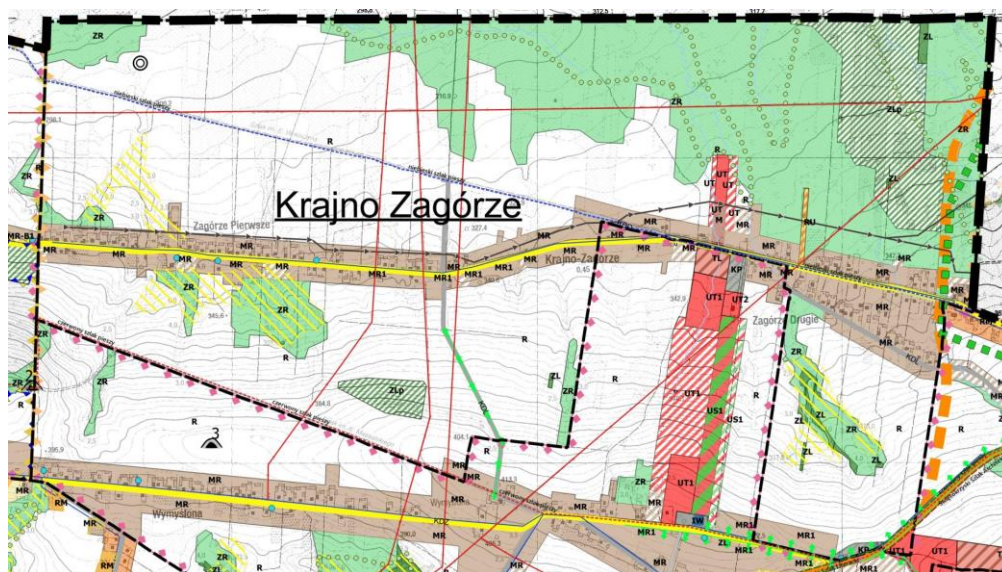
przestrzennego Gminy Górno „Krajno Drugie”. Projekt planu przenosi ustalenia obowiązującego mpzp. Na niewielkich fragmentach projekt studium wprowadza zabudowę, tylko w na takich terenach, które stanowią uzupełnienie istniejących struktur funkcjonalno przestrzennych (np. wzdłuż istniejącej drogi).

Rysunek 24. Z lewej: obowiązujący mpzp. Rysunek 25 Z prawej - projekt studium Kierunki

W obrębie sołectwa Krajno Zagórze obowiązuje Uchwała Nr IV/51/2015 Rady Gminy Górno z dnia 18 lutego 2015 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Górno „Krajno Zagórze”. W projekcie studium ujęto wszystkie ustalenia z obowiązującego mpzp. Na niewielkich fragmentach projekt studium wprowadza zabudowę. W Krajnie Zagórze podyktowane jest to rozwojem istniejącego Parku Rozrywki i Miniatur, co pociąga za sobą rozwój usług z zakresu turystyki. Charakter przewidzianych ustaleniami projektu studium zmian nie wskazuje na negatywne oddziaływanie na środowisko.

Rysunek 26. Obowiązujący mpzp (powyżej). Rysunek 27 Projekt studium Kierunki (poniżej).

Fot. 13 Krajno Zagórze – widok w kierunku wschodnim na Łysicę. Ekspozycję w Krajnie Zagórze można uznać za najbardziej istotne otwarcie widokowe na terenie Świętokrzyskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu w gminie Górnó [fot. Kama Kotowicz 08.2019 r.]

Fot. 14 Krajno Zagórze – widok w kierunku południowym na Dolinę Wilkowską, a dalej na Pasma Klonowskie i w trzecim planie Lasy Siekierzyńskie. Ekspozycję w Krajinie Zagórze można uznać za najbardziej istotne otwarcie widokowe na terenie Świętokrzyskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu w gminie Górnio [fot. Kama Kotowicz 08.2019 r.]

Fot. 15. Widok na nową zabudowę we wsi Krajno Parcele w kierunku południowym spod kościoła pw. Chrystusa Króla [fot. Kama Kotowicz 06.08.2019 r.]

W ww. sołectwach zabudowę wprowadzono w pasach, wzdłuż istniejących jednostek osadniczych (ukształtowanych struktur przestrzennych), na obszarach ustalonych w miejscowych planach. Zaznacza się, że wszystkie ww. uchwały Rady Gminy w Górnio przeszły procedurę strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Przewidziane projektem studium zmiany w zakresie wyznaczenia nowych terenów zabudowy mają charakter kontynuacji istniejącego zagospodarowania i nie będą negatywnie wpływać na środowisko przyrodnicze.

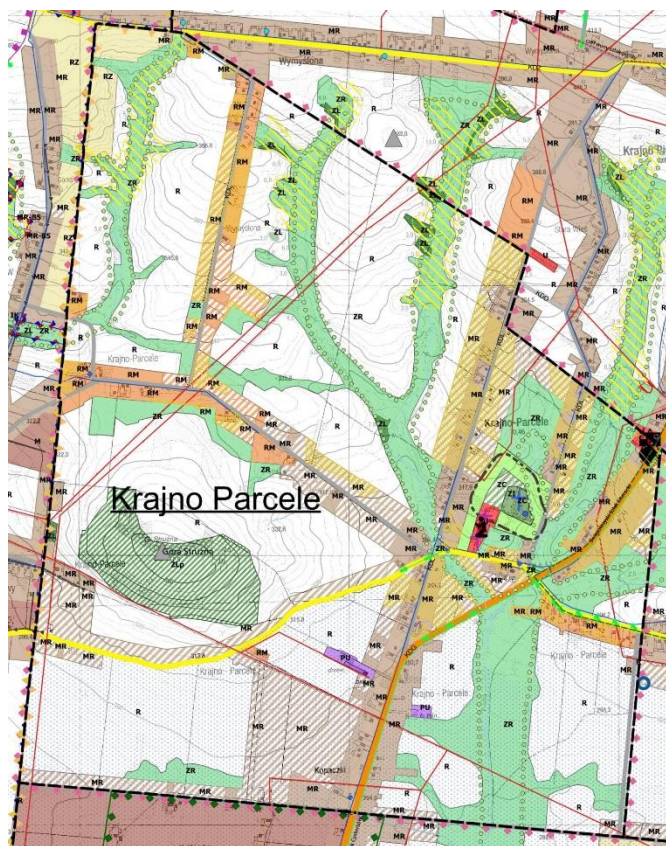
Jedynie w obrębie sołectwa Krajno Parcele nie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Nowopowstająca zabudowa ma tu charakter zabudowy podmiejskiej. Budynki są przynajmniej dwukondygnacyjne i rzadko nawiązują do architektury regionalnej. Przebieg istniejącej drogi krajowej DK-74 zapewnia połączenie komunikacyjne z głównym ośrodkiem miejskim – Kielcami (do 20 min samochodem osobowym z centrum Kielc do Krajna Parcele). Budowa drogi ekspresowej S-74 w nowym przebiegu umocni pozycję gminy w strefie metropolitalnej Kielc.

Niezabudowane tereny, użytkowane rolniczo tworzą charakterystyczne krajobrazy Gór

Świętokrzyskich z łagodnymi wzniesieniami i tzw. „pasiakami świętokrzyskimi” określającymi układ pól. W znacznej części tereny te odznaczają się glebami o wysokich klasach bonitacyjnych i jako grunty podlegające ochronie nie zostały przeznaczone pod rozwój zabudowy.

W studium, uwzględniono zapotrzebowanie na zabudowę na przestrzeni wielu lat. Zabudowa, powstała na podstawie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, została w projekcie studium uporządkowana i zwarta obszarowo. Wyznaczenie w studium terenów zabudowy będzie tu miało charakter ochronny przed zjawiskiem rozpraszania się zabudowy i „rozlewania” na skutek braku mpzp.

Rysunek 28. Projekt studium Kierunki w obrębie sołectwa Krajno Parcele nie posiada obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Wyznaczone tu kierunki rozwoju stanowią kontynuację istniejącej zabudowy w nawiązaniu do istniejącej struktury funkcjonalno – przestrzennej.

Uchwała Nr IV/59/19 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28 stycznia 2019 roku w sprawie wyznaczenia Świętokrzyskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu w gminie Górnio (Dz. Urz. Woj. Święt. Poz. 650) ustala w § 3 działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów:

- 1) zachowanie ekosystemów cennych pod względem przyrodniczym, w szczególności bagiennych, oczek wodnych i starorzeczy;
- 2) systematyczną poprawę stanu czystości wód powierzchniowych, poczynając od źródeł, aż do osiągnięcia docelowej klasy czystości, poprzez budowę lokalnych sieci kanalizacyjnych wraz z wysokosprawnymi oczyszczalniami ścieków;
- 3) zachowanie, w miarę możliwości, różnorodności użytkowania pól, mającego na celu ochronę walorów krajobrazowych w postaci „szachownicy” pól.

Projekt studium nie ingeruje w ekosystemy cenne pod względem przyrodniczym. Na tych terenach projekt studium zachowuje dotychczasowy sposób użytkowania. W miejscowości Skorzeszyce projektowana jest nowa oczyszczalnia ścieków, do której zostaną skierowane ścieki z terenu sołectw: Skorzeszyce, Wola Jachowa, Górnio, Górnio-Parcele, Krajno-Parcele, Krajno Drugie, Krajno Pierwsze oraz pięciu sołectw gminy Bieliny. Sołectwo Krajno-Zagórze położone skrajnie na północy gminy posiada wybudowaną sieć kanalizacji sanitarnej, z której ścieki odprowadzane są do

oczyszczalni ścieków w miejscowości Św. Katarzyna, w gminie Bodzentyn. Uznaje się, że na terenie ŚOChK_G gospodarka ściekowa jest uporządkowana. Projekt studium pozostawia dotychczasowe użytkowanie na terenach rolniczych otwartych pól. Zabudowę planuje się wzdłuż ukształtowanych struktur funkcjonalno-przestrzennych. Wobec powyższego należy stwierdzić, że projekt studium uwzględni w pełni ustanowione działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów.

Uchwała Nr IV/59/19 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28 stycznia 2019 roku w sprawie wyznaczenia Świętokrzyskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu w gminie Górno (Dz. Urz. Woj. Święt. Poz. 650) ustala w § 4 zakazy:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.

Jak wykazuje analiza zawarta na wstępie – projekt studium wprowadza nowe zagospodarowanie na terenie ukształtowanych struktur funkcjonalno-przestrzennych. Tereny te stanowią mało atrakcyjne obszary położone blisko siedzib ludzkich. Tereny otwarte pozostawia się bez zmian. Ustalone granice zabudowy wynikają na przeważającym terenie z ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Obszary te wyznaczono w poszanowaniu walorów środowiskowych tj. nie ingerując w systemy dolin rzecznych, cieków, otwartych terenów pól i łąk oraz terenów leśnych. Zachowano więc obszary wymagające ochrony przed intensywnym zainwestowaniem w celu zachowania lokalnej struktury przyrodniczej.

Na skutek prowadzenia robót budowlanych, czy to przy zabudowie indywidualnej jak mieszkalnictwo, czy w przypadku dróg i innych inwestycji, może dojść do złamania zakazu. Skala tego zjawiska jest jednak niewielka. Ocenia się więc **brak negatywnego oddziaływania** założeń projektu studium na dziko występujące zwierzęta ich nory, legowiska i inne schronienia i miejsca rozrodu oraz tarliska, złożoną ikrę **na przyrodę Świętokrzyskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu w gminie Górno**. Projekt studium na terenach dolin rzecznych wyznacza tereny ZR tj. tereny rolnicze w obniżeniach dolinnych, gdzie ustala się ściśle podporządkowanie zagospodarowania terenu ochronie wartości przyrodniczych i krajobrazowych. Jako dopuszczalne kierunki rozwoju wymienia się: zalesienia (na szczegółowych warunkach), zbiorniki wodne (poza N2000 i strefami A i B OChK) i inne służące ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związane z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych. Wobec ustaleń projektu studium na terenach związanych z występowaniem wód powierzchniowych ustala się, że projekt studium nie narusza obowiązujących warunków ochrony również w zakresie likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.

Dodatkowo zaznacza się, że na dalszym etapie realizacji inwestycji, w zakresie dopuszczenia zabudowy na terenach otwartych na których mogą występować miejsca rozrodu, regularnego przebywania dziko występujących zwierząt, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę, zgodnie z art. 35 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2017 r. poz. 1332 ze zm.) właściwy organ sprawdza zgodność projektu budowlanego m. in. z wymaganiami ochrony środowiska, do których zaliczyć należy kwestie związane z ochroną gatunkową. Zgodnie z art. 75 ust. 4 ustawy Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2017 r. poz. 519 ze zm.), właściwy organ administracji w pozwoleniu na budowę określa szczegółowo zakres obowiązków dot. ochrony środowiska na obszarze prowadzenia prac oraz kompensację przyrodniczą. Zaznacza się, że dotyczy to zwierząt objętych ochroną gatunkową, a nie zwierząt w ogóle.

Na podstawie powyższej analizy stwierdza się brak negatywnego oddziaływania ustaleń projektu zmiany studium na Świętokrzyski Obszar Chronionego Krajobrazu w gminie Górno.

Charakterystyka ustaleń projektu Studium Gminy Górno w odniesieniu do terenów położonych w zasięgu Świętokrzyskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu w gminie Górno.

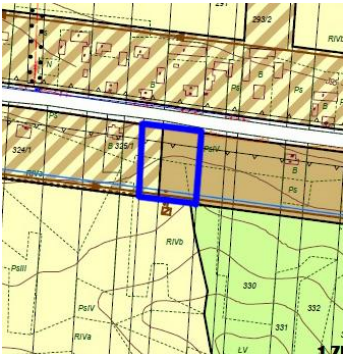
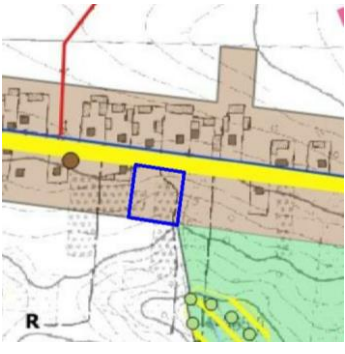

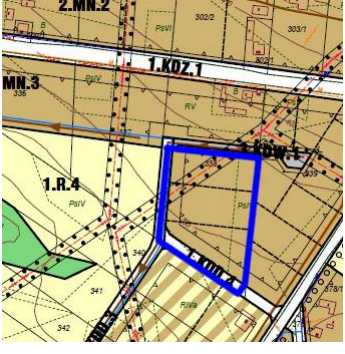
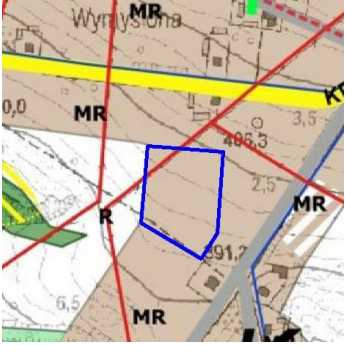
W projekcie studium, na obszarze Świętokrzyskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu w gminie Górno wyznaczono nową zabudowę zarówno mieszkaniową jednorodzinną i zagrodową jak i

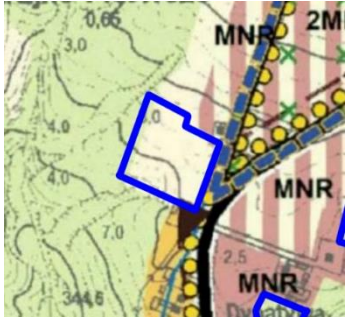
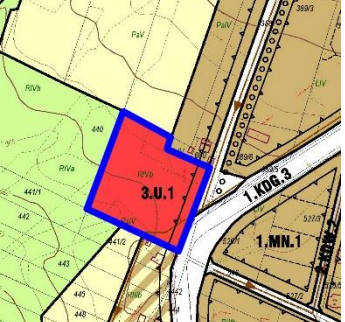
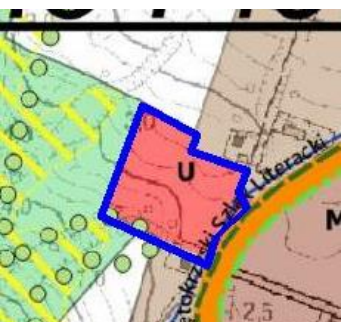

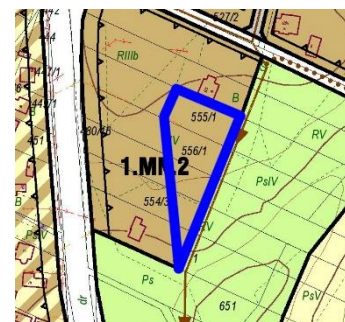
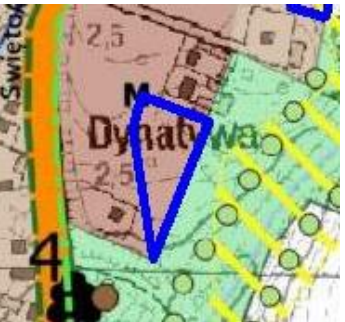

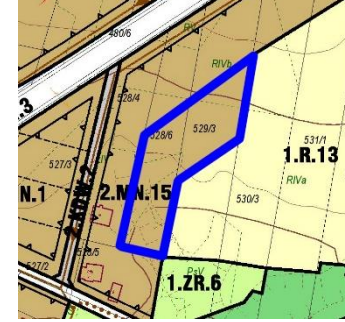
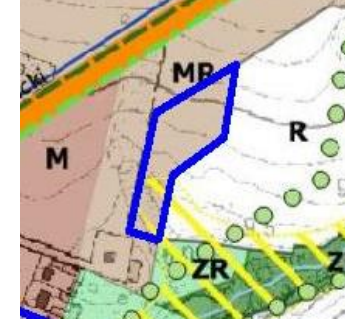

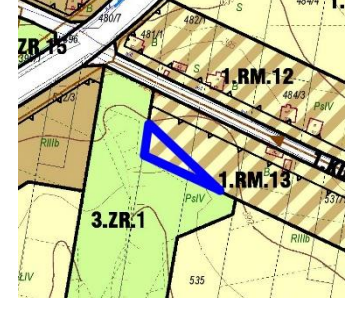
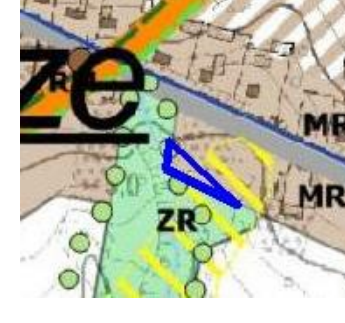
usługową. W przeważającej części stanowi ona kontynuację istniejącej obecnie zabudowy i położona jest w sąsiedztwie ciągów komunikacji kołowej.

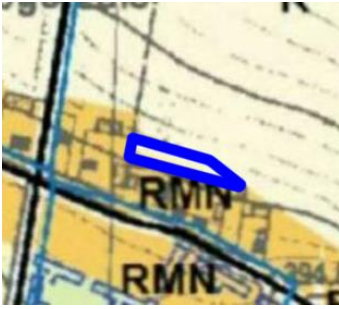

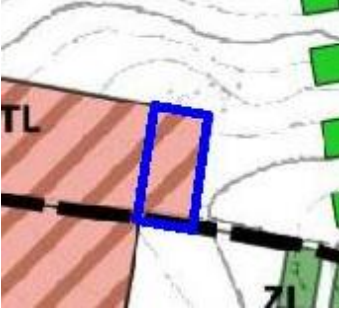
W projekcie studium, kosztem terenów zielonych wyznaczono tereny zachowujące mieszany charakter zabudowy (**MR**), tereny usług turystyki (**UT**), tereny usług sportu i rekreacji (**US**) oraz tereny zabudowy mieszkaniowej o charakterze podmiejskim (**M**) i tereny usługowe (**U**). Część zmian w funkcji terenów wynika z przeznaczenia ich pod te funkcje w obowiązujących planach miejscowych (uchwała Nr IV/52/2015 Rady Gminy Górnó z dnia 18 lutego 2015 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Górnó „Krajno Pierwsze” oraz uchwała Nr XII/88/2011 Rady Gminy w Górnó z dnia 28 listopada 2011 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Górnó „Krajno Drugie”), co prezentuje poniższa tabela.

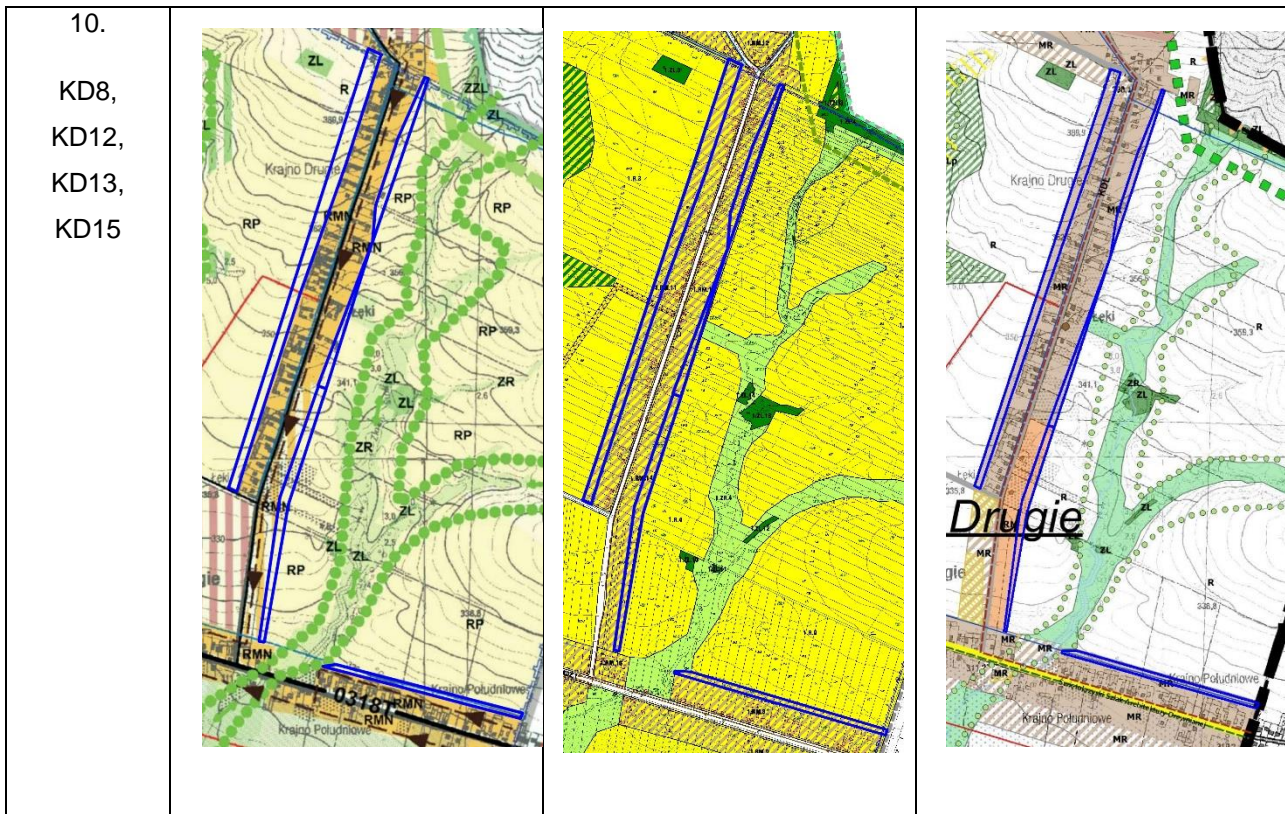
Tabela 17 Analiza pochodzenia ustaleń w zakresie przeznaczenia terenu w projekcie Studium, w zasięgu ŚOChK.

(Źródło: opracowanie własne)

Lp. i oznaczenie w PONS	Obowiązujące SUIKZP	Obowiązujący MPZP	Projekt SUIKZP
1. KPi2			
2. KPi3			

<p>3. KPi14</p>			
<p>4. KPi15</p>			
<p>5. KPi16</p>			
<p>6. KPi26</p>			

<p>7. KPi28</p>			
<p>8. KPi32</p>			
<p>9. KPi29</p>			

Pomimo iż, przeznaczenie pod zabudowę wskazanych w powyższej tabeli terenów wynika z obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, nie przewiduje się, aby zmiany te wpływały znacząco negatywnie na środowisko. Brak znaczącego oddziaływania wynika z faktu, iż są to tereny stanowiące kontynuację lub uzupełnienie terenów obecnie zagospodarowanych, w związku z czym nie przewiduje się aby występowały na nich chronione gatunki zwierząt oraz roślin. Ponadto powierzchnia tych terenów jest stosunkowo niewielka. Powyższe potwierdza również brak wykazania znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko (w tym na ochronę przyrody Świętokrzyskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu) w przeprowadzonych ocenach oddziaływania na środowisko obecnie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Niewątpliwie pozytywnym wpływem na krajobraz i elementy środowiska przyrodniczego będą wykazywały ustalenia dotyczące przeznaczenia terenów obecnie wyznaczonych w studium jako tereny budowlane pod tereny rolnicze (R) oraz tereny rolnicze w obniżeniach dolinnych (ZR).

W zasięgu Świętokrzyskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, zgodnie z ustaleniami projektu Studium, przewiduje się następujące przekształcenia, które dotyczą m.in.:

- wyznaczenie nowych terenów zachowujących mieszany charakter zabudowy o oznaczeniu MR, kosztem terenów obecnie otwartych, pokrytych zielenią;
- przeznaczenie terenów obecnie budowlanych pod tereny zielone.

Szczegółowy zakres zmian w przeznaczeniu terenów oraz ich oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska został przedstawiony w tabeli nr 17 – Ocena ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego na poszczególne elementy środowiska. Analiza żadnego z ustaleń Studium, opisanego we wspomnianej tabeli, nie wykazała znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko, w tym na Świętokrzyski Obszar Chronionego Krajobrazu.

W związku z powyższym, **ustalenia studium nie przyczynią się do łamania zakazów stawianych dla ŚOChK_G i nie wpłyną negatywnie w sposób znaczący na środowisko tego obszaru.**

Ponadto ustalenia projektu Studium nie wpłyną negatywnie na realizację działań w zakresie czynnej ochrony ekosystemów, które zostały ustalone dla Świętokrzyskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu w gminie Górno w Uchwale Nr IV/59/19 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28 stycznia 2019 roku w sprawie wyznaczenia Świętokrzyskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu w gminie Górno (Dz. Urz. Woj. Świąt. Poz. 650). W projekcie Studium nie likwiduje się terenów bagiennych, oczek wodnych i starorzeczy. Ustalenia te nie wpłyną również na pogorszenie stanu czystości wód powierzchniowych.

1.3. Świętokrzyski Park Narodowy

Świętokrzyski Park Narodowy

Na obszarze gminy Górno znajduje się fragment Świętokrzyskiego Parku Narodowego, o powierzchni ok. 7,11 ha. Stanowi on zaledwie 0,09% całkowitej powierzchni ŚPN.

W zasięgu Świętokrzyskiego Parku Narodowego obowiązuje szereg zakazów:

- 1) zakaz polowania, wędkowania, chwywania, płoszenia i zabijania dziko żyjących zwierząt, zbierania poroży zwierzyny płowej, niszczenia nor i legowisk zwierzęcych, gniazd ptasich i wybierania jaj,

Ustalenia projektu Studium Gminy Górno nie przełożą się na złamanie zakazu wymienionego powyżej.

- 2) zakaz pozyskiwania, niszczenia lub uszkodzenia drzew albo innych roślin,

Ustalenia projektu Studium Gminy Górno nie przełożą się na złamanie zakazu wymienionego powyżej, ze względu na brak ustaleń ingerujących w tereny położone w zasięgu Świętokrzyskiego Parku Narodowego.

- 3) zakaz wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości, innego zanieczyszczania wód i gleby oraz powietrza,

Ustalenia projektu Studium Gminy Górno nie przełożą się na złamanie zakazu wymienionego powyżej.

- 4) zakaz zmiany stosunków wodnych, regulacji rzek i potoków,

Ustalenia projektu Studium Gminy Górno nie przełożą się na złamanie zakazu wymienionego powyżej, ze względu na brak ustaleń ingerujących w tereny położone w zasięgu Świętokrzyskiego Parku Narodowego.

- 5) zakaz wydobywania skał i minerałów,

Ustalenia projektu Studium Gminy Górno nie przełożą się na złamanie zakazu wymienionego powyżej.

- 6) zakaz niszczenia gleby,

Ustalenia projektu Studium Gminy Górno nie przełożą się na złamanie zakazu wymienionego powyżej.

- 7) zakaz palenia tytoniu oraz palenia ognisk poza miejscami do tego wyznaczonymi,

Ustalenia projektu Studium Gminy Górno nie przełożą się na złamanie zakazu wymienionego powyżej.

- 8) zakaz stosowania środków chemicznych w gospodarce rolnej, leśnej, zadrzewieniowej i łowieckiej,

Ustalenia projektu Studium Gminy Górno nie przełożą się na złamanie zakazu wymienionego powyżej.

- 9) zakaz prowadzenia działalności handlowej poza miejscami do tego wyznaczonymi,

Ustalenia projektu Studium Gminy Górno nie przełożą się na złamanie zakazu wymienionego powyżej.

- 10) zakaz zbioru dziko rosnących roślin albo ich części, w szczególności owoców i grzybów, poza miejscami do tego wyznaczonymi, ruchu pojazdów poza drogami do tego wyznaczonymi,

Ustalenia projektu Studium Gminy Górno nie przełożą się na złamanie zakazu wymienionego powyżej.

- 11) zakaz umieszczania tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków nie związanych z ochroną przyrody, z wyjątkiem znaków drogowych i innych znaków związanych z ochroną porządku publicznego i bezpieczeństwa,

Ustalenia projektu Studium Gminy Górno nie przełożą się na złamanie zakazu wymienionego powyżej.

- 12) zakaz zakłócania ciszy,

Ustalenia projektu Studium Gminy Górno nie przełożą się na złamanie zakazu wymienionego powyżej.

- 13) zakaz wykonywania lotów cywilnymi statkami powietrznymi poniżej 2000 m wysokości względnej, z wyjątkiem lotów patrolowych i interwencyjnych Lasów Państwowych oraz Państwowej Straży Pożarnej,

Ustalenia projektu Studium Gminy Górno nie przełożą się na złamanie zakazu wymienionego powyżej.

- 14) zakaz używania lotni i motolotni,

Ustalenia projektu Studium Gminy Górno nie przełożą się na złamanie zakazu wymienionego powyżej.

- 15) zakaz dostępu do enklaw i pól enklaw obcej własności poza drogami do tego wyznaczonymi.

Ustalenia projektu Studium Gminy Górno nie przełożą się na złamanie zakazu wymienionego powyżej.

Charakterystyka ustaleń projektu Studium Gminy Górno w odniesieniu do terenów położonych w zasięgu Świętokrzyskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Tereny zabudowane MR, które znajdują się w zasięgu tego Obszaru wynikają ściśle z ustaleń obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W zasięgu enklawy Świętokrzyskiego Parku Narodowego znajdują się następujące typy terenów:

- tereny zachowujące mieszany charakter zabudowy, o oznaczeniu MR (wynikające z uchwały Nr IV/52/2015 Rady Gminy Górno z dnia 18 lutego 2015 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Górno „Krajno Pierwsze”), dla których poza przeznaczeniem podstawowym (zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa) dopuszczona jest realizacja:
 - usług publicznych,
 - usług podstawowych, tj. usług handlu, gastronomii, pozostałych nieuciążliwych usług dla ludności, w tym usług rzemieślniczych (o charakterze wykonawczym, naprawczym, konserwacyjnym), agroturystyka,
 - obiektów rekreacji indywidualnej,
 - zabudowy pensjonatowej,
 - drobnej działalności produkcyjnej,
 - placów i publicznych terenów zieleni z infrastrukturą rekreacyjną,
 - parkingów,
 - innych, wyżej niewymienionych – służących ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związanych z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.
- tereny leśne, o oznaczeniu ZL i tereny dolesień o oznaczeniu ZLp, dla których poza przeznaczeniem podstawowym dopuszczona jest realizacja:
 - dróg leśnych,
 - innych, wyżej niewymienionych – służących ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związanych z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych,
 - • na terenach ZLp dopuszcza się również użytkowanie rolnicze.
- tereny rolnicze w obniżeniach dolinnych, o oznaczeniu ZR, dla których poza przeznaczeniem podstawowym dopuszczona jest realizacja:
 - zalesień gruntów klasy V i VI, nieużytków oraz gruntów, które uległy samozalesieniu lub o spadkach terenu powyżej 15 stopni zgodnie z przepisami o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz o lasach, z ograniczeniem tych które przesłaniają widok na ciągach widokowych,
 - zbiorników wodnych
 - innych funkcji – służących ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związanych z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych,
- tereny rolnicze, o oznaczeniu R, dla których poza przeznaczeniem podstawowym dopuszczona jest realizacja:
 - zabudowy zagrodowej na terenie obsługiwanego areálu nie mniejszego niż 20 ha,
 - zalesień gruntów klasy V i VI, nieużytków oraz gruntów, które uległy samozalesieniu lub o spadkach terenu powyżej 15 stopni zgodnie z przepisami o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz o lasach, z ograniczeniem tych które przesłaniają widok na ciągach widokowych,
 - trwałych użytków zielonych,
 - zbiorników wodnych,
 - innych, wyżej niewymienionych – służących ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związanych z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych.

Wymienione powyżej ustalenia projektu Studium w zakresie przeznaczenia terenów, nie wpłyną negatywnie na Świętokrzyski Park Narodowy. W projekcie nie wyznacza się nowych terenów możliwych do zabudowania w zasięgu ŚPN.

1.4. Pomniki przyrody

Ustalenia projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Górnio nie wpłyną na możliwości rozwoju i egzystencji pomników przyrody (nie zmieniają sposobu użytkowania tych terenów i ich sąsiedztwa), które znajdują się na obszarze gminy. Ustalenia projektu studium respektują ograniczenia oraz nie spowodują złamania zakazów obowiązujących dla obiektów.

1.5. Pozostałe, cenne obszary, niebędące formami ochrony przyrody, położone w granicach gminy

Obszar opracowania znajduje się w zasięgu Otuliny Świętokrzyskiego Parku Narodowego. Ustalenia wynikające z projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górnio nie wpłyną na jakość ww. otuliny z uwagi na brak wyznaczenia nowej zabudowy oraz obiektów usługowych, przemysłowych i dróg w jej zasięgu.

1.6. Pozostałe formy ochrony przyrody położone poza granicami gminy

Projekt studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górnio nie wpłynie na jakość funkcjonowania Świętokrzyskiego Parku Narodowego, Cisowsko-Orłowińskiego Parku Krajobrazowego oraz na pozostałe formy ochrony przyrody położone w sąsiedztwie obszaru opracowania z racji braku ustaleń związanych z oddziaływaniem na środowisko wykraczającym poza obszar gminy (wyjątek stanowi inwestycja związana z drogą S74, jednakże stanowi ona inwestycje celu publicznego i wynika z ustaleń dokumentów nadrzędnych) oraz brak ustaleń wpływających na ewentualne pogorszenie się efektywności i sprawności powiązań w lokalnej i regionalnej sieci ekologicznej.

Projekt Studium nie wyznacza nowych terenów budowlanych w bezpośrednim sąsiedztwie granic Cisowsko-Orłowińskiego Parku Krajobrazowego (fakt ten prezentuje rysunek prognozy oddziaływania na środowisko, na którym zaznaczone zostały m.in. tereny nowo wyznaczone pod zabudowę). Ponadto w najbliższym otoczeniu granic ww C-OPK nie wyznaczono lokalizacji obiektów, których realizacja mogłaby wpłynąć znacząco w sposób negatywny na funkcjonowanie tego obszaru, w tym poprzez pośrednią degradację szaty roślinnej (w tym również krajobrazu) czy niszczenia siedlisk roślin i zwierząt. Nie przewiduje się również, aby ustalenia dotyczące terenów znajdujących się w zasięgu Otuliny Cisowsko-Orłowińskiego Parku Krajobrazowego (za wyjątkiem inwestycji w postaci drogi S74) przyczyniły się w sposób pośredni do znaczącego negatywnego wpływu na stan środowiska C-OPK.

W projekcie Studium wyznaczono trzy tereny budowlane w zasięgu strefy ekotonowej Świętokrzyskiego Parku Narodowego. Pierwszy z nich, o oznaczeniu na rysunku prognozy symbolem **KPi32** wynika z obowiązującego dla tego obrębu geodezyjnego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Drugi teren, o oznaczeniu **KZ15** stanowi uzupełnienie niewielkiej luki w zabudowie (zajmuje powierzchnię ok. 0,29 ha), pomiędzy terenami już zagospodarowanymi. Trzeci **KD11** wynika ściśle z istniejącej na tym terenie zabudowy. W związku z powyższym, nie przewiduje się aby ustalenia Studium wpłynęły negatywnie na ŚPN. Ww. zabudowa oraz pozostałe tereny wyznaczone w zasięgu Otuliny ŚPN, z uwagi na ich charakter oraz przewidziane dla nich ustalenia w projekcie Studium nie stanowią poważnego zagrożenia na funkcjonowanie środowiska

przyrodniczego Świętokrzyskiego Parku Narodowego.

2. Oddziaływanie na siedliska występowania chronionych gatunków roślin zwierząt i grzybów

Na obszarze gminy Górnó zidentyfikowano lub wskazano na potencjalne występowanie rzadkich i/lub chronionych gatunków (na obszarach Natura 2000 „Przełom Lubrzanki”, „Dolina Warkocza”, „Lasy Cisowsko-Orłowińskie” i „Łysogóry”). Na pozostałych obszarach znajdujących się w granicach gminy występują pospolite gatunki roślin oraz zwierząt.

Ustalenia studium nie wpłyną negatywnie na występujące na obszarze Natura 2000 „Łysogóry”, „Dolina Warkocza”, „Przełom Lubrzanki” oraz „Lasy Cisowsko-Orłowińskie” chronione gatunki roślin i zwierząt ze względu na brak zmian w przeznaczeniu terenów (znajdujących się w zasięgu obszarów Natura 2000), na których znajdują się udokumentowane siedliska.

3. Oddziaływanie na korytarze ekologiczne

Przez obszar opracowania przebiegają cztery istotne korytarze ekologiczne biegnące wzdłuż rzek: Lubrzanki, Warkocza, Belnianki i Kakonianki. Są one uzupełniane przez tereny o znacznym potencjale dla pełnienia funkcji ekologicznej – dopływy, tereny rolnicze oraz tereny leśne.

Na obszarze gminy Górnó, zgodnie z ustaleniami obowiązującego Studium funkcjonuje ochrona dolin rzecznych i cieków w postaci korytarzy ekologicznych wraz z ich obudową biologiczną, istniejącą roślinnością przydrożną, przywodną, zadrzewieniami i zakrzewieniami śródpolnymi, a także oczek wodnych i terenów podmokłych. W projekcie Studium ww. sieć korytarzy ekologicznych została znacząco rozszerzona m.in. o doliny mniejszych cieków w obrębie Krajno Parcele, Krajno Zagórze, Krajno Pierwsze, Bęczków, Skorzeszyce, Górnó, Radlin. Jest to najistotniejsza ochrona bioróżnorodności ze względu na biokorytarze migracyjne. Powyższe niewątpliwie pozytywnie wpłynie na zachowanie bioróżnorodności całego obszaru Gminy Górnó, oraz na zwierzęta, które przemieszczają się tymi korytarzami.

Realizacja inwestycji związanej z drogą S74 wpłynie negatywnie na korytarze ekologiczne. Negatywny wpływ związany będzie z trwałym rozcięciem naturalnych układów przyrodniczych.

W zasięgu lokalnych korytarzach ekologicznych (wyznaczonych w obowiązującym Studium), zostały wyznaczone tereny budowlane. Część z nich wynika z istniejącego stanu zagospodarowania – tereny o numerach: **C20**, **G31**, **KPa24**, **WJ8**, **WJ9** i **WJ16**. Teren, o oznaczeniu na rysunku prognozy: **KPa20** stanowi kontynuację istniejącej zabudowy, położony jest przy ciągu komunikacji kołowej i jedynie w niewielkim – nieznaczącym stopniu ingeruje w korytarz ekologiczny. Ponadto nie ingerują w znaczącym stopniu w przepustowość najważniejszych na obszarze gminy Górnó korytarzy ekologicznych. W związku z powyższym, nie prognozuje się, aby realizacja dopuszczalnej zabudowy w zasięgu korytarzy ekologicznych wpłynęła negatywnie na ich ciągłość i stan (w tym na bioróżnorodność, szatę roślinną, zwierzęta, jakość wód).

Pozytywny wpływ wykazywać będą ustalenia dotyczące zmiany sposobu zagospodarowania dla terenów o oznaczeniach na rysunku prognozy **KD1**, **KPi18**.

W celu ochrony ciągłości korytarzy ekologicznych wyznaczonych wzdłuż rzek i cieków należy podczas realizacji dopuszczalnej w ich granicach zabudowy zachować ww. cieki w stanie nienaruszonym co zapewni rybnom i innym zwierzętom przemieszczanie się nimi.

Ustalenia studium wiążą się również z pozytywnym oddziaływaniem na korytarze ekologiczne. W projekcie, w stosunku do obowiązującego studium gminy Górnó, wprowadzono nowe lokalne korytarze ekologiczne, co może przyczynić się do ich ochrony przed zawężaniem i zabudowywaniem.

4. Oddziaływanie na otulinę biologiczną cieków i zbiorników wodnych

Ustalenia zawarte w studium mogą wywoływać negatywny wpływ na warunki funkcjonowania istniejącej naturalnej otuliny cieków wodnych. Związane jest to z rozrostem przestrzeni możliwej do zabudowy w kierunku istniejących cieków wodnych. Ponadto istotny wpływ na otulinę biologiczną cieków i zbiorników wodnych może mieć realizacja inwestycji celu publicznego w postaci drogi S74.

Dopuszczenie w projekcie Studium form zainwestowania stref przybrzeżnych mających na celu zwiększenie atrakcyjności zbiorników i cieków wodnych dla celów turystyki aktywnej może wiązać się z ryzykiem negatywnego oddziaływania na ich otuliny biologiczne. Jednakże przy zachowaniu wszelkich uwarunkowań wynikających z obowiązujących przepisów z zakresu ochrony przyrody wspomniane ryzyko nie powinno wystąpić.

5. Oddziaływanie na stosunki wodne

Wskazane ustalenia wpłyną na zwiększenie poziomu i szybkości spływu powierzchniowego, co w konsekwencji może doprowadzić do zaburzenia reżimu rzek je odwadniających (zmiany mogą być nieznacznie zauważalne w skali lokalnej z racji ograniczonego zasięgu przestrzennego ustaleń projektu studium).

Wody odgrywają istotną rolę w kształtowaniu stosunków hydrologicznych każdego regionu: magazynują opady atmosferyczne i zasilają z tego zapasu źródła, rzeki, jeziora, bagna i mokradła. Szczególne znaczenie dla szaty roślinnej mają płytko zalegające wody gruntowe, które na terenach płaskich i nisko położonych, np. w dolinach rzek, są zwykle najważniejszym czynnikiem decydującym o lokalnym zróżnicowaniu. Najważniejszym aktem prawnym z punktu widzenia ochrony wód i gospodarowania nimi jest ustawa Prawo Wodne z dnia 20 lipca 2017 r. (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2268 ze zm.), które reguluje gospodarowanie wodami zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, w szczególności zlewniowe kształtowanie i ochronę zasobów wodnych, korzystanie z wód oraz zarządzanie zasobami wodnymi.

Projekt studium przewiduje tereny powierzchniowej eksploatacji kopalin dla złoża Józefka i Bęczków. Złoże Józefka eksploatowane będzie zgodnie z koncesją na wydobycie znak: Ś.V.712-56/2003 z dnia 19 stycznia 2004 r. wydana przez Wojewodę Świętokrzyskiego, zmieniona decyzją: znak Z1:OWŚ-V.7422.6.2014 z dnia 17 lutego 2014 r., znak Z1:OWŚ-V.7422.23.2017 z dnia 4 stycznia 2018 r. oraz znak OWŚ-V.7422.20.2019 z dnia 24 października 2018 r. Marszałka Województwa Świętokrzyskiego, z terminem ważności do 31.12.2042 r.

Złoże Bęczków eksploatowane jest na podstawie koncesji na wydobycie nr OWŚ-V.7422.23.2015 z dnia 19 listopada 2015 r. wydana przez Marszałka Województwa Świętokrzyskiego z terminem ważności do 31.12.2045 r.

Ustalenia projektu studium gminy nie przewidują zmiany kierunku rozwoju w zakresie eksploatacji kopalin. Na terenie gminy nie udokumentowano nowych złóż, a dotychczasowa eksploatacja w oparciu o wydane decyzje administracyjne nie spowodowała obniżenia wód gruntowych. Złoże dolomitu i wapieni dewońskich eksploatowane jest w sposób odkrywkowy, systemem ścianowym, w wyrobisku stokowo – wgłębnym na 5 poziomach eksploatacyjnych przy użyciu materiałów wybuchowych. Kopalnia Józefka posiada tradycję górniczą sięgającą 80 lat. W 1982 roku wyprodukowano tu pierwsze tony materiałów kamiennych. Dla obszarów wydobywania kopalin (symbol PG) przewiduje się optymalne wykorzystania złoża i kopaliny z uwzględnieniem ochrony środowiska, rekultywację terenów poeksploatacyjnych oraz wprowadzenie zieleni osłonowej, izolującej przyrodniczo i wizualnie tereny wydobywania.

W miejscowości Skorzeszyce projektowana jest nowa oczyszczalnia ścieków, do której zostaną skierowane ścieki z terenu sołectw: Skorzeszyce, Wola Jachowa, Górno, Górno-Parcele, Krajno-Parcele, Krajno Drugie, Krajno Pierwsze oraz pięciu sołectw gminy Bieliny. Oczyszczalnia jest realizowana w oparciu o decyzję Wójta Gminy Górno z dnia 17 lutego 2014 roku określającej środowiskowe uwarunkowania dla przedsięwzięcia polegającego na: „Budowie oczyszczalni ścieków w Skorzeszycach, gm. Górno” realizowanego na działkach nr ewid. 201, 202, 203 w obrębie Skorzeszyce. Przedsięwzięcie określone decyzją będzie polegało na budowie mechaniczno –

biologicznej oczyszczalni ścieków komunalnych o obciążeniu hydraulicznym $Q_{sr.d} = 1\ 200\ m^3/d$, $Q_d = 1\ 440\ m^3/d$, $Q_{max.h.} = 99\ m^3/d$ i 11 000 RLM z odprowadzeniem oczyszczonych ścieków poprzez rów do rzeki Kakonianki, w pobliżu jej ujścia do Belnianki. Do oczyszczalni zostanie wybudowana droga dojazdowa biegnąca po istniejącym śladzie drogi dojazdowej do pól zlokalizowanej od południa i wschodu, dochodzącej do drogi wzdłuż której znajduje się zabudowa wsi Skorzeszyce. Inwestycja będzie realizowana na terenie Cisowsko – Orłowińskiego Parku Krajobrazowego (rów odprowadzający oczyszczone ścieki wraz z wylotem) i jego otuliny (pozostałe obiekty), na której utworzono Cisowsko – Orłowiński Obszar Chronionego Krajobrazu. Ponieważ oczyszczalnia ścieków w Skorzeszycach zalicza się do inwestycji celu publicznego (art. 6 pkt 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami) stosowanie zapisów art. 17 ust. 2 pkt 4 i art. 24 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody nie obowiązują dla niej zakazy określone w Uchwałach Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego Nr XXXVI/650/13 z dnia 25 października 2013 roku (Dz. Urz. Woj. Święt. Poz. 3613) i Nr XXXIV/626/13 z dnia 23 września 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Święt. Poz. 3318). Zgodnie z oceną dokonaną w raporcie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, budowa oczyszczalni ścieków sprzyjać będzie zachowaniu dobrych parametrów wód Belnianki. Ścieki przed odprowadzeniem do środowiska zostaną oczyszczone do wymaganych parametrów. Zaplanowany sposób odprowadzenia oczyszczonych ścieków powoduje, że będą one dodatkowo podczyszczane i zmieszane z wodami Kakonianki zanim trafią do Belnianki. Ponadto, nie dojdzie do bezpośrednich ingerencji w koryto Belnianki.

Nowe obszary o powierzchni utwardzonej powstałe na skutek realizacji projektu planu (drogi, podjazdy, parkingi, itp.) są w zasadzie elementem chroniącym wody podziemne przed przedostawaniem się zanieczyszczeń do gruntu i poziomów wodonośnych. Na etapie realizacji postanowień projektu planu – budowy, istnieje wiele zagrożeń przedostania się zanieczyszczeń do wód. Zakłada się, że monitoring instalacji i urządzeń mogących zanieczyścić wody podziemne będzie prowadzony prawidłowo, wówczas ryzyko zanieczyszczenia wód zostanie ograniczone do minimum. W celu zapewnienia pełnej ochrony środowiska wodno-gruntowego konieczne jest zaprojektowanie programu monitoringu wód podziemnych. Monitoring wód powinien być procesem dynamicznym, tzn. zapewniającym szybkie reakcje na wyniki uzyskiwane w trakcie prowadzenia pomiarów. Negatywne oddziaływanie na środowisko wodne może wystąpić jedynie przy niewłaściwie prowadzonych pracach. Dlatego też nie należy lokalizować bazy materiałowo – surowcowej w pobliżu wód powierzchniowych. Należy też przewidzieć zabezpieczenia gruntu i wód podziemnych przed przedostaniem się produktów ropopochodnych. Przed odprowadzeniem wód opadowych do odbiornika należy zastosować urządzenia podczyszczające np. w postaci piaskowników, osadników i studni osadnikowych oraz urządzeń zamykających odpływ odbiorników.

6. Oddziaływanie na strefy ekotonowe

Na obszarze gminy Górnó występuje strefa ekotonowa Świętokrzyskiego Parku Narodowego (pas terenu o szerokości 100 m bezpośrednio przylegający do Parku).

Pełni ona funkcje strefy buforowej zabezpieczający naturalny krajobraz Parku chroniąc ekosystemy mieszane: leśne, łąkowe i pastwiskowe. Strefa ekotonowa wymaga działań renaturalizacyjnych, gdyż grunty rolne, a nawet zabudowania przylegają bezpośrednio do granicy Parku.

W projekcie Studium wyznaczono trzy tereny budowlane w zasięgu strefy ekotonowej Świętokrzyskiego Parku Narodowego. Pierwszy z nich, o oznaczeniu na rysunku prognozy symbolem **KPi32** wynika z obowiązującego dla tego obrębu geodezyjnego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Drugi teren, o oznaczeniu **KZ15** stanowi uzupełnienie niewielkiej luki w zabudowie (ok. 0,29 ha), pomiędzy terenami już zagospodarowanymi. Trzeci **KD11** wynika ściśle z istniejącej na tym terenie zabudowy. W związku z powyższym, nie przewiduje się aby ustalenia Studium wpłynęły negatywnie na ŚPN. Ww. zabudowa oraz pozostałe tereny wyznaczone w zasięgu Otuliny ŚPN, z uwagi na ich charakter oraz przewidziane dla nich ustalenia w projekcie Studium nie stanowią poważnego zagrożenia na funkcjonowanie środowiska przyrodniczego

Świętokrzyskiego Parku Narodowego.

Ponadto, z racji, iż na obszarze gminy występują tereny leśne, rolne oraz użytki zielone śródlądowe (część z wymienionych terenów znajduje się w zasięgu obszarów o wysokich walorach przyrodniczych w postaci korytarzy ekologicznych oraz obszarów Natura 2000 „Przełom Lubrzanki”, „Dolina Warkocza”, „Lasy Cisowsko-Orłowińskie” i „Łysogóry”) można stwierdzić, iż mogą występować na nim inne strefy ekotonowe. Jednakże strefy te nie są wyraźnie zarysowane.

7. Oddziaływanie na pozostałe elementy środowiska

7.1. *Różnorodność biologiczna oraz fauna i flora*

Presja antropogeniczna w postaci rozwoju gospodarczo-społecznego oraz towarzysząca mu rozbudowa strefy zurbanizowanej, nierzadko prowadzi do introdukowania nowych lub niszczenia naturalnych siedlisk gatunków roślin i zwierząt. Prowadzi to do zubożenia naturalnego potencjału przyrodniczego i w skrajnych przypadkach do całkowitych przekształceń ekosystemów. W takich warunkach zachowaniu ulegają jedynie rośliny i zwierzęta o najlepszych zdolnościach adaptacyjnych.

Ustalenia studium wpłyną negatywnie na bioróżnorodność obszaru opracowania. Wpływ ten będzie związany z wyznaczeniem nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę kosztem terenów obecnie zielonych, w tym leśnych lub użytkowanych rolniczo. Nie przewiduje się, aby ww. wpływ na środowisko był znacząco negatywny.

Inwestycje celu publicznego w postaci drogi ekspresowej S74, z uwagi na swój przebieg przez tereny pokryte obecnie zielenią, w tym korytarze ekologiczne, wpłynę negatywnie na różnorodność biologiczną obszaru gminy Górnó, z uwagi na zajęcie pod nią terenów zielonych, w tym również lasów.

Proponowane w projekcie studium (niewielkie) zalesienia gleb niechronionych klas bonitacyjnych niewątpliwie będą miały wpływ na bioróżnorodność obszaru gminy Górnó. Nie przewiduje się jednak, aby wpływ ten był negatywny m.in. z uwagi na usytuowanie wspomnianych terenów zalesień poza obszarami Natura 2000 (a tym samym poza cennymi, chronionymi siedliskami przyrodniczymi) oraz poza strefami krajobrazowymi A i B Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu i Cisowsko-Orłowińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Przeprowadzanie zalesień jest uzasadnione potrzebą wykorzystania funkcji lasów w retencjonowaniu i łagodzeniu ekstremalnych stanów przepływu wód powierzchniowych i gruntowych, przeciwdziałaniu degradacji i erozji gleb oraz stepowania krajobrazu, wiązaniu CO₂ i gazów przemysłowych z powietrza, wody i gleby oraz neutralizacji ich negatywnego działania, korzystnej modyfikacji warunków hydrologicznych i topoklimatycznych na terenach rolniczych, zachowaniu zasobów genowych flory i fauny oraz przywracaniu różnorodności biologicznej i naturalności krajobrazu, tworzeniu możliwości wypoczynku dla ludności oraz poprawy warunków życia na terenach zurbanizowanych.

W projekcie Studium wyznaczono tereny budowlane (symbole PU, MR, M) w bezpośrednim sąsiedztwie lub w pobliżu (do ok. 50 m) dużych kompleksów leśnych. Z uwagi, iż są to pojedyncze tereny, o niewielkich powierzchniach – oznaczone numerami: **G1**, **G2**, **G12**, **R10**, **KZ15**, **KPi32** i **KD11** na rysunku prognozy (przybliżone powierzchnie znajdują się w tabeli nr 17) oraz mało uciążliwym charakterze dla środowiska, a także ze względu na to, że stanowią kontynuację lub/i uzupełnienie luk w istniejącej zabudowie nie przewiduje się aby miały znaczący negatywny wpływ na funkcjonowanie ww. kompleksów leśnych. Teren **G1** i **KD11** wynikają z istniejącego stanu zagospodarowania. Teren produkcyjno-usługowy PU o oznaczeniu **G28** na rysunku prognozy również nie powinien w sposób znaczący oddziaływać na kompleks leśny położony przy jego południowej granicy, który jednocześnie znajduje się w zasięgu strefy krajobrazowej B Cisowsko-Orłowińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Teren ten jest usytuowany przy istniejącym terenie powierzchniowej eksploatacji kopalni oraz przy istniejącej drodze powiatowej. Ponadto nie znajdują się na nim tereny leśne, zadrzewienia, zbiorniki wodne i ciek, gleby klas bonitacyjnych I-III ani żadne siedliska chronionych gatunków roślin i zwierząt, w związku z czym nie wykazuje on znaczących walorów środowiskowych, które miałyby wpływ na konieczność zachowania go w dotychczasowym użytkowaniu. W celu minimalizacji

uciążliwego wpływu na środowisko, zaleca się realizację pasa zieleni izolacyjnej od istniejącego kompleksu leśnego lub/i odsunięcie zabudowań i obiektów uciążliwych na maksymalną możliwą odległość od ściany lasu.

W tabeli nr 13 zostały zaprezentowane ustalenia Studium w zakresie przeznaczenia terenów (podstawowego oraz dopuszczalnego) a także obowiązujące dla nich wskaźniki i parametry kształtowania zabudowy.

Z analizy ustaleń dla terenów o symbolu WS oraz terenów otwartych o symbolach ZL, ZLp, RZ, R i ZR wynika, iż:

- na terenach lasów ZL i dolesień ZLp nie dopuszcza się dopuszcza się funkcji, których realizacja mogłaby wpłynąć negatywnie na środowisko;
- na terenach użytkowanych rolniczo z dopuszczeniem zabudowy rolniczej RZ dopuszczona jest zabudowa zagrodowa w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych, która może być realizowana dla potrzeb osób posiadających gospodarstwo rolne oraz zabudowa specjalistycznej produkcji rolnej. Realizacja takich form zabudowy, zgodnie z ustaleniami projektu Studium jak ich ustaleniami przepisów odrębnych podlega ograniczeniu na terenach powierzchniowych form ochrony przyrody (należy zaznaczyć, że w przedmiotowym projekcie Studium, nie wyznacza się nowych terenów RZ w zasięgu powierzchniowych form ochrony przyrody). Ponadto zabudowa taka posiada mało uciążliwy dla środowiska charakter, w związku z czym nie stanowi ona znaczącego zagrożenia dla różnorodności biologicznej obszaru gminy Górno;
- na terenach rolniczych R dopuszczona jest realizacja zabudowy zagrodowej (na terenie obsługiwanego arealu nie mniejszego niż 20 ha), zbiorniki wodne (zgodnie z ustaleniami Studium z wyłączeniem terenów leżących w granicach obszarów Natura 2000 oraz strefach A i B OChK). Nie przewiduje się, aby ww. zabudowa zagrodowa miała znaczący negatywny wpływ na bioróżnorodność. Wspomniane zbiorniki wodne z uwagi na obostrzenia dotyczące ich lokalizacji również nie wykażą się znaczącym negatywnym wpływem na rośliny oraz zwierzęta. Ponadto ich realizacja, może wpłynąć pozytywnie na bioróżnorodność, z uwagi na możliwe stworzenie miejsc dogodnych dla nowych gatunków zwierząt, w tym ryb, oraz roślin;
- na terenach rolniczych w obniżeniach dolinnych ZR dopuszcza zbiorniki wodne (zgodnie z ustaleniami Studium z wyłączeniem terenów leżących w granicach obszarów Natura 2000 oraz strefach A i B OChK). Nie przewiduje się, aby ww. zabudowa zagrodowa miała znaczący negatywny wpływ na bioróżnorodność. Wspomniane zbiorniki wodne z uwagi na obostrzenia dotyczące ich lokalizacji również nie wykażą się znaczącym negatywnym wpływem na rośliny oraz zwierzęta. Ich realizacja, może wpłynąć pozytywnie na bioróżnorodność, z uwagi na możliwe stworzenie nowych miejsc dogodnych dla różnych gatunków zwierząt, w tym ryb, oraz roślin. Projekt Studium dla tych terenów nie dopuszcza realizacji zabudowy.

Projektowana droga główna (obwodnica miejscowości św. Katarzyna), której przebieg wynika z ustaleń obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górno oraz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (dla obrębu Krajno Zagórze oraz Krajno Pierwsze) jak i lokalizacja pozostałych dróg, może wpłynąć negatywnie na bioróżnorodność obszaru gminy Górno.

Najistotniejsze prognozowane oddziaływania na bioróżnorodność związane będą z częściową eliminacją drzew i krzewów, a także częściowo zbiorowisk łąkowych. Budowa nasypów i wykopów spowoduje niewielkie zmiany siedliskowe, mogą wytworzyć się synantropijne zbiorowiska roślinne. Negatywny wpływ projektowanej drogi głównej jak i pozostałych dróg na zespoły roślinne będzie wynikał z emisji paliw i pyłów ze spalania paliw oraz spływów powierzchniowych z powierzchni drogowej (zwłaszcza soli w okresie zimowym). Podczas prac realizacyjnych (z uwagi na prognozowany wzrost hałasu) należy się spodziewać płoszenia zwierząt. Ingerencja w tereny polne, łąkowe, zadrzewienia, zakrzewienia ograniczy obszar polowań drapieżników. Planowane drogi

częściowo spowodują zniszczenie miejsc gniazdowania wielu gatunków, co w efekcie może doprowadzić do spadku różnorodności biologicznej otaczających terenów. Poprzez zwiększoną emisję niektóre bardziej wrażliwe gatunki mogą być wypierane przez gatunki bardziej odporne. Najistotniejszym zagrożeniem jest fragmentacja otwartych terenów rolnych i łąkowych. Drogi stanowią bariery dla zwierząt i powodować śmiertelność zwierząt migrujących na skutek kolizji drogowych. W przypadku większych ssaków może wystąpić niebezpieczeństwo dla użytkowników dróg. Drobne zwierzęta ginące na drogach przyczyniają się do wzrostu ilości wypadków, którymi uczestnikami są ptaki drapieżne, z uwagi na to, iż żywią się one padłymi na drodze zwierzętami, co znacznie zwiększa ryzyko kolizji z jadącymi pojazdami. Wibracje związane z ruchem pojazdów wpływają na bezkręgowce znajdujące się w glebie mogąc powodować ich częstsze wychodzenie na powierzchnię. Wpływa to na zwiększenie zagęszczenia żywiących się nimi ptakami w pobliżu drogi. Należy także wspomnieć o wabiącym efekcie świateł samochodów na owady aktywne o zmierzchu (wpływ na wzrost ich śmiertelności). Na podkreślenia zasługuje fakt, iż faza eksploatacji będzie mniej uciążliwa niż faza budowy. Potencjalnie największy wpływ na przyrodę otaczających terenów będzie miała emisja hałasu, skutkiem czego populacje niektórych gatunków znikną z najbliższego otoczenia inwestycji. Wraz z wycofaniem się ciężkiego sprzętu prawdopodobnie zmniejszy się emisja hałasu, powstałe w trakcie budowy składowiska odpadów takie jak hałdy piasku, resztki nawierzchni zostaną wywiezione lub zrehabilitowane, co wpłynie pozytywnie na jakość krajobrazu i prawdopodobnie pozwoli na rekolonizację terenów przez część gatunków.

Nie przewiduje się wystąpienia ryzyka kolizji pomiędzy lokalizowanym planowanym zagospodarowaniem terenów przy drodze S74 a umiejscowieniem projektowanych przejść dla zwierząt w ramach budowy tej drogi.

Ponadto ustalenia studium wiążą się będzie również z pozytywnym wpływem na bioróżnorodność z uwagi na wprowadzenie w studium zasięgu obszarów Natura 2000 „Lasy Cisowsko-Orłowińskie”, „Dolina Warkocza” i pełnego zasięgu obszaru „Przełom Lubrzanki” oraz Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu i Cisowsko-Orłowińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu wraz z podziałem na strefy krajobrazowe. Powyższe zapisy przełożą się pozytywnie na jakość i rozwój flory i fauny występującej na omawianym obszarze.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach dnia 19 czerwca 2017 roku wydał decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach znak: WOO.I-4200.1.2012.MGN.37 i WOO.I-4200.1.2015.MGN.17 na „Budowę drogi ekspresowej S-74 na odcinku Cedzyna – Łągów – Jałowęsy” w wariantcie 6-4-b realizowanego przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad w Kielcach, uchyloną w części przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 08 lutego 2019 r. znak: DOOS-dśl.4200.14.2017.AB.26. Ponieważ projekt studium wskazuje na rozwój funkcji wzdłuż pasa drogi S-74, między innymi terenów produkcyjno – usługowych (PU), należy przeanalizować, czy na tym odcinku nie przewiduje się innych funkcji wynikających z decyzji środowiskowych, jak przejścia dla zwierząt. Długość całego przedsięwzięcia wynosi 50 km. Droga przebiegać będzie przez gminy: Górnó, Bieliny, Łągów oraz Baćkowice i Opatów. Planowane przedsięwzięcie obejmuje m. in. budowę 6 Miejsc Obsługi Podróźnych oraz budowę przejść dla zwierząt.

W celu umożliwienia migracji średnich i dużych zwierząt, zgodnie z decyzją, wykonane będą przejścia dla zwierząt:

- przejścia dla dużych zwierząt PZ- 1 na kilometrażu ok. 101+885 szerokości ok. 54 m i długości ok. 33 m i wysokości min. 5 m. Miejsce wyznaczono poza terenami zabudowanymi, na terenie gdzie projekt studium pozostawia teren w dotychczasowym użytkowaniu. W sąsiedztwie przejścia projekt studium nie przewiduje znaczących zmian. Nie przewiduje się kolizji ustaleń projektu planu z planowanym przejściem.
- przejścia dla średnich zwierząt:
 - o MS-1 na kilometrażu 96+735 na rzece Warkocza o szerokości ok. 18 m, wysokości min. 3,5 m i długości ok. 38 m – projekt studium pozostawia teren w dotychczasowym przeznaczeniu i użytkowaniu – ZR, na wschód od przejścia projekt przewiduje rozbudowę istniejącej bazy logistycznej i parkingu dla tirów. Dolina rzeki stanowiąca

korytarz migracji nie ulegnie przerwaniu ani zwężeniu. Nie przewiduje się kolizji ustaleń projektu planu z planowanym przejściem.

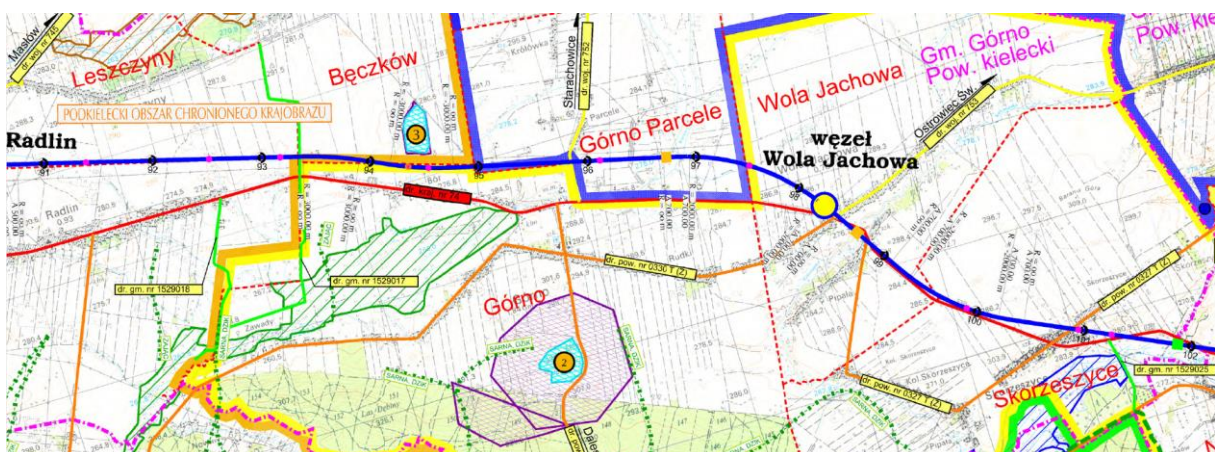
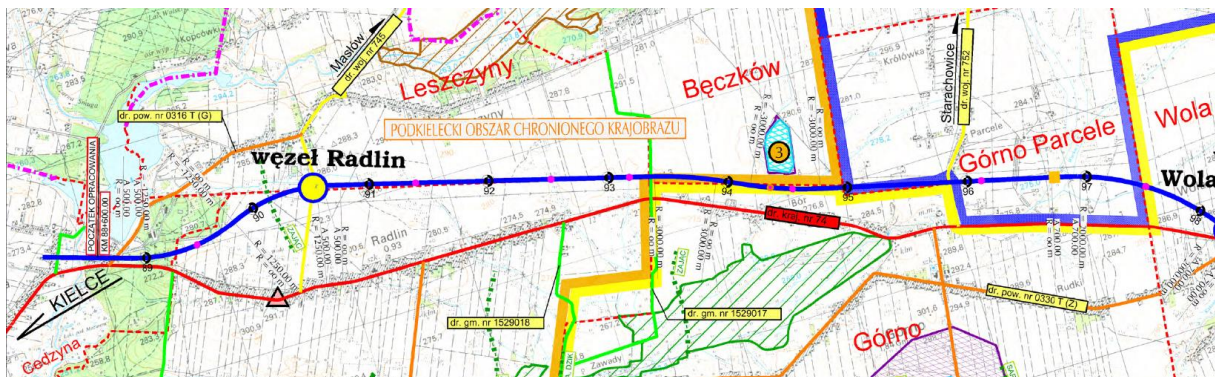
- MS-2 na kilometrażu 98+685 na rzece Kakoniance o szerokości ok. 18 m, wysokości min. 3,5 m i długości ok 33 m. Przejście zaprojektowano na rzece Kakonianckiej, której dolina została objęta w projekcie studium terenem ZR - projekt studium pozostawia teren w dotychczasowym użytkowaniu. W sąsiedztwie przejścia projekt studium nie przewiduje znaczących zmian. Nie przewiduje się kolizji ustaleń projektu planu z planowanym przejściem.
- przejścia dla małych zwierząt: przepusty o wymiarach: szer. min. 2 m, wys. min. 1,5 m, w kilometrażu: 89+448 (tereny ZR i ZL), 91+406 (teren ZR), 92+528 (teren R i ZL), 93+179 (teren R i ZL), 94+362 i 94+551 (tereny ZR w sąsiedztwie kopalni piasku Bęczków), 96+124 (tereny zainwestowane – teren cmentarza, tereny zabudowane naprzeciwko Urzędu Gminy w Górnio), 97+507 (teren ZR w sąsiedztwie planowana rozbudowa bazy logistycznej), 99+911 (tereny R), 100+962 (tereny ZL i ZR), 101+270 (tereny R i ZR).

Miejsca Obsługi Podróżnych przewidziano:

- w km około 94+114, strona lewa (MOP II)
- w km około 94+140, strona prawa (MOP II).

MOP zlokalizowane będą w sąsiedztwie istniejącego zainwestowania. Projekt studium rezerwuje tereny pod MOP i nie wyznacza nowych kierunków rozwoju w sąsiedztwie tego terenu.

Wobec powyższego, założenia projektu studium nie kolidują z decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach na „Budowę drogi ekspresowej S-74 na odcinku Cedzyna – Łągów – Jałowęsy”.

Rysunek 29 (powyżej) i Rysunek 30 (poniżej) Dokumentacja projektowanej budowy drogi ekspresowej nr 74 na odcinku gminy Górnio [GDDKiA]

7.2. Ludzie

Do negatywnych oddziaływań wprowadzenia w życie analizowanego projektu studium należy potencjalny wzrost poziomu hałasu i zanieczyszczeń na terenach nowo wyznaczonych pod funkcje przemysłowe, usługowe a także szlaki komunikacyjne. Oddziaływanie może być odczuwalne również w bezpośrednim sąsiedztwie tych terenów. Realizacja założeń projektu studium przyczyni się do zwiększenia emisji szkodliwych związków do atmosfery, w tym pyłu zawieszonego PM10, tlenków azotu (NO_x), dwutlenku siarki (SO₂) czy metali ciężkich. Mimo przewidywanego zwiększenia natężenia ruchu kołowego (źródło emisji pyłu PM10, NO_x), nie przewiduje się, aby opisane powyżej zależności w sposób istotny przełożyły się na zdrowie i życie mieszkańców analizowanego obszaru. Potencjalna, ponadnormatywna emisja, może być odczuwalna szczególnie przez dzieci, osoby starsze i osoby z chorobami układu oddechowego.

Innym niekorzystnym oddziaływaniem na warunki życia ludności może się stać wzrost poziomu hałasu i wibracji związany z nasileniem procesów usługowych, przemysłowych oraz ruchu kołowego, w tym spedycji na potrzeby przemysłu.

Wymienione powyżej oddziaływania będą mieć charakter długoterminowy. Wpływ krótkoterminowy wykazywać będą uciążliwości związane z pracami budowlanymi i modernizacyjnymi na potrzeby przekształceń przestrzennych w ramach realizacji zapisów studium.

Działalność produkcyjna lub usługowa nie powinna, zatem powodować przekroczeń standardów jakości środowiska i nie wywoływać zjawisk lub stanów utrudniających życie, zwłaszcza hałasu, wibracji, odorów a w szczególności zanieczyszczenia powietrza związkami chemicznymi i metalami ciężkimi.

Polityka transportowa zakładająca stworzenie warunków dla sprawnego, bezpiecznego i ekonomicznego przemieszczania ludzi i ładunków, musi uwzględniać ograniczenie uciążliwości dla środowiska, w tym dla ludzi, jakie wynikają z realizacji celów rozwoju przestrzennego gminy Górno.

W projekcie Studium nie wyznacza się nowych terenów, przeznaczonych na stały pobyt ludzi, w zasięgu oddziaływania akustycznego projektowanej drogi ekspresowej.

Wpływ ww. inwestycji na klimat akustyczny prezentuje analiza akustyczna dla wariantu inwestycji W 6-4-b wchodząca w skład „Uzupełnienia Raportu o oddziaływaniu na środowisko dla przedsięwzięcia pn. „Budowa drogi ekspresowej S074 na odcinku Cedzyna-Łągów-Jałowęsy””. W ww. Raporcie znajduje się również analiza i ocena wpływu wspomnianej inwestycji drogowej na ludzi i pozostałe elementy środowiska.

Jednocześnie realizacja założeń projektu studium przyczyni się do ogólnej poprawy warunków społecznych na terenie całej gminy poprzez:

1. porządkowanie, uzupełnianie i modernizację istniejących zasobów mieszkaniowych oraz realizację nowych zespołów zabudowy mieszkaniowej;
2. rozwijanie sieci podstawowych urządzeń usługowych przy utrzymaniu zasady obsługi mieszkańców w usługi podstawowe;
3. modernizowanie sieci i urządzeń drogowych obsługujących teren opracowania;
4. sukcesywnym wyposażaniu nowych terenów budowlanych w infrastrukturę techniczną (rozbudowa i budowa systemów, ze szczególnym uwzględnieniem systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków oraz gospodarki odpadami);
5. przygotowywanie terenów pod zabudowę, m.in. w drodze promowania działań prowadzących do uporządkowania, na terenach budowlanych – spraw własnościowych, scaleń gruntów itp.

7.3. Woda

Uruchomienie nowych terenów na cele gospodarczo-społeczne wiąże się z wprowadzeniem powierzchni utwardzonych na tereny naturalnej retencji wód. Przyczyni się to do zintensyfikowania spływów powierzchniowych zanieczyszczonych wód opadowych i roztopowych. Wody te, odprowadzane systemem melioracyjnym lub bezpośrednio do większych cieków wodnych, mogą przyczynić się do spadku, jakości wód w ciekach.

Realizacja ustaleń projektu studium może wpłynąć na zmianę jakości wód podziemnych przez potencjalne zanieczyszczenie oraz ilość poprzez wystąpienie konieczności odwodnienia wykopów (lokalne i okresowe obniżenie zwierciadła wód gruntowych).

Najbardziej niebezpieczną przyczyną zanieczyszczenia wód w trakcie realizacji inwestycji jest wyciek związków ropopochodnych (oleje napędowe, smary, benzyny) oraz jego infiltracja do wód podziemnych, które nie są izolowane od powierzchni terenu. Przy właściwym zabezpieczeniu placu budowy oraz odpowiedniej organizacji pracy prawdopodobieństwo zanieczyszczenia wód można uznać za niewielkie.

W przypadku wystąpienia konieczności odwadniania wykopów, dopuszcza się wprowadzanie wody z wykopów do środowiska bez oczyszczenia jedynie w przypadku, gdy wykonane analizy potwierdzą, że jej stan i skład nie jest gorszy niż ścieków, które można wprowadzić do środowiska zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2014 r. w sprawie warunków, jakie należy spełniać przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (*Dz. U. z 2014 r., poz. 1800*).

W trakcie realizacji inwestycji oddziaływania będą miały charakter lokalny oraz krótkotrwały i po zakończeniu prac budowlanych ustaną.

Budowa projektowanych dróg może wiązać się z zanieczyszczeniami wód powierzchniowych i podziemnych. Mogą to być zmiany warunków hydrograficznych w otoczeniu budowanych dróg, czasowe obniżenie poziomu wód gruntowych, ewentualne zanieczyszczenia wód substancjami chemicznymi w wyniku awarii, bezpośrednie przedostawanie się niebezpiecznych substancji do naturalnych cieków, zanieczyszczenia wód ściekami bytowo – gospodarczymi z zaplecza budowy. Szczególnie niebezpieczne są niekontrolowane wycieki produktów naftowych. Węglowodory hamują wymianę gazową, ograniczają dostęp światła, zmniejszają stężenie rozpuszczonego tlenu, degradują wody gruntowe i powierzchniowe, zanieczyszczają glebę i grunty, mają działania toksyczne, mutagenne i kancerogenne na wszystkie organizmy. W wyniku spływów opadowych z powierzchni wybudowanych dróg może nastąpić emisja ścieków. Będą to splukiwane gazy spalinowe, przewożone materiały sypkie, płynne, zanieczyszczenia powypadkowe, chemikalia (np. używane podczas zimy, szczególnie niebezpieczna jest sól), zużywające się elementy pojazdów mechanicznych. Zanieczyszczenia te będą mieć wpływ na tereny otaczające drogi. Jednakże przy zachowaniu wszelkich norm i ustaleń wynikających z przepisów odrębnych nie przewiduje się znaczącego negatywnego wpływu realizacji projektowanych dróg na wody powierzchniowe i podziemne.

Projekt Studium w zakresie gospodarki ściekami zakłada:

- obsługę miejscowości wchodzących w skład aglomeracji Cedzyna (Cedzyna, Radlin, Leszczyny i Bęczków) poprzez oczyszczalnię ścieków w Cedzynie;
- rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej oraz przyłączenie miejscowości Górno (Górno Bór i Górno-Osiedle), Podmachocice do oczyszczalni ścieków w Cedzynie,
- realizację nowej oczyszczalni ścieków o przepustowości 1200 m³/d (docelowo 1800 m³/d) w miejscowości Skorzeszyce, do której zostaną skierowane ścieki z terenu sołectw: Skorzeszyce, Wola Jachowa, Górno, Górno-Parcele, Krajno-Parcele, Krajno Drugie, Krajno Pierwsze oraz pięciu sołectw gminy Bieliny. Część tego obszaru wchodzi w skład wyznaczonej w 2015 r. aglomeracji Skorzeszyce,
- dalszą obsługę sołectwa Krajno-Zagórze poprzez oczyszczalnię ścieków w miejscowości Św. Katarzyna w gminie Bodzentyn,
- w indywidualnych przypadkach, w szczególności przy zabudowie rozproszonej, dopuszcza się realizację oczyszczalni przydomowych lub gromadzenie ścieków w szczelnych zbiornikach bezodpływowych, z usuwaniem ich taborem asenizacyjnym i transportem do oczyszczalni (przydomowych oczyszczalni ścieków nie dopuszcza się na terenach aglomeracji Cedzyna i Skorzeszyce).

Dopuszczenie w projekcie Studium realizacji przydomowych oczyszczalni ścieków, w przypadku rozproszonej zabudowy, może wiązać się z wystąpieniem zagrożenia dla jakości wód podziemnych, w skrajnych przypadkach, kiedy zbiorniki zostaną rozszczelnione i dojdzie do wycieku nieczystości do

gleb. Pozostałe ustalenia będą wiązać się z pozytywnym wpływem m.in. na wody powierzchniowe i podziemne. Docelowo cały obszar Gminy Górno (za wyjątkiem ww. sytuacji) ma zostać skanalizowany. Ustalenia projektu Studium będą miały pozytywny wpływ również na stawiane cele środowiskowe.

Projekt Studium dopuszcza na terenach wód powierzchniowych śródlądowych realizację kładek pieszych i pieszo-jezdnych, obiektów i urządzeń związanych z gospodarką wodną, a także innych obiektów służących ochronie środowiska oraz zdrowia i bezpieczeństwa ludzi i ich mienia, w tym związanych z objęciem ochroną prawną terenów i obiektów przyrodniczych lub zabytkowych. Wymienione ustalenia nie stanowią zagrożenia dla środowiska przyrodniczego w tym dla wód podziemnych i powierzchniowych.

Nie przewiduje się negatywnego wpływu ustaleń projektu Studium na wody Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 417 „Kielce”.

Zabudowywanie terenów zielonych znajdujących się w dolinach rzecznych, a także powyżej dolin może skutkować wzrostem ryzyka zagrożenia powodzią i podtopieniami. Wpływa na to m.in. wzrost odprowadzanych wód opadowych i roztopowych z terenów zabudowanych (utwardzonych) do rzek. W przypadku obszaru gminy Górno, wzrost terenów budowlanych mógłby mieć wpływ na wzrost ww. ryzyka zarówno na terenie samej gminy jak i na terenach, przez które przepływają w dalszej kolejności występujące na obszarze gminy Górno rzeki. W analizowanym projekcie Studium jedynie niewielkie powierzchniowo tereny, znajdujące się w zasięgu dolin rzecznych, zostały przeznaczone pod zabudowę. W dużej mierze wynika ona ze stanu istniejącego, co zostało opisane w kolejnych rozdziałach. Ponadto wyznaczona zabudowa, zarówno w zasięgu dolin rzecznych jak i na całym terenie gminy Górno, jest w większości zabudową zagrodową lub jednorodziną. Do tego dochodzi również minimalny wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej, który dla większości wspomnianych wyżej terenów mieści się między 30% a 50%, co wyżywa korzystnie na zachowanie retencji wód przez te tereny. W związku z powyższym, nie przewiduje się, aby wyznaczana w projekcie Studium nowa zabudowa wpłynęła za wzrost ryzyka wystąpienia powodzi zarówno na terenie gminy Górno jak i w zasięgu innych gmin.

7.4. Powietrze

Na obszarze opracowania źródłami emitującymi zanieczyszczenia do atmosfery są: piece węglowe, kotłownie węglowe – koksowe i komunikacja. Paleniska domowe i małe kotłownie emitują tlenki węgla, siarki i pyły. Uciążliwość tej emisji odczuwalna jest szczególnie w rejonach gęstej zabudowy w okresach grzewczych. Mała wysokość emitorów uniemożliwia rozproszenie zanieczyszczeń w atmosferze, powodując koncentrację zanieczyszczeń na małym obszarze.

Na etapie realizacji wszelkich inwestycji budowlanych istnieje prawdopodobieństwo wzrostu emisji zanieczyszczeń do atmosfery z pracującego sprzętu na placu budowy i środków transportu (spaliny, pył zawieszony). Jednak tego typu uciążliwości mają charakter przejściowy i nie przyczyniają się do trwałego pogorszenia, jakości powietrza atmosferycznego.

Emisja komunikacyjna stwarza zagrożenia w pobliżu dróg o dużym natężeniu ruchu kołowego. Zanieczyszczenia komunikacyjne (tlenek i dwutlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory, pyły z metalami ciężkimi) pogarszają, jakość powietrza atmosferycznego.

Wzrost powierzchni zurbanizowanej spowoduje zwiększenie ruchu kołowego, związanego z obsługą nowych nieruchomości oraz zakładów przemysłowych, na części dróg znajdujących się na analizowanym obszarze. Wzrost ruchu komunikacyjnego może przełożyć się na obniżenie, jakości powietrza.

Planowana inwestycja w postaci drogi S74 może przyczynić się do pogorszenia stanu powietrza atmosferycznego na terenach znajdujących się w jej sąsiedztwie. W odniesieniu do drogi S74 toczyło się postępowanie w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, która miała określić szczegółowe rozwiązania w zakresie ochrony środowiska. Wspomniana decyzja została wydana w dniu 19.06.2017 r. przez Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Kielcach. Przebieg

drogi ekspresowej zawarty w niniejszym studium wynika z materiałów udostępnionych przez GDDKiA w Kielcach.

Realizacja ww. drogi odbywać się będzie jednak na podstawie ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (*t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1474 z późn. zm.*).

Realizacja inwestycji związanej z lokalizacją przebiegu drogi S74 przez obszar opracowania wiązać się będzie z. powstaniem zagrożeń dla środowiska przyrodniczego. Transport drogowy jest jednym z głównych źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza, stanowiących zagrożenie dla środowiska przyrodniczego, zdrowia, a nawet życia człowieka. Wskutek spalania paliw w silnikach pojazdów do powietrza trafiają: tlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory, w tym wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne oraz cząstki stałe i metale ciężkie. Emisja zanieczyszczeń zwiększa ryzyko występowania poważnych schorzeń układu oddechowego i układu krążenia, zwłaszcza w skali lokalnej, wśród osób narażonych na zwiększoną ekspozycję na zanieczyszczenia komunikacyjne. Emisja zanieczyszczeń komunikacyjnych ma również wpływ na zakwaszanie środowiska. Eksploatacja sieci transportowej powoduje zanieczyszczanie gleb znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie ruchliwych dróg. Zanieczyszczenia gazowe i pyłowe sprzyjają stopniowej degradacji gleb i szaty roślinnej w pasie ok. 500 m od drogi, a zdecydowanie szkodliwe oddziaływanie dotyczy pasa o szerokości do 150 m. Należy mieć na uwadze, że roślinność w pasie do 50 m od drogi może być tak silnie zanieczyszczona, że nie będzie się nadawać nawet dla celów wypasu zwierząt. W bliskich odległościach od tras komunikacyjnych istotny może być wpływ zanieczyszczeń pyłowych pokrywających roślinność warstwą izolującą, ograniczającą dopływ promieni słonecznych i zakłócającą proces fotosyntezy oraz inne funkcje metaboliczne. Szkodliwe oddziaływanie transportu na zwierzęta wynika zarówno z bezpośredniego oddziaływania zanieczyszczeń powietrza na ich organizmy, jak również pośrednio wskutek spożywania zanieczyszczonych roślin. Wśród innych aspektów należy tu wymienić hałas komunikacyjny, możliwość przecinania szlaków migracyjnych i fragmentacji siedlisk, jak również wypadki komunikacyjne z udziałem zwierząt.

Podsumowując, stwierdza się, że realizacja ustaleń zawartych w studium może wiązać się z lokalnym zanieczyszczeniem powietrza. Dotyczy to spalin oraz różnorodnych zanieczyszczeń, jakie mogą powstać w wyniku działalności produkcyjnej. W przypadku przestrzegania przepisów odrębnych, zmiany te nie spowodują znaczącego wzrostu stężeń zanieczyszczeń zarówno na obszarze objętym opracowaniem, jak i poza nim.

7.5. Powierzchnia ziemi

Określone w studium przeznaczenia terenów uwzględniają potrzeby inwestycyjne i jednocześnie stanowią rezerwę dla przyszłościowego rozwoju gminy.

Przeobrażenia będą mieć miejsce na terenach powstawania nowej zabudowy i mogą dotyczyć wykopów, uzbrojenia inżynierskiego, utwardzenia powierzchni terenu. Wszelkie przekształcenia będą najwyraźniej widoczne na terenach dotychczas wolnych od zabudowy (terenach zieleni nieurządzonej). W etapie prowadzenia robót budowlanych istnieje potencjalne zagrożenie zanieczyszczenia gleby i gruntu poprzez nieprawidłową eksploatację maszyn i urządzeń, co może powodować wyciek substancji ropopochodnych.

Ustalenia projektu studium będą miały wpływ na powierzchnię ziemi w zakresie utworzenia na obszarze opracowania nowej zabudowy mieszkaniowej, usługowej oraz przemysłowej kosztem terenów zielonych.

Działania te spowodują – zależną od charakteru inwestycji – zmianę ukształtowania powierzchni ziemi, utratę walorów środowiskowych terenu, przez co należy rozumieć straty w sferze bioróżnorodności, stosunków wodnych, jakości gleb i krajobrazu.

Pod projektowane drogi oraz infrastrukturę techniczną konieczne będzie zajęcie części powierzchni terenu gminy. Będzie to oddziaływanie trwałe. Nie prognozuje się zajęcia dodatkowego terenu na etapie eksploatacji. Przekształcenia przyrodnicze nastąpią już na etapie przygotowania terenu pod budowę dróg. Będzie to wycinka drzew i krzewów, zdjęcie darniny w szerokości pasa

drogowego, zdjęcie wierzchniej warstwy gleby i odłożenie jej na odkład, wykopy, nasypy, wykonanie nawierzchni z materiałów bitumicznych, prace ziemne przy rekultywacji terenu. Teren, który zostanie zajęty pod drogi to przede wszystkim grunty orne i łąki. Przeobrażenia powierzchni biologicznie czynnych będą procesem nieodwracalnym. Przekształcenie gleb będzie związane przede wszystkim z ich fizyczną eliminacją na terenach przeznaczonych pod realizację inwestycji. Ponadto składniki gleby zostaną wymieszane z gruzem budowlanym i innymi materiałami pochodzenia antropogenicznego. W okresie zimowym na drogach mogą być stosowane środki do usuwania śliskości, co wpłynie niekorzystnie na gleby w pasach przydrożnych. Zagrożenie prognozowane jest również w wyniku kumulacji zanieczyszczeń w glebie w miejscach gdzie projektowana droga przebiega przez doliny cieków.

Biorąc pod uwagę powyższe stwierdza się, iż realizacja zainwestowania dopuszczonego w projekcie studium skutkować będzie niekorzystnymi zmianami w ukształtowaniu terenu oraz możliwym wzrostem zanieczyszczenia powierzchni ziemi.

7.6. Krajobraz

Krajobraz obszaru opracowania charakteryzuje się zróżnicowaną rzeźbą terenu, w którą wpisane są tereny rolne i zabudowa w przeważającej części mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa, usytuowana głównie przy ciągach komunikacji kołowej.

Realizacja ustaleń studium może przyczynić się do zmian w lokalnym krajobrazie zubażając jego naturalny wygląd. Źródłem niekorzystnych zmian w krajobrazie będzie wzrost powierzchni przeznaczonych pod tereny zainwestowane, z zakresu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej, usługi, przemysł oraz drogi. Dopuszczone w planie gabaryty zabudowy i zasady jej lokalizacji nie spowodują konfliktu przestrzennego ze względu na fakt, iż są one dostosowane do stanu istniejącego krajobrazu a także wpływają na ustanowienie harmonijnego charakteru zabudowy.

Ustalenia planu niosą za sobą również pozytywny wpływ na obszar opracowania, który związany jest z regulacją zagospodarowania terenu, co przeciwdziała chaotycznemu lokalizowaniu zabudowy.

Wyznaczony w studium przebieg drogi ekspresowej S74 będzie wiązał się z istotnym przekształceniem lokalnego krajobrazu ze względu na przeznaczenie pod ww. inwestycje terenów otwartych, obecnie zajętych przez użytki zielone lub tereny rolnicze.

W celu ograniczenia odczucia znacznej ingerencji w krajobraz otwarty zaleca się obsadzanie obszarowych inwestycji różnorodnymi formami zieleni wysokiej i niskiej.

W zasięgu dolin rzecznych, w tym również częściowo w lokalnych korytarzach ekologicznych, zostały wyznaczone tereny budowlane. Część z nich wynika z istniejącego stanu zagospodarowania – tereny o numerach: **S1, C9, C10, C11, C12, C14, C15, C16, C17, C18, C19, G31, WJ6, WJ8, WJ9, WJ16, WJ17, WJ18, WJ19 i WJ22**, a część z obowiązującego planu miejscowego: **KPi14, KPi26 i R29**. Pozostałe tereny, o oznaczeniach na rysunku prognozy: **KPa17, KPa20, KPa21, KPi22, KPi24, KPi25, KD5, KD6, KD14, KD16, WJ20, WJ21, S2, S3, S5 i S6** stanowią kontynuację istniejącej zabudowy i/lub uzupełnienie luk w zabudowie i położone są przy ciągach komunikacji kołowej, w związku z czym realizacja dopuszczonej na nich zabudowy nie wpłynie negatywnie na krajobraz dolin rzecznych.

Pozytywny wpływ wykazywać będą ustalenia dotyczące zmiany sposobu zagospodarowania dla terenów o oznaczeniach na rysunku prognozy **KD1, KD2, KD7, KPi18 i S7**.

Część z wyznaczonych w obowiązującym Studium zalesień została w przedmiotowym projekcie Studium wykreślona. Wpłynie to na poprawę widoczności szczytów wzniesień i punktów widokowych.

Poniżej przeprowadzono analizę porównawczą ustaleń projektu studium z ustaleniami obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie wysokości zabudowy. Analiza porównawcza odnosi się do terenów wysokiej ekspozycji krajobrazowej, szczególnie wrażliwych na zmiany.

L.p.	Obręb	Obowiązujący mpzp	Oznaczenie terenu			Wysokość zabudowy		
			W obowiązującym mpzp	W proj. Studium	W obowiązującym studium	W obowiązującym mpzp	W obowiązującym studium	W proj.studium
1.	Krajno Zagórze	Uchwała Nr IV/51/2015 Rady Gminy Górnio z dnia 18 lutego 2015 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Górnio „Krajno Zagórze”	1.UT.2	UT1	2UT	wysokość obiektów hotelowych – do 13 m , a pensjonatów i usług do dwóch kondygnacji nadziemnych, wysokość obiektów – do 10 m ; 3) wysokość obiektów rekreacji zbiorowej – do 7 m ; 4) wysokość obiektów, o których mowa w ust. 2 pkt 1 – do 6 m ;	utrzymanie gabarytów obiektów do 2 kondygnacji, z poddaszem przeznaczonym na cele mieszkalne – dla zabudowy rekreacji indywidualnej i do 3 kondygnacji dla obiektów hotelowych, Dla istniejącej i nowej zabudowy – ograniczenie wysokości budynków do 3 kondygnacji nadziemnych	13m
2.	Krajno Zagórze		1.UT.1	UT1	UT	wysokość obiektów hotelowych – do 13 m , a pensjonatów i usług do dwóch kondygnacji nadziemnych, wysokość obiektów – do 10 m ; 3) wysokość obiektów rekreacji zbiorowej – do 7 m ; 4) wysokość obiektów, o których mowa w ust. 2 pkt 1 – do 6 m ;	utrzymanie gabarytów obiektów do 2 kondygnacji, z poddaszem przeznaczonym na cele mieszkalne – dla zabudowy rekreacji indywidualnej i do 3 kondygnacji dla obiektów hotelowych, Dla istniejącej i nowej zabudowy – ograniczenie wysokości budynków do 3 kondygnacji nadziemnych	13m
3.	Krajno Zagórze		1.RU.1	RU	RU	10 m	Dla istniejącej i nowej zabudowy – ograniczenie wysokości budynków do 3 kondygnacji nadziemnych	10m

4.	Krajno Parcele	brak	-	RZ	RMZ	Brak mpzp	Dla istniejącej i nowej zabudowy – ograniczenie wysokości budynków do 3 kondygnacji nadziemnych	10m
5.	Krajno Pierwsze	Uchwała Nr IV/52/2015 Rady Gminy Górnio z dnia 18 lutego 2015 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Górnio „Krajno Pierwsze”	1.UT.1 1.UT.2 1.UT.3 1.UT.4	UT3	UT	wysokość obiektów usługowych i pensjonatów do 12 m ; 4) wysokość obiektów rekreacji zbiorowej – do 7 m ; 5) wysokość obiektów o których mowa w ust. 2 pkt 3 – do 6 m ;	utrzymanie gabarytów obiektów do 2 kondygnacji , z poddaszem przeznaczonym na cele mieszkalne – dla zabudowy rekreacji indywidualnej i do 3 kondygnacji dla obiektów hotelowych , Dla istniejącej i nowej zabudowy – ograniczenie wysokości budynków do 3 kondygnacji nadziemnych	12m
6.	Krajno Pierwsze		2.US.1	UT2	US	10 m	Dla istniejącej i nowej zabudowy – ograniczenie wysokości budynków do 3 kondygnacji nadziemnych	14 m
7.	Krajno Pierwsze		2.US.1	US3	US	10 m	Dla istniejącej i nowej zabudowy – ograniczenie wysokości budynków do 3 kondygnacji nadziemnych	10m
8.	Krajno Pierwsze		1.TL.2	TL	TL	wysokość budynków rekreacji indywidualnej i mieszkalnych – do 8 m ; 3) wysokość budynków pensjonatów – do 10 m ; 4) wysokość obiektów garażowo-gospodarczych – do 6 m ;	utrzymanie gabarytów obiektów do 2 kondygnacji , z poddaszem przeznaczonym na cele mieszkalne – dla zabudowy rekreacji indywidualnej i do 3 kondygnacji dla obiektów hotelowych ,	10m

							Dla istniejącej i nowej zabudowy – ograniczenie wysokości budynków do 3 kondygnacji nadziemnych	
9.	Krajno Drugie	Uchwała Nr XII/88/2011 Rady Gminy w Górnicy z dnia 28 listopada 2011 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Górno "Krajno Drugie"	1.UT.1 1.UT.2	UT4	UT	wysokość obiektów usługowych i pensjonatów – do 10 m, 3) wysokość obiektów rekreacji zbiorowej – do 7 m, 4) wysokość obiektów o których mowa w ust. 2 pkt 1 – do 6 m,	utrzymanie gabarytów obiektów do 2 kondygnacji, z poddaszem przeznaczonym na cele mieszkalne – dla zabudowy rekreacji indywidualnej i do 3 kondygnacji dla obiektów hotelowych, Dla istniejącej i nowej zabudowy – ograniczenie wysokości budynków do 3 kondygnacji nadziemnych	10m
10.	Krajno Drugie	w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Górno "Krajno Drugie"	1.TL.1 1.TL.2	TL	TL	wysokość budynków rekreacji indywidualnej i mieszkalnych - do 8 m, 3) wysokość budynków pensjonatów - do 10 m, 4) wysokość obiektów garażowo-gospodarczych – do 6 m,	utrzymanie gabarytów obiektów do 2 kondygnacji, z poddaszem przeznaczonym na cele mieszkalne – dla zabudowy rekreacji indywidualnej i do 3 kondygnacji dla obiektów hotelowych, Dla istniejącej i nowej zabudowy – ograniczenie wysokości budynków do 3 kondygnacji nadziemnych	10m
11.	Bęczków	Uchwała Nr XI/90/2019 Rady Gminy Górno z dnia 6 sierpnia 2019 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Górno „Bęczków”	1UT	UT1	7UT	wysokość obiektów hotelowych – do 13 m, a pensjonatów – do 10 m, 3) wysokość obiektów usługowych – do 10 m,	utrzymanie gabarytów obiektów do 2 kondygnacji, z poddaszem przeznaczonym na cele mieszkalne – dla zabudowy rekreacji indywidualnej i do 3 kondygnacji dla obiektów hotelowych, Dla istniejącej i nowej zabudowy – ograniczenie wysokości budynków do 3 kondygnacji nadziemnych	13m
12.	Bęczków	przestrzennego gminy Górno „Bęczków”	1UT	UT1-B1	7UT	wysokość obiektów hotelowych – do 13 m, a pensjonatów – do 10 m, 3) wysokość obiektów usługowych – do 10 m,	utrzymanie gabarytów obiektów do 2 kondygnacji, z poddaszem przeznaczonym na cele mieszkalne – dla zabudowy rekreacji indywidualnej i do 3 kondygnacji dla obiektów hotelowych,	13m

							Dla istniejącej i nowej zabudowy – ograniczenie wysokości budynków do 3 kondygnacji nadziemnych	
13.	Bęczków		1US 2US	US2	7US	10m	Dla istniejącej i nowej zabudowy – ograniczenie wysokości budynków do 3 kondygnacji nadziemnych	Zakaz realizacji i budynków
14.	Bęczków		3US	US3	7US	10m	Dla istniejącej i nowej zabudowy – ograniczenie wysokości budynków do 3 kondygnacji nadziemnych	10m
15.	Bęczków		1RMZ 2RMZ	RZ1	7RMZ	maksymalną wysokość budynków: a) mieszkalnych: 12 m , b) gospodarczych i związanych z produkcją rolną, w tym inwentarskich, garażowych dla maszyn rolniczych: 10 m , c) pozostałych budynków garażowych: 6 m .	Dla istniejącej i nowej zabudowy – ograniczenie wysokości budynków do 3 kondygnacji nadziemnych	12m
16.	Leszczy ny	Uchwała Nr XXXI/238/2013 Rady Gminy Górnio z dnia 21 lutego 2013 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Górnio „Leszczyzny”	1.UT.1 1.UT.2 1.UT.3 1.UT.4 1.UT.5	UT i UT1	UT	wysokość obiektów hotelowych – do 13 m , a pensjonatów – do 10 m ; 3) wysokość obiektów usługowych – do 10 m , z wyjątkiem obiektu w terenie 1.UT.2 dla którego określa się wysokość – do 6 m ; 4) wysokość obiektów rekreacji zbiorowej – do 7 m ;	utrzymanie gabarytów obiektów do 2 kondygnacji , z poddaszem przeznaczonym na cele mieszkalne – dla zabudowy rekreacji indywidualnej i do 3 kondygnacji dla obiektów hotelowych , Dla istniejącej i nowej zabudowy – ograniczenie wysokości budynków do 3 kondygnacji nadziemnych	13m
17.	Leszczy ny		1.US.1	US1	US	wysokość obiektów sportowych – do 15 m ; 3) wysokość budynków, o których mowa w ust. 2 pkt 1 – do 6 m ;	Dla istniejącej i nowej zabudowy – ograniczenie wysokości budynków do 3 kondygnacji nadziemnych	15m

18.	Cedzyna	brak	-	UT1	UT	Brak mpzp	utrzymanie gabarytów obiektów do 2 kondygnacji, z poddaszem przeznaczonym na cele mieszkalne – dla zabudowy rekreacji indywidualnej i do 3 kondygnacji dla obiektów hotelowych, Dla istniejącej i nowej zabudowy – ograniczenie wysokości budynków do 3kondygnacji nadziemnych	13m
-----	---------	------	---	-----	----	-----------	--	-----

Przyjmuje się, że projekt studium w całości uwzględni zapisy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie wysokości planowanej zabudowy. Zarówno plany miejscowe jak i projekt studium nie przewidują powstania dominanty krajobrazowej. Projekt zmiany studium nie wpłynie negatywnie na walory krajobrazowe, w tym na walory krajobrazowe Świętokrzyskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu w gminie Górno oraz Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Na terenie o symbolu US2 na zboczach Góry Radostowej (teren położony w strefie ochrony konserwatorskiej) projekt studium ustala zakaz zabudowy z dopuszczeniem jedynie obiektów tymczasowych nie związanych trwale z gruntem, nawiązujących do form regionalnych bądź szalaśców, montowanych w sezonie zimowym o wysokości do 4m. Rozwiązania tymczasowe nie stanowią stonowanego elementu krajobrazowego. Ich dopuszczenie wynika z funkcji terenów przylegających tj. tras i wyciągów narciarskich. W okresie zimowym przewiduje się konieczność wzmożonej obsługi tych terenów. Nie przewiduje się negatywnego wpływu powyższych zapisów na krajobraz.

Podsumowując należy stwierdzić, iż zaproponowane w studium ustalenia dotyczące zwiększenia zasięgu terenów inwestycyjnych oraz umożliwiające realizację różnorodnych typów zabudowy są odzwierciedleniem postępującego rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Górno. Są to zmiany nieuniknione, postępujący rozwój społeczno-gospodarczy będzie się wiązał z pewnymi przeobrażeniami w przestrzeni. Zadaniem dokumentów planistycznych jest zapewnienie możliwości zachowania elementów najcenniejszych pod względem przyrodniczym i wskazanie kierunków rozwoju zabudowy, które nie dysharmonizowałyby najbliższego otoczenia.

7.7. Warunki klimatyczne

Zmiany klimatyczne wpływają na zasięg występowania gatunków, cykle rozrodcze, okresy wegetacji i interakcje ze środowiskiem. Jednakże różne gatunki i siedliska inaczej reagują na zmiany klimatyczne – na niektóre oddziaływanie to wpłynie korzystnie, na inne nie. Większość prognozowanych zmian opiera się o zmiany wartości przeciętnych parametrów klimatycznych: opadów, temperatury, kierunków wiatrów, ale równie często dzieje się to w wyniku sytuacji ekstremalnych jak powodzie, silne wiatry i ulewy. Różnorodność biologiczna pod wpływem tych zmian ulega stopniowym przekształceniom.

Przez wzgląd na charakter i skalę ustaleń polityki zagospodarowania przestrzennego obszaru gminy zaplanowanych w projekcie studium, nie przewiduje się, aby doszło do znaczących zmian w klimacie i mikroklimacie obszaru.

Ustalenia studium nie wpłyną na zmiany klimatu w szerszej niż w lokalnej skali. Wspomniane lokalne zmiany klimatu mogą być związane ze zmianą pokrycia terenu i ograniczaniem powierzchni biologicznie czynnej, co może przyczynić się do lokalnych i niewielkich zmian, będących konsekwencją zwiększenia albedo, lokalnego zmniejszenia i/lub zwiększenia wilgotności powietrza.

Ustalenia studium nie ograniczą możliwości naturalnej wentylacji.

Ponieważ na terenie gminy nie planuje się budowy ogólnego gminnego systemu produkcji, przesyłu i dystrybucji ciepła, projekt studium zaleca rozwój systemów grzewczych opartych o odnawialne źródła energii, realizowane wyłącznie w terenach budowlanych. Wyłączenie innych terenów jak tereny rolnicze pozwala na rozwój urządzeń oze do stosowania wyłącznie na użytek własnego gospodarstwa domowego, budynku publicznego lub siedziby firmy, a nie jako prowadzona działalność gospodarcza w zakresie wytwarzania energii elektrycznej z oze (art. 3 ustawy o odnawialnych źródłach energii). Zalecane w projekcie studium oze to: energia słoneczna, geotermalna, wodna i pochodząca z przetwarzania biomasy o mocy do 100 kW. Projekt studium nie wyznacza obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW. Na terenie gminy, projekt studium zakazuje lokalizacji elektrowni wiatrowych. Oznacza to, że budowa paneli słonecznych o mocy do 100 kW nie będzie wiązać się z zajętością terenu dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Wszystkie powyższe urządzenia (do 100 KW) mogą więc zasilać gospodarstwo domowe, budynek publiczny bądź przedsiębiorstwo jak: kotły na biomasę, tzw. domowe elektrownie fotowoltaiczne, pompy ciepła, przydomowe elektrownie wodne. Rozwiązania te powinny ułatwić mieszkańcom gminy dostęp do ekologicznych źródeł grzewczych. Nie przewiduje się negatywnego wpływu ustaleń projektu studium w zakresie odnawialnych źródeł energii na środowisko przyrodnicze.

7.8. Zasoby naturalne

Zapisy studium umożliwiają dalszą powierzchniową eksploatację kopalin w granicach określonych terenem i obszarem górniczym złoża „Bęczków” i „Józefka”, co bezpośrednio przyczyni się do ograniczenia tych zasobów.

Ponadto, w stosunku do obowiązującego studium, w projekcie zaktualizowane zostały zasięgi terenów górniczych. Teren „Józefka II” oraz „Józefka Pole B” zostały połączone w teren o nazwie „Józefka III”.

7.9. Dobra kultury i zabytki

Na obszarze opracowania występuje obiekt wpisany do rejestru zabytków województwa świętokrzyskiego oraz gminnej ewidencji zabytków. Ponadto znajdują się na nim krzyże przydrożne oraz stanowiska archeologiczne. Część obszaru objętego opracowaniem znajduje się w zasięgu stref ochrony konserwatorskiej.

Wpływ realizacji ustaleń projektu studium na dobra kultury i zabytki znajdujące się na terenie opracowania charakteryzuje się pozytywnym skutkiem, gdyż przyczyni się do zachowania lub przywrócenia walorów kulturowych oraz ekspozycji tych obiektów.

7.10. Tereny cmentarzy

Ustalenia projektu studium utrwalają istnienie cmentarzy na obszarze gminy Górnó, w tym cmentarzy uznanych za zabytkowe.

7.11. Dobra materialne

Ustalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego umożliwiają zaspokojenie bieżących potrzeb inwestycyjnych właścicieli nieruchomości znajdujących się na obszarze gminy Górnó. Rozwój dóbr materialnych będzie następował w toku budowy obiektów i rozwoju inwestycyjnego omawianego obszaru.

8. Oddziaływanie transgraniczne

Nie przewiduje się, aby realizacja ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górnó wpłynęła na zwiększenie transgranicznego oddziaływania na środowisko obszaru opracowania, ponieważ oddalony jest on znacznie od granic państwa i jego ustalenia nie będą wpływać na tereny przygraniczne.

9. Syntetyczne zestawienie wpływu realizacji ustaleń studium na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego wraz z określeniem ich charakteru

Analiza specyficznych uwarunkowań lokalnego środowiska przyrodniczego oraz ustaleń zawartych w projekcie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego pozwala określić przewidywane zmiany, jakie może wprowadzić realizacja jego zapisów na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego oraz przyszłe zagospodarowanie rozpatrywanego obszaru.

W związku z realizacją zapisów zawartych w projekcie studium, przewiduje się różnorodny wpływ zachodzących zjawisk na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego. Podstawowym elementem rozróżniającym charakter zachodzących oddziaływań jest ich kierunek wpływu, który może być pozytywny lub negatywny. Przewidywane oddziaływania na środowisko mogą mieć charakter bezpośredni (związany z daną inwestycją czy też będący wyraźnym następstwem podjętych działań) lub pośredni (związany z już istniejącymi okolicznościami lub dodatkowymi przedsięwzięciami, które są ze sobą powiązane). Biorąc pod uwagę okres występowania oddziaływań wyróżnia się chwilowe, stałe, krótkoterminowe i długoterminowe. Największe znaczenie przypisuje się oddziaływaniom o charakterze długoterminowym, gdyż występują one od zakończenia danego działania i trwają wraz z funkcjonowaniem zrealizowanych przedsięwzięć. Znaczna część oddziaływań ma charakter skumulowany i jest wynikiem nałożenia się na siebie różnorodnych czynników, które przyczyniają się do wygenerowania pozytywnego bądź negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze.

Pod poszczególnymi pojęciami, znajdującymi się w poniższych tabelach rozumiane są:

- **różnorodność biologiczna** – rozumiana jest jako zespół cech zagospodarowania przestrzeni, który decyduje o możliwości występowania większej liczby gatunków roślin lub zwierząt;
- **ludzie** – rozumiany jest wpływ na zdrowie ludzi,
- **zwierzęta** – rozumiane są zmiany ilościowe w populacjach,
- **rośliny** – rozumiane jako zmiany ilościowe wyrażone biomasą,
- **woda (wody powierzchniowe i podziemne)** – rozumiane jako zmiany ilościowe i jakościowe,
- **powietrze atmosferyczne** – rozumiane jako modyfikujący wpływ na topoklimaty i jakość powietrza,
- **powierzchnia ziemi** – rozumiane jako zanieczyszczenie substancjami i składowanie odpadów na powierzchni ziemi w tym także na przygotowanych do tego celu składowiskach,
- **krajobraz** – rozumiane jako wpływ na komponenty i harmonię krajobrazu,
- **klimat** – rozumiany jako wpływ na klimat w sensie meteorologicznym,
- **klimat akustyczny** – wpływ na klimat akustyczny,
- **zasoby naturalne** – rozumiany jako zczyerpywanie surowców mineralnych i pospolitych,
- **zabytki** – rozumiane jako zespół presji wywieranych na strefy ochrony konserwatorskiej,
- **dobra materialne** – rozumiane jako wpływ na wartość dóbr (głównie nieruchomości).

Tabela 18 Ocena ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego na poszczególne elementy środowiska (Źródło: opracowanie własne).

Numer terenu wyznaczonego w studium, przeznaczenie obowiązujące oraz projektowane, (przybliżona powierzchnia w ha)	Elementy środowiska													Szczególne uwarunkowania środowiskowe terenu objętego zmianą przeznaczenia			
	różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	woda	powietrze atmosferyczne	powierzchnia ziemi	odpady	krajobraz	klimat	klimat akustyczny	promieniowanie elektromag.	zasoby naturalne		zabytki	dobry materiał	
Cedzyna																	
teren nr C1 – z ZI na M (0,25 ha)																Położenie w zasięgu stref C Podkieleckiego OChK	
teren nr C2 – z ZI na M (0,9 ha)																	
teren nr C3 – z ZI na M (0,51 ha)																	
teren nr C4 – z R i ZR na M (7,15 ha)																	
teren nr C5 – z R na M (0,57 ha)																	
teren nr C20 – z ZR na M (7,49 ha)																	
teren nr C10 – z ZR na U (0,16 ha)	P	B	P	B	P	B	B	B	B	P	B	B	P	P	P		Położenie w zasięgu stref C Podkieleckiego OChK; Położenie w zasięgu korytarza ekologicznego rzeki Lubrzanki
teren nr C11 – z ZR na M (0,38 ha)	S	S	C	S	S	S	C	S	S	S	S	S	C	C	C		
teren nr C12 – z ZI na M (0,10 ha)	K	D	D	K	D	D	K	D	D	D	D	D	D	D	D		
teren nr C13 – z ZI na M (0,11 ha)																	
teren nr C14 – z ZR na M (6,35 ha)																	
teren nr C15 – z ZR na M (0,15 ha)																	
teren nr C16 – z ZR na M (0,21 ha)																	
teren nr C17 – z ZR na M (0,11 ha)																	
teren nr C18 – z ZR na M (0,41 ha)																	
teren nr C9 – z MN na ZR (0,15 ha)	B	B	B	B	B	B	B	B	B	P	B	B	P	P	P		
teren nr C6 – z U na M (4,90 ha)	S	S	S	S	S	S	C	S	S	S	S	S	S	S	S		
teren nr C7 – z U na M (7,56 ha)	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D		
teren nr C8 – z U na M (1,57 ha)																	
teren nr C21 – z U na MW (2,30 ha)																	
teren nr C19 – z ZR na IK (0,23 ha)	B	B	P	B	P	B	B	B	B	P	B	B	P	P	P	Położenie w zasięgu stref C Podkieleckiego OChK; Częściowe położenie w zasięgu stref B i C Podkieleckiego OChK	
	C	C	C	C	S	S	C	S	S	S	S	S	S	S	S		
Radlin																	
teren nr R1 – z MNR na ZR (0,25 ha)	B	B	B	B	B	B	B	B	B	P	B	B	P	P	P	Położenie w zasięgu stref C Podkieleckiego OChK	
teren nr R15 – z MNR na ZR (0,60 ha)	S	S	S	S	S	S	C	S	S	S	S	S	S	S	S		
teren nr R23 – z M na ZR (0,13 ha)	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D		
teren nr R24 – z M na ZR (0,12 ha)																	
teren nr R11 – z RU na ZR (0,24 ha)																	
teren nr R16 – z MNR na R (0,92 ha)	B	B	B	B	B	B	B	B	B	P	B	B	P	P	P	Położenie w zasięgu stref C Podkieleckiego OChK	
teren nr R17 – z MNR na R (0,33 ha)	S	S	S	S	S	S	C	S	S	S	S	S	S	S	S		

teren nr R25 – z MN na U (0,88 ha)	B C D	B C D	P C D	B C D	P S D	B S D	B C D	B S D	B S D	B S D	P S D	B S D	B S D	P S D	P S D	P S D	Położenie w zasięgu stref C Podkieleckiego OChK
teren nr R2 – z ZR na PU (0,17 ha)	P S K	B S D	P C D	B S K	P S D	B S D	B C K	B S D	B S D	B S D	P S D	B S D	B S D	P C D	P C D	P C D	Położenie w zasięgu stref C Podkieleckiego OChK
teren nr R3 – z ZR na MR (0,35 ha)																	Położenie w zasięgu stref C Podkieleckiego OChK
teren nr R4 – z ZR na MR (0,09 ha)																	
teren nr R5 – z ZR na MR (1,02 ha)																	
teren nr R6 – z ZR, ZL, R i MNR na M (2,44 ha)																	
teren nr R7 – z ZR, R na M (1,70 ha)																	
teren nr R8 – z ZR, R na M (1,70 ha)																	
teren nr R9 – z ZR, R na M (1,50 ha)																	
teren nr R10 – z ZR na M (0,51 ha)																	
teren nr R12 – z R na MR (1,18 ha)																	
teren nr R13 – z R na MR (0,88 ha)																	
teren nr R14 – z R na MR (0,25 ha)																	
teren nr R18 – z R na MR (0,18 ha)																	
teren nr R19 – z ZR na MR (0,79 ha)																	
teren nr R20 – z ZR na M (0,31 ha)																	
teren nr R21 – z R na M (0,54 ha)																	
teren nr R22 – z ZR na M (3,49 ha)																	
teren nr R26 – z ZI na MR (0,53 ha)																	Częściowe położenie w zasięgu obszaru Natura 2000 „ Dolina Warkocza ”
teren nr R27 – z R na MR (0,05 ha)																	Położenie w zasięgu stref C Podkieleckiego OChK
teren nr R28 – z R na MR (0,04 ha)																	
teren nr R29 – z ZR na MR (1,82 ha)																	
Leszczyny																	
teren nr L1 – z UT na M (0,37 ha)	B C D	B C D	P C D	B C D	P S D	B S D	B C D	B S D	B S D	B S D	P S D	B S D	B S D	P S D	P S D	P S D	Położenie w zasięgu stref C Podkieleckiego OChK
teren nr L9 – z U na M (0,65 ha)																	
teren nr L3 – z MN na PU (0,09 ha)																	
teren nr L2 – z ZL na MR (0,47 ha)	P S K	B S D	P C D	B S K	P S D	B S D	B C K	B S D	B S D	B S D	P S D	B S D	B S D	P C D	P C D	P C D	Położenie w zasięgu stref C Podkieleckiego OChK
teren nr L4 – z ZR na M (0,11 ha)																	
teren nr L5 – z R na MR (0,04 ha)																	
teren nr L6 – z ZR na M (1,98 ha)																	
teren nr L7 – z ZR na RM (0,15 ha)																	
teren nr L8 – z ZR na M (0,06 ha)																	
teren nr L10 – z ZI i R na PU (1,25 ha)																	
teren nr L11 – z ZZL na M (1,70 ha)																	
teren nr L12 – z ZR na MR (0,16 ha)																	
teren nr L13 – z R na MR (0,59 ha)																	
teren nr L14 – z ZR na MR (0,02 ha)																	
teren nr L15 – z ZR na MR (0,05 ha)																	
teren nr L16 – z ZR na MR (0,07 ha)																	
teren nr L17 – z ZR na MR (0,20 ha)																	
teren nr L18 – z ZL na MR (0,01 ha)																	
teren nr L19 – z ZL na MR (0,11 ha)																	
teren nr L20 – z R na MR (42,06 ha)																	
Bęczków																	
teren nr B1 – z ZR na MR (0,58 ha)	P S	B S	P C	B S	P S	B S	B C	B S	B S	B	P S	B S	B S	P C	P C	P	Położenie w zasięgu stref C

teren nr B2 – z ZR na MR (0,22 ha)	K	D	D	K	D	D	K	D	S	D	D	D	D	D	C	Podkieleckiego OChK
teren nr B3 – z ZL i ZR na MR (0,42 ha)									D						D	
teren nr B4 – z ZR na MR (0,06 ha)																
teren nr B5 – z R na MR (0,18 ha)																
teren nr B6 – z R na MR (0,07 ha)																
teren nr B7 – z R na MR (0,23 ha)																
teren nr B8 – z R na MR (0,47 ha)																
Podmąhocice																
teren nr P1 – z RMN na ZL (0,12 ha)	B	B	B	B	B	B	B	B	P	B	B	P	P	P	P	Położenie w zasięgu stref C Podkieleckiego OChK
	S	S	S	S	S	S	C	S	S	S	S	S	S	S	S	
	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	
teren nr P2 – z ZR na MR (0,39 ha)	P	B	P	B	P	B	B	B	P	B	B	P	P	P	Położenie w zasięgu stref C Podkieleckiego OChK	
teren nr P3 – z R na MR (0,15 ha)	S	S	C	S	S	S	C	S	S	S	S	C	C	C		
teren nr P4 – z R na MR (0,18 ha)	K	D	D	K	D	D	K	D	D	D	D	D	D	D		
teren nr P5 – z R na MR (0,87 ha)									D	D	D	D	D	D		
teren nr P6 – z R na RM (0,15 ha)																
Krajno Zagórze																
teren KZ13 – z RMN na ZR (0,11 ha)	B	B	B	B	B	B	B	B	P	B	B	P	P	P	Położenie w zasięgu Świętokrzyskiego OChK (Otulina ŚPN)	
	S	S	S	S	S	S	C	S	S	S	S	S	S	S		
	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D		
teren nr KZ1 – z R na MR (0,15 ha)	P	B	P	B	P	B	B	B	P	B	B	P	P	P	Położenie w zasięgu Świętokrzyskiego OChK (Otulina ŚPN)	
teren nr KZ2 – z R na MR (0,08 ha)	S	S	C	S	S	S	C	S	S	S	S	C	C	C		
teren nr KZ4 – z R na MR (0,17 ha)	K	D	D	K	D	D	K	D	D	D	D	D	D	D		
teren nr KZ12 – z R na MR (0,48 ha)																
teren KZ14 – z R na MR (0,07 ha)																
teren nr KZ7 – z R na MR (0,07 ha)																
teren nr KZ8 – z R na MR (0,04 ha)																
teren nr KZ3 – z ZR na MR (0,36 ha)																
teren nr KZ15 – z ZR na MR (0,29 ha)																
teren nr KZ5 – z ZR na MR (0,45 ha)																
teren nr KZ6 – z ZR na MR (0,16 ha)																
teren nr KZ9 – z ZR na MR (0,10 ha)																
teren nr KZ10 – z ZR na UT (0,34 ha)																
teren nr KZ11 – z R i ZR na UT (0,71 ha)																
Krajno Pierwsze																
teren nr KPi1 – z RMN na R (0,41 ha)	B	B	B	B	B	B	B	B	P	B	B	P	P	P	Położenie w zasięgu Świętokrzyskiego OChK (Otulina ŚPN)	
	S	S	S	S	S	S	C	S	S	S	S	S	S	S		
	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D		
teren nr KPi11 – z MNR na R (4,11 ha)									D	D	D	D	D	D		
teren nr KPi12 – z MNR na R (3,33 ha)																
teren nr KPi18 – z RMZ na R (2,75 ha)																
teren nr KPi13 – z ZR na MR (0,14 ha)	P	B	P	B	P	B	B	B	P	B	B	P	P	P	Położenie w zasięgu Świętokrzyskiego OChK (Otulina ŚPN)	
teren nr KPi2 – z ZR na MR (0,49 ha)	S	S	C	S	S	S	C	S	S	S	S	C	C	C		
teren nr KPi3 – z RP na MR (0,89 ha)	K	D	D	K	D	D	K	D	D	D	D	D	D	D		

teren nr KPi4 – z R na MR (0,46 ha)																		
teren nr KPi5 – z R na MR (0,06 ha)																		
teren nr KPi6 – z R na MR (0,55 ha)																		
teren nr KPi7 – z ZR i R na UT (7,00 ha)																		
teren nr KPi8 – z ZR na MR (0,06 ha)																		
teren nr KPi9 – z R na MR (0,46 ha)																		
teren nr KPi10 – z R na US (1,72 ha)																		
teren nr KPi14 – z R na U (1,13 ha)																		
teren nr KPi15 – z ZR na M (0,34 ha)																		
teren nr KPi16 – z RP i ZR na MR (0,59 ha)																		
teren nr KPi17 – z ZR na U (0,03 ha)																		
teren nr KPi19 – z RP na MR (1,42 ha)																		
teren nr KPi20 – z RP na MR (4,05 ha)																		
teren nr KPi21 – z RP na MR (2,39 ha)																		
teren nr KPi22 – z RP na MR (0,18 ha)																		
teren nr KPi23 – z ZR , RP i R na MR (1,29 ha)																		
teren nr KPi24 – z RP i ZR na MR (0,22 ha)																		
teren nr KPi25 – z RP i ZR na MR (0,47 ha)																		
teren nr KPi26 – z ZR na MR (0,07 ha)																		
teren nr KPi27 – z R na MR (8,19 ha)																		
teren nr KPi28 – z R na MR (0,08 ha)																		
teren nr KPi30 – z ZR na MR (0,73 ha)																		
teren nr KPi31 – z R na MR (0,82 ha)																		
teren nr KPi32 – z R na RM (0,16 ha)																		
teren nr KPi29 – z R na TL (0,30 ha)	P S K	B S D	P C D	B S K	P S D	B S D	B C K	B S D	B S D	P S D	B S D	B S D	P C D	P C D	P C D			
Krajno Parcele																		
teren nr KPa16 – z P na R (0,39 ha)		B S D	B S D	B S D	B S D	B S D	B C D	B S D	B S D	P S D	B S D	B S D	P S D	P S D	P S D			Położenie w zasięgu Świętokrzyskiego OChK (Otulina ŚPN)
teren KPa1 – z RZ na MR (0,12 ha)	P S K	B S D	P C D	B S K	P S D	B S D	B C K	B S D	B S D	P S D	B S D	B S D	P C D	P C D	P C D			Położenie w zasięgu Świętokrzyskiego OChK (Otulina ŚPN)
teren KPa2 – z RP na MR (0,28 ha)																		
teren KPa3 – z ZR na RM (0,19 ha)																		
teren nr KPa4 – z RP na RM (0,15 ha)																		
teren nr KPa5 – z ZR na RM (0,83 ha)																		
teren nr KPa6 – z RP na MR (0,73 ha)																		
teren nr KPa7 – z RP na MR (0,25 ha)																		
teren nr KPa8 – z RP na MR (3,83 ha)																		

teren nr KPa9 – z RP na MR (0,13 ha)																					
teren nr KPa10 – z RP i ZR na MR (1,61 ha)																					
teren nr KPa11 – z RP na MR (0,38 ha)																					
teren nr KPa12 – z RP na MR (1,87 ha)																					
teren nr KPa13 – z RP na MR (0,20 ha)																					
teren nr KPa14 – z RP i R na MR (6,10 ha)																					
teren nr KPa15 – z R i ZR na MR (1,77 ha)																					
teren nr KPa17 – z R na MR (0,62 ha)																					
teren nr KPa18 – z ZR na MR (0,20 ha)																					
teren nr KPa19 – z R na MR (0,34 ha)																					Położenie w zasięgu Świętokrzyskiego OChK (Otulina ŚPN)
teren nr KPa20 – z ZR na MR (0,20 ha)																					Położenie w zasięgu Świętokrzyskiego OChK (Otulina ŚPN); Częściowe położenie w zasięgu korytarza ekologicznego rzeki Erwiny
teren nr KPa21 – z ZR na MR (0,14 ha)																					
teren nr KPa22 – z R na MR (0,39 ha)																					Położenie w zasięgu Świętokrzyskiego OChK (Otulina ŚPN)
teren nr KPa23 – z R na MR (0,21 ha)																					
teren nr KPa24 – z ZR na MR (0,39 ha)																					Położenie w zasięgu Świętokrzyskiego OChK (Otulina ŚPN); Położenie w zasięgu korytarza ekologicznego dopływu rzeki Warkocz; Częściowe położenie na gruntach chronionych klas bonitacyjnych
teren nr KPa25 – z ZR na MR (0,22 ha)																					Położenie w zasięgu Świętokrzyskiego OChK (Otulina ŚPN); Częściowe położenie na gruntach chronionych klas bonitacyjnych
Krajno Drugie																					
teren nr KD1 – z MN na ZR (2,29 ha)	B S D	B S D	B S D	B S D	B S D	B S D	B S C D	B S D	B S D	B S D	P S D	B S D	B S D	P S D	P S D	P S D	P S D	P S D	P S D	Położenie w zasięgu Świętokrzyskiego OChK (Otulina ŚPN); Położenie w zasięgu korytarza ekologicznego dopływu rzeki Warkocz	
teren nr KD2 – z MN i U na R i ZR (29,55 ha)																					Położenie w zasięgu Świętokrzyskiego OChK (Otulina ŚPN)
teren nr KD7 – z MN na R (9,07 ha)																					Położenie w zasięgu Świętokrzyskiego OChK (Otulina ŚPN)
teren nr KD5 – z R , RP i ZR na MR (12,18 ha)	P S K	B S D	P C D	B S K	P S D	B S D	B S C K	B S D	B S D	B S D	P S D	B S D	B S D	P C D	P C D	P C D	P C D	P C D	P C D	Położenie w zasięgu Świętokrzyskiego OChK (Otulina ŚPN); Położenie w zasięgu korytarza ekologicznego dopływu rzeki Warkocz; Częściowe położenie na gruntach chronionych klas bonitacyjnych	
teren nr KD3 – z RR i ZR na MR (7,07 ha)																					Położenie w zasięgu Świętokrzyskiego OChK (Otulina ŚPN); Częściowe położenie na gruntach

																	chronionych klas bonitacyjnych
teren nr KD6 – z ZR na MR (0,71 ha)																	Częściowe położenie na gruntach chronionych klas bonitacyjnych
teren nr KD10 – z R na M (0,25 ha)																	Częściowe położenie na gruntach chronionych klas bonitacyjnych
teren nr KD11 – z R na RM (0,18 ha)																	Położenie w zasięgu Świątokrzyskiego OChK (Otulina ŚPN); Położenie w strefie ekotonowej ŚPN
teren nr KD12 – z RP na MR (1,04 ha)																	Położenie w zasięgu Świątokrzyskiego OChK (Otulina ŚPN)
teren nr KD8 – z RP i R na MR (2,45 ha)																	
teren nr KD9 – z RP i R na MR (2,68 ha)																	
teren nr KD4 – z ZR , RP i R na MR (1,21 ha)																	
teren nr KD13 – z RP na RM (1,43 ha)																	
teren nr KD14 – z ZR na MR (0,15 ha)																	
teren nr KD15 – z RP i ZR na MR (0,83 ha)																	
teren nr KD16 – z ZR na MR (0,18 ha)																	
teren nr KD17 – z RP na MR (5,51 ha)																	
Górno Parcele																	
teren nr GP1 – z R i ZR na MR (0,84 ha)	P S K	B S D	P C D	B S K	P S D	B S D	B C K	B S D	B S D	B S D	P S D	B S D	B S D	P C D	P C D	P C D	Położenie w zasięgu Świątokrzyskiego OChK (Otulina ŚPN)
teren nr GP2 – z R na MR (0,88 ha)																	
teren nr GP3 – z R na MR (2,35 ha)																	
teren nr GP4 – z R i ZR na MR (1,11 ha)																	
teren nr GP5 – z R na MR (0,17 ha)																	
teren nr GP6 – z RMZ na MR (0,48 ha)																	
teren nr GP7 – z RMZ na MR (0,18 ha)																	
teren nr GP8 – z ZI na MR (0,10 ha)																	
teren nr GP9 – z ZR na MR (0,68 ha)																	
teren nr GP10 – z ZR na MR (0,44 ha)																	
Wola Jachowa																	
teren nr WJ1 – z U na MR (9,04 ha)	B C D	B C D	P C D	B C D	P S D	B S D	B C D	B S D	B S D	B S D	P S D	B S D	B S D	P S D	P S D	P S D	Położenie w zasięgu strefy C Cisowsko-Orłowińskiego OChK
teren nr WJ2 – z U na RM (1,77 ha)																	
teren nr WJ23 – z U na M (3,80 ha)																	
teren nr WJ5 – z KDS na RM (0,14 ha)																	Częściowe położenie w strefie B i C Cisowsko-Orłowińskiego OChK;
teren nr WJ4 – z ZI i KDS na RM (0,11 ha)	B C D	B C D	P C D	B C D	P S D	B S D	B C D	B S D	B S D	B S D	P S D	B S D	B S D	P S D	P S D	P S D	Częściowe położenie w strefie B i C Cisowsko-Orłowińskiego OChK;
teren nr WJ3 – z ZI na RM (0,06 ha)	P S K	B S D	P C D	B S K	P S D	B S D	B C K	B S D	B S D	B S D	P S D	B S D	B S D	P C D	P C D	P C D	Częściowe położenie w strefie B i C Cisowsko-Orłowińskiego OChK;
teren nr WJ6 – z ZR na U (0,07 ha)																	
teren nr WJ7 – z ZR na RM (0,07 ha)																	
teren nr WJ8 – z ZR na MR (0,7 ha)																	Częściowe położenie w strefie B i C Cisowsko-Orłowińskiego OChK; Położenie w zasięgu korytarza ekologicznego rzeki Kakonianki
teren nr WJ9 – z ZR na RM (0,19 ha)																	Częściowe położenie w strefie B i C Cisowsko-Orłowińskiego OChK; Częściowe położenie w zasięgu korytarza ekologicznego rzeki

																				Kakonianki	
teren nr WJ10 – z R na RM (0,11 ha)																				Położenie w zasięgu strefy C Cisowsko-Orłowińskiego OChK	
teren nr WJ11 – z R na RM (0,11 ha)																					
teren nr WJ12 – z R na RM (0,24 ha)																					
teren nr WJ13 – z R na RM (0,14 ha)																					
teren nr WJ14 – z R na U (3,04 ha)																					
teren nr WJ15 – z ZI na RM (0,15 ha)																					
teren nr WJ17 – z ZR na RM (1,38 ha)																					
teren nr WJ19 – z R na RM (0,14 ha)																					
teren WJ20 – z R na RM (0,11 ha)																					
teren WJ21 – z R na RM (0,25 ha)																					
teren nr WJ22 – z R na RM (0,74 ha)																					
teren nr WJ16 – z ZR na RM (0,05 ha)																				Położenie w zasięgu strefy C Cisowsko-Orłowińskiego OChK; Częściowe położenie w zasięgu korytarza ekologicznego rzeki Kakonianki	
teren nr WJ18 – z ZR na RM (0,04 ha)																				Położenie w zasięgu strefy C Cisowsko-Orłowińskiego OChK; Częściowe położenie w zasięgu korytarza ekologicznego dopływu rzeki Kakonianki	
Górno																					
teren G27 – z PG na R (5,44 ha)	B S D	B S D	B S D	B S D	B S D	B S D	B C D	B S D	B S D	P S D	B S D	B S D	P S D	P S D	P S D					Położenie w zasięgu strefy C Cisowsko-Orłowińskiego OChK	
teren nr G3 – z ZR na MR (0,30 ha)	P S K	B S D	P C D	B S K	P S D	B S D	B C K	B S D	B S D	P S D	B S D	B S D	P C D	P C D	P C D					Całościowe położenie w zasięgu obszaru Natura 2000 „Dolina Warkocza”; Położenie w zasięgu strefy C Cisowsko-Orłowińskiego OChK	
teren nr G4 – z ZR na MR (0,35 ha)																				Położenie w zasięgu strefy C Cisowsko-Orłowińskiego OChK	
teren nr G5 – z ZR na M (0,39 ha)																					
teren nr G6 – z ZR na MR (0,80 ha)																					Częściowe położenie w zasięgu obszaru Natura 2000 „Dolina Warkocza”; Położenie w zasięgu strefy C Cisowsko-Orłowińskiego OChK
teren nr G7 – z RU na M (0,18 ha)																					
teren G28 – z ZL na PG (0,16 ha)																					
teren nr G1 – z R na MR (0,19 ha)																					
teren nr G2 – z ZR na MR (0,27 ha)																					
teren nr G8 – z R na M (0,45 ha)																					
teren nr G9 – z R na MR (3,04 ha)																					
teren nr G10 – z R na MR (1,63 ha)																					
teren G11 – z ZR na MR (0,85 ha)																					
teren nr G12 – z R na MR (3,29 ha)																					
teren nr G13 – z ZR na MR (0,55 ha)																					
teren nr G14 – z R, ZR, RMN i MNR na PU (1,16 ha)																					
teren nr G15 – z R na MR (0,39 ha)																					
teren G16 z ZR na MR (0,14 ha)																					
teren nr G17 – z R na MR (1,03 ha)																					
teren nr G18 – z R i ZR na MR (0,54 ha)																					
teren nr G19 – z R i ZR na MR (3,49 ha)																					
teren G20 – z ZR na MR (0,77 ha)																					

teren G21 – z ZR na MR (0,91 ha)																					
teren nr G22 – z R na MR (5,13 ha)																					
teren nr G23 – z R na MR (0,10 ha)																					
teren nr G24 – z R na MR (0,87 ha)																					
teren G25 z ZR na MR (0,31 ha)																					
teren nr G26 – z ZR na MR (0,86 ha)																					
teren nr G29 – z R na PU (2,65 ha)																					
teren nr G30 – z R na M (0,66 ha)																					
teren nr G32 – z R na PU (1,12 ha)																					
teren nr G33 – z ZR i R na MR (9,03 ha)																					
teren G34 – z ZR i R na MR (3,38 ha)																					
teren nr G35 – z R , ZR i ZL na MR (5,98 ha)																					
teren nr G36 – z R na MR (0,97 ha)																					
teren nr G37 – z R na MR (2,37 ha)																					
teren nr G31 – z ZR na MR (0,50 ha)																					
Skorzeszyce																					
teren nr S7 – z RMN na ZR (1,48 ha)	B S D	B S D	B S D	B S D	B S D	B S D	B C D	B S D	B S D	P S D	B S D	B S D	P S D	P S D	P S D					Położenie w zasięgu strefy C Cisowsko-Orłowińskiego OChK;	
teren nr S1 – z ZR na MR (0,06 ha)																					Położenie w zasięgu strefy C Cisowsko-Orłowińskiego OChK
teren nr S2 – z ZR na MR (0,04 ha)																					
teren nr S3 – z ZR na MR (0,12 ha)																					
teren nr S4 – z RMZ na MR (1,10 ha)																					
teren S5 – z ZR na MR (0,71 ha)																					
teren S6 – z ZR na MR (0,17 ha)																					Położenie w zasięgu strefy C Cisowsko-Orłowińskiego OChK; Częściowe położenie w zasięgu korytarza ekologicznego rzeki Kakonianki
teren nr S8 – z RMZ i ZL na MR (4,24 ha)	P S K	B S D	P C D	B S K	P S D	B S D	B C K	B S D	B S D	P S D	B S D	B S D	P C D	P C D	P C D					Położenie w zasięgu strefy C Cisowsko-Orłowińskiego OChK	
teren nr S9 – z R na MR (3,76 ha)																					Częściowe położenie w zasięgu strefy A Cisowsko-Orłowińskiego OChK
teren nr S10 – z R na PU (1,15 ha)																					Położenie w zasięgu strefy C Cisowsko-Orłowińskiego OChK
teren nr S11 – z U na M-S1 (0,85 ha)																					Częściowe położenie w zasięgu strefy B Cisowsko-Orłowińskiego OChK; Częściowe położenie w zasięgu strefy C Cisowsko-Orłowińskiego OChK
teren nr S12 – z ZL na MR (0,60 ha)																					Położenie w zasięgu strefy C Cisowsko-Orłowińskiego OChK
teren nr S13 – z ZR i ZL na MR (0,74 ha)																					Częściowe położenie w zasięgu strefy B Cisowsko-Orłowińskiego OChK; Częściowe położenie w zasięgu strefy C Cisowsko-Orłowińskiego OChK
teren nr S14 – z MN , U i ZR na PU (24,26 ha)																					Położenie w zasięgu strefy C Cisowsko-Orłowińskiego OChK
teren nr S15 – z ZR na PU (1,55 ha)																					
teren nr S16 – z ZR na PU (0,44 ha)																					

Oznaczenia:

P/B – POŚREDNI / BEZPOŚREDNI

C/S – CHWILOWY / STAŁY

K/D – KRÓTKOTERMINOWY / DŁUGOTERMINOWY

KOLOR CZCIONKI:

CZARNY – tereny, które obecnie stanowią tereny zielone, tereny rolne, które w projekcie studium przeznaczają się pod zabudowę; wyszczególnienie wszystkich terenów i powierzchni ma na celu ujawnienie faktycznych zmian jakie wprowadza projekt studium względem istniejącego terenu i terenów przeznaczonych pod zabudowę w obowiązujących mpzp; oddziaływanie tych zmian będzie wiązać się ze zwiększoną antropopresją na środowisko; w skali całej gminy Górnio ich powierzchnia nie jest znacząca, a oddziaływanie zmiany przeznaczenia tych

terenów nie będzie miało skutku znacząco negatywnego;

SZARY – tereny, które w obowiązujących mpzp mają przeznaczenie pod zabudowę, a projekt studium przewiduje na zabudowę lecz innej funkcji; oddziaływanie tych terenów na różne geokomponenty nie będzie mieć znamiona znacząco negatywnych; oddziaływanie tych zmian będzie wiązać się ze zwiększoną antropopresją w przypadku zmiany funkcji na bardziej intensywną (np. M na PU) oraz ze znacznie mniejszą antropopresją w przypadku zmiany na funkcje mniej intensywne (np. U na M);

ZIELONY – tereny na których projekt studium przewiduje zmianę funkcji intensywnych o zwiększonej antropopresji na środowisko przyrodnicze (np. PU, M i innych zabudowanych) na tereny zieleni lub tereny rolnicze; oddziaływanie tej zmiany będzie mieć szczególnie pozytywny charakter; oddziaływanie tych zmian będzie wiązać się ze zmniejszoną antropopresją na środowisko;

Tabela 19 Przewidywane oddziaływanie na środowisko, będące skutkiem ustaleń studium – podsumowanie.
(Źródło: Opracowanie własne)

Potencjalny wpływ realizacji ustaleń studium na:	Potencjalny wpływ	Kierunek wpływu	Charakter wpływu	Czas trwania
Różnorodność biologiczna	Zmniejszenie ogólnej powierzchni biologicznie czynnej	N	P, S	Ś, S
	Zwiększenie powierzchni terenów przeznaczonych pod zabudowę kosztem terenów otwartych	N	B, P, S	D, S
Zwierzęta	Ograniczenie terenu życiowego zwierząt	N	B, P	Ś
Rośliny	Niszczenie roślinności leśnej, na skutek wycinki pod nowe inwestycje	N	B	S, D
	Niszczenie roślinności polnej na skutek przekształcenia mikrorzeźby pod nowe inwestycje	N	B	S, D
Ludzie	Zwiększenie powierzchni terenów przewidzianych pod nowe inwestycje	P	P, S	D
	Wprowadzenie nowych zasad kreujących lokalny ład przestrzenny	P	B	D, S
	Powstanie nowych inwestycji generujących uciążliwości akustyczne, zwiększoną emisję pyłów	N	P, S	S, D
	Wzrost uciążliwości akustycznych i pylenia związanych z pracami budowlanymi	N	P, W	K, C
Wody powierzchniowe	Regulacja zasad gospodarki wodno-ściekowej	P	B, P	D
Wody podziemne	Wzrost uszczelnienia powierzchni terenu i związane z tym ograniczenie poziomu infiltracji	N	P, S	Ś
	Regulacja zasad gospodarki wodno-ściekowej	P	B, P	D
	Wzrost poboru wody	N	P, S	D
Powietrze atmosferyczne	Wzrost pylenia w trakcie realizacji inwestycji	N	P, S	K, C
	Ewentualny wzrost ilości zanieczyszczeń pochodzenia komunikacyjnego na skutek wzrostu zainwestowania obszaru	N	P, S	D
	Wzrost ilości szkodliwych substancji w powietrzu w okresie grzewczym	N	P, S	S
	Pojawienie się zanieczyszczeń odorowych i/lub pyłowych powietrza	N	P, S	S, D
Klimat akustyczny	Emisja hałasu w trakcie realizacji inwestycji	N	P, S	Ś, C
	Pogorszenie warunków akustycznych na skutek wzrostu poziomu zainwestowania obszaru połączonego ze zwiększeniem natężenia ruchu kołowego.	N	W, S	D
Powierzchnia ziemi	Degradacja pokrywy glebowo-roślinnej w trakcie realizacji inwestycji	N	W	K, S
	Powstawanie lokalnych utwardzeń i przekształceń powierzchni terenu	N	P	D, S
	Ograniczenie możliwości wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu.	P	B	D
	Wzrost ilości wytwarzanych odpadów	N	S	D
Zasoby naturalne	Wzrost zużycia wody wraz ze wzrostem zainwestowania	N	P, S, W	D

Klimat	Lokalne przeobrażenia mikroklimatu	N	P, W	Ś
Krajobraz	Częściowe przekształcenie krajobrazu	N	P	D
Zabytki	Utrwalenie istnienia stanowisk archeologicznych, obiektów zabytkowych oraz strefy ścisłej ochrony konserwatorskiej	P	S	D
Dobra materialne	Rozwój dóbr materialnych	P	S	D

Oznaczenia:

Kierunek wpływu: P – pozytywny; N – negatywny

Charakter wpływu: B – bezpośredni; P – pośredni; W – wtórny; S – skumulowany

Czas trwania: K – krótkoterminowe; Ś – średnioterminowe; D – długoterminowe; S – stałe; C – chwilowe

W powyższym zestawieniu tabelarycznym przedstawiono różnego rodzaju przewidywane oddziaływania na środowisko projektu studium, w tym również te o charakterze skumulowanym. Występowanie oddziaływań skumulowanych będzie głównie związane z lokalizacją poszczególnych przedsięwzięć, kumulacja może wystąpić przede wszystkim w przypadku prowadzenia podobnych przedsięwzięć w tym samym czasie i na tym samym terenie. Część z nich można wyeliminować lub ograniczyć stosując odpowiedni dobór terminów prac oraz nowoczesne, przyjazne dla środowiska technologie ich prowadzenia.

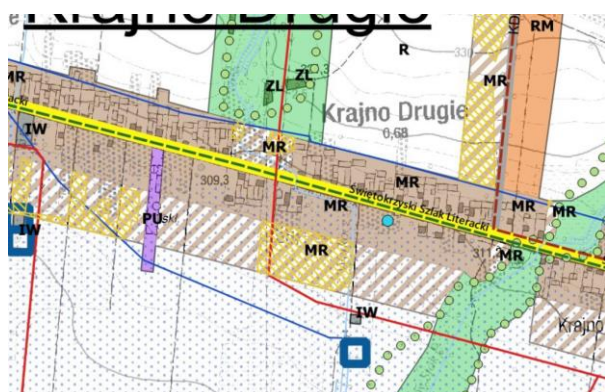
Przewiduje się, iż na obszarze opracowania może potencjalnie dojść do skumulowanych relacji następujących oddziaływań:

- wzrost uciążliwości akustycznej w wyniku wyznaczenia nowej zabudowy usługowej, przemysłowej oraz powstania nowych ciągów komunikacji kołowej. Tego rodzaju uciążliwości, nawet, jeśli wystąpią, mogą być ograniczane poprzez np.: obsadzanie terenów zielenią izolacyjną (która daje efekt psychologiczny), zastosowanie urządzeń o niskim poziomie emisji hałasu, odpowiednie usytuowanie urządzeń uciążliwych akustycznie w możliwie jak największej odległości od terenów podlegających ochronie akustycznej;
- przekształcenie dotychczasowego krajobrazu w wyniku wzrostu zainwestowania terenów, które użytkowane są obecnie, jako grunty rolne i leśne - pojawienie się nowej zabudowy przemysłowej, usługowej i mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej, realizacja inwestycji związanej z przebiegiem przez obszar gminy drogi ekspresowej S74;
- zmniejszenie ogólnej powierzchni biologicznie czynnej w wyniku utwardzenia terenów przeznaczonych do zainwestowania i związane z tym ograniczenie poziomu infiltracji;
- ograniczenie przestrzeni bytowania i migracji niektórych gatunków roślin i zwierząt w wyniku pojawienia się zainwestowania na terenach użytkowanych obecnie, jako grunty rolne i leśne;
- wzrost tzw. niskiej emisji w wyniku pojawienia się zwiększonego ruchu pojazdów mechanicznych emitujących zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego. Biorąc jednak pod uwagę coraz powszechniejsze wprowadzanie do przemysłu motoryzacyjnego wielu proekologicznych rozwiązań nie przewiduje się, aby w wyniku realizacji określonych w projekcie planu form zagospodarowania doszło do drastycznego pogorszenia, jakości powietrza atmosferycznego.

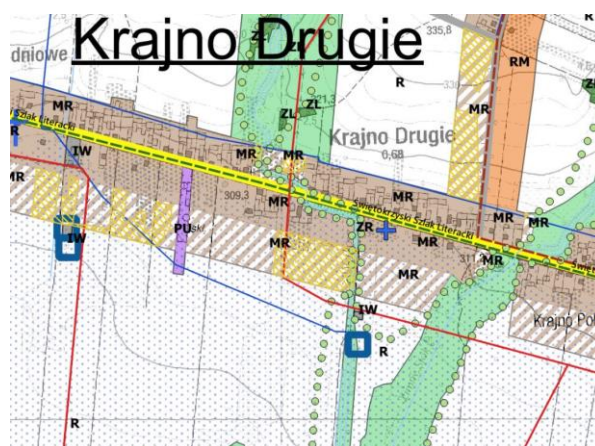
W ramach niniejszej prognozy trudno jest jednoznacznie wskazać zasięg skumulowanych oddziaływań, ponieważ na obecnym etapie brak jest wielu istotnych danych na temat charakteru, wielkości i sposobu realizacji planowanych przedsięwzięć.

VIII. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnego oddziaływania na środowisko, mogących być rezultatem ustaleń studium, w szczególności na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000, integralność tych obszarów oraz powiązania z innymi obszarami Natura 2000

Na etapie uzgadniania i opiniowania projektu studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko wprowadzono zmiany wynikające z uwag wniesionych przez organ nadzorczy. Z uwagi na zapewnienie ochrony lokalnego korytarza ekologicznego wzdłuż cieku powierzchniowego Warkocz na terenach zachowujących mieszany charakter zabudowy (o symbolu MR) oraz terenach rolniczych (o symbolu R) uwzględniono oznaczenie ww. cieku.

Rysunek 31. Fragment projektu studium Kierunki w wersji pierwotnej, nieuwzględniającej cieku Warkocz przepływającego przez tereny zabudowy w Krajnie Drugim

Rysunek 32. Fragment projektu studium Kierunki w wersji docelowej, uwzględniającej ciek Warkocz

W celu zachowania bioróżnorodności, utrzymania zdolności ekosystemów do odtworzenia zasobów przyrodniczych oraz odpowiedniego kształtowania krajobrazu kulturowego, jako działań ograniczających negatywne oddziaływanie zmian zgodnych z projektem studium, należy dążyć do zintegrowania procesów rozwojowych zabudowy z zabezpieczeniem przestrzennego i funkcjonalnego systemu wszystkich elementów przyrody. Działania te polegać będą na:

1. ochronie zieleni, w tym:

- maksymalnemu zachowaniu i ochronie istniejących kompleksów leśnych;
- prowadzeniu gospodarki leśnej zgodnie z planami urządzania lasów;
- zwiększeniu wskaźnika lesistości poprzez zalesienie gleb najłagodniejszych klas bonitacyjnych o małej przydatności dla produkcji rolnej;
- ochronie cmentarzy i innych urządzonych grup zieleni wysokiej;
- maksymalnej ochronie wszelkich zadrzewień, w tym szczególnie szpalerów przydrożnych, jak również zieleni łąkowej i śródpolnej.

2. ochronie wartości przyrodniczych, w tym:

- ochronie istniejących korytarzy ekologicznych;
- ochronie pomników przyrody zgodnie z zasadami wskazanymi w aktach prawnych

- ustanawiających te obiekty i przepisów odrębnych;
 - ochronie przyrody i krajobrazu obszarów Natura 2000: „Przełom Lubrzanki”, „Łysogóry”, „Dolina Warkocza”, „Lasy Cisowsko-Orłowińskie”; Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, Świętokrzyskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz Cisowsko-Orłowińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.
3. **ochronie wód powierzchniowych i podziemnych**, w tym:
- dążeniu do osiągnięcia planowanej czystości wód powierzchniowych;
 - zakazowi odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do gruntu i wód powierzchniowych (zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi);
 - modernizacji urządzeń wodnych w celu osiągnięcia wymaganych standardów jakościowych wody pitnej;
 - udostępnieniu rowów dla prowadzenia prac porządkowych, oczyszczających i udrażniających;
 - zachowaniu w ramach możliwości istniejącej sieci rowów w celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania urządzeń melioracji szczegółowych i właściwych warunków odbioru wód powierzchniowych;
 - konieczności zapewnienia dostępu do rzek, zgodnie z wymogami przepisów odrębnych.
4. **ochronie jakości powietrza atmosferycznego**, w tym:
- zachowanie ciągłości i naturalnego charakteru korytarzy ekologicznych;
 - sukcesywnego przechodzenia na paliwa bezpieczne ekologicznie, w systemie ogrzewania indywidualnego (gaz, olej opałowy, także energia elektryczna);
 - stosowaniu kotłowni lokalnych bazujących na ekologicznych nośnikach energii, szczególnie dla projektowanych większych rejonów rozwojowych;
 - wprowadzaniu pasów zieleni izolacyjnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych.
5. **ochronie przed uciążliwością akustyczną**, w tym:
- stosowaniu w budynkach materiałów o zwiększonej izolacyjności akustycznej;
 - poprawie stanu nawierzchni dróg publicznych;
 - realizacji inwestycji zmniejszających narażenie na hałas komunikacyjny (w szczególności pasów zieleni izolacyjnej) oraz sukcesywne eliminowanie technologii i urządzeń przekraczających dopuszczalne normy hałasu.
6. **ochronie wartości krajobrazu kulturowego**, w tym:
- utrzymaniu ciągłości przestrzennej i funkcjonalnej obszarów o zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz przeciwdziałanie chaotycznemu lokalizowaniu zabudowy;
 - eksponowaniu, poprzez zabiegi kompozycyjne, obszarów i obiektów o dużych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych (dominant kulturowo-znaczeniowych, wysokościowych);
 - kształtowaniu nowej zabudowy w poszanowaniu dla tradycji architektonicznej regionu oraz sąsiadujących terenów.

Ponadto proponuje się następujące działania mające za zadanie zapobieganie, ograniczanie i kompensację negatywnego wpływu realizacji niektórych zapisów studium w stosunku do zmian odnoszących się do środowiska przyrodniczego:

- stosowanie nowoczesnych technologii przy wykonywaniu prac budowlanych;
- realizacja zamierzeń inwestycyjnych powinna być poprzedzona dokładnym rozpoznaniem wartości przyrodniczych terenu w celu wyeliminowania możliwości trwałego zniszczenia powiązań biocenotycznych;

- realizacja zabudowy na terenach dotychczas niezainwestowanych powinna być poprzedzona dokładnym rozpoznaniem warunków gruntowo-wodnych, inwestycje należy dostosowywać do zastanych warunków, bez ich przekształcania;
- dostosowywanie terminów prac budowlanych do okresów rozrodczych i lęgowych zwierząt występujących na analizowanym obszarze;
- ubytek powierzchni biologicznie czynnej powinien być równoważony wprowadzaniem terenów zielonych w możliwie jak najkrótszym okresie po zakończeniu prac budowlanych;
- odpowiednie zabezpieczenie sprzętu budowlanego oraz placu budowy;
- zachowanie szczególnej ostrożności podczas prac budowlanych w celu zapobiegania awariom sprzętu, które mogłyby doprowadzić do zanieczyszczenia środowiska.

Na etapie oceny projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie wskazuje się prac kompensacyjnych. Uznaje się, że zastosowanie się do zapisów zawartych w studium oraz zawartych w prognozie propozycji środków łagodzących niekorzystny wpływ skutków ustaleń studium na środowisko przyrodnicze zapewni niezachwiane funkcjonowanie poszczególnych elementów środowiska.

IX. Proponowane dodatkowe rozwiązania mające za zadanie ograniczyć lub wyeliminować negatywne oddziaływanie na środowisko

Dodatkowo, poza wymienionymi w poprzednim rozdziale rozwiązaniami, których celem jest zapobieganie, ograniczanie lub kompensacja przyrodnicza negatywnego oddziaływania na środowisko, które może być spowodowane realizacją ustaleń studium (w szczególności na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000, integralność tych obszarów oraz powiązania z innymi obszarami Natura 2000) proponuje się następujące dodatkowe rozwiązania eliminujące lub ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko:

1. likwidacja dzikich wysypisk śmieci i wyrobisk piasku oraz ich rekultywacja;
2. stosowanie odpowiednich materiałów (odpornych na silne podmuch wiatrów oraz ekstremalne zjawiska pogodowe np. huragany) i zwiększenie ich odporności przy projektowaniu dachów;
3. w procesie zalesiania gruntów dobierać gatunki drzew poprawiających jakość gleby (gatunki wiążące azot i przyczyniające się do tworzenia ściółki);
4. wprowadzenie systemu stałego monitoringu wód powierzchniowych i gruntowych oraz jakości gleb;
5. ograniczenie nawożenia upraw rolnych związkami azotowymi w dolinach rzek i cieków;
6. modernizacja urządzeń technicznych wykorzystywanych w powierzchniowej eksploatacji kopalni, poprawa jakości produkcji, zakładanie filtrów itp.;
7. rozwój rolnictwa ekologicznego;
8. propagowanie turystyki i agroturystyki na terenie gminie;
9. poprawa ochrony i rekultywacja obiektów kultury materialnej;
10. w projektach stacji transformatorowych usytuowanie ogrodzenia powinno przebiegać po granicy prognozowanego promieniowania elektromagnetycznego o wartości 1 kV/m;
11. wprowadzenie systemu selektywnej zbiórki odpadów;
12. eksponowanie obiektów i zespołów zabytkowych architektonicznych, urbanistycznych, krajobrazowych, archeologicznych jako atrakcji turystycznych;
13. edukacja ekologiczna mieszkańców gminy w oparciu o Narodową Strategię Edukacji Ekologicznej (NSEE), której programem wykonawczym jest Narodowy Program Edukacji Ekologicznej, wskazujący zadania edukacyjne oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację;
14. zwiększanie wykorzystywania przyrodniczych możliwości siedlisk leśnych i wzbogacanie

- zdolności produkcyjnych lasów;
15. zwiększenie biologicznej odporności lasów i zachowanie zdolności samoregulacyjnych;
 16. odpowiednie działania mające na celu pozyskiwania środków finansowych dla ochrony przyrody, pochodzących z Unii Europejskiej i międzynarodowych instytucji finansowych;
 17. opracowanie map akustycznych dla terenów gminy;
 18. obniżenie natężenia hałasu na terenie gminy;
 19. rozwój szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych;
 20. utrzymywanie w gotowości i dobrym stanie technicznym systemu zapobiegawczo – ratunkowego na wypadek wystąpienia klęsk żywiołowych (ważne, z uwagi na występowanie na obszarze gminy Górnio terenów zagrożonych ruchami masowymi oraz terenów zalewowych).

X. Rozwiązania alternatywne

Projekt studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górnio zakłada pewien wzrost intensywności zainwestowania przedmiotowego obszaru. W celu zapewnienia zrównoważonego rozwoju obszaru konieczne wydaje się świadome i racjonalne wyznaczenie obszarów najkorzystniejszych dla rozwoju poszczególnych funkcji.

W czasie sporządzania projektu przedmiotowego studium, kierowano się zasadą zrównoważonego rozwoju, tzn. starano się wybierać te spośród wielu rozwiązań alternatywnych, które najlepiej łączą potrzeby społeczne, ekonomiczne i ochrony środowiska. Wariantowane założenia planistyczne umożliwiły przedstawienie szeregu rozwiązań alternatywnych. Brały one pod uwagę zmianę intensywności i charakteru zabudowy oraz zasięgu terenów inwestycyjnych. Oprócz powyższego, projekt studium jest opiniowany i uzgadniany z szeregiem instytucji i zainteresowanych stron. Zaproponowane w projekcie zmiany studium rozwiązania w zakresie przeznaczenia terenu, sposobu jego zagospodarowania, warunków dla projektowanej zabudowy oraz zasad obsługi technicznej i komunikacyjnej uwzględniają warunki i zasady ochrony środowiska.

Przy sporządzaniu projektu studium uwzględniono zalecenia wynikające z opracowania ekofizjograficznego sporządzonego na potrzeby studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górnio. Przyjęte rozwiązania uznano za nieprzyczyniające się do wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na cele i przedmioty ochrony oraz integralność i spójność obszarów Natura 2000.

XI. Odniesienie do celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

Polityka zagospodarowania przestrzennego powinna opierać się na zasadzie zrównoważonego rozwoju, której podstawowe idee zostały przedstawione w raporcie G. H. Brundtland "Nasza wspólna przyszłość" (1987 r.) opracowanym przez Światową Komisję Środowiska i Rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych. Wyróżniono w nim trzy główne obszary, w których niezbędna jest integracja działań koncentrujących się na: wzroście gospodarczym i równomiernym podziale korzyści, ochronie zasobów naturalnych i środowiska oraz rozwoju społecznym. Od tego czasu zasada zrównoważonego rozwoju stała się podstawą do określania celów ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym oraz wspólnotowym. Aktualnie prawo Unii Europejskiej dotyczące tematyki ochrony środowiska liczy kilkaset aktów prawnych obejmujących: rozporządzenia, dyrektywy, decyzje i zalecenia. Zgodnie z obowiązującymi przepisami zostały one zaimplementowane do polskiego prawodawstwa.

Do dokumentów rangi międzynarodowej – wspólnotowej – formułujących cele ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia omawianego projektu studium zaliczyć można m.in.:

1. Konwencję z Rio de Janeiro o różnorodności biologicznej

Została ona sporządzona w dniu 5 czerwca 1992 r. podczas tzw. Szczytu Ziemi w Rio de Janeiro i jest obecnie jednym z najbardziej powszechnych porozumień międzynarodowych. Jej

stronami są 193 państwa świata, a Polska ratyfikowała ją w 1996 r.

W ramach niniejszego dokumentu przyjęto trzy główne cele, do których zaliczyć należy: ochronę różnorodności biologicznej, zrównoważone użytkowanie jej elementów oraz uczciwy i sprawiedliwy podział korzyści wynikających z wykorzystania zasobów genetycznych. Oznacza to, że przy podejmowaniu postanowień i konkretnych działań równie ważne jest zachowanie całego bogactwa przyrodniczego, jak zaspokajanie potrzeb obecnych i przyszłych pokoleń ludzkich.

2. Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory

Dokument ma na celu zapewnienie różnorodności biologicznej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory na terytorium Państw Członkowskich Wspólnoty Europejskiej. Podejmowane działania mają przyczynić się do zachowania lub odtworzenia siedlisk przyrodniczych oraz gatunków dzikiej flory i fauny, a także być zgodne z wymaganiami gospodarczymi, społecznymi i kulturowymi, oraz regionalnymi i lokalnymi uwarunkowaniami. W oparciu o zapisy niniejszej dyrektywy ustanowiona została międzynarodowa obszarowa ochrona przyrody Natura 2000 mająca za zadanie zachowanie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków, uznanych za cenne i zagrożone w skali całej Europy, jak również ochronę różnorodności biologicznej.

Na szczeblu krajowym i regionalnym cele ochrony środowiska ustanawiają strategiczne dokumenty rządowe, w tym:

- 1. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)** – która jako nowy model rozwoju przyjmuje rozwój odpowiedzialny oraz społeczny i terytorialnie zrównoważony. Sam rozwój odpowiedzialny to rozwój, w którym potrzeby obecnego pokolenia mogą być realizowane bez umniejszania szans przyszłych pokoleń. Istotne jest odpowiednie kształtowanie relacji pomiędzy konkurencyjnością gospodarki, dbałością o środowisko oraz jakością życia. Odpowiedzialny rozwój odnosi się więc zarówno do kwestii gospodarczych, społecznych, środowiskowych, terytorialnych, jak i instytucjonalnych. Oznacza rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych z zachowaniem równowagi przyrodniczej. W związku z powyższym projekt studium dzięki spójnemu podejściu zarówno w zakresie istniejących problemów środowiska jak i zrównoważonego użytkowania istniejących ekosystemów zapewni dobry stan środowiska naturalnego..
- 2. II Polityka Ekologiczna Państwa z perspektywą do 2025 r.** Główną zasadą niniejszego dokumentu jest zasada zrównoważonego rozwoju rozumianego jako *"takie prowadzenie polityki i działań w poszczególnych sektorach gospodarki i życia społecznego, aby zachować zasoby i walory środowiska w stanie zapewniającym trwałe, możliwości korzystania z nich zarówno przez obecne jak i przyszłe pokolenia"*. Przedmiotowy dokument określa zasad prowadzenia polityki, a do najważniejszych z nich, w kontekście zakresu ustaleń planistycznych, wymienić należy m.in.:
 - **zasadę równego dostępu do środowiska przyrodniczego** – traktowaną jako równoważenie szans pomiędzy człowiekiem a przyrodą, poprzez zapewnienie zdrowego i bezpiecznego funkcjonowania jednostek ludzkich przy zachowaniu trwałości podstawowych procesów przyrodniczych wraz ze stałą ochroną różnorodności biologicznej – realizacja zapisów projektu studium poprzez zaproponowane rozwiązania umożliwi bezkonfliktowe koegzystowanie terenów o różnym przeznaczeniu w poszanowaniu istniejących struktur przyrodniczych;
 - **zasadę prewencji**, która zakłada, że przeciwdziałanie negatywnym skutkom dla środowiska powinno być podejmowane na etapie planowania i realizacji przedsięwzięć w oparciu o posiadaną wiedzę, wdrożone procedury ocen oddziaływania na środowisko – projekt studium na etapie planowania przedsięwzięć wybiera najbardziej optymalne kierunki zagospodarowania dzięki czemu zapobiega możliwości wystąpienia negatywnym skutkom dla środowiska;

- **zasadę uspołecznienia polityki ekologicznej**, która ma być realizowana poprzez stworzenie instytucjonalnych, prawnych i materialnych warunków do udziału obywateli, grup społecznych i organizacji pozarządowych w procesach decyzyjnych związanych z zachowaniem zrównoważonego rozwoju – projekt studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, która stanowi element strategicznej oceny oddziaływania na środowisku, włącza w procesy decyzyjne wszystkie grupy społeczne.

Zapewnienie zasad zrównoważonego rozwoju w opracowanym dokumencie odbywać się będzie zatem poprzez szereg działań uwzględniających cele środowiskowe ustanowione zarówno na szczeblu międzynarodowym, krajowym jak i lokalnym.

XII. Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień studium oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Skutki realizacji postanowień studium w zakresie oddziaływania na środowisko powinny podlegać bieżącym ocenom i analizom w oparciu o pomiary uzyskiwane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Zgodnie z Prawem ochrony środowiska stanowi on źródło informacji o środowisku oraz wspomaga działania na rzecz ochrony środowiska poprzez systematyczne informowanie organów administracji i społeczeństwa o:

- jakości elementów przyrodniczych, dotrzymywaniu standardów jakości środowiska określonych przepisami i poziomów oraz obszarach występowania przekroczeń tych standardów i poziomów;
- występujących zmian jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian, w tym powiązaniach przyczynowo-skutkowych występujących pomiędzy emisjami i stanem elementów przyrodniczych.

Stosownie do Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko, w celu monitorowania znaczącego wpływu realizacji planów lub programów na środowisko można wykorzystywać, stosownie do potrzeb, istniejące systemy monitoringu, dzięki czemu uniknie się jego powielania. W związku z powyższym analiza skutków realizacji ustaleń studium powinna wykorzystywać istniejący monitoring realizowany między innymi przez: Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, Państwowy Instytut Geologiczny czy Starostę Kieleckiego. Ww. organy prowadzą monitoring: jakości wód, jakości powietrza, jakości ziemi i gleby, hałasu i pól elektromagnetycznych, w zakresie określonym w przepisach.

Częstotliwość oraz zakres monitoringu na terenach objętych planem miejscowym, powinny być zatem dostosowane do zakresu i częstotliwości monitoringu prowadzonego w ramach programów Państwowego Monitoringu Środowiska. Określenie stanu środowiska realizowane będzie natomiast zgodnie z wymogami i metodyką określoną w przepisach odrębnych.

XIII. Podsumowanie

Ustalenia studium pozwolą w sposób kontrolowany rozwijać obszar gminy Górno będący przedmiotem opracowania. Proponowane obszary funkcjonalne, ich rozmieszczenia i powiązania, a także zastosowane parametry i wskaźniki opisujące obiekty antropogeniczne umożliwią racjonalne wykorzystywanie przestrzeni możliwej do zainwestowania oraz wpłyną pozytywnie na zachowanie i ochronę przyrody oraz krajobrazu naturalnego. Ustalenia studium w sposób wystarczający chronią zdrowie i życie mieszkańców oraz zabezpieczają wysoki standard ich życia w aspektach: społecznym i ekonomicznym, zachowując przy tym harmonię krajobrazu przyrodniczego.

Realizacja projektu planu miejscowego może spowodować okresowe negatywne oddziaływanie

na środowisko a mianowicie zwiększenie poziomu hałasu – spowodowane przez procesy budowlane zmierzające do budowy nowych budynków oraz przebudowy, nadbudowy i rozbudowy obiektów istniejących. Ponadto może spowodować negatywne oddziaływania na środowisko w zakresie niewielkiego wzrostu zanieczyszczeń powietrza, degradacji gleb pod terenami zainwestowanymi oraz ograniczenia powierzchni biologicznie czynnej.

W wyniku realizacji ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górno nie jest przewidywane znaczące negatywne oddziaływanie na środowisko.

Biorąc pod uwagę wpływ ustaleń projektu planu miejscowego na poszczególne elementy środowiska oraz na charakter tych ustaleń nie przewiduje się, aby miały one znaczący i długotrwały wpływ na jakość środowiska i zamieszkania.

Ujęte w projekcie Studium ustalenia w zakresie rozwiązań wykluczających i minimalizujących przewidywane negatywne oddziaływanie na środowisko należy uznać za wystarczające. Zastosowanie się do wszystkich wskazanych w projekcie Studium rozwiązań ww. zakresie powinno ograniczyć negatywny wpływ na zdrowie ludzi i zwierząt, na szatę roślinną, w tym również siedliska przyrodnicze i kompleksy leśne, na jakość powietrza atmosferycznego, klimat akustyczny itp. W celu uzupełnienia zapisów projektu Studium, w niniejszej prognozie zawarto rozwiązania mające za zadanie ograniczyć lub wyeliminować negatywne oddziaływanie na środowisko oraz rozwiązania dodatkowe w tym zakresie, które znajdują się we wcześniejszych rozdziałach.

Zaleceniem do dalszych prac jest ściśle przestrzeganie zasad zagospodarowania terenów ustalonych w projekcie studium w dalszym rozwoju obszaru objętego opracowaniem oraz monitoringu zmian w środowisku wywołanych dalszym rozwojem przestrzennym obszaru.

XIV. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górno, sporządzonego na podstawie uchwały Nr XXI/205/2016 Rady Gminy Górno z dnia 22 lipca 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górno. Dzięki nowemu studium system polityki przestrzennej gminy stanie się bardziej klarowny i będzie lepiej regulował stan ładu przestrzennego, w wyniku uwzględnienia aktualnych uwarunkowań środowiskowych oraz stanu zagospodarowania gminy. Studium umożliwi rozwój przestrzenny gminy szczególnie w zakresie wykorzystania jej potencjału do lokalizacji stref mieszkaniowych.

Zakres prognozy został uzgodniony w trybie art. 57 ust. 1 pkt. 2 i art. 58 ust. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (*t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2081 z późn. zm.*). Podstawowym celem niniejszego dokumentu jest określenie potencjalnego wpływu jego ustaleń na poszczególne elementy środowiska oraz wskazanie ewentualnych zagrożeń dla środowiska wynikających z wprowadzenia w życie ustaleń studium, jak również określenie metod działania pozwalających na ich zmniejszenie lub eliminację.

Gmina wiejska Górno położona jest w województwie świętokrzyskim, w powiecie kieleckim. Siedzibą gminy jest miejscowość Górno. Gmina zamieszkiwana jest obecnie przez 14 292 osób. Gmina zajmuje powierzchnię 83,3 km², co stanowi 3,7% powierzchni powiatu. Gmina swym zasięgiem obejmuje 13 sołectw: Bęczków, Cedzyna, Górno, Górno - Parcele, Krajno Drugie, Krajno - Parcele, Krajno Pierwsze, Krajno - Zagórze, Leszczyny, Podmachocice, Radlin, Skorzeszyce, Wola Jachowa.

Gleby znajdujące się w zasięgu granic gminy należy ocenić jako dobre/średnie. Jakość powietrza uzyskała klasę A dla większości badanych zanieczyszczeń, czyli niestwierdzone zostały przekroczenia dopuszczalnych poziomów. Flora i fauna na terenie gminy Górno odznacza się miejscami dużą różnorodnością.

Na stan sanitarny powietrza na obszarze opracowania rzutuje ruch komunikacyjny, niskie emitory palenisk domowych, zabudowa usługowa i przemysłowa, tereny powierzchniowej eksploatacji

kopalin oraz emisja zanieczyszczeń pochodzących z terenów sąsiednich.

Do grona zagrożeń środowiskowych, występujących na obszarze gminy Górno, zaliczyć można przede wszystkim ciągi komunikacyjne a w szczególności drogę krajową i drogi wojewódzkie. Występuje tu także ryzyko osuwania się mas ziemnych.

Do istotnych cech obszaru opracowania, mających wpływ na sposób zagospodarowania oraz rodzaj i skalę zagrożeń należą w szczególności:

- położenie w zasięgu obszarów o wysokich walorach przyrodniczych objętych ochroną prawną:
 - Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Natura 2000 „Przełom Lubrzanki”(PLH260037);
 - Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Natura 2000 „Łysogóry” (PLH260002);
 - Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Natura 2000 „Dolina Warkocza” (
 - Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Natura 2000 „Lasy Cisowsko-Orłowińskie” (PLH260040);
 - Świętokrzyski Obszar Chronionego Krajobrazu;
 - Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu;
 - Cisowsko-Orłowiński Obszar Chronionego Krajobrazu.
- występowanie udokumentowanych złóż kopalin;
 - złoża piasków Bęczków;
 - złoża piasków Bęczków-Niwy;
 - złoża Józefka.
- form ochrony dziedzictwa kulturowego;
 - obiekt wpisany do rejestru;
 - obiekt wpisany do ewidencji zabytków;
 - stanowiska archeologiczne,
- występowanie w granicach obszaru opracowania terenów zalewowych wyznaczonych w obowiązującym studium na podstawie sporządzonego w 2005 r. opracowania ekofizjograficznego;
- zły stan jakości powietrza pod względem wartości stężeń zawieszonych PM10, PM2,5 oraz benzo(a)pirenu;
- zły stan jakości głównych cieków;
- hałas pochodzący z drogi krajowej nr 74, drogi wojewódzkiej nr 752, a także w mniejszym zakresie dróg powiatowych i gminnych.

W zakresie uwarunkowań rozwoju ustalenia projektu studium, w stosunku do obowiązującego dokumentu, dotyczą głównie:

- uaktualnienia danych dotyczących złóż kopalin;
- uaktualnienia danych dotyczących obszarów chronionych;
- określenie predyspozycji do kształtowania struktury przestrzennej;
- zweryfikowania informacji dotyczących rozpoznania stanu zagrożenia osuwiskami;
- uaktualnienia danych dotyczących sytuacji demograficznej i gospodarczej;
- uaktualnienia danych dotyczących stanu środowiska.

W zakresie kierunków rozwoju obszaru opracowania, w projekcie studium wprowadzono wiele nowych zapisów, w porównaniu do obowiązującego dokumentu. Dotyczą one m.in.:

- warunków ochrony środowiska;
- polityki przestrzennej w wydzielonych strefach, ustalenia kierunków rozwoju infrastruktury technicznej;
- uaktualnienia danych dotyczących obiektów przyrodniczych i kulturowych objętych ochroną;
- ustalenia nowych wskaźników w zakresie zabudowy i zagospodarowania terenów.

Głównymi przewidywanymi procesami zmian struktury przestrzennej gminy związanymi ustaleniami projektu studium będzie wzrost ilości terenów zabudowanych, w tym przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, usługową, przemysłową, magazynową oraz poszerzenie terenów powierzchniowej eksploatacji złóż surowców mineralnych i przeznaczenie terenów pod infrastrukturę komunikacyjną.

Prognozowanymi zagrożeniami środowiska naturalnego, wynikającymi z ustaleń projektu studium, jest zwiększenie emisji gazów i pyłów do powietrza atmosferycznego i wody na skutek postępującej urbanizacji, uwzględniającej przeznaczenie terenów zielonych na cele mieszkaniowe, usługowe, przemysłowe oraz komunikacyjne. Działania te mogą wpłynąć niekorzystnie na zdrowie ludzi i zwierząt, jednak nie przewiduje się, aby mogły one zaważyć w stopniu znaczącym na ich zdrowiu. Wzrost ogólnej liczby mieszkańców, a tym samym pojazdów oraz intensyfikacja procesów technologicznych spowodować może nasilenie się hałasu i wibracji, odpadów oraz ścieków. Istotniejszym przekształceniom może ulec krajobraz i powierzchnia ziemi.

Wskazano następujące główne potencjalne skutki wynikające z projektu Studium:

- Rozwój zabudowy zgodnie z polityką przestrzenną gminy przyjętą w projekcie Studium powodował będzie zmniejszenie udziału powierzchni biologicznie czynnej na terenach przeznaczonych do zainwestowania;
- Przeprowadzone analizy rozmieszczenia nowych terenów budowlanych z punktu widzenia ich położenia w stosunku do terenów o najwyższych wartościach przyrodniczych wykazały, że nowe tereny inwestycyjne położone są w zasadniczej części poza obszarami o najwyższych wartościach;
- Przyrost zanieczyszczeń powietrza występował będzie na nowych terenach przeznaczonych do zabudowy, w pobliżu projektowanych dróg (w tym w sąsiedztwie projektowanej trasy S74) a okresowo w otoczeniu obszarów eksploatacji surowców i dróg transportu urobku;
- Występowanie hałasu komunikacyjnego zwiększone zostanie w nowych terenach budowlanych wzdłuż nowych dróg oraz przy nowym przebiegu trasy S74;
- Oddziaływanie na zdrowie ludzi związane będzie z emisją hałasu, głównie komunikacyjnego;
- Pozytywnie na zabytki i krajobraz wpłynie przestrzeganie zasad zapisanych w projekcie Studium dotyczących obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru.

Z ustaleniami projektu studium nie jest związane wystąpienia oddziaływań transgranicznych.

Prognozowanymi zagrożeniami środowiska naturalnego, wynikającymi z ustaleń projektu studium jest zwiększenie emisji gazów i pyłów do powietrza atmosferycznego i wody na skutek postępującej urbanizacji, uwzględniającej przeznaczenie terenów zielonych na cele mieszkaniowe, usługowe oraz przemysłowe. Działania te mogą wpłynąć niekorzystnie na zdrowie ludzi i zwierząt, jednak nie przewiduje się, aby mogły one zaważyć w stopniu znaczącym na ich zdrowiu. Wzrost ogólnej liczby mieszkańców i użytkowników obszaru opracowania, a tym samym pojazdów oraz intensyfikacja procesów technologicznych spowodować może nasilenie się hałasu i wibracji, odpadów, ścieków.

Rozwój zainwestowania może przyczynić się do negatywnego oddziaływania na florę i faunę, powodując niszczenie siedlisk i gatunków lokalnych, ich korytarzy migracyjnych. W celu skutecznego przeciwdziałania tym zjawiskom, określone zostały działania i obostrzenia.

Realizacja założeń projektu studium prowadzić będzie także do osiągnięcia pozytywnych celów. Zapisy dokumentu ustalają zakres ochrony obszarów naturalnych, wyrażające się w ochronie wartości środowiska przyrodniczego, i krajobrazu oraz kształtowanie ładu przestrzennego jako podstaw prawidłowego i efektywnego rozwoju. Polegać to będzie na poprawie stanu sanitarnego oraz funkcjonowania przyrody a także tych ekosystemów, które mają wpływ na funkcjonowanie przyrody i odtwarzanie jej zasobów.

Wzrost potencjału gminy Górnio odbywał się będzie zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, kładąc nacisk na zachowanie i ochronę walorów przyrodniczych i kulturowych.